

BIJDRAGE
TOT DE
ETHNOGRAPHIE DER SURINAAMSCH
INDIANEN

DOOR
C. H. DE GOEJE,
LUITENANT TER ZEE 2^e KLASSE KON. NED. MARINE.
MET 16 PLATEN.

Why ask for the moon
when we have the stars?

AS

Z315.

K. Geographisches Sem.
ausgesch.
J. Leipzig.

11906

BIJDRAGE

TOT DE

*/*ETHNOGRAPHIE DER */*SURINAAMSCH
INDIANEN

DOOR

C. H. DE GOEJE,

LUITENANT TER ZEE 2^e KLASSE KON. NED. MARINE.

Supplement zu „Internationales Archiv für Ethnographie“ Band XVII.

BK 2595

BOEKHANDEL & DRUKKERIJ

voorheen

E. J. BRILL.

1906.

INHOUD.

EERSTE DEEL

ETHNOGRAPHIE (uitgezonderd Taal).

I. Inleiding	Bladz.	1
II. Verdeeling der stammen, handelsbetrekkingen, geschiedenis	"	1
III. Lichaamsbouw, kleeding, versiering	"	7
IV. Dorpen, huizen, huisraad, huisdieren	"	11
V. Booten	"	12
VI. Voedsel en toebereiding, tabak	"	13
VII. Jacht, visscherij, wapens, gereedschap	"	14
VIII. Aardewerk	"	17
IX. Katoen, touw	"	17
X. Vlechten en weven	"	18
XI. Ornamentiek, teekenen, bootseeren	"	21
XII. Muziek	"	23
XIII. Bevolking, zeden en gewoonten, sagen, handel	"	25

TWEEDE DEEL

TAAL.

Inleiding	"	33
Kaliña.	"	39
Trio	"	71
Upurui	"	87
Handelstaal tusschen Aucaner-boschnegers en Indianen gebruikelijk.	"	109
Errata.	"	112
Korte toelichting op de platen.	"	113

I. INLEIDING.

In de jaren 1901—1904 werd een deel van het onbekend gebied van Suriname aan een systematisch wetenschappelijk onderzoek onderworpen¹⁾. De verslagen hiervan zijn opgenomen in het Tijdschrift van het Kon. Ned. Aandr. Gen.²⁾.

Bij de twee laatste expedities werden eenige dorpen bezocht van de onafhankelijke Indianen, welke tot nu toe slechts sporadisch met Europeanen in aanraking kwamen. Daar bij deze tochten topographie op den voorgrond stond, was er geen gelegenheid tot een langdurig verblijf te midden dezer Indianen. Zooveel mogelijk is aangeteekend wat er viel waar te nemen; een paar woordenlijsten werden aangelegd, en een verzameling van ruim 200 verschillende voorwerpen³⁾ benevens een aantal photographieën zijn meegebracht.

In dit opstel is die verzameling beschreven; tevens vindt men er de verdere bijeenbrachte gegevens geboekt. Uit den aard der zaak blijft er nog zooveel te onderzoeken over, dat van eene eenigszins volledige ethnographische beschrijving van de bezochte stammen hier geen sprake is. Als eene verzameling feiten kan het misschien bruikbaar studiemateriaal geven.

In het 1^e deel is de Nederlandsche spelwijze gebezigd. Een lijst van geraadpleegde werken vindt men achter hoofdstuk XIII.

II. VERDEELING DER STAMMEN, HANDELSBETREKKINGEN, GESCHIEDENIS.

De Indianen van Suriname kan men in twee groepen verdeelen. In de benedenlanden wonen de Karaïben, Arrowakken en Warau's, en diep in het binnenland de Roekoejana's of Ojana's, Trio's en waarschijnlijk nog eenige andere stammen. Sedert de boschnegers zich aan den middenloop der rivieren vestigden, staan de kustindianen niet meer in rechtstreeksche verbinding met de z. g. „wilde” indianen van het binnenland.

Deze verdeeling is ondertusschen slechts geographisch, de taalvergelijking leert ons

¹⁾ De expedities werden bekostigd door het Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap, de Maatschappij tot Bevordering van het Natuurkundig Onderzoek der Nederlandsche Koloniën en de Vereeniging voor Suriname, met ruime bijdragen van Regeering en particulieren, terwijl de voorbereiding in handen was eener „Commissie tot wetenschappelijk onderzoek van Suriname”, waarin gedelegeerden der genoemde vereenigingen zitting namen.

²⁾ Jaargangen 1902, 1903, 1904 en 1905, Verslagen der Coppename-, Saramacca-, Gonini-, en Tapanahoni-expeditie.

³⁾ Deze bevinden zich thans in 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden.

dat de benedenlandsche Karaïben met Ojana's en Trio's tot de z.g. Karaïbische familie behooren, terwijl de Arrowakken en Warau's bij andere groepen moeten worden ingedeeld. Het behoeft nauwelijks vermelding dat onze staatkundige grenzen veelal dwars door het woongebied der verschillende stammen zijn getrokken, en dat de Indianen in het binnenland grootendeels onbekend zijn met het feit dat ook de blanken tot verschillende volken behooren.

Over de benedenlandsche Indianen kan men in verscheidene werken een en ander vinden; hoewel ook bij hen nog veel te onderzoeken overblijft, zoo konden onze expedities (behoudens het samenstellen van de hierachter gegeven woordenlijst) in dezen niets doen.

Aangaande de Indianen welke tegenwoordig aan het kopeind der Surinaamsche rivieren en de daartegenover liggende zijrivieren van de Amazone verblijf houden, was langen tijd zeer weinig bekend. Wij zullen hier de voornaamste stammen opnoemen en in het kort vermelden wat wij van hen weten.

1°. Roekoejana's, Aloekoejana's, Wajana's of Ojana's.

Onze kennis van dezen stam danken wij hoofdzakelijk aan de Fransche reizigers CREVAUX en COUDREAU. Vóór hen hadden reeds anderen deze Indianen bezocht (PATRIS 1766, MENTELLE 1767, LEBLOND 1787, Nederl.-Fransche grenscommissie 1861)¹⁾.

De Gonini-expeditie bezocht in 1903 de dorpen van Jamaiké en Panapi aan de Litani. De Tapanahoni-expeditie vond aan Tapanahoni en Paloemeu de dorpen van Intelewa, Pontoetoe en Toewoli. Het bleek dat deze laatste eigenlijk Oepoeroei's zijn. Verschillende reizigers vermeldten dezen stam reeds²⁾, doch wat het fijne onderscheid tusschen Oepoeroei's en Ojana's is, valt moeilijk te zeggen. Voor zooverre zulks was na te gaan, komen zoowel zeden en gewoonten als taal van beide stammen overeen. Ten overvloede noemen deze Oepoeroei's zichzelf ook veelal „Ojana”. Hier zal dan ook verder steeds gesproken worden van „Ojana's”, welke naam dus omvat: de echte Ojana's (Jamaiké, Panapi enz.) en de Oepoeroei's.

2°. Trio's. Verschillende berichten spreken van een stam der Akoeri's. Deze stam heette aan de bovenrivieren te wonen, bevriend met de boschnegers te zijn, doch met de Karaïben in oorlog te leven³⁾. Het is thans gebleken dat deze Akoeri's hoogst waarschijnlijk dezelfde zijn als de Trio's.

In 1843 vond ROBERT SCHOMBURGK een dorp der „Drio” aan de Koetari; hij noemt deze een „Bruderstamm” der Pianohottos⁴⁾.

CREVAUX bezocht in 1878 een Trio-dorp aan de Paroe; de bevolking was grootendeels gevluht en men verzocht hem terug te keeren.

KAPPLER en COUDREAU vermelden van de Trio's hetgeen zij van boschnegers en Ojana's hoorden. Een afdeeling der Tapanahoni-expeditie vertoefde eenigen tijd in het dorp van Majoli aan de Paloemeu.

3°. Aparai's. Bekend door de reizen van CREVAUX en COUDREAU.

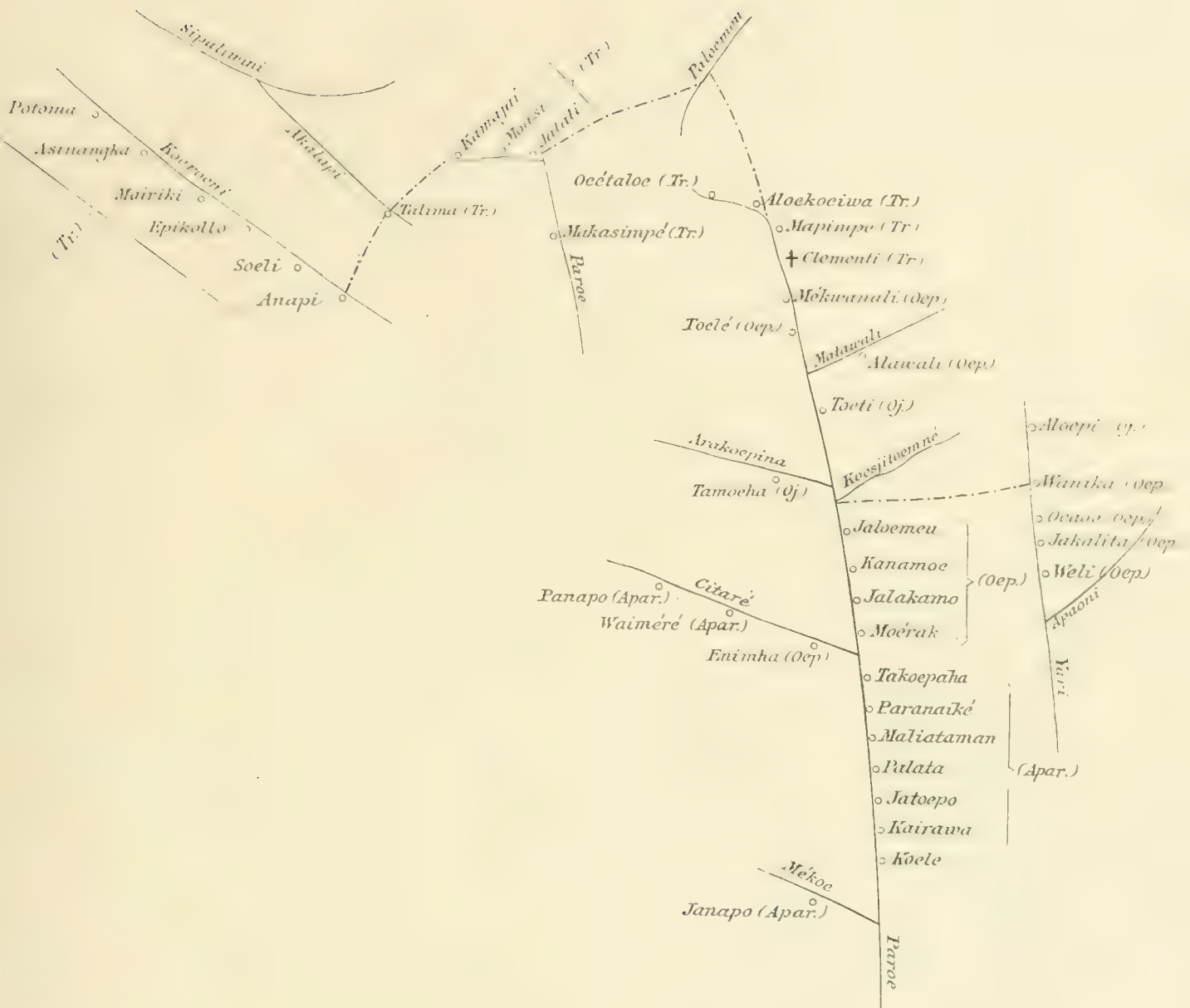
Volgens mededeeling van de Indianen der Paloemeu moet tegenwoordig de verdeeling der dorpen van de opgenoemde stammen zijn volgens hierbijgaande schets.

¹⁾ COUDREAU, *Chez n. Ind.*, blz. 74 e. v.

²⁾ Idem blz. 556 e. v. — COUDREAU, *La Fr. équinox.* II, blz. 433. — CREVAUX, *Op. cit.*

³⁾ HARTSINCK, SCHUMANN, QUANDT. — KAPPLER, *Sechs Jahre in Surinam*, blz. 275. — v. PANHUYS, *Proeve*, etc. blz. 67.

⁴⁾ RICH. SCHOMBURGK, *Op. cit.* II. blz. 479.

Terwijl verder aan Paloemen en Litani de reeds vermelde dorpen bestaan, en aan de Marowini nog zijn de Ojana-dorpen Pililipoe, Akoeli en Pikien-Tabbetje.

Men ziet dat heel wat veranderingen plaats vonden, sedert de tochten der Fransche reizigers.

WANIKA en OEAOE zijn de zoons van JAKOEMANE, welbekend door CREVAUX en COUDREAU. Hier staan wij weder voor het raadsel waarom JAKOEMANE en zijn zoons nu ineens heeten Oepoeroeis te zijn.

4°. Pianocotó's. Vermeld door STEDMAN¹⁾ en SCHUMANN²⁾, in 1843 door ROBERT SCHOMBURGK aangetroffen aan Wanamoe en Koetari en in 1900 door O. COUDREAU aan Rio Paroe³⁾. Tegenwoordig moeten zij, behalve aan de Rio Paroe, wonen aan Poanna en Imará.

5°. Oyarikoelé's of Wajakoelé's. Deze stam moet vroeger aan de Litani gewoond hebben, voerde oorlog met Ojana's en Boni's en werd door deze laatste omstreeks 1850 verdreven naar haar tegenwoordige woonplaats (Oelemari en Loë). Naar verluid zijn zij een tijd geleden uit de Makroetokreek in de Paloemeu gekomen, doch delfden het onderspit in een gevecht tegen de Trio's. De Joeka-kapitein ARABI beweert hen in de Pratti-kreek ontmoet te hebben. Van dezen stam doen de meest fantastische verhalen de rondte. Hoeveel daarvan ook verzonnen moge zijn, het moet voor zeker aangenomen worden dat tegenwoordig, althans in de Loë-kreek, nog Indianen wonen, die bezoekers minder vriendschappelijk ontvangen⁴⁾.

Volgens MAJOLI wonen in deze streken nog de volgende stammen:

Saloema's, aan Kapoe, Koetari en Wanama. Eenig mooi vlechtwerk en danssieraden bij Majoli geruild, zijn van hen afkomstig. De boschnegers noemen deze lieden „Saloema-mati". Volgens de Trio's heeten „zon" en „maan" in de Saloemataal resp. „weje" en „noenoe"; daarom is het waarschijnlijker dat het de Zoeroemata's als de Taroeman's zijn⁵⁾. Ook KAPPLER vermeldt een stam der Salmoës⁶⁾.

Sikijana's aan Kapoe; vroeger een zeer oorlogszuchtige stam, die thans met de Trio's in vrede leeft.

Okomajana's; vroeger (vóór de komst der boschnegers) aan de Paloemeu, tegenwoordig aan Koeroeni, Sipaliwini en Saramakka (= Suriname-rivier?). COUDREAU vertelt ons een en ander over de „Comayana's"⁷⁾, waarmee vermoedelijk dezelfde stam is bedoeld. De Okomajana's moeten enkele geweren bezitten. Toenajana's of Patakasjiana's, die naar de sage luidt, 's nachts onder water slapen⁸⁾. Olisjiana's aan Akalapi — een stam uit enkel vrouwen bestaand; een onlangs te Majoli gestorven Trio bezocht dezen stam in zijn jonge jaren. Alzoo het oude Amazonenverhaal, hetwelk hier weer opduikt⁹⁾.

Pleojana's aan de rivier Pletani; deze spreken dezelfde taal als Ojana's en Oepoeroei's, en bouwen zeer groote huizen.

Verder nog Pianaye's, Kioukiana's, Maopitiana's, Séecoejana's, Maipoeriana's, Mekojana's, Peunama's, Amalisana's, Sirojana's, Sikalesana's, Mawajana's, Parawajana's en de anthropophagische Kokojana's, Maleleana's en Penéoja's¹⁰⁾.

Volgens de Joeka's moet men in het door hen bezochte gebied (tusschen Paloemeu en Koeroeni) vele groote dorpen vinden, bewoond door talrijke Indianen.

¹⁾ Op. cit. II, blz. 203.

²⁾ Araw-Deutsches Wörterbuch, in Tome VIII Bibl. Ling. Amer. blz. 149.

³⁾ Voyage au Cuminá.

⁴⁾ Zie dienaangaande Verslag der Gonini-exp. blz. 117. — COUDREAU, Chez nos Ind. blz. 79.

⁵⁾ RICH. SCHOMBURGK, Op. cit. II. blz. 405 e. v., waar ook over andere hier opgenoemde stammen gesproken wordt.

⁶⁾ Sechs Jahre in Surinam, blz. 275.

⁷⁾ Ch. n. I. blz. 558 e. v.

⁸⁾ BARRINGTON BROWN vernam deze sage bij de Taroema's aan de Boven-Essequibo; CREVAUX aan de Paroe. — Ook van de Trumai's aan de Schingu werd een dergelijk verhaal gedaan.

⁹⁾ Over de Amazonen van Zuid-Amerika leze men: MARTIUS, Op. cit. I., blz. 729 e. v.; COUDREAU, La Fr. équ. II., blz. 202 e. v.; v. COLL, Gegevens etc., blz. 536 e. v.

¹⁰⁾ Zie verder voor eenige dezer stammen COUDREAU, Ch. n. Ind., blz. 91, La Fr. équ. blz. 355 e. v.

Eenige stammen staan in directe handelsverbinding met de blanke en zwarte bevolking van het Amazone-gebied. Als zoodanig worden genoemd de Aparai's, Saloema's en Sikijana's. Aan de Paloemeu toonde men mij kralen, spiegeltjes, messen en ijzeren speerpunten langs dien weg verkregen. De Ojana's en Trio's onderhouden een vrij levendig ruilverkeer met de Boni's en Joeka's. Zij leveren dezen boschnegers bogen, pijlen, hangmatten, jachthonden en veeren sieraden (welke te Albina of St. Laurent aan de blanken verkwanseld worden) en ontvangen in ruil bijlen, kapmessen, messen, kralen, katoentjes enz. Omtrent de verbinding met de Wapisiana's van Britsch Guyana en de Ojampi's en Emerillons van Fransch Guyana heeft COUDREAU ons een en ander verteld ¹⁾.

Voor den ruilhandel worden soms lange reizen gemaakt. Zoo komen de Boni's tot aan de Boven-Paroe, de Joeka's tot de Koeroeni. Een familie Aparai's uit de Citare maakte tijdens ons verblijf op de Tapanahoni een reis naar Drietabbetje. In vele gevallen verblijven zulke reizigers onderweg geruimen tijd in een dorp. Zij nemen hunnen intrek in het een of ander huis, en gaan op hun tijd mede naar den kostgrond om kassave, bananen enz. te oogsten. Of zij als betaling daarvoor voor hunnen gastheer eenigen arbeid verrichten, vermag ik niet te zeggen. Zeker is het, dat zonder deze algemeene gastvrijheid het reizen voor den Indiaan hoogst bezwaarlijk zou wezen. Ook logeerpartijen van langer duur zijn niet zeldzaam. Bij Panapi b. v. woonden reeds geruimen tijd een 6-tal Emerillons.

IM THURN en v. D. STEINEN verhalen hoe elke stam in het vervaardigen van het een of ander artikel uitmunt, en dit aan andere stammen verhandelt ²⁾. Ook hier bestaat een soortgelijke toestand. De Trio's en Saloema's staan bekend voor het opkweken van goede jachthonden. De Ojana's leveren katoenen hangmatten, de Trio's hangmatten van zeilgras, welke lichter zijn en daarom bij een voetreis zeer geschikt. De Trio's leveren ook de met curare besmeerde pijlpunten; de Okomajana's breede snoeren cylindrische zwarte zaden (*wiri* Pl. II, fig. 7). Hangmatten van vol weefsel, van de Ojampi's afkomstig, vinden hun weg tot aan de Paloemeu.

Het spreekt wel vanzelf, dat de verschillende handelsprodukten lang niet altijd rechtstreeks van den vervaardiger naar den verbruiker gaan. Ojana's treden dikwijls als tusschenpersoon op tusschen Trio's en boschnegers. Volgens O. COUDREAU krijgen de Pianocoto's aan de Rio Paroe van de Ojana's ijzerwerk, 't welk deze van de Boni's gekocht hebben.

Behoudens hetgeen langs de Ojapok wordt ingevoerd, krijgen deze Indianen al wat ze aan voortbrengselen der Europeesche industrie noodig hebben door tusschenkomst der Boschnegers van Suriname en der Mucambeiro's (en misschien enkele caoutchouc-inzamelaars) van de Amazone.

Deze kleinhandel moet niet te versmaden winsten afwerpen — tenminste reizigers ondervonden herhaaldelijk tegenwerking van de bevolking, wanneer deze bevreesd was dat hare handelsbelangen geschaad zouden worden. Men denke slechts aan den onwil en de kwade trouw der Joeka's in 1861 (Ned.-Fr. grenscommissie) en 1904 (Tapan. exp.), aan CREVAUX' tocht op de Paroe ³⁾ en H. COUDREAU's verblijf bij Apoïke ⁴⁾, verder aan H. en

¹⁾ La Fr. équin.; Ch. n. Ind.

²⁾ IM THURN, Op. cit. blz. 271. — v. D. STEINEN, 2te Schingû-Exp., blz. 333.

³⁾ Verslag der Tap. exp., blz. 966.

⁴⁾ Ch. n. Ind., blz. 92 e. v.

O. COUDREAU's getob met de Mucambeiro's¹⁾, ten slotte aan ROBERT SCHOMBURGK's mislukten tocht op de Corantijn in 1836²⁾.

Onze expedities hadden (als we de paar Emerillons en Aparai's erbuiten laten) slechts te doen met Ojana's en Trio's. In 1903 op de Litani werden wij vergezeld door twee Boni's, welke ons bij de Indianen introduceerden. Trouwens ook zonder dit, zou men ons waarschijnlijk op dezelfde wijze ontvangen hebben. De Ojana's van Litani en Marowini hebben, door de tochten der Fransche reizigers zoowel als door herhaalde bezoeken aan de dorpen der Boni's, al meermalen blanken gezien. Enkelen hunner zijn zelfs eenigen tijd als jager in dienst van de Cie des Mines d'Or geweest. Aan de Tapanahoni is de toestand eenigszins anders; daar waren verschillende Ojana's welke nog nooit een blanke hadden aanschouwd. Toch waren ze wijs genoeg, ondanks alle verdachtmaking der Joeka's, niet voor ons te vluchten, en mocht het door hunne bemiddeling gelukken met de anders zoo vreesachtige Trio's in aanraking te komen.

Voor zooverre zulks uit verhalen van Indianen en boschnegers is op te maken, is de geschiedenis der Indianen als volgt:

Vóór de komst der blanken woonden de Trio's aan Koetari, Wanamoe³⁾, Koeroeni, Saramakka (Suriname-rivier?), Paloemeu en Tapanahoni, de Ojana's aan de Paroe en meer Oostelijk. Zij voerden herhaaldelijk oorlog met de Okomajana's (welke o. a. langen tijd een groot dorp in de buurt van Kassikassima hadden) en met de Kalipi, hunne naaste bureu. Ook de namen Arrowak en Warau zijn den Trio's thans nog wel bekend.

Toen de Joeka's aan de Tapanahoni kwamen, vonden zij overal dorpen der Trio's of Akoeri's, gelijk men ze noemde. Het Noordelijkste dorp lag toen in de streek die de boschnegers Kawe noemen, op de plaats waar niet lang daarna het Joeka-dorp Kriokondre werd gebouwd (misschien is Krio = Trio); op den rechteroever groeit daar thans nog pijlriet, dat naar men zegt, door de Indianen werd geplant. De Akoeri's hadden op tal van plaatsen dorpen, o. a. nabij Drietabbetje, te Godohollo, bij Akoeri-soela, Grienkassaba, Komaroea enz. (Komaroea = pijlriet, in het taaltje dat de Joeka's tegen de Indianen spreken). De omgang was van meet af aan vriendschappelijk, maar toch schijnt het alsof de Trio's het op deze nieuwe bureu niet zoo erg voorzien hadden, tenminste ze trokken zich vrij spoedig terug tot heel boven aan de Paloemeu en zelfs nog verder, zoodat men hunne dorpen eerst na eenige dagmarschen over land kon bereiken. Thans duiden alleen de talrijke slijpgroeven⁴⁾ en hier en daar wat verwilderd pijlriet de plaats aan, waar eertijds Indianen woonden.

Blijkbaar hebben de Trio's zich steeds de zwakkeren gevoeld; voor zooverre bekend, hebben ze nooit een poging aangewend eens door het zwarte kordon te breken, om te zien of de benedenrivier nu werkelijk zooveel verschrikkingen bevatte als men hen verteld had. Ook is hun door de Joeka's het Negerengelsch (een weinig vereenvoudigd slechts) als handelstaal opgedrongen, terwijl Boni's en Ojana's zich in tegenstelling daarmede in het Indiaansch onderhouden.

¹⁾ Voy. au Trombetas, Cuminá, Maycuru, Curua, Mapuèra.

²⁾ Op. cit. blz. 176 e. v.

³⁾ MAJOLI kent alleen een rivier Wane of Wanama, geen Wanamoe. De naam Wane doet ons sterk denken aan Poana, zooals de Mucambeiro's SCHOMBURGK's Wanamoe noemen (Coudr. Voy. au Trombetas).

⁴⁾ Bij Drietabbetje, Godohollo, Grienkassaba en op vele andere plaatsen aan de Tapanahoni en hare zijtakken.

Ondertusschen was het zeer ongeriefelijk voor de Joeka's om ten behoeve van hunnen ruilhandel steeds zulke verre reizen te moeten doen. Daarom trokken omstreeks 1865 Kapitein ARABI en drie anderen naar de Paroe om de Ojana's en Aparai's uit te noodigen zich aan de Tapanahoni te komen vestigen. Een viertal Ojana's gaven aan deze oproeping gehoor, en werden weldra door meerderen gevolgd. Ziekte, bij de Boschnegers opgedaan, sleepte echter verscheidene dezer kolonisten ten grave, zoodat eenige jaren geleden de bevolking talrijker moet zijn geweest dan wij haar vonden.

Ook bij de benedenlandsche Indianen is de herinnering aan den ouden tijd nog niet geheel uitgewischt. De Karaïben (Galibi's) aan de beneden-Marowijne weten zeer goed hoe hunne voorvaders zich slaven haalden in het binnenland. Men vertelde o. a. hoe de grootvader van een thans levende, \pm 45 jaar oude vrouw, zoo'n tocht tegen de Ojana's medemaakte. Vermoedelijk is dit de expeditie omstreeks 1770 welke COUDREAU vermeldt ¹⁾.

In hoeverre de Boschnegers werkelijk het verkeer tusschen de Indianen beneden en boven verboden hebben, is moeilijk te zeggen. Wij kregen den indruk dat de Boschnegers (misschien uit oude tijden overgehouden) altijd een beetje ontzag voor Indianen hebben. Toen wij het in 1904 met de Joeka's niet eens konden worden over den opvoer der lading, werden Saramaccaners en anderen die ons hunne diensten aanboden, gewoon geterroriseerd tot ze van hun voornemen afzagen, terwijl men kalm toeliet dat de Galibi's een vracht naar Drietabbetje brachten.

III. LICHAAMSBOWW, KLEEDING, VERSIERING.

Anthropometrische instrumenten zijn door de expedities niet meegevoerd. Voor zoo verre zulks op het oog te zien is, wijkt de lichaamsbouw van deze Indianen niet af van de beschrijving welke van verwante stammen gegeven wordt. De huidskleur wisselt van geel tot roodachtig bruin, doch is door het herhaald besmeeren met roode verf dikwerf moeilijk te onderkennen. Het zwarte haar is meestal sluik, doch somtijds een weinig golvend; bij een Aparai en een Ojana vertoonde zich vrij sterke natuurlijke krulling. Kaalhoofdigheid werd evenmin als grijs haar gezien; als bijzonderheid vertelde men van een zeer ouden Aparai-hoofdman, welke wit haar had. De kwaal waaraan de meesten komen te sterven, moet een soort bronchitis zijn, welke men besmettelijk acht. Vrees voor deze ziekte heet een der voornaamste redenen te zijn, waarom de Trio's zich niet in de buurt van de Boschnegers willen vestigen. Malaria is niet zeldzaam; uiterlijke ken-teekenen op pokken of op syphilis wijzend, werden niet gezien. Verbintenis met personen uit andere Indianenstammen heeft somtijds plaats; vermenging met Negerbloed schijnt niet voor te komen.

De grens tusschen „kleeding” en „lichaamsversiering” is niet scherp te trekken. De kleinste kinderen loopen geheel naakt, en het eerste wat men ze aandoet is een halssnoer (dus niet het koordje om het middel!). Worden ze wat ouder (8 à 10 jaar) dan worden de schaamdeelen bedekt. De mannen doen dit met de *kamisa*, een lap die tusschen de beenen door wordt gehaald en door een koordje of gordel rond het middel wordt vastgehouden.

De vrouwen dragen een schortje van katoen of van zaden of kralen. Alvorens een

¹⁾ Ch. n. Ind., blz. 557.

bad te nemen legt men deze kleedingstukken af, doch doet ze na afloop onmiddellijk weer aan. Het besmeeren van huid en hoofdhaar met roode verf (*roekoe*) is algemeen. Het doel waartoe de Europeaan kleederen draagt, wordt i. h. a. niet begrepen; alleen van schoenen ziet men het nut in. Een hoed is een zeer gewilde zaak, doch meer tot sieraad dan tot beschutting; terwijl de enkele hoofdlieden welke zoo gelukkig zijn een broek of jas te bezitten, die alleen dragen, om zich eens mooi te maken wanneer ze niets te doen hebben.

De gordel bestaat bij Ojana's en Aparai's uit eenige dikke strengen van katoen of kwatta-haar (Pl. I fig. 1), bij de Trio's uit een dunne streng katoen.

De *kamisa* is een lap katoen, meest van Europeesch fabrikaat. De Trio's dragen ook dikwijls een *kamisa* door de Saloema's vervaardigd welke aan de hoeken versierd is met kwastjes van katoen, kralen enz. (Pl. I fig. 2).

Het feit dat voor dit kleedingstuk geen andere naam bestaat dan het Spaansche of Portugeesche woord *kamisa*, duidt erop, dat het vóór 1492 niet bekend was.

De vrouwenschortjes bestaan uit een lapje Europeesch katoen, doch de meeste Ojana-vrouwen bezitten ook een *kwejoe* van kralen, terwijl bij de Trio-vrouwen *kwejoe's* worden aangetroffen van zwarte zaden (*wiri*, Pl. II, fig. 2) en van kralen, dikwerf voorzien van een franje van rinkelende zaden en alsdan voor den dans bestemd (Pl. II, fig. 1).

In den regel draagt men het hoofdhaar lang; men vangt elkaar het ongedierte af (en eet dit op¹⁾, en ook bezit elk een kam; dikwijls komt het voor dat men het haar kort afknipt om het hoofd beter rein te kunnen houden. Bij een tocht door het bosch zag ik hoe een paar Trio's elkaar het haar waschten met een soort zeep, welke zij verkregen door de schors van een liaan te kneuzen en uit te persen²⁾. De Trio's snijden het haar bij voorhoofd en slapen vierkant af en besmeren het met krapa-olie. De mannen beplakken het dikwijls met plokjes wit arendsdons in regelmatige rijen — een gebruik bij de Galibi's en verscheidene andere stammen in zwang³⁾. — Dit dons wordt bewaard in toegebonden zakjes, van het vel van den arend gemaakt (Pl. IV, fig. 1); men steekt er met een mes een gaatje in, en plukt daar het dons uit. Achter brengen de mannen het haar samen en bevestigen er een kokertje van palmbiad aan, al dan niet versierd met een bos veeren, toekansnavels en schelpjes, welke op den rug bengelt. Ook wel is het kokertje bekleed met jaguarvel of kralen en met katoenen franje (Pl. IV, fig. 2, II fig. 3, 4).

Dergelijke haarstaartjes zijn o. a. ook in gebruik bij Ouayeouès, Pianocotó's en Moonpidiennes (Maopityans).

De Ojana's laten het haar sluik hangen, meest met natuurlijke scheiding in het midden.

Wie er eens netjes uit wil zien, draagt een krans van roode en gele vederen. (Pl. II, fig. 5, 6).

Alle haar in het aangezicht wordt door uittrekken verwijderd.

De oorlellen zijn doorboord, hetgeen in de jeugd met een gloeiende naald wordt bewerkstelligd. De gaten dienen voor het bevestigen van verschillende sieraden: bij de Ojana's kwastjes van kralen enz. (Pl. I, fig. 3) of bij feesten oorvederen (Pl. III, fig. 2), bij de Trio's stukjes pijlriet met snijtanden van het watervarken (Pl. I, fig. 4) of schelpjes

¹⁾ Zie omtrent dit wijdverbreide gebruik: Prof. Dr. W. Joest, Über den Brauch des Läuseesens, Globus LXII [1892] pg. 195 e. v. Red.

²⁾ Zie omtrent andere soorten planten-zeep: v. Coll, blz. 537.

³⁾ Zie o. a.: Im Thurn, blz. 197, zoomede de afbeelding van een Galibi-paar in ELISÉE RECLUS. Nouvelle Géographie Universelle XIX blz. 43.

(Pl. I, fig. 5), verbonden door een kettinkje van kralen, hetwelk onder de kin hangt; in gewonen doen vervangen zij dit ongerieflijk sieraad door korte stukjes pijlriet (Pl. I, fig. 6), dienend om de gaten open te houden.

De Trio's (mannen en vrouwen) hebben ook in de onderlip een klein gaatje, waardoor soms een doren of houtsplinter steekt, of bij feesten een pluimpje van kralen en veeren, aan de binnenzijde met een houten kapittelstokje opgesloten (Pl. I, fig. 7).

Neus en wangen worden niet doorboord.

Halssnoeren draagt men algemeen. Het meest geliefd zijn snoeren van witte, blauwe of paarse kralen, met witte hemdsknoopjes (Pl. I, fig. 14). Ook verschillende zaden worden hiertoe gebruikt; bij de Trio's zijn dit bijna uitsluitend de zwarte cilindrische (wellicht bijgeslepen?) zadensnoeren welke zij *wiri*, de Ojana's *sara* noemen; aan de kust heet men ze *safroe* (Pl. I, fig. 10). Van deze zelfde zaden dragen zij breede sjerpen „en sautoir”, welke versierd zijn met veertjes, toekan-snavels enz. (Pl. II, fig. 7).

Een enkele maal halssnoeren van jaguar-tanden. Ik zag deze alleen bij hoofdlieden. Als zulks geen toeval is, dan zou het 't eenige uiterlijk kenteeken zijn, waardoor de hoofdman zich van zijne onderhoorigen onderscheidt (Pl. I, fig. 8, 9).

Onder de knie katoenen, om het been geweven kuitbanden (Pl. I, fig. 15), de mannen met, de vrouwen doorgaans zonder franje; een zoo sterke insnoering als bij de Galibi's voorkomt, wordt hierbij niet verkregen.

Om de pols kralen of geelkoperen ringen gelijk de Boschnegers die dragen. Aan de vingers soms geelkoperen of zilveren ringen.

Voorts dragen de Trio's rond den bovenarm bandjes van *wiri* of kralen (Pl. I, fig. 16), soms ook bandjes van makkablad (Pl. I, fig. 17) met teekening, en boven den enkel soortgelijke bandjes zonder teekening.

Wie rijk is aan kralen, draagt deze ook om het been (onder de knie en boven den enkel), om den arm (bovenarm en pols) of, de mannen als sjerp over de borst en de vrouwen boven de *kwéjoe* rond het middel.

Beschildering van de huid geschiedt veelvuldig.

Bij Ojana's zagen wij beschildering van beenen en armen met zwart; ook eens de handen geheel zwart gemaakt, zoodat het leek of de man handschoenen droeg. Deze zwarte verf is waarschijnlijk sap der *Genipa Americana* L.; ze wordt niet ineens afgewasschen, doch bleekt voortdurend op, en is na \pm een week niet meer zichtbaar. Beschildering van het gelaat, zie plaat XI.

De Ojana (de mannen n. l.) draagt veelal zijn toiletnecessaire om den hals; deze bestaat uit een zelf geëncadreerd vierkant spiegeltje, een houten kam, een kalebasje met roode verf (roekoe) en een of twee bamboebuisjes gevuld met een zwarte verf, welriekend gemaakt door vermenging met hars van den tingi-moni-boom (*Protium heptaphyllum* MARCH.), waarin twee houten naalden steken (Pl. I, fig. 18).

De Trio richt zich anders in. De verf wordt in een kalebasje bewaard, evenals de krapa-olie waarmede het haar (soms ook het aangezicht) besmeerd wordt (Pl. VII, fig. 1). In een klein korfje (Pl. VIII, fig. 7) bergt hij spiegel (Pl. I, fig. 19), kam (Pl. I, fig. 20) en eenige stokjes, voor het beschilderen dienend (Pl. I, fig. 21).

Tatoeage werd niet bespeurd.

Bij dansfeesten dost ieder zich op zijn fraaist uit. De dansers dragen dan allerlei prachtige vederen sieraden, verschillend naar den aard van het feest. Reeds tijden van

tevorens is men bezig deze te vervaardigen. Daar wij alleen een klein kasjiri-feest bij de Trio's bijwoonden, kunnen wij niet aangeven welke combinatie bij elke gelegenheid gebruikelijk is. Men was weinig geneigd om ten onzen behoeve overdag gekostumeerde vertooningen in optima forma te geven.

Van maskers is geen spoor gezien.

Een soort mantel van smalle reepen boomschors, welke het gezicht geheel bedekt, wordt door de Ojana's bij de *pono* (dans) gedragen (Pl. VII, fig. 16)¹⁾. Ook de Trio's schijnen zulke mantels te gebruiken.

De dansattributen zijn verder:

Ojana's:

Olok (Pl. III, fig. 1); groote hoed; geraamte van vlechtwerk, waaromheen men vederen, welke aan katoenen banden bevestigd zijn, bindt; hierbij wordt een bepaalde orde gevolgd. Onder een bandje van matwerk, waarop witte en zwarte hoornachtige stukjes zijn genaaid. Bovenin zijn roode en blauwe ara-vederen bevestigd, waarvan de buitenste weder andere vederen of schilden van prachtkevers (*Euchroma gigantea* L.) dragen. De verschillende bestanddeelen worden opgeborgen in een pagaal en alleen voor gebruik zet men het toestel in elkaar.

Hamiré (Pl. II, fig. 8); hoofdtooisel, krans van vlechtwerk, met vederen opgemaakt.

Harikété (Pl. II, fig. 9); lap katoen waarop vederen bevestigd zijn, en onder versierd met torrenschilden. Wordt op den rug gedragen, hangend aan een koord rond den nek. Is nagenoeg gelijk aan het voorwerp waarvan een afbeelding voorkomt op blz. 610 van Wood's „De Onbeschaafde Volken”²⁾. Het heet daar „veeren voorschoot” en is voor zoo-verre zulks uit den tekst is op te maken, afkomstig van de Mundrucus (een Tupi-stam aan de Tapajoz wonend).

Soeloe (Pl. II, fig. 10); soort mantel van vederen, welke op den rug wordt gedragen, vastgebonden aan de bovenarmen.

Plankje met vederen-staarten (Pl. IV, fig. 3); wordt op den rug gedragen. Bij het afgebeeld exemplaar is het plankje met een opgezeten ijsvogel versierd; andere zijn beschilderd.

Panapot (Pl. III, fig. 2); oorveder.

Ipasikile (Pl. III, fig. 3); stokje, versierd met veeren, staartje van den sagoeijnaap enz.; wordt tusschen de kralensjerp op de borst of door den kralenband om den bovenarm gestoken.

Beenbanden van rinkelende zaden (van *Thevetia neriifolia*) (Pl. I, fig. 24, 25); worden onder de knie of boven den enkel rond het been bevestigd.

Verder worden nog strengen wit katoen gedragen, bevestigd aan de *hamiré*, aan den arm, aan het hoofd enz.

Om het middel een gordel van jaguarvel (Pl. IV, fig. 4).

Om in de hand te dragen, heeft men: een kleine knots (Pl. V, fig. 1).

Staarten van aap of honigbeertje, welke over een stuk hout geschoven zijn (Pl. IV, fig. 5, 6).

¹⁾ In het Trocadéro te Parijs bevindt zich een beeld, voorstellende een pono-danser in vol ornaat. Zie ook de beschrijving en plaat in CREVAUX' Voy. dans l'Am. du Sud.

²⁾ Rotterdam 1875; vertaling uit het Engelsch. Dezelfde afbeelding bevindt zich ook in: J. G. Wood, Man and his Handiwork. London 1886; blz. 489.

Daarbij komt somtijds nog de *tamojetpé*, een hoed ongeveer als de *olok*, welke aan een plankje bevestigd is. Bij Jamaiké was een dergelijk voorwerp; bij een bepaalden dans legt men zijn hand op den schouder van zijn voorman, de voorste van de rij draagt dan de *tamojetpé*. Men wilde er geen afstand van doen, daar het bij een ophanden zijnd dansfeest niet gemist kon worden.

Trio's:

Waloema (Pl. II, fig. 11), overeenkomende met de *olok* der Ojana's, doch in onderdeelen eenigszins verschillend.

Gordel van katoen, met veertjes versierd (Pl. IV, fig. 7).

Gordel van *wiri* (Pl. IV, fig. 8). Een dergelijke gordel is ook afgebeeld op plaat H van het werk van Prins ROLAND BONAPARTE en heet daar afkomstig van een Galibi¹⁾.

Manamu (Pl. I, fig. 26), bestaande uit twee staafjes, verbonden door snoeren *wiri*; de vrouwen dragen dit op den rug, juist boven het middel, de staafjes vertikaal, en vóór vastgebonden.

Ipasikile's als bij de Ojana's.

Snoeren van rinkelende zaden, welke aan den gordel worden bevestigd, en beenbanden van deze zaden (Pl. I, fig. 22, 23). Ook schouderbedekkingen van vederen zijn, naar men zegt, in gebruik.

IV. DORPEN, HUIZEN, HUISRAAD, HUISDIEREN.

De dorpen zijn nabij de rivier of een eindje (tot 2 K.M.) het land in gebouwd en in dat geval nabij een kreekje waar men het noodige water kan halen. De huizen staan tamelijk dicht bij elkaar; de bodem wordt netjes schoongehouden. Flinke kostgronden, soms nabij het dorp, soms op eenigen afstand en alleen te water te bereiken. Dikwijls kapt men nieuwe kostgronden open; de oude worden dan niet meer onderhouden, doch men oogst er nog wel eenigen tijd van.

Het aantal huizen varieert (in de door ons bezochte dorpen) van 3 tot 6 bij een maximum-aantal inwoners van 50 zielen. Bovendien staan dikwijls op de kostgronden nog eenvoudige hutjes.

De constructie is de gewone Indiaansche dezer streken: houten geraamte, de deelen met dunne buigzame liaan aan elkaar gebonden; dak van palmbladeren. De huizen zijn meest zoo gezet, dat de open zijden naar het N. of Z. gekeerd zijn.

De verschillende typen van huizen zijn:

Ojana's:

1°. *monta* (Pl. IX, fig. 1), cirkelvormig met koepeldak. Het dak reikt tot $1\frac{1}{2}$ à 2 M. van den grond. In elk dorp is zoo'n huis aanwezig. Bij Jamaiké was het zeer bepaald voor gasten en feesten bestemd. Ieder beschikte daar over een vak tegen den binnenkant van het dak, waar hij danssieraden, pijlen enz. kon opbergen. Somtijds is een verdieping van dunne latten aangebracht, met vierkant toegangsgat en ladder van twee stijlen met keepen, waarin stokken zijn vastgebonden.

¹⁾ In het Koloniaal Museum te Haarlem is een zelfde gordel aanwezig, eveneens van Karaïben der Marowijne.

2°. *otomane* (Pl. IX, fig. 2), met verdieping. Volgens COUDREAU is de *otomane* het huis der gasten.

Wij troffen dit type alleen op Intelewa aan; tijdens ons verblijf aldaar, woonden wij er beneden, de Indianen sliepen 's nachts op de bovenverdieping.

3°. *tialetakim*, idem, doch wat kleiner.

4°. *tilaka* (Pl. IX, fig. 3), van welke men er in elk dorp een paar vindt, in gebruik als werkhut der vrouwen, evenals:

5°. *lomonaka* (Pl. IX, fig. 4).

6°. *maite* (Pl. IX, fig. 5); ronde hut, dak tot den grond, met één deurgat.

7°. *itoeta-pakolo* staande op een kostgrond, een eind van de rivier verwijderd. Komt in vorm overeen met Pl. IX, fig. 4, doch is aan de voorzijde gesloten op een kleine opening na, welke van een deur voorzien is. Zie de illustratie tegenover blz. 123, Verslag der Gonini-expeditie.

De eenvoudige hutten op de kostgronden zijn van het *tilaka*-type. Verder platte afdakjes voor honden, *mékolo-pane* geheeten, en kippenhokken (Pl. IX, fig. 7).

Trio's:

1°. *timakitti*, ongeveer als de *monta* der Ojana's.

2°. *tempatalakai* (Pl. IX, fig. 6).

3°. *moeineu*, ongeveer als de *maite* der Ojana's, doch groter en met 2 diametrale deuropeningen.

4°. *tilaka* als bij de Ojana's; dak somtijds gebogen en tot den grond doorgetrokken.

Geen der Trio-huizen heeft een bovenverdieping.

Huisraad. — Bijzondere bergplaatsen zijn niet aangebracht. Wat zich daartoe leent, wordt in het dak gestoken, op de binten gelegd, of opgehangen. De rest staat op den bodem of somtijds op een barbakot (rooster), tegen de zijkant der hut aangebracht. Vereen sieraden en enkele kostbare zaken zooals kralen, welke nog niet tot halssnoeren verwerkt zijn, ballen katoenen draad en hangmatten die verhandeld moeten worden, bergt men in pagalen van eigen maaksel of blikken trommels, van de Böschnegers gekocht. Tot zitplaats zijn in elke woning een aantal bankjes aanwezig, gemaakt van hout en zeer eenvoudig van vorm; het afgebeelde exemplaar (Pl. VII, fig. 2) is reeds met meer zorg bewerkt dan gewoonlijk het geval is. Schabellen, besneden in den vorm van het een of ander dier (zooals bij de Galibi's en de Schingú-stammen) werden niet gezien. Wel dient een enkel maal een schildpaddenschild tot zetel. Het gebruik van deze bankjes is uitsluitend het recht der mannen; de vrouwen zitten op den grond en leggen slechts eenige bladeren of een mat onder zich.

Aan huisdieren werden opgemerkt: honden, kippen, verschillende soorten ara's, papegaaien en parkieten, kammi-kammi (*Psophia crepitans*), powies (*Crax alector*), bruine marai (*Penelope cristata*), wakago (*Ortalida Motmot*) en zonvogel (*Eurypyga helios*). De kippen zijn doorgaans vlekkeloos wit en hare vederen worden bij het vervaardigen van velerlei sieraden gebezigd. Slechts bij Majoli zag ik kippen met enkele lichtbruine vederen. Het denkbeeld van een huisdier te slachten en op te eten, vonden deze Indianen absurd.

V. BOOTEN.

Aan Litani en Paloemeu zijn tegenwoordig uitsluitend kleine houten korjalen in gebruik. De vervaardiging geschiedt op de bekende wijze: boom vellen, uit- en inwendig behakken

(met bijl en dissel), met vuur van binnen en van buiten verwarmen en dan uitzetten, zitlatjes aanbrengen en te water laten. De scheuren worden gebreeuwd met katoen en mani-hars (*Moronobea coccinea*), een los roostertje legt men onderin, om de bagage droog te houden. Parels (pagaaiers) hebben den in Suriname algemeen gebruikelijken vorm; men maakt ze van parelhout (*Aspidosperma excelsum*). Versiering met snijwerk werd bij booten noch parels aangetroffen.

Het werken in vallen en stroomversnellingen verstaan deze Indianen (althans de Ojana's) niet minder goed dan de Boschnegers; in de kunst van booten maken staan ze echter bij hen ten achter. Voor een deel is zulks zeker daaraan te wijten, dat het moeilijk is het noodige gereedschap te verkrijgen. Oude korjalen worden opgelapt tot ze werkelijk geheel onbruikbaar zijn. Dikwerf geschiedt dit op de primitiefste wijze, door b. v. over een gat een plaat boomschors met touw vast te naaien en daarna te breeuwen.

VI. VOEDSEL, VUUR, TABAK.

Men leeft van de opbrengst van jacht en visscherij en van de op de kostgronden verbouwde gewassen. Van het plantaardig voedsel noemen wij in de eerste plaats de kassave. In hoofdzaak wordt deze gebruikt in den welbekenden vorm van groote platte koeken; ook wel, doch zeldzamer, als een korrelig meel, koeak. De bereiding der kassavekoeken geschiedt op de bekende wijze: de wortels worden geschild, geraspt, men perst het meel uit, zeeft het en bakt het tot koeken of maakt er koeak van. De koeken zijn dan gereed voor gebruik, doch om ze beter te kunnen bewaren, worden ze eerst nog in de zon gedroogd. De gereedschappen hierbij gebruikt zijn: voor het raspen een stuk steen, of een blikken rasp; voor het persen de bekende *matapi* (tipity, couleuvre à manioc); voor het zeven een vierkante zeef van den gewonen vorm en ook een ronde zeef met wijdere mazen (Pl. VIII, fig. 4); misschien dient deze tot het zeven van koeak. Voor het bakken een ronde plaat, van aardewerk of van ijzer. De koeak wordt bij de Trio's bewaard in kleine kalebassen. Napi's, zoete patatten, tajers enz. worden meest tot soepjes gekookt, zoo ook rijpe bananen. Deze laatste eet men ook wel rauw, evenals de bakoven. Mais zag ik alleen geroosterd gebruiken. Als lekkernij: papaja, ananas en suikerriet.

Verschillende in het wild groeiende gewassen en wel: de vruchten van verschillende palmen als komboe, pina, maripa, awarra en kees-kees-makka, de vruchten der wilde banaan, wilde ananas enz. worden genuttigd.

Van kassave bereidt men ook gegiste dranken. Bij Intelewa zag ik zulks aldus door vrouwen uitvoeren: In een vat van den vorm eener korjaal doet men een aantal versh gebakken kassavekoeken (nog niet in de zon gedroogd) en overgiet ze met water. Met de handen kneedt men ze uit tot een dunne pap. Een kleine hoeveelheid gekookte napi en wat kassavebrood wordt uitgekauwd en in een kommetje gespuwd. Dit mengsel wordt dan ook in de korjaal gedaan, en men roert alles met de handen flink dooreen. Dan wordt de korjaal met bananenbladeren toegedekt, en den volgenden ochtend is de drank voor gebruik gereed. Men noemt haar dan *sjakola*, evenals verschillende niet gegiste soepjes van napi enz. Door langer te laten gisten verkrijgt men *kasjiri*.

Vleesch en visch worden om ze te bewaren gerookt op de barbakot, een houten roosterstel. Voor onmiddellijk gebruik roostert men in het vuur; overigens kookt men ze met toevoeging van pepertjes (welke op de kostgrond verbouwd worden). Of daarbij het gekookte

sap der kassave toegevoegd wordt, om het vleesch voor bederf te vrijwaren, kan ik niet uit eigen ervaring zeggen. Bij een maaltijd bij Toewoli werden twee potten voorgezet: in de eene bevonden zich stukken vleesch en visch in een sterk gepeperde bouillon (*toema*); in de andere een dikkere saus met vleesch en pepertjes (*tiqléwé*). Voor den gast deed men wat van de eerste saus in een kommetje en voegde er zout bij.

Tot de verdere voedingsartikelen behooren leguaneneieren, vogeleieren, honig, larven van verschillende insecten, soms mieren.

Het toebereiden van het eten is vrouwenwerk, behoudens het barbakotten en in het vuur roosteren, hetwelk ook wel door de mannen wordt verricht.¹⁾ Tot omroeren der spijsen zijn eenvoudige houten roerspatels in gebruik (Pl. VIII, fig. 12, 13).

Vuurmaken geschiedt met een soort vuurboor; CREVAUX geeft er een beschrijving van; wijzelf zagen deze bewerking niet. In de dorpen onderhield men vuur door dood hout smeulend te houden; bij een boschtocht maakte een Trio-vrouw vuur met een van de boschnegers verkregen tondeldoos. Men is er zeer op gesteld lucifers en petroleum te krijgen.

Bij de Ojana's disschen de vrouwen de spijsen op en nemen het restant weer weg, waar ze dan zelf van gaan eten. Bij de Trio's zag ik ook mannen en vrouwen gezamenlijk eten. De gewoonte vordert nieuw aangekomen gasten dadelijk spijs voor te zetten. Maaltijden zag ik nuttigen drie tot viermaal per dag, terwijl bovendien somtijds soepjes van napi enz. worden rondgediend.

Tabak wordt op de kostgronden verbouwd. De gedroogde bladen worden stijf in elkaar gedraaid en dan saamgebonden en zoo bewaard. (Pl. VIII, fig. 11). Men rookt ze als sigaretten met een dekblad van de fijne bast van den manbarklak (*Eschweilera* sp.)

Pijpen worden niet door hen zelf vervaardigd; slechts zelden ziet men er een (door de Boschnegers verschaft) gebruiken. De Ojana's noemen een pijp: „instrument om tabak in te doen”; de Trio's hebben geen woord voor pijp. Hetgeen een bewijs te meer vormt voor de stelling dat de pijp oorspronkelijk niet thuishoort in deze streken.²⁾

VII. JACHT, VISSCHERIJ, WAPENS, GEREEDSCHAP.

Aan de Litani zijn een paar geweren; overigens ziet men alleen pijl en boog.

De boog is van zwaar hout (letterhout, *Brosimum*, misschien ook purperhart, *Martusia parvifolia*).

Kleine kinderen krijgen eerst een eenvoudig speelboogje met kleine pijltjes (Pl. I, fig. 27); daarna geeft men ze een boog met pijlen van het echte model, doch kleiner, en naarmate de jongen groeit, krijgt hij ook een groter boog. De bogen voor volwassenen zijn tot 2 M. lang.

De boog, gesneden zijnde, wordt geschaafd met de kaak van een watervarken (*Hydrochoerus Capybara*), daarna besmeerd met vet van de walaba (bijlhout, *Eperua* sp.), met groene bladen omwikkeld en in het vuur gehouden. Het koord is van zeilgrastouw. De Ojana's maken bogen met bolle ruggen en winden het overtallige koord symmetrisch (Pl. V, fig. 2 en 2a); de Trio's maken holle ruggen en winden het koord om het eene einde (Pl. V, fig. 3 en 3a). In het midden zijn ze soms over een lengte van 5 à 10 cM. met fijne

¹⁾ Verg. VON DEN STEINEN, 2e Schingú Exp. blz. 217 e. v.

²⁾ „ „ „ „ „ „ „ „ blz. 210.

katoenen draad omwoeld, op zoodanige wijze, dat de kruisende draden op de rugzijde een patroon vormen. Dr. H. MEYER geeft een afbeelding van dit „Treppengeflecht”.¹⁾

Pijlen: schacht van pijlriet (*Gynerium sagittatum*) hetwelk op de kostgronden verbouwd wordt. Nabij het onderende zijn twee gespleten vederen met katoen tegen de schacht gebonden (bilateraal, niet schroefvormig). Een kerfhoutje met gleuf, dient om het boogkoord op te nemen; een stamkenmerk is weder: de Ojana's snijden dit houtje en de pijlschacht gelijk af, de Trio's laten het eerste uitsteken. (Pl. V, fig. 4—6).

De vederen zijn meestal zwart; tot versiering zijn bovenaan kleine rood en geel gekleurde veertjes bevestigd, terwijl de Trio's, in hoofdzaak bij de curarepijlen, even boven het kerfhoutje nog een ring van roode en gele veertjes aanbrengen. De bindsels worden somtijds met een soort roode lak overstreken; ook wel schildert men er figuren op met een soort bruine hars. De eindjes van het onderste bindsel snijdt men veelal niet af; een bindselkje met losse eindjes om het onderende der punt (Pl. V, fig. 4) heeft bij de Trio's een bepaalde beteekenis, waarmee „oli” = de vrouw, iets te maken heeft, doch in welken samenhang precies, kan ik niet zeggen.

Verschillende punten zijn in gebruik.

Voor visch:

1°. punt van hout, met weerhaken (Pl. V, fig. 7).

2°. ijzeren punt met weerhaak, met een houten tusschenstuk aan de schacht bevestigd (Pl. V, fig. 8); een enkel maal is iets lager, diametraal ten opzichte van den eersten weerhaak, een tweede bevestigd.

3°. 3-tand of 2-tand van hout met punten en kleine weerhaakjes van been (Pl. V, fig. 9).

4°. losse ijzeren punt, onder kokervormig; wordt op de pijl geschoven en met een lang koord aan de schacht verbonden. Treft de pijl een visch, dan blijft de punt in de wond zitten en de schacht drijft aan de oppervlakte mee. Van deze soort zag ik alleen bij Intelewa een exemplaar.

Voor wild:

5°. Punt van bamboe, met houten steel gestoken in de schacht (Pl. V, fig. 4). Die steel is veelal met longitudinale strepen beschilderd.

6°. Een stompe punt zag ik bij Majoli.

7°. Losse curarepunt. Het vervaardigen hiervan is een soort monopolie der Trio's. Bij de Ojana's ziet men ze zelden. De pijl heeft een kokervormig boveneinde. De punten bestaan uit staafjes bamboe, aan beide zijden gepunt; op het eene einde wordt de curare gestreken (met een borstel van brulapenhaar). De punten worden medegevoerd in een kokertje van bamboe met deksel van pakira- of brulapenvel. Vóór het gebruik wordt de punt ter halver hoogte met het mes ingekeept, opdat ze in de wond afbreke. (Pl. V, fig. 10, 11, 12, 13).

De bereiding van het gift heb ik niet gezien. CREVAUX geeft hiervan een uitvoerige beschrijving.

De sub 2, 3, en 4 genoemde pijlen dragen geen vederen. Van de pijl sub 6 is mij zulks niet bekend. Bij het schieten heeft men steeds een tweede pijl bij de boog in de linkerhand.

Blaaspijpen zijn hier niet bekend.

¹⁾ Op. cit., pl. II fig. 4.

Enkele Trio's bezaten een speer met ijzeren punt, (Pl. V, fig. 14) door tusschenkomst der Saloema's van de Brazilianen verkregen. Deze wordt somtijds voor de jacht op groot wild gebruikt.

Om vogels te verschalken, maakt men in een boom een afdakje van bladeren. Ook op den beganen grond zag ik een paar maal zoo'n schuilplaats.

Bij de jacht worden dikwijls honden gebruikt; de Trio's en Saloema's zijn het voornamelijk die deze dieren opkweeken. Men besteedt daaraan groote zorg: ze worden goed gevoed, elken dag gewasschen en dikwijls in de roekoe gezet. In de hutten zijn op \pm 1 M. boven den grond roosters aangebracht, tot ligplaats der honden; hierdoor hebben ze minder van sika's en ander ongedierte te lijden. Volgens de boschnegers weten de Indianen hunne honden af te richten voor de jacht op eenig bepaald soort wild. Hoe hoog zij deze beesten schatten, bewijst wel, dat Granman Oseisi verboden heeft andere honden in te voeren; een Joeka, die een hond uit Albina meebracht, werd met een geldboete van f 500.— gestraft.

Baskita's, manden fuiken tot het vangen van visch, zijn bij de Trio's in gebruik; ze zijn gelijk aan die der boschnegers¹⁾; de naam *baskita* duidt de vreemde afkomst aan. Netten zijn niet bespeurd. De hengel wordt in het bijzonder voor kleine visch gebruikt; de ijzeren haakjes worden door de boschnegers verschaft. Als aas gebruikt men stukjes van een oud wespennest. Enkelen bezitten groote haken voor de anjoemara-vangst.

Bij de vischvangst wordt veelvuldig gebruik gemaakt van nekoe en andere middelen om de visch te bedwelmen.

Het vellen van boomen geschiedt reeds geruimen tijd met ijzeren bijlen. Steenen bijlen worden als curiositeit nog wel bewaard, doch ik zag er geen met handvat; 3 van de 4 meegebrachte exemplaren (Pl. V, fig. 15 *a*, *b*, *c*, *d*) zien er zoo verweerd uit, dat het waarschijnlijk is, dat men ze eerst later gevonden heeft. Voor het kappen van lichter hout heeft men ijzeren kapmessen. Het is er echter nog verre vandaan, dat elke man deze artikelen zou bezitten. Wel heeft ieder een eenvoudig mes met houten greep (Pl. V, fig. 16), hetwelk zonder scheede los in den gordel gestoken wordt. Voor het maken van korjalen bezitten enkelen een dissel, hamer en spijkers; ook zag ik een kleine schaaf. Pennemesjes en oude scheermessen voor het maken van knutselwerk (pijlen enz.). Vijltjes voor het scherpen der ijzeren pijlpunten. Scharen, hoofdzakelijk om zich het hoofdhaar te korten; elke schaar die men ruilt, wordt eerst beproefd door zich een lok haar ermee af te knippen. Ten slotte noemen wij naalden, welke evenals Europeesch naaigaren zeer gewild zijn.

Aan speciale oorlogswapens zijn alleen bij de Trio's knotsen aangetroffen. (Pl. V, fig. 17). Deze zijn van zwaar donkerbruin hout, breed en plat, en met ingesneden figuren versierd; om deze beter te doen uitkomen, is in de kerven een witte stof, vermoedelijk eenige aardsoort, gesmeerd. Een kwastje van katoen, soms met veeren, bij het begin van den steel. Bij sommige is de steel onder doorboord, voor een koordje. De Trio's dragen zoo'n knots dikwijls in de hand, als ze zich mooi hebben gemaakt; het behoort eenigzins bij den feesttooi. Toch zijn het nog zeer bruikbare oorlogswapens en in geen deele ontwaard tot bloot sieraad, als de hiervoor beschreven Ojana-dansknots. Van hetzelfde type zijn de knotsen door O. COUDREAU bij de Pianocotó's aangetroffen²⁾. Ook in 's Rijks Ethnogr.

¹⁾ Een afbeelding vindt men in het aangehaalde werk van MARTIN, Tab. VI.

²⁾ Voy. au Cuminá blz. 181.

Mus. te Leiden bevindt zich een soortgelijke knots; misschien is deze door tussenkomst der boschnegers van de Trio's verkregen, evenals de door v. PANHUYs beschreven knots ¹⁾.

VIII. AARDEWERK.

Potten voor het koken van spijs, bereiden van roekoe-verf en tot opdienen der kasjiri; van verschillende afmetingen; zeer groote werden niet gezien. (Pl. VII, fig. 3, 4). Schotel-tjes voor verschillende doeleinden. (Pl. VII, fig. 5). Kassavebakplaten.

De fabrikatie van potten is het werk der vrouwen en geschiedt op de algemeen gebruikelijke wijze: op een plankje wordt eerst de uit klei geboetseerde bodem gelegd; een bal klei wordt nu met de handen tot een slang gerold, op den kant van den bodem gelegd, en plat uitgekneed. Daarop komt een ander slangetje en weer een — en zoo wordt de geheele pot uit ringen opgebouwd. Hij heeft dan reeds den juisten vorm en moet alleen nog met den polijststeen ²⁾, een glad rood steentje (jaspis, porfier?) worden bijgewerkt. Vervolgens drogen en (een of twee maal) bakken in het vuur.

Somtijds worden de potten inwendig beschilderd en geglazuurd. Hoe zulks geschiedt heb ik niet gezien. Bij de Galibi's doet men dit met plantensappen; de hierbij gebruikte penseel bestaat uit een stokje, waaraan een stukje veder van de kammi-kammi. (*Psophia crepitans*). ³⁾.

De Trio's en Ojana's vervaardigen niet zoo veel en ook niet zulk mooi aardewerk als Galibi's en Arrowakken. Men meent ook dat de Karaïben deze kunst van de Arrowakstammen geleerd hebben. Door langdurigen omgang zouden de Galibi-vrouwen thans hunne leermeesteressen evenaren. ⁴⁾.

Kenmerkend is ook dit: een koelkruik van Galibi-maaksel werd door de Ojana's „*panakiri-toetpen*” = Europeanen-kalebass genoemd. Zij zelven gebruiken n. l. als waterkan uitsluitend kalebassen.

Men verkiest natuurlijk de minder breekbare Europeesche waar boven het eigen fabrikaat, zoodat ijzeren potten, steenen kommetjes en ijzeren kassave-bakplaten reeds veel worden gebruikt.

IX. KATOEN, TOUW.

De katoen ⁵⁾ wordt op de kostgronden verbouwd. De vrouwen zuiveren ze en spinnen ze tot draad van verschillende dikte. De spoel die hierbij gebruikt wordt, bestaat uit een stokje van letterhout, aan het eene uiteinde is hieraan een open oog gesneden, of een haakvormige punt van kwatta-been bevestigd (Pl. VII, fig. 6, 7, 8); over het andere einde is een schijfje geschoven, gesneden van kalebasschaal, of geslepen uit een scherf van een Europeesch kommetje. De draad wordt tot kluwens gewonden, en zoo verpakt in groene bladeren. Van katoenen draad maken de vrouwen hangmatten en gordels (Ojana's); zij

¹⁾ Op. cit. fig. 36.

²⁾ R. E. Mus., Inv. N. 370/3124.

³⁾ R. E. Mus., Inv. N. 1454/1.

⁴⁾ v. d. STEINEN, 2e Schingü-Exp. blz. 217.

v. COLL., Op. cit. blz. 491.

⁵⁾ *Gossypium religiosum* en *G. herbaceum*; zie Inspectie van den Landbouw in West-Indië, Bulletin n°. 3. I. A. f. E. XVII. Suppl.

weven er de beenbanden van, en verder wordt die gebruikt bij het vervaardigen van *kwéjoe's*, veeren sieraden, pijlen enz.

Waar meerdere sterkte een vereischte is, zooals voor boogkoord, vischlijn, vierlijnen der hangmat, en bij de Trio's ook voor de hangmat zelf, gebruikt men koord, dat uit de vezels eener *Agave* is gedraaid. Deze plant wordt ook op de kostgronden verbouwd; in de benedenlanden noemt men ze „zeilgras” of „siengrassi” (Negerengelsch).

De bewerking hiervan geschiedt door de mannen.

Om de vezels te verkrijgen wordt de schil van het blad afgestroopt, op een zeer handige manier; IM THURN heeft dit in details beschreven.¹⁾

Na wasschen en drogen maakt men de vezels een weinig kleverig met mani en draait ze met de hand op de dij in elkaar. De oorspronkelijke garens zijn altijd links of tegen zon gedraaid (evenals van de Ojana-gordels van kwatta-haar); 2, 3 of 4 van deze worden dan weer met zon tot touw gedraaid. Bij katoenen draad zijn de garens nu eens rechts, dan weer links gedraaid en worden meest 2 garens gebruikt om dikker koord te vormen.

X. VLECHTEN EN WEVEN.

Vlechtwerk en weefsels zijn op verschillende wijzen samengesteld. In den laatsten tijd is, voornamelijk door OTIS TUFTON MASON²⁾ en Dr. MAX SCHMIDT³⁾ het Zuid-Amerikaansche vlechtwerk aan een grondige studie onderworpen. Bij de beschrijving zal herhaaldelijk naar hen verwezen worden.

De verschillende typen, in de verzameling vertegenwoordigd, zijn:

a. palmblad-type; 2 stel reepen welke loodrecht op elkaar staan; wij spreken van 1-, 2-, 3- of 4-mazig, naarmate een reep der eene groep telkens 1, 2, 3 of 4 reepen van de andere groep overspringt (SCHMIDT, 1^e Hauptgruppe). (Pl. IX, fig. 8).

b. matapi-type (Pl. IX, fig. 9).

c. dubbeldraads-vlechtwerk (Pl. IX, fig. 10). (SCHMIDT, 2^e Hauptgruppe, MASON plain twined weaving.)

d. hexagonaal vlechtwerk (Pl. IX, fig. 12). Het aantal onmiddellijk tegen elkaar aanliggende reepen (zooowel van de horizontale als van de schuine groepen) loopt uiteen van 1 tot 3. (SCHMIDT, 3^e Hauptgruppe).

e. het type door MASON (blz. 248) genoemd: „simple interlocking coils (with foundation)” (Pl. IX, fig. 13).

f. het Trio-hangmat-vlechtwerk (Pl. IX, fig. 14).

Wij gaan nu over tot beschrijving der meegebrachte voorwerpen.

Ojana's:

1°. Langwerpige pagalen (Pl. VIII, fig. 1), bestemd hoofdzakelijk voor het bewaren van vederen. Materiaal fijn riet³⁾; tot meerdere stevigheid bestaat elke reep uit 4 lagen over elkaar. Type a, 1-mazig; richting der reepen evenwijdig aan de ribben van de doos. Op de kanten afgesneden en de uitstekende einden langs zichzelf teruggevouwen.

¹⁾ Op. cit. blz. 284.

²⁾ Zie lijst van geraadpleegde werken.

³⁾ De namen der gewassen, welke de verschillende rietsoorten leveren, zijn ons niet met zekerheid bekend. CREVAUX geeft op: *arouma* = *Stromanthe sanguinea* en *bamba* = *Philodendron speciosum*. IM THURN en MASON vermelden *Ichnosiphon* en *Carludovica plumierii*. Het warimbo-riet, in de benedenlanden van Suriname gebruikt, heet *Ichnosyphon gracilis* KÖRN.

2°. Mandjes van open vlechtwerk tot opbergen van allerlei snuisterijen. Ook wel breeder van vorm dan het afgebeeld exemplaar (Pl. VIII, fig. 2). Type *d*, zoowel met 1 als met 2 reepen. Bodem 6-hoekig. De schuine reepen zijn boven afgesneden, rondgebogen om een ring van dun hout, en met dun touw vastgebonden of onder naastgelegen reepen bijgestopt.

3°. Open bakjes van dicht vlechtwerk. (Pl. VII, fig. 20). Materiaal riet. Bodem vierkant; type *a*, 3-mazig, vormende de figuur I G C B aangegeven in fig. 186 blz. 361 van SCHMIDT'S „Indianerstudien". De staande wand volgens type *b* (Pl. IX, fig. 9).

De uiteinden der reepen aan den bovenkant zijn geklemd tusschen een houten cirkelrand, welke ter betere bevestiging weder met touw aan het vlechtwerk is vastgenaaid.

4°. Rond open bakje (Pl. VIII, fig. 3); hierin bewaren de vrouwen de vlokken katoen bij het spinnen. Het meegebrachte exemplaar is van een Aparai-vrouw afkomstig. Materiaal palmblad (van den makkapalm, *Astrocaryum Murumuru* MART.). Bodem type *a*, 3-mazig, maeanderpatroon; opstaande rand 1-mazig; de horizontale reepen zijn daar van riet, hetwelk minder buigzaam is dan het palmblad, zoodat gevormd wordt wat MASON noemt „wickerwork".

5°. Kassavepers, de bekende matapi. Materiaal riet, type *b*.

6°. Vierkante kassavezeef van het gewone model¹⁾. Materiaal riet; type *a*; richting reepen evenwijdig aan de zijkanen. Van de meegebrachte exemplaren vertoont één een maeander-achtig patroon en is 3-mazig; het andere is alleen aan de kanten 3-mazig; in het midden (de eigenlijke zeef) 2-mazig, met een patroon van concentrische quadraten.

7°. Ronde kassavezeef (Pl. VIII, fig. 4). Materiaal riet. Het zeefvlak type *a*, 3-mazig; het vierkante middengedeelte (de eigenlijke zeef) is 2-mazig; bovendien zijn hier nog evenwijdig aan de diagonalen 4 reepen doorgevlochten. Cylindrische wand gedeeltelijk 1-mazig; in het midden bestaande uit horizontale ringen, waartegen vertikale reepen met katoen zijn vastgebonden.

8°. Waaier om vuur aan te wakkeren (Pl. VIII, fig. 5). Materiaal riet. Type *a*, 3-mazig; maeanderpatroon. De reepen aan de kanten rondgebogen, zoodat ze 90° van richting veranderen en ten slotte weer op de uitgangslijn terugkeeren, waar ze in een gespleten stokje worden vastgeklemd.

9°. Draagkorven (Pl. VIII, fig. 6). Materiaal riet. Dergelijke mooi afgewerkte exemplaren maakt men voor de vrouwen; de mannen gebruiken meer de sub. 13 beschreven draagkorven van palmblad. Zij hangen op den rug, met een band van boomschors rond het voorhoofd. Bij twee exemplaren is het rugvlak van type *a*, 2-, 3- en 4-mazig met maeander-vormig patroon. (Pl. IX, fig. 8). Richting reepen evenwijdig aan, en loodrecht op de kanten van het rugvlak. De zijvlakken worden gevormd door dunne latjes waartegenaan de uitstekende reepen van het rugvlak zijn gelegd, beurtelings vóór en achter en met katoenen draad vastgenaaid. Deze reepuiteinden zijn in den bovenhoek echter nog door de bovengenoemde latjes gevlochten, zoodanig dat een patroon (Pl. IX, fig. 15) wordt gevormd, ongeveer op dezelfde wijze als in het oud-Peruaansch vlechtwerk, afgebeeld op blz. 231 fig. 97 van het reeds geciteerde werk van MASON. Ten slotte zijn de reepen van het rugvlak om het buitenste latje van het zijvlak gebogen, vastgeklemd tusschen twee stukken bamboe en afgesneden.

Een derde exemplaar, afkomstig van een Aparai, is geheel anders samengesteld. Het

¹⁾ Afbeeldingen van kassavepersen en zeven vindt men in de aangehaalde werken van MARTIN, SCHMELTZ en STEDMAN.

rugvlak bestaat uit reepen evenwijdig aan en loodrecht op de zijanten van dit rugvlak, gevlochten volgens type *b*. De uitstekende einden zijn omgebogen en vereenigd tot groepen van drie. De zijvlakken worden nu gevormd doordien eenige dunne latjes in groepen van twee doorvlochten zijn met de eerstgenoemde reepgroepen, volgens type *d*. Ten slotte zijn de uiteinden der rugvlakreepen om de buitenste lat gebogen en met touw bijgebonden.

Trio's:

10°. Kleine pagaal, voor het bewaren van toiletbenodigdheden of klein gereedschap (pennemes, kluwen katoen, mani-hars enz. voor de pijlenfabrikatie), kralen, vischhaakjes enz. (Pl. VIII, fig. 7). Materiaal riet, als bij de pagaal sub 1 in 3 of 4 lagen. Type *a*, 1-mazig; richting der reepen onder 45° met de ribben der doos, aan de kanten teruggebogen en weder verder doorgevlochten, zoodat de doos (en deksel) slechts uit een enkele reep bestaat; waar de reep eindigt, is hij door een nieuwe verlengd; de breukplaatsen verscherven in de verschillende lagen.

11°. Kleine pagaal, bestemming als boven, maaksel der Saloema's (Pl. VIII, fig. 8). Materiaal riet. Type *a*, 3-mazig, verschillende kunstige patronen toonend (zie bij „Ornamentiek”). De reepen onder 45° met de ribben der doos; aan den kant afgesneden en geklemd in gespleten cilindrisch riet, hetwelk bovendien aan het vlechtwerk is vastgenaaid. Teneinde het vlechtwerk op te stijven zijn boven- en ondervlak omzoomd met een stuk cilindrisch riet, hetwelk omwoeld is met fijn plat riet. Hier en daar is met de omwoeling een steek door het vlechtwerk genomen, op de wijze als afgebeeld door MASON, fig. 88 blz. 277. Vermoedelijk ter bescherming van het fraaie vlechtpatroon, is het deksel met palm-(?) blad omwikkeld.

12°. Waaier om vuur aan te wakkeren. (Pl. VIII, fig. 9). Materiaal palmblad; type *a*, 3 mazig. De reepen zijn aan den rand omgebogen en teruggevlochten. In Pl. IX, fig. 16 is de loop der reepen aangegeven.

13°. Draagkorf (Pl. IX, fig. 10). Materiaal palmblad (makka, *Astrocaryum Murumurú* MART.) Type *a*, 1-mazig. Twee stukken makkablade zijn van dorens ontdaan, met de middennerven tegen elkaar gelegd en rondgebogen in U-vorm, waarna de blad-vederen door elkaar zijn gevlochten.

De Trio's vervaardigen verder grootere pagalen, ongeveer als de sub 1 genoemde, terwijl de sub 5, 6, 7 en 9 genoemde voorwerpen ongeveer in gelijken vorm bij hen werden gezien, doch de soort van vlechtwerk niet genoteerd is. Ook zijn bij beide stammen vierkante vloermatten van blad van den komboe-palm (*Oenocarpus sp.*) gezien.

Als onderdeel van eenige voorwerpen komt verder nog vlechtwerk voor, en wel:

14°. Het geraamte der *olok*. Materiaal riet, type *d* met enkele reepen, doch de horizontale dubbel in aantal (zie MASON, pl. 240 fig. 2).

15°. Geraamte's voor *olok* en *waloema*. Materiaal riet. Type *a*, 1-mazig.

16°. Een gevlochten bandje, waarop van witte en zwarte hoornachtige stukjes een mozaik is vastgenaaid, behoorende tot de *olok*. Hiervan is het materiaal riet; type *a*, 3-mazig. De reepen loopen onder 45° met de lange zijden van het bandje en zijn op die zijanten rondgebogen en weder doorgevlochten.

17°. Krans van vlechtwerk der *hamiré*. Materiaal een soort riet, type *e*.

Overgaande tot de weefsels, behandelen wij in de eerste plaats de hangmatten. In het algemeen geldt in Zuid-Amerika de regel:

Tupi-stammen katoenen hangmatten van vol weefsel.

Karaïben-stammen katoenen hangmatten van netwerk, type *c*.

Arrowak-stammen hangmatten van palmbladvezels ¹⁾.

De verzameling bevat:

1°. Een hangmat afkomstig van de Ojampi's. Katoen, dicht weefsel, type *a*, 1-mazig. Op photographie 10 (ook opgenomen in het Verslag der Gonini²⁾-expeditie bij blz. 121) ziet men eene Emerillon-vrouw welke tijdelijk in het Ojanadorp Panapi verblijf hield, bezig zoo'n hangmat te vervaardigen. ²⁾.

2°. Ojana-hangmatten. Katoen, netwerk type *c*. Bij de vervaardiging wordt de ketting rond twee, in den grond geslagen palen (c. q. stutten van het huis) gewonden. (Zie phot. 9).

3°. Trio-hangmatten (Pl. IX, fig. 14). In afwijking van den regel zijn deze van zeilgras-touw vervaardigd. Een draad is op kunstige wijze tot een netwerk ineengeknoopt. Hoe men deze hangmatten maakt, heb ik niet gezien.

4°. Saloema-hangmat; katoen, netwerk als van de Trio-hangmat.

5°. Id.; katoen, netwerk volgens een gewijzigd type *c*. (Pl. IX, fig. 11).

Voor kleine kinderen behelpt men zich een enkel maal met een hangmatje uit een lap Europeesch katoen gemaakt.

Muskietenkleeden worden van de Boschnegers verkregen; het is een geliefd ruilartikel, doch lang niet ieder is zoo rijk er een te bezitten. Dikwijls maken twee personen van één kleed gebruik, door de hangmatten onder elkaar op te hangen.

Tot dragen van kinderen hebben de vrouwen een katoenen band „zonder eind”. Het meegebrachte exemplaar (Ojana-maaksel) is van dezelfde samenstelling als de sub 5 beschreven Saloema-hangmat. (Pl. VII, fig. 19).

De katoenen lap van de *harikété* is geweven volgens type *a*, 1-mazig. Bij een kleiner soort *harikété*, *aliepta* geheeten, is deze katoenen lap vervangen door een matje, samengesteld als het rugvlak der Ojana-draagkorven.

De katoenen beenbanden zijn van meer samengestelde constructie. De in de verzameling aanwezige exemplaren zijn min of meer versleten en bedekt met korsten roekoe-verf, zoodat het bezwaarlijk is, hieraan te zien hoe het vlechtwerk in elkaar zit.

Het vlechtwerk door de zeelieden „plating” genaamd (in zijn eenvoudigsten vorm het „Zopfgeflecht” afgebeeld op blz. 231 van SCHMIDT's Indianerstudies) is in verschillende modificaties toegepast bij het maken van bandjes waaraan de vederen voor hoofdtooisels bevestigd worden.

XI. ORNAMENTIEK, TEEKENEN, BOETSEEREN.

De ornamenten, die deze Indianen op vele voorwerpen van dagelijksch gebruik aanbrengen, kan men in twee groepen verdeelen, en wel directe nabootsing van de natuur, welke nogal primitief zijn, en teekeningen (meest rechtlijnige) welke naar een bepaald patroon vervaardigd zijn, zooals maeanders, concentrische ruiten enz. Het ontstaan dezer patronen kunnen wij ons op twee wijzen voorstellen. Volgens de eerste wijze van redeneering heeft men oorspronkelijk de natuur willen nabootsen. Bij vlechtwerk maakte de aard van het materiaal waarin men werkte, het noodzakelijk daarbij rechte lijnen te gebruiken,

¹⁾ Zie dienaangaande v. d. STEINEN, 2^e Schingú-Exp. blz. 240.

²⁾ Ojampi's en Emerillon's behooren tot de Tupi-taalgroep.

welke slechts in twee richtingen loopen. Zoo kan men zich denken dat b. v. een maeander ontstaan is door samenvoeging en gedeeltelijke verschuiving van verschillende rechtlijnige kikvorschfiguren ¹⁾. Het is echter ook zeer wel denkbaar, dat een omgekeerde evolutie van denkbeelden plaats vond, n.l.: men maakte vlechtwerk en ontdekte, dat daarbij in sommige gevallen bepaalde figuren ontstonden. Dr. MAX SCHMIDT heeft aangetoond hoe gemakkelijk de Indiaan op deze wijze de maeanderhaken kon uitvinden ²⁾. De bij het vlechten ontstane patronen werden nagebootst in houtsnijwerk, in kralenarbeid (*kwéjoe's* enz.); het zou hierbij volstrekt niet noodig zijn zich angstvallig aan rechte lijnen te houden, indien de gedachte aan nabootsen der natuur overheerschte. In sommige figuren ziet men nu eenige gelijkenis met een beest of iets anders, en geeft daarom een zigzaglijn den naam „rups” of „slang”, enz.

Om tot een verklaring der ornamenten te komen, moeten wij in vele gevallen een wisselwerking van beide gedachten aannemen. De verklaring welke SCHMIDT van het ontstaan van den maeander geeft, ligt zoo veel meer voor de hand dan de redeneering die v. PANHUYS ons voorstelt, dat hier de keuze niet moeilijk schijnt. Maar beschouwen we een samengesteld vlechtpatroon als is weergegeven Pl. X, fig. 12, dan moet men aannemen dat de vervaardiger wel degelijk bedoeld heeft hier twee viervoetige dieren met een mensch of kikvorsch in het midden weer te geven, terwijl zijn kennis van de techniek van het vlechten hem daartoe instaat stelde.

Als voorbeeld van teekenkunst zijn (Pl. X, fig. 1—5) eenige figuren weergegeven, zooals men ze in het Ojana-dorp Toewoli op mijn verzoek in mijn schetsboek teekende ³⁾.

Fig. 6 toont ons een plankje waarin lange vederen-staarten worden bevestigd, dienend tot danssieraad (Ojana's, zie blz. 10).

Duidelijk zijn de voorstellingen van een krab, een schorpioen en twee menschen (waarvan een zonder hoofd). De onderste figuur gelijkt veel op een kwatta (*Ateles*). De middelste figuren: tweekoppige vogels, tegenover elkaar gesteld, komen meer voor. O. a. in de door CREVAUX beschreven teekening ⁴⁾ en op een paar knotsen, afgebeeld in STOLPE's werk, plaat IV en V.

Fig. 7, een dergelijk plankje, heeft in zijn geheel den vorm van dit ornament. In het midden is verder nog een soort kikvorschfiguur geschilderd.

Op de dansknots (Pl. V, fig. 1) zijn op de eene zijde drie, op de andere twee van zulke tweekoppige monsters ingekrast, ook weer met de buikzijde naar elkaar toegekeerd.

Van denzelfden aard is eenig ruw snijwerk op de zijvlakken van bankjes. Pl. VII, fig. 2 stelt voor een miereneter, Pl. X, fig. 8 een pingo (*Dicotyles labiatus*), fig. 9 een jaguar, fig. 10 „*napialala*” (een vogel?).

De in hoofdstuk X beschreven kleine Saloemapagalen vertoonen de volgende figuren:

Fig. 11, overeenkomende met fig. 30a v. PANHUYS ⁵⁾ doet denken aan tegenovergestelde kikvorschpooten.

In fig. 12 kan men, zonder misbruik van zijn voorstellingsvermogen te maken, herkennen 2 viervoetige dieren met een kikvorsch of mensch in het midden.

¹⁾ v. PANHUYS, Op. cit.

²⁾ Indianerstudien, blz. 345 en 346. Ableitung. süd-am. Geflechtsm., blz. 509.

³⁾ Zie voor Indiaansche teekeningen behalve de werken van v. d. STEINEN en CREVAUX ook: Anfänge der Kunst im Urwald. Indianer-Handzeichnungen auf seinen Reisen in Brasilien gesammelt von Dr. THEODOR KOCH-Grünberg, Berlin 1906.

⁴⁾ Ook afgebeeld door v. PANHUYS, Op. cit., blz. 55.

⁵⁾ Op. cit.

Fig. 13 is moeilijker te verklaren; het meeste doet ons dit nog denken aan een vogel met zijn beide vleugels.

Fig. 14 komt overeen met fig. 38 v. PANHUYs, en zal wel eveneens vleermuizen voorstellen.

Fig. 15 geeft ons twee kikvorschen of menschen.

Fig. 16 kan voorstellen dooreengestrengelde kikvorschpooten met aangegeven phallus.

In fig. 17 tot en met 22 ziet men verschillende patronen van Ojana-*kwéjoe's*, gewerkt in witte, paarse en lichtblauwe kraaltjes.

Pl. II, fig. 1 toont een Saloema-*kwéjoe*; Pl. X fig. 23 komt voor op een Sikijana-*kwéjoe*. De figuur onder doet eenigzins denken aan tegenovergestelde rupsen of duizendpooten. Fig. 24 en 25 stellen Emerillon-*kwéjoe's* voor.

Pl. XI, fig. 12—17 geven verschillende teekeningen op pijlen aan; fig. 15 stelt volgens de Indianen voor een rups; fig. 12, de midden-figuur, *i-potile* = (zijn) snavel.

Pl. X, fig. 31, 32 zijn teekeningen op aardewerk (Oj.), inwendig.

Pl. XI, fig. 18, 19 op kokertjes voor curarepijlpunten.

Pl. XI, fig. 20 een roerspatel der Ojana's.

Pl. V, fig. 18, 19, en Pl. VI, fig. 1—4 verschillende knotsen der Trio's; volgens hun zeggen zijn Pl. V, fig. 18 en 19 door Saloema's, Pl. VI, fig. 1, 2, 3 door Okomajana's, Pl. VI fig. 4 door Sikijana's vervaardigd. De ingekerfde figuren hierop zijn vooralsnog niet te verklaren.

Op fig. 2a, Pl. VI stelt volgens een Ojana het vierkantje in het midden boven voor: *i-pená*, hetgeen „voorhoofd” beteekent; doch ook is *pena* in verschillende Karaibische talen het woord voor „deur”. Tot mijn spijt heb ik niet nagegaan of het ook bij de Ojana's deze beteekenis heeft. De ruitvormige figuur is „*pajé*”, hetwelk kan beteekenen de visch pirai (*Pygocentrus* sp.).

Pl. XI, fig. 21 geeft de ingesneden en ingebrande versiering van een bamboefluit.

Pl. X, fig. 26—30 verschillende teekeningen met zwarte verf op palmladeren Trio-armbandjes. De stippen stellen volgens de Indianen voor „*koepen*”, een soort voedsel voor de koemaroe's, waarschijnlijk vruchten van een of anderen boom.

Van bootseerkunst hebben wij slechts één voorbeeld gezien, n. l. een poppetje van was, dat bij Ojana's als kinderspeelgoed werd gebruikt (Pl. VII, fig. 18).

XII. MUZIEK.

De Indiaan vermeit zich gaarne met fluitspelen; zingen geschiedt ook, doch het meest bij dansen.

De fluiten zijn van de volgende typen:

a. Bamboefluit, het mondgedeelte ingekeept, 3 tot 5 gaatjes voor verschillende tonen in het midden, ondereinde dicht en nabij het ondereinde een paar gaatjes, door een spleet vereenigd (Pl. VII, fig. 9).

b. Zelfde soort, doch ondereinde open en geen gaatjes aldaar.

c. Kleine beenen fluit, mondgleuf, 3 tot 4 gaatjes, onder open (Pl. VII, fig. 10).

In het bijzonder bij de Ojana's vindt men:

d. Bamboe dwarsfluit, welke met den neus bespeeld wordt; beide uiteinden dicht, en nabij elk eind twee gaatjes aangebracht (Pl. VII, fig. 11).

e. *Taloeloepan*, groote bamboe dwarsfluit; in het eene einde een klein gaatje waarin een stukje vederschacht is bevestigd, nabij dit einde rechthoekige mondgleuf; het andere einde open, doch over de halve breedte loopt de bamboe nog door, tot steun voor de vingers. (Pl. VII, fig. 12). Het blazen op deze fluit kost nogal kracht. — Het geluid vergelijkt COUDREAU bij „le mugissement d'un taureau”, zeer terecht!

d. Pansfluitjes worden gebruikt in vereeniging met een schildpad-schild. Dit laatste is aan den achterkant der buikplaat met balata bestreken; de speler houdt het onder den linkerarm en strijkt er met de rechterhand op, waardoor het één toon afgeeft. Met de linkerhand houdt hij het pansfluitje voor den mond; tegelijk danst hij (Pl. VII, fig. 13, 14). ¹⁾

De fluiten worden veel in paren aan elkaar gebonden. Nooit zagen wij eene vrouw fluitspelen. Het gezang is weinig ontwikkeld. Het beste beviel nog een lied door de Trio's bij een dans gezongen; dit was zuiver en zonder onbestemde tonen.

De liederen der Ojana's hebben in den regel meer van een somber gebrul dan van gezang. Men leze daarover COUDREAU, van wien wij citeeren: „C'est intraduisible. C'est de la musique anarchiste, nihiliste, détraquée. C'est du Wagner écrit par Bakounine et exécuté par le roi Louis sur un instrument de son invention ²⁾”. Voor zooverre het nochtans mogelijk is een en ander op te tekenen, hebben wij dat gedaan.

Men is niet zeer maatvast, behalve als er gedanst wordt; er wordt dan op den grond gestampt en de dansers hebben al wat maar rinkelt aan zich gehangen.

De Trio's gebruiken bij den dans kleine rammelaars, bestaande uit een kalebasje met pitjes, steel van pijlriet (Pl. VII, fig. 15). Dergelijke rammelaars, doch grooter, bezitten zij voor geestenbezwoeringen, doch deze wilde men niet afstaan.

Allegro

1

2

Pansfl.

Schildp.

4

¹⁾ Zie afbeelding in Elseviers geïllustreerd Maandschrift, 1905, blz. 327.

²⁾ Ch. n. Ind. blz. 175.

5. koe - lé koe - lé - - jé - ma - ka - meu - - jé - ma - koe - lé - ma - - vrouwen één octaaf hooger.

6. enz.

7. koe - lé koe - lé - - jé - ma - ka - meu - - jé - ma - koe - lé - ma - - vrouwen één octaaf hooger.

8. kü kü je - ma - koe - le ma - ma - -

1.	taloeloepan, Jamaiké.	} Op juistheid der toonsoort is niet gelet.
2.	" Toewoli.	
3.	pansfluit en schildpad, Jamaiké.	
4.	bamboefluit, Trio's.	
5.	gezang van een jongen Ojana.	
6.	" bij een dans, Jamaiké.	
7 en 8	" " " " Majoli.	

XIII. BEVOLKING, ZEDEN EN GEWOONTEN, SAGEN, HANDEL.

De sociale verhoudingen van de Ojana's heeft COUDREAU ons uitvoerig geschetst;¹⁾ Bij de Trio's heerscht een soortgelijke verhouding tusschen hoofd van het gezin en onderhoorigen. Bij ons kort verblijf, valt daar weinig aan toe te voegen.

De dorpen van Jamaiké en Panapi aan de Litani telden elk ongeveer 50 inwoners. De bevolking van Tapanahoni en Paloemeu was in November 1904 aldus:

Intelewa: 5 mannen, 8 vrouwen, \pm 10 kinderen; 2 mannen afwezig (op reis naar Paroe en Yari).

Pontoetoe: { Pontoetoe, \pm 45 j., gehuwd met PETAMANI \pm 35 j.,
broeders { Soekoema, \pm 40 j., " " { Elioekai \pm 45 j.,
PANASITILOE, \pm 25 j., ANOLI \pm 16 j.,

TELEKOE, \pm 25j., zoon van SOEKOEMA, gehuwd met ALINA, \pm 20 j., dochter van PONTOETOE.

ALEPA, \pm 15 j., }
TEROE, \pm 10 j., } zoon's van SOEKOEMA.

ALAWAIROE, \pm 16 j., dochter van PONTOETOE.

¹⁾ Ch. n. Ind.

I. A. f. E. XVII. Suppl.

ISJOLI, \pm 6 j., }
TEKOEJENNE, \pm 1 j., } zoons van PONTOTOE.

AKALAIMEU, \pm 35 j., met vrouw \pm 30 j., en 1 kind (thuishoorend bij Toelé aan de Paroe).

Toewoli: 3 mannen, 3 vrouwen, 5 kinderen; 2 mannen (met huisgezin?) afwezig op reis naar de Yari. Hier hield ook verblijf APOTEKI met vrouw en 5 kinderen. Deze laatste noemde zichzelf *tamoესji*, doch hield er noch een eigen dorp, noch eigen *péito's* op na, bezat wel een korjaal en jachthond.

Majoli (Trio): MAJOLI met 5 *peito's* (onderhoorigen).

APOEIKA „ 2 „

MAJOLI is de voornaamste van beide hoofdlieden; de oudere APOEIKA had eenige jaren geleden nog een eigen dorp aan de Tapaje; thans bewoont hij een paar eigen huizen in MAJOLI's dorp. De verdere bevolking bestaat uit 9 vrouwen, 1 jongen van \pm 17 jaar en een 10 à 15 kinderen.

Verder was nog een familie Aparai's, bestaande uit 2 mannen, 2 vrouwen en 1 kind, welke aan de Citaré thuishoorde, op reis naar Drietabbetje, om daar ruilhandel te drijven.

Van een eigenlijken godsdienst is niets bespeurd; een Aparai vertelde het volgende:

„Boven in den hemel wonen drie oude heeren: Koeloem, Aoeila en Wantingkü; ze zijn wit van huid en dragen lang wit haar; alle drie zijn goed.

Koeloem is de schepper van alles op aarde en ook van zon, maan en sterren; als het eten voor Koeloem wordt opgedischt, is het bewolkt, als hij eet, regent het, en als hij boos is, is er donder en bliksem. Wantingkü eet verbazend veel, b. v. heele tapirs; hoofdzakelijk echter voedt hij zich met visch. M'n zegsman beweerde zelfs dat deze god alle visschen opat. Omtrent Aoeila werd niets naders medegedeeld. Al de afgestorvenen komen ook in den hemel terecht, zoowel de goeden als de slechten, b. v. de Aucaner-kapitein ARABI, die door alle Indianen gehaat wordt, eveneens. In de boomen huizen talrijke Jolok's (geesten) welke goedaardig zijn; men kan ze niet zien”¹⁾.

Aanraking met hogere machten wordt voornamelijk gezocht bij ziekte; er zijn bepaalde medicijnmannen, *piai's* (doch niet in elk dorp) en verder zijn nog verschillende Indianen min of meer met de kunst bekend; zoo b. v. JALOE, de broer van PANAPI.

Bij aankomst in het dorp van Jamaiké werd de hulp van VERSTEEG, onzen dokter, dien men als „*piai*” aan de Indianen had voorgesteld, verzocht om een *jolok* te verdrijven uit de *itoeta-pakolo*, waar hij den afgeloopen nacht een vrouw benauwde droomen had bezorgd. VERSTEEG kreeg daarvoor een brandende Indiaansche sigaret, moest het eerst de hut binnengaan en den rook in verschillende richtingen wegblazen. Daarna verklaarde de *tamoესji*, dat de *jolok*, door een gat in het dak, in een nabijzijnden hoogen boom was gevlucht.

Bij Panapi was een jonge man, die door langdurige malaria zeer verzwakt was. VERSTEEG had hem reeds chinine verschaft. Misschien vertrouwde men dit niet voldoende, misschien ook was de *piai* bevreesd, dat de medicijn goed zou werken, en dan beter geacht zou worden dan zijn tooverkunst. Hoe het ook zij, 's avonds werd een *piai-scène* gehouden. Men nam een kleine *noekla* (het kostuum van boomschors, hetwelk men bij de *pono*-dans draagt), en schoof deze over een kleine kalebas; deze, zoomede de *noekla* werd op verscheidene plaatsen besmeerd met roekoe, en daarop vlokjes katoen geplakt (Pl. VII, fig. 16). Twee lange, van bast ontdane stokken, met roekoe geverfd, werden spiraalsgewijze met dunne lianen om-

¹⁾ Verg. COUDREAU, Ch. n. Ind. blz. 533 en 548. — KOCH, Op. cit.

wonden en in het vuur gehouden, en vervolgens de lianen losgemaakt. Het waren toen zwarte stokken met roode spiralen. Aan den eenen bevestigde men een paar ara-vederen, waaraan met katoenen draden een paar stukjes krabbenschild of been, beplakt met witte donsveertjes hingen. Vervolgens plantte men beide staken in den grond, in de richting der opgaande zon. De zieke moest nu onder de *noekla* gaan staan. Zijn zuster, tevens vrouw van JALOE, den *piai*, bracht in een kalebasschaal wat vuur, waarop eenige pitten¹⁾ werden gestrooid, die een zeer scherp rook verspreidden.

Onder het uitspreken van eenige tooverwoorden, werd daarna dit reukwerk rondom den zieke gedragen, en vervolgens op korten afstand voor hem nedergezet, terwijl er tevens eenige vogelveertjes op werden gelegd. Nu stak de *piai* een Indiaansche sigaret aan, en beblies eerst den zieke en daarna de beide toestellen met rook. Daarmee was de plechtigheid afgelopen; het was toen juist zonsondergang.

Moet naar aanleiding van dit gebruik van de *noekla* misschien gedacht worden aan de bijgeloovige beteekenis welke sommige stammen aan hunne dansmaskers vastknoopen?

Een ander staaltje van ziekengenezing zag ik bij Pontoetoe.

Diens zoontje lag met koorts in zijn hangmat. Aan een stut van het huis, naast de hangmat hingen: een bosje aangebrande sigaren, een paar gebonden bladeren en een jong makkaplantje (*Astroc. Murumurú*); dit heette „*piai*”. 's Middags, op weg naar het dorp, zag ik hoe PONTOETOE een takje van een struik afsneed, waaraan vele mieren zaten. Hij nam dat mee en sneed het in het dorp gekomen door; het bleek hol te wezen en door mieren bewoond. De inhoud, mieren en larven, werd op een vlokje katoen uitgeschud; de mieren trachtten hun larven weg te dragen, doch werden door de katoenvezels belemmerd. Toen drukte PONTOETOE het dotje den zieke op de huid: een paar maal onder den oksel en dan op de kuit. De mieren beten uit alle macht, zooals bleek uit het erbarmelijk geschrei van het jongetje.

Dit gebruik van stekende insecten tot genezing of om kracht te geven, is bij meerdere stammen in gebruik. Bij de Ojana's geschiedt dit zoo nu en dan in het groot, door middel van borden van vlechtwerk, waarin de wespen of mieren met het achterlijf worden vastgeklemd (Pl. III, fig. 4, 5). Deze wespenproef, *maraké* geheeten, moet elke Ojana minstens eens in zijn leven ondergaan. CREVAUX en COUDREAU geven er een uitvoerige beschrijving van. Bij de Trio's heerscht het gebruik der *maraké* niet.

Op den dag van aankomst bij de Trio's, wreef MAJOLI's vrouw mij in het openbaar de handpalmen in met een stuk aardvrucht (Pl. VII, fig. 17). De bedoeling scheen te zijn, tevredenheid met mijn komst te betuigen. De Trio's noemen deze vrucht *siinti*, de Ojana's *samoet*. Het is een soort tajer, welke in de benedenlanden onder den naam *toeralla* bekend is, en daar wel gebruikt wordt tot bereiden van liefdedranken enz.²⁾

De Ojana's verbranden hunne dooden dikwijls, de Trio's begraven ze.

Sterft een hoofdman, dan wordt een ander dorp gebouwd, of zijn *péito's* verdeelen zich over reeds bestaande dorpen.

Een Trio wiens vrouw pas bevallen was, mocht wel een tocht over het gebergte meemaken, doch mocht enkele (of alle) soorten vleesch niet eten.

Feesten hebben dikwijls plaats: kleinere danspartijen, alleen voor de toevallig aan-

¹⁾ PIMENT? Verg. COUDREAU, Ch. n. Ind. blz. 180.

²⁾ Verg. v. COLL, Op. cit. blz. 527. — COUDREAU, Ch. n. Ind. blz. 205.

wezenden, en ook groote feesten, waartoe men van tevoren de inwoners van naburige dorpen noodt, en die verscheidene dagen aanhouden. Een kleine danspartij woonde ik een avond op Majoli bij.

De dans bestond uit een rond-marsch: voorop een man en vrouw, gearmd, en vasthoudend het uiteinde van een dunne buigzame stok, waaraan twee bamboe fluiten hingen. Aan dezen stok schaarde zich een tweede paar, daarachter een man, en een kleine jongen sloot den stoet. De voorste man rammelde met een *maraka* (rammelaar), n°. 2 droeg een pijl met de punt naar beneden over den schouder, en de vrouwen hadden *kwéjoe's* met een franje van rinkelende zaden aan. Zoo ging het in optocht in de rondte, zingend het op blz. 25 vermelde lied (de beteekenis der woorden is mij niet bekend). Na eenige omme-gangen stopte men, liep achterwaarts, of maakte rechtsomkeert.

In een korte pauze, werd een pot met kasjiri in het midden gezet, en als wat gedronken was, werd de dans weer voortgezet. De niet-dansende bevolking zat in een kring toe te kijken, de mannen evenals de dansers mooi versierd met vederen, en het aanzicht beschilderd. Het feest eindigde omstreeks elf uur doordien de een na den ander zijn hangmat opzocht.

Bij het navragen van een weg beschreven de Indianen deze aldus:

„slapen hier; gaan (met de hand wordt een boog beschreven om den loop der zon aan te geven); slapen te X; gaan (weder een boog), er is een val, nog een kleine val; slapen te Y” enz. Om een gedeelte van den dag aan te duiden, beschrijft de hand een gedeelte van een boog. Zeer tijdroovend, want bij een vergissing moet van nieuws af aan begonnen worden. Een zandteekening van den weg met de verschillende dorpen enz. werd zeer goed begrepen.

Geschiedkundige overlevering: Men weet zeer goed van een tijd toen er blanken noch Negers waren. TOEWOLI vertelde dat de lemmetjesboom door de blanken was ingevoerd, zoo ook de banaan¹⁾, lang geleden. Uit den nieuweren tijd wist MAJOLI van SCHOMBURG's tocht op den Corantijn; van CREVAUX tochten weet men zelfs vele détails te vertellen; trouwens, er leven nog verscheidene Indianen, die CREVAUX hebben gezien; de Ojana's noemen hem Masö, de Trio's Majö.

Sagen: Het verhaal van een zondvloed heb ik niet kunnen vinden; men zeide dat het water nooit hooger was geweest dan thans in den regentijd. Het verhaal van de Amazonen mag niet als sage gerekend worden, zoolang nog zoo'n groot gebied ons onbekend is. Of het verhaal van de „Toenajana's” geheel verzonnen is, valt ook nog niet te zeggen.

Hierboven is reeds vermeld, hoe de Boschnegers reeds geruimen tijd handelsbetrekkingen met deze Indianen hebben. De Boni's onderhouden zich daarbij met hen in een vereenvoudigd Ojana, de Joeka's bedienen zich van een gewijzigd Negerengelsch, doorspekt met Indiaansche woorden (zie hierachter, bij „Taal”).

Van de gebruikelijke prijzen kan het volgende een denkbeeld geven:

1 goede jachthond	kost 1 bijl, 1 kapmes, 1 gewoon mes, 1 schaar, 1 stuk doek, 1 bosje kralen.
1 groote katoenen hangmat.	„ 1 kapmes.

¹⁾ Verg. v. D. STEINEN, 1e Schingu-exp., blz. 310 e. v. — 2e Schingu-exp., blz. 210 e. v.

1 kleinere katoenen, of een touwen-Trio-hangmat	kost 2 kaarten knoopjes.
1 groote boog	„ 1 mes.
1 pijl	„ 1 vischhaakje.
1 veerenkrans (<i>samasama</i>)	„ 1 schaar.

Het is moeilijk na te gaan, welken invloed zeden en gewoonten van dit handelsverkeer ondervinden. Van rechtstreeksche nabootsing zagen we slechts een enkel voorbeeld, en wel dit: een Ojana, die een borrel ontving, plengde daarvan eerst wat op den grond, alvorens te drinken. Hoogst waarschijnlijk was dit van de boschnegers afgekeken. Over het algemeen schijnt het echter, dat de (meest indirecte) aanraking met de Europeesche maatschappij nog weinig heeft veranderd aan de oorspronkelijke gebruiken. De eigen industrie is op weg langzaam te verdwijnen. De oorspronkelijke hak- en snij-instrumenten zijn reeds geheel vervangen door ijzeren werktuigen. Het eigengemaakt aardewerk is bezig plaats te maken voor Europeesch fabrikaat; naast gevlochten pagalen ziet men blikken trommels. KAPPLER zag in 1861 aan de Litani vrouwenschortjes van zaden in gebruik. In 1903 zagen wij daar uitsluitend *kwéjoe's* van kralen of van Europeesch katoen. De Trio's ruilden met graagte hunne halssnoeren van zaden tegen een bosje kralen. En zoo is de Europeesche waar bezig het inlandsch maaksel te verdringen. Komt het te eeniger tijd tot geregeld verkeer met de bevolking der benedenlanden, dan is te verwachten dat de eigen kultuur bijna geheel verloren zal gaan. Of de Indianen zelve ook gedoemd zijn te verdwijnen, valt nog niet uit te maken. Zeker is het, dat ze een kwade kans loopen, doch misschien is het mogelijk door doeltreffende maatregelen (o.a. wering van sterken drank, geneeskundige hulp, onderwijs) het ras voor ondergang te bewaren. En het zal wel de moeite waard zijn, dat te beproeven!

GERAADPLEEGDE WERKEN.

- C. BARRINGTON BROWN, Canoe and camp life in British Guiana. London, 1877.
 Prince ROLAND BONAPARTE, Les habitants de Suriname. Paris, 1884.
 C. VAN COLL, Gegevens over Land en Volk van Suriname. Bijdr. t. d. Taal-, Land- en Volkenkunde van Ned. Indië, 7e volgr., 1e deel, 1903.
 H. COUDREAU, La France équinoxiale. Paris, 1886.
 — Chez nos Indiens ,, 1893.
 — Voyage au Yamunda ,, 1899.
 O. COUDREAU, ,, ,, Trombetas ,, 1900.
 — ,, ,, Cuminá ,, 1901.
 — ,, ,, Rio Curuá ,, 1903.
 — ,, ,, à la Mapuerá ,, 1903.
 — ,, ,, au Maycurú ,, 1903.
 J. CREVAUX, Voyages dans l'Amérique du Sud. Paris, 1883.
 A. FRANSSSEN HERDERSCHEE, Verslagen van de Gonini- en Tapanahoni-expedities. Tijdschr. v/h Kon. Ned. Aandr. Gen., tweede Serie, Deel XXII 1905.
 J. HARTSINCK, Beschrijving van Guiana. Amsterdam, 1770.
 W. JOEST, Ethnographisches und Verwandtes aus Guayana. Internat. Archiv. für Ethn. Suppl. zu Bd. V, 1893.
 A. KAPPLER, Sechs Jahre in Surinam. Stuttgart, 1854.
 — Holländisch Guyana. Stuttgart, 1881.
 THEODOR KOCH, Zum Animismus der Südamerikanischen Indianer. Internat. Archiv. für Ethn., Suppl. zu Band XIII 1900.
 K. MARTIN, Bericht über eine Reise nach Niederländisch West-Indien und darauf gegründete Studien. Leiden, 1888.
 CARL FR. PHIL. V. MARTIUS, Beiträge zur Ethnographie und Sprachenkunde Amerika's. Leipzig, 1867.
 OTIS TUFTON MASON, Aboriginal American basketry: Studies in a textile art without machinery. Publ. Smithsonian Institute N°. 128, 1904.
 H. MEYER, Bogen und Pfeil in Central Brasilien. Leipzig, 1895.
 Jhr. L. C. VAN PANHUYS, Proeve eener verklaring van de ornamentiek van de indianen in Guyana. Intern. Archiv für Ethn. Bd. XI, 1898.
 C. QUANDT, Nachricht von Suriname und seinen Einwohnern. Görlitz, 1807.
 J. D. E. SCHMELTZ, Geräthe der Caraïben von Surinam, Intern. Archiv für Ethn. Bd. X, 1897.
 MAX SCHMIDT, Indianerstudien in Zentral-Brasilien. Berlin, 1905.
 — Ableitung südamerikanischer Geflechtmuster aus der Technik des Flechtens. Zeitschr. für Ethnol. Jahrg. 36. 1904.
 RICHARD SCHOMBURGK, Reisen in British Guiana. Leipzig, 1848.
 ROBERT H. SCHOMBURGK, Reisen in Guiana und am Orinoko. Leipzig, 1841.
 J. G. STEDMAN, Reize naar Surinamen, Amsterdam, 1749.
 KARL VON DEN STEINEN, Durch Central-Brasilien (1ste Schingú-Exp.). Leipzig, 1886.
 — — Unter den Naturvölkern Zentral-Brasiliens (2te Schingú-Exp.). Berlin, 1894.
 HJALMAR STOLPE, Studier i Amerikansk Ornamentik. Stockholm, 1896.
 EV. F. IM THURN, Among the Indians of Guiana. London, 1883.

TWEEDE GEDEELTE.

(T A A L).

INLEIDING.

Het heeft er allen schijn van, dat de Indianen welke thans nog in de benedenlanden van Suriname worden aangetroffen, gestadig in aantal achteruit gaan; ook is vermenging met Negerbloed geen zeldzaamheid meer. Reeds nu heeft dit volkje veel van zijn oorspronkelijke gewoonten ingeboet; het zal wellicht niet zoo lang meer duren, of ook de eigen taal begint in onbruik te geraken. Een soortgelijke toekomst wacht de stammen in het binnenland, zoodra hunne afzondering verbroken is.

Op het oogenblik bezitten wij nog steeds geen volledige woordenboeken en grammatica's van de talen der verschillende stammen die in ons grondgebied wonen. Thans zal het betrekkelijk weinig moeite kosten die te vervaardigen — over eenigen tijd is dat misschien niet meer mogelijk. Veel kostbaar materiaal voor de studie der Zuid-Amerikaansche talen ging reeds verloren, doordien men de waarde ervan niet besepte vóór het te laat was. Het is onze plicht te zorgen dat zulks in het vervolg niet meer geschiede, waar het in ons vermogen ligt dit te voorkomen.

De woordenlijsten welke hieronder zijn afgedrukt, zijn de (nog zeer onvolledige) uitkomsten van een eerste poging tot dit doel mede te werken.

Ten gerieve van buitenlandsche taalbeoefenaars is de Duitsche vertaling bijgevoegd.

Alle drie woordenlijsten zijn bijeengebracht tijdens de Tapanahoni-expeditie in 1904.

Het *Kaliña* (Karaïbisch of Galibi) is opgeteekend, deels te Albina uit den mond van KAREL, kapitein der Indianen aan de beneden-Marowijne, deels op reis, medegedeeld door de ons vergezellende Indianen WILLIAM en JOHANNES, welke thuishooren aan de boven-Cottica. Met KAREL kon ik mij in het Nederlandsch onderhouden; W. en J. verstonden buiten hunne moedertaal slechts het Neger-Engelsch. De woorden en zinnen zijn nagenoeg alle, na het opschrijven door ze voor te lezen, gecollationneerd.

Het *Upurui* (Oepoeroei, Oyana) is verzameld bij de Indianen van dezen stam aan de Paloemeu.

Elders is reeds vermeld, hoe gering het verschil tusschen Upurui's en Oyana's moet wezen (als het nog bestaat). Het Upurui is dan ook te beschouwen als een plaatselijk dialect van het Oyana, en ik heb

I. A. f. E. XVII. Suppl.

Alle drei Vokabularen sind während der Tapanahoni-Expedition 1904 aufgenommen worden.

Das *Kaliña* (Karaïbisch oder Galibi) ist theils in Albina aus dem Munde KARLS, des Kapitäns der Indianer am untern Maroni aufgezeichnet worden, theils unterwegs von den uns begleitenden Indianern WILLIAM und JOHANNES, welche ihren Wohnsitz ursprünglich am obern Cottica hatten, mitgeteilt worden. Mit KARL konnte ich Holländisch sprechen; W. und J. verstanden ausser ihrer Muttersprache nur das Neger-Englisch. Fast alle Wörter und Sätze sind später collationniert worden.

Das *Upurui* (Oyana) ist bei den Indianern dieses Stammes am Palumö gesammelt.

An anderer Stelle ist schon erwähnt, wie unbedeutend der Unterschied zwischen den Upurui's und Oyana's sein soll (wenn es einen solchen überhaupt noch gibt). Man kann denn auch das Upurui als

einen örtlichen Dialekt deze benaming aan het hoofd geplaatst, alleen omdat ze korter is dan de titel „Oyana van de Paloemen”.

Met behulp van COUDREAU's woordenlijst was ik er in geslaagd het Oyana eenigszins te leeren spreken, en bediende mij met de Upurui's uitsluitend van deze taal. Hoewel het gebruik van hetgeen COUDREAU „patois Boni-galibi” noemt, hier niet te vreezen valt ¹⁾, is het bijkans zeker dat mijne zegslieden meermalen een term gebruikten welke niet grammaticaal juist is, om zich beter door mij te doen verstaan.

Het *Trio* is verzameld bij Majoli aan de Paloemen, waarbij ik mij met de Trio's in een gebroken Oyana onderhield.

Degene die zelf wel eens een taal heeft opgenomen, zal zich met het bovenstaande een denkbeeld kunnen vormen van de wijze waarop de vocabularia tot stand kwamen, hoeveel moeite zulks kostte, en hoe vele onjuistheden er des ondanks in te verwachten zijn. Wie dezen arbeid nooit bij de hand had, dien raad ik aan eens te lezen de voorrede van Prof. Dr. KARL VON DEN STEINEN's werk „Die Bakairi-Sprache” en „Unter den Naturvölkern Zentral-Brasiliens” blz. 78—81.

Gelijk reeds bekend was, behooren de drie talen tot de Karaibische groep. In zijn werk „Matériaux pour servir à l'établissement d'une Grammaire comparée des dialectes de la Famille Caribe” ²⁾ heeft LUCIEN ADAM een grammatica samengesteld, geldend voor de toen ter tijde bekende talen dezer groep en tevens 329 woorden welke in verschillende vormen aan meerdere talen gemeen zijn, in een „Vocabulaire comparé” vereenigd. Waar ik overeenkomst meende te vinden met woorden uit dit „Vocabulaire” is daarnaar verwezen; woorden welke ter vergelijking kunnen dienen, doch niet in het Voc. voorkomen, heb ik in de oorspronkelijke spelling opgegeven.

Ik heb er naar gestreefd een transcriptie te gebruiken, welke in staat stelt de Indiaansche klanken zoo goed mogelijk weer te geven. Hoewel de Nederlandsche spelwijze zich daartoe vrij goed zoude leenen, is het niet wenschelijk, dat men het aantal voor de Zuid-Amerikaansche talen gebezigde transcripties weder met een geheel nieuwe vermeerdere. Met inachtneming van onderstaande regels, zal de uit-

vom Oyana betrachten, en ich habe die Benennung „Upurui” nur deshalb als Überschrift gewählt, weil sie kürzer ist als der Titel „Oyana des Palumö”.

Mit Hülfe des COUDREAU'schen Wörterverzeichnisses war es mir möglich das Oyana ein wenig zu sprechen, und im Verkehr mit den Upuruis bediente ich mich ausschließlich dieser Sprache. Obgleich der Gebrauch jenes Kanderwelsch, von COUDREAU „patois Boni-galibi” genannt, hier nicht zu erwarten ist ¹⁾, darf man doch wohl mit Sicherheit annehmen, dass die Leute oft Ausdrücke gebrauchten, die nicht grammatisch richtig waren, nur um sich mir besser verständlich zu machen.

Das *Trio* ist bei Majoli am Palumö gesammelt; ich bediente mich bei der Unterhaltung eines gebrochenen Oyana.

Derjenige, der selbst wohl einmal eine Sprache aufgenommen hat, kann sich einen Begriff davon machen, wie die Vokabulare zusammengestellt wurden, wieviel Anstrengung es kostete, und wie viele Fehler man trotzdem darin erwarten kann. Demjenigen, der nie eine solche Arbeit verrichtete, empfehle ich das Vorwort des Werkes Prof. Dr. KARL VON DEN STEINEN's „Die Bakairi-Sprache”, und „Unter den Naturvölkern Zentral-Brasiliens” Seite 78—81 zu lesen.

Wie schon bekannt war, gehören die drei Sprachen zur karaibischen Gruppe. In seinem Werke „Matériaux pour servir à l'établissement d'une Grammaire comparée des dialectes de la Famille Caribe” ²⁾ hat LUCIEN ADAM eine Sprachlehre zusammengestellt, gültig für die zur Zeit bekannten Sprachen dieser Gruppe, und überdies 329 Wörter, welche in verschiedenen Formen mehreren Sprachen gemeinsam sind, in einem „Vocabulaire comparé” zusammengebracht. Dort wo ich mit Wörtern aus diesem „Vocabulaire” Ähnlichkeit zu finden glaubte, habe ich darauf verwiesen; Wörter, welche zur Vergleichung dienen können, welche jedoch nicht in dem „Voc.” vorkommen, sind in der ursprünglichen Schreibart gegeben.

Ich habe mich bemüht eine Transcription zu gebrauchen, welche erlaubt, die Indianischen Laute so gut wie nur möglich wiederzugeben. Obgleich die holländische Orthographie sich zu diesem Zweck ziemlich gut eignen würde, ist es doch wünschenswert die Zahl der für südamerikanische Sprachen gebrauchten Transcriptionen nicht noch um eine neue zu vermehren. Bei Beachtung der hierunter

¹⁾ De Aucaners spreken met de Indianen een dialect waarvan de woorden grootendeels aan het Neger-Engelsch ontleend zijn.

²⁾ Bibl. Ling. Amér. Tome XVII, Paris 1893.

¹⁾ Die Aukaner sprechen mit den Indianern einen Dialekt, hauptsächlich aus Wörtern des Neger-Englisch zusammengestellt.

spraak voor Nederlanders en Duitschers geen bezwaar kunnen opleveren.

angegebenen Regeln wird Deutschen und Niederländern die Aussprache keine Schwierigkeiten bereiten.

Alphabet: *a, o, u, ü, ö, e, i.*
ä, å, ò, ê, ë, ï.
h.
k, g, x, η.
s, n, y.
t, d, n, s, r, l, λ.
f, p, b, m, w.

Uit te spreken:

u als in *hoed*
ü „ „ *rekrut*
ö „ „ *beuk*
å „ „ *Engelsch walk*
ò „ „ *munt*
ê „ „ *grooter*
ï „ „ *wild*
h uitgesproken *h*
g Fransche of Duitse *g*
x als in *lichaam*
η „ „ *engel*
š „ „ *sjerp*
ñ „ „ *plunje*.
y „ „ *jaar*
λ ongeveer = *rl*, gevolgd door een nauw hoorbare *i*.

ä — englisches *a* in *walk*
ö liegt zwischen *o* und *e* in *hören*
ê wie in *grosser*
ï „ „ englisches *hill*
h ausgesprochenes *h*
x wie in *Dach*
η „ „ *Engel*
š französisches *ch*
ñ spanisches *ñ*
y englisches *y* in *yard*
s französisches *ç*
λ ungefähr = *rl* + reduziertes *i*.

De overige letterteekens hebben dezelfde beteekenis als in het Nederlandsch.

Alle letters behooren uitgesproken te worden; in *ie, eu* enz. beide vokalen afzonderlijk laten hooren.
 - = klinker lang uitspreken.
 ' = klemtoon.

Wanneer de Indiaan een woord afzonderlijk opgeeft, legt hij den klemtoon dikwijls anders dan wanneer hij datzelfde woord in een gesprek gebruikt.

De waarnemingen omtrent klemtoon zijn dien-tengevolge onvolledig en het zou voorbarig zijn een vaste regel op te stellen.

ü is slechts aangetroffen in het Trio (T. III 158, IX 9, 18).

x idem (T. x 6, 29, 31, 33, 150).

f idem (T. x 7).

d en *λ* zijn slechts aangetroffen in het Kaliña.

ö der Trio's komt dikwijls overeen met *o* der Upurui's. Bijv. de rivier Paloemeu noemden de U's *Palumö*, een enkel maal *Palume*, de Trio's *Palumö*.

Geheel willekeurig worden *r* en *l* met elkaar verwisseld. De Upurui's doen in enkele woorden hetzelfde met *h* en *s*. Een Upurui vroeg mij wat *kapu* en *pakolo* in mijn taal zijn; hij sprak mij *hemel* onmiddellijk na als *semel*, *huis* als *suis*, en bracht het na aanmerking niet verder dan *s-hemel* en *s-huis*. Den

Die anderen Buchstaben haben dieselbe Bedeutung wie im Deutschen.

Alle Buchstaben sind auszusprechen; in *ie, eu* u.s.w. beide Vokale besonders auszusprechen.
 - = Vokal lang auszusprechen.
 ' = Betonung.

Wenn ein Indianer ein Wort allein ausspricht, betont er dieses oft anders, als wenn dasselbe Wort in einem Gespräch gebraucht vorkommt. Daher kommt es dass die Beobachtungen über die Betonung unvollständig sind, und es wäre voreilig schon eine Regel aufstellen zu wollen.

ü ist nur angetroffen worden im Trio (T. III 158, IX 9, 18).

x id. (T. x 6, 29, 31, 33, 150).

f id. (T. x 7).

d und *λ* wurden nur im Kaliña angetroffen.

Das *ö* der Trios entspricht oft einem *o* der Upurui; z. B. die Upurui sagten *Palumö* oder bisweilen *Palume*, die Trio *Palumö*.

Ganz willkürlich verwendet man *r* und *l*. indem bald der eine, bald der andere Laut in demselben Worte gebraucht wird. Die Upurui tun in einzelnen Wörtern dasselbe mit *h* und *s*. Ein Upurui fragte mich was *kapu* und *pakolo* in meiner Sprache bedeuten; er sprach mir *hemel* nach wie *semel* und *huis* (spr.

naam van onzen dokter, VERSTEEG, wist men met veel inspanning na te zeggen als *tukusitili*.

Over het algemeen zal men zien dat deze dialecten door dezelfde phonetische wetten beheerscht worden als de andere Karaibische talen. Op een enkele zaak moge hier nog de aandacht gevestigd worden:

Een permutatie van het type (*i*-*ki*-*a* (of *ā*, *o*, *u*), (*i*)-*ti*-*a* (of *ā*, *o*, *u*) trof ik aan in:

<i>ka</i>	K x 176—191 = maken (machen)	
<i>ikia</i>		
<i>skya</i>		
<i>itya</i>		
<i>kiapok</i>	T, U v	= koejaké (tukan)
<i>tiapok</i>	T III 116	
<i>tchikio</i>	Carin.	= <i>Pulex penetrans</i>
<i>sityā</i>	K v	= " "
<i>sirikiā</i>	K IV 25	= jaar (Jahr)
<i>sirietjo</i>	Kar. v. Coll	= "
<i>koepo</i>	" " "	= boven (oben)
<i>ityupa</i>	K VIII 40	= "
<i>icati</i>	Cum. enz.	= vet (Fett)
<i>iteati</i>	K III 73	= "
<i>maikā-n</i>	U IX 8	= bitter (bitter)
<i>naityu-mbe</i>	K IX 7	= "
<i>pingo</i>	Yao enz.	= wild varken (Wildschwein)
<i>pīndyā</i>	K v	= " "
<i>pakira</i>	K, T, U v	= " "
<i>patchire</i>	Tamanaco	= " "

Een permutatie van het type *k*-*a* (of *o*, *u*, '*r*),
 $\left. \begin{matrix} p \\ m \end{matrix} \right\} -a$ (of *o*, *u*, '*r*) trof ik aan in:

<i>kolepana</i>	T III 118	
<i>polepana</i>	T III 117	
<i>krisa</i>	Arekuna, Macusi	= njam
<i>pīrisa</i>	Carin.	= "
<i>pīřa</i>	K VI	= "
<i>kabaya</i>	K VI	= papaja
<i>mapaya</i>	T VI	= "
<i>řakola</i>	K III 67	=
<i>samulu</i>	K III 70	
<i>sakau</i>	K IV 39, Voc. 297	= zand (Sand)
<i>samu</i>	T IV 33	= "

Een vereeniging van beide zou kunnen zijn:

<i>copiori</i>	Carin	= snel (schnell)
<i>koityāld</i>	K VIII 55	= "

Häus) wie *säus*, und nach einer Bemerkung meinerseits, gelang es ihm nur *s-hemel* und *s-häus* zu sagen. Den Namen unseres Arztes, VERSTEEG, konnte er nur mit grosser Anstrengung nachsagen als *tukusitili*.

Im allgemeinen wird man bemerken, dass diese Dialekte von denselben phonetischen Gesetzen beherrscht werden wie die anderen Karaibenidiome. Auf eine Sache möchte ich noch die Aufmerksamkeit lenken:

Einen Lautwechsel des Typus (*i*)-*ki*-*a* (oder *ā*, *o*, *u*), (*i*)-*ti*-*a* (oder *ā*, *o*, *u*) fand ich in:

Einen Lautwechsel des Typus *k*-*a* (oder *o*, *u*, '*r*),
 $\left. \begin{matrix} p \\ m \end{matrix} \right\} -a$ (oder *o*, *u*, '*r*) fand ich in:

Vielleicht ist eine Vereinigung beider Typen enthalten in:

De talen waarvan woordenlijsten te mijner beschikking stonden voor de vergelijking, zijn de volgende:

Die Sprachen welche ich, durch mir zur Verfügung stehende Wörterverzeichnisse, vergleichen konnte, sind folgende:

- Caribisi, Accawai, Macusi, Arecuna, Wayamara, Maionkong, Woyawai, Pianoghotto, Tiverighotto; korte woordenlijsten, gepubliceerd door RICH. SCHOMBURGK 1848, opgenomen in MARTIUS, *Wörtersammlung Brasilianischer Sprachen*. Leipzig, 1867.
- Akawai } RICH. SCHOMBURGK, *Reisen in Britisch Guiana*. Leipzig, 1848.
Arekuna }
- Aparai. 1°. CREVAUX, *Bibl. Ling. Amér.* Tome VIII. Paris, 1882.
2°. H. COUDREAU, *Bibl. Ling. Amér.* Tome XV. Paris, 1893.
3°. O. COUDREAU, *Voyage au Rio Curuá*. Paris, 1903 ¹⁾.
- Apiaka. EHRENREICH, *Zeitschrift für Ethnologie*. Berlin, 1895.
- Araquajú. MARTIUS, *Op. cit.* ²⁾.
- Arara. H. COUDREAU, *Voyage au Xingú*. Paris, 1897.
- Bakairi. 1°. v. d. STEINEN, *Durch Central-Brasilien*. Leipzig, 1886.
2°. — — Die Bakairi-Sprache. Leipzig, 1892.
- Carare en „indios del Opone“. VON LINGERKE, *Zeitschr. f. Ethnol.* Berlin, 1878.
- Carijona. CREVAUX, *Op. cit.*
- Chayma enz. P. DE TAUSTE, *Arte Bocabulario enz.*, Madrid 1680. (fac-simile PLATZMANN, Leipzig, 1888).
- Cumanagota. P. DE YANGUES, *Principios y Reglas de la Lengua Cummanagota*. Madrid, 1683. (fac-simile PLATZMANN, Leipzig, 1888).
- Karaiben der eilanden (Insel-Karaiben): 1°. DE ROCHEFORT (?), *Histoire naturelle et morale des Iles Antilles*. Rotterdam, 1658.
2°. NUMA RAT, *Journal of the anthropological institute*. London, 1898.
- Karaiben in Centraal-America (oorspronkelijk bewoners van St. Vincent) 1°. GALINDO, *Journal of the Royal Geogr. Soc.* London, 1838.
2°. SAPPER, *Internat. Archiv für Ethnographie*, 1897.
- Karaiben in Fransch Guyana (Galibis): 1°. LA SAUVAGE, oorspronkelijk Paris 1763, in MARTIUS, *Op. cit.* 2°. SAGOT, *Bibl. Ling. Amér.* Tome VIII, Paris, 1882.
- Suriname: 1°. VAN KOOLOWIJK, *Tijdschr. van het Aardrijkskundig Genootschap*. Amsterdam, 1882. 2°. VAN COLL, *Sanimee Karetaale Kalienja kapoewa itoorikó-mé* (Catechismus). Gulpen, 1887.
- Britsch Guyana: RICH. SCHOMBURGK, *Op. cit.*
- Venezuela (Cariniacos): CREVAUX, *Op. cit.*
- Macusi. 1°. NATTERER, in MARTIUS, *Op. cit.*
2°. RICH. SCHOMBURGK, *Op. cit.*
3°. H. COUDREAU, *La France équinoxiale*. Paris, 1885.
- Maquiritaré. CHAFFANJON, *L'Orénoque et le Caura*. Paris, 1889.
- Motilonen. JORGE ISAACS, medegedeeld door ERNST, *Zeitschr. f. Ethn.* Berlin, 1837.
- Nahuquá en Yanumakapü-Nahuqua. v. d. STEINEN, *Unter den Naturvölkern Zentral-Brasiliens*. Berlin, 1894.
- Ouayeoué. 1°. H. COUDREAU, *La Fr. équinox.*
2°. O. COUDREAU, *Voyage à la Mapuera*. Paris, 1903 ¹⁾.
- Paravilhana. NATTERER, in MARTIUS, *Op. cit.*
- Pauxi } O. COUDREAU, *Voyage au Cuminá*. Paris, 1901 ²⁾.
Pianocotó }

¹⁾ De naam van den stam was hier niet met zekerheid bekend.

²⁾ Bevat vele Tupi-woorden en zinnen.

³⁾ Uit ervaring de moeilijkheden kennende, aan het opnemen eener taal verbonden, wil het mij voorkomen dat de moedige reizigster vele woorden voor Pianocotó hield, welke inderdaad Ojana zijn.

¹⁾ Der Name des Stammes war hier nicht mit Sicherheit bekannt.

²⁾ Enthält viele Wörter und Formen aus dem Tupi.

³⁾ Aus Erfahrung mit den Schwierigkeiten des Aufnehmens einer Sprache bekannt, bin ich der Meinung, dass die kühne Reisende mehrere Ojana-Wörter, als zur Pianocotó-Sprache gehörend, ansieht.

Pimenteira. MARTIUS, Op. cit.

Roucouyaansch of Ouayana. 1°. Rapport aan Z. Exc. den Gouverneur van Suriname van het Nederlandsch gedeelte der commissie belast met de exploratie van de rivier de Marowijne. Bijlage. 1862 ¹⁾.

2°. CREVAUX, Op. cit.

3°. H. COUDREAU, als Aparai.

Trio. CREVAUX, Op. cit. ²⁾.

Yao. DE LAET, Novus Orbis. Leiden, 1633.

In LUCIEN ADAM'S „Matériaux enz." vindt men nog vermeld werken over het Accawai, Bonary, Cumanagoto (P. RUIZ BLANCO en P. DE TAPIA), Crichana, Ipurocoto, Macusi (BARBOZA RODRIGUES), Guaque, Karaibisch der eilanden (P. BRETON), Karaibisch uit Britsch Guyana, Palmella, Tamanaco, welke ik niet in de gelegenheid was te raadplegen.

Woorden uit niet-Karaibische talen, welke ter vergelijking vermeld zijn, werden ontleend:

Arawak. SCHUMANN'S Vocabularium, Bibl. Ling. Am., Tome VIII.

Ouapichiane. H. COUDREAU, La France équinoxiale.

Oyampi, Emerillon. H. COUDREAU, Bibl. Ling. Am., Tome VIII.

Oyampi, Taino, Tupi. MARTIUS, Op. cit.

Warrau. RICH. SCHOMBURGK, Op. cit.

Afkortingen (Abkürzungen in den folgenden Wörterlisten):

Ap. = Apiaka	Eil. Kar. = Eiland- (Insel-) Karaiben (H = language des hommes).
Apar. = Aparai	Gal. = Galibi.
Ar. = Arara	Mac. = Macusi.
Araq. = Araquaju	Maquir. = Maquiritaré.
Bak. = Bakairí	Motil. = Motilone.
Carij. = Carijona	Nah. = Nahuá.
Carin. = Cariniaco	Ouay. = Ouayana.
Ch. = Chayma	Parav. = Paravilhana.
Cum. = Cumanagoto	Pim. = Pimenteira.

Voc. 273 = LUCIEN ADAM'S Vocabulaire comparé n°. 273.

K III 85 = Kaliña, afd. III n°. 85.

T = Trio.

U = Upurui.

Fr. = Fransch. Holl. = Hollandsch N.E. = Neger-Engelsch.

Port. = Portugeesch. Sp. = Spaansch.

De woordenlijsten zijn in de volgende afdeelingen gesplitst:

- I. Lichaamsdeelen en -toestanden van mensch en dier.
- II. Familie, sociale verhoudingen enz.
- III. Ethnographie.
- IV. Natuur.
- V. Dieren } K, T en U te zamen.
- VI. Planten }
- VII. Voornaamwoorden.
- VIII. Getallen, bijwoorden enz.
- IX. Bijvoeglijke naamwoorden.

Die Wörterverzeichnisse sind in folgende Abschnitte eingeteilt:

- I. Körperteile und -Zustände von Mensch und Tier.
- II. Familie, Gesellschaft u. s. w.
- III. Ethnographisches.
- IV. Natur.
- V. Tiere } K, T und U zusammengefasst.
- VI. Pflanzen }
- VII. Pronomina.
- VIII. Zahlen, adverbiale Ausdrücke, u. s. w.
- IX. Adjectiva.

¹⁾ Destijds niet gepubliceerd; bevat 111 woorden en uitdrukkingen.

²⁾ Het lijkt thans geen twijfel meer, of de vrouw die CREVAUX terugwees, bediende zich van de Joeka-Indiaansche handelstaal, niet van het eigenlijke Trio; Verslag der Tap. exp. blz. 976.

¹⁾ Damals nicht publiziert; enthält 111 Wörter und Sätze.

²⁾ Man darf jetzt mit Sicherheit behaupten, dass die Frau, welche CREVAUX zurückwies, sich des Juka-Indianischen Handelsdialektes, nicht der eigentlichen Triosprache bediente; vergl. „Verslag der Tapanahoni-expeditie" Seite 976.

X. Werkwoorden en zinnen gerangschikt naar het werkwoord.

Eenige gesprekken in het Kaliña zijn intact gelaten (K x n°. 368—409).

De Nederlandsche vertaling geeft den zin zoo goed mogelijk weder, doch is niet altijd woordelijk juist.

X. Zeitwörter und Sätze, nach den Zeitwörtern geordnet.

Einige Gespräche in Kaliña sind im ganzen gegeben worden (K x n°. 368—409).

Die deutsche Übersetzung entspricht, so gut es möglich war, dem Sinn der Ausdrücke, ist aber nicht immer wörtlich korrekt.

K A L I N A.

I.

Lichaam	1 <i>papuri</i>		Körper.
Huid	2 <i>a-pipea</i>	Voc. 267	Haut.
Bloed	3 <i>a-muimu-lu</i>	Voc. 217	Blut.
Been, bot *	4 <i>y-epo</i>	Voc. 122	Knochen.
	5 <i>a-ipo</i>		
Hoofd	6 <i>a-yupā</i>	Voc. 291	Kopf.
Hoofdhaar	7 <i>y-useti</i>	Voc. 220	Kopfhaar.
Oog	8 <i>i-enu-ru</i>	Voc. 115	Auge.
Wenkbrauw	9 <i>a-yeme-suluku-ru</i>		Brauen.
Ooghaar	10 <i>a-y-epipātī</i>	Voc. 138, 179	Wimpern.
Oor	11 <i>pana-ri</i>	Voc. 246	Ohr.
Neus	12 <i>i-ennata-ri</i>	Voc. 141	Nase.
Mond	13 <i>ontā-lī</i>	Voc. 219	Mund.
Lip	14 <i>a-issibiri pipē</i>		Lippe.
Tong	15 <i>i-ñiru</i>	Voc. 228	Zunge.
Tand, kies	16 <i>i-é-ri</i>	Voc. 124	Zahn.
Snor	17 <i>apol-suruku</i>		Schnurrbart.
Baard	18 <i>y-etasi-pātā</i>	Voc. 137	Vollbart.
Hals	19 <i>a-ikusa pipē</i>		Hals.
Borst	20 <i>i-pāburu</i>	Voc. 289	Brust.
Tepel (♂ en ♀)	21 <i>a-manati-λ</i>	Voc. 195	Brustwarze (♂ u. ♀).
Buik	22 <i>a-y-uemba</i>	Voc. 160	Bauch.
Navel	23 <i>bārete</i>		Nabel.
Navelstreng	24 <i>imoi-impō</i>		Nabelstrang.
Hart	25 <i>a-tulupā</i>	Voc. 289?	Herz.
Ingewand	26 <i>nimbā</i>	Voc. 160	Eingeweide.
Schouder	27 <i>a-māta-lī</i>	Voc. 212	Schulter.
Arm	28 <i>i-apā-lé</i>	Voc. 34	Arm.
Bovenarm	29 <i>y-aba-lé</i>		Oberarm.
	30 <i>a-y-apo-lī</i>		
Onderarm	31 <i>a-y-amekon</i>	Zie (Siehe) T I 42	Unterarm.
Hand	32 <i>y-eñā-lī</i>	Voc. 105	Hand.
Vingers, I. Duim	33 <i>a-r-eñā-lī yumaŋ</i>	Voc. 322	Finger, I. Daumen.
II.	34 <i>a-r-eñā-lī sigiri</i>		II.
III, IV, V	35 <i>a-r-eñā-lī kunali</i>		III, IV, V.
Nagel	36 <i>i-amosigli</i>	Voc. 105	Nagel.
	37 <i>o-amosigli yumaŋ</i>		
Dij	38 <i>nabete</i>	Voc. 260	Oberschenkel.

Kaliña.			
Been	39 <i>osai-re</i>	Voc. 188	Bein.
Voet	40 <i>pulepu-re</i>	Voc. 287	Fuss.
Groote teen	41 <i>pupu-lu yumu</i>		Grosse Zehe.
Penis	42 <i>alok-ri</i>	Voc. 49	
Vulva	43 <i>mone</i>	Voc. 217	
Scrotum	44 <i>emu-ru</i>	Voc. 106	
Uterus	45 <i>yene</i>	Vergl. Voc. 160, K III 84, U I 4, III 187, 189, 192, 238, 241, 242	
Moedermelk	46 <i>manati-l</i>	Zie n ^o . 21	Muttermilch.
Urine	47 <i>asiku-lu</i>	Voc. 53	Urin.
Uitwerpselen	48 <i>pikio</i>		Koth.
Poot (vogel)	49 <i>ise-ri</i>		Vogelfuss.
Vleugel	50 <i>apoli-ri</i>		Flügel.
Vederen	{ 51 <i>tonolâ ipâtik</i> 52 <i>ipeâti</i>	Voc. 315, 179	Federn.
Staart (viervoetig dier, vogel of visch)	{ 53 <i>andëgi-l</i> 54 <i>andëg-l</i>	Voc. 54	Schwanz (eines Säugetiers, Vogels oder Fisches).
Snavel (vogel)	55 <i>piâti-li</i>	Voc. 279	Schnabel (Vogel-).
Kam van den haan	56 <i>ogil korotâko e-mose- perere</i>		Kamm des Hahns.
Keellel	57 <i>enasase pereri</i>		Kehllappen (Vogel).
Ei (vogel, amphibie)	58 <i>imâ</i>	Voc. 174	Ei (Vogel oder Amphibie).
Gifttand (slang)	59 <i>tâkoné âkâyu</i>	Zie K x 250	Giftzahn (einer Schlange).
Vischschub	60 <i>wâtâ i-pipâ</i>		Fischschuppe.
Vin	{ 61 <i>apâliri wâtâ</i> 62 <i>wâtâ apâli-ri</i>		Flosse.
Graat	63 <i>i-epâ</i>		Gräte.
Schaar van een krab	64 <i>kussa apâtai-rë</i>	Voc. 279	Schere einer Krabbe.
" " " schorpioen	65 <i>sibirii apâtai-rë</i>		" " " eines Skorpions.
Slakkenhuis	66 <i>atita pipê</i>		Schneckenhaus.
Koemelk	67 <i>paka manati-l</i>		Kuhmilch.
Koorts	68 <i>te-kómu-ñe ame</i>	Voc. 76	Fieber.
Hoest	69 <i>serepema</i>		Husten.
Kiespijn	70 <i>y-e-rë y-etumbe-na</i>		Zahnweh.
Zwangerschap	71 <i>muno-tâ</i>	Voc. 217	Schwangerschaft.
Bevalling	72 <i>wonemâ</i>		Niederkunft.

K. II.

Man	1 <i>wâkik</i>	Voc. 49	Mann.
Vrouw	2 <i>uoli</i>	Voc. 154	Weib.
Oude man	3 <i>tampâko</i>	Voc. 309	alter Mann.
Oude vrouw	4 <i>nâpâkâ</i>	Voc. 225, 226	altes Weib.
Kind, jongen	5 <i>pitani</i>	U II 7, K x 167, 291	Kind, Knabe.
Meisje	6 <i>amuyoku</i>	Voc. 101?	Mädchen.
Vader	7 <i>papa</i>		Vater.
Moeder	8 <i>tata</i>		Mutter.
Grootvader, ook titel waar- mee men een ouderen man aanspreekt.	9 <i>tanusi</i>	Voc. 309	Grossvater (auch Titel womit man einen älteren Mann anredet).

Grootmoeder	10 <i>pipi</i>		Kaliña. Grossmutter.
Oom	{ 11 <i>javã</i> 12 <i>jaã</i>	{ Akawai <i>yauuh</i> Nah. <i>ãwa</i> Eil. Kar. H. <i>yáo</i>	Oheim.
Tante	{ 13 <i>wãpã</i> 14 <i>wãpui</i>	Akawai <i>waapo</i>	Tante.
Schoonvader (van den man)	15 <i>imetamulu</i>		Schwiegervater (des Mannes).
Schoonmoeder („ „ „)	16 <i>inenati</i>		Schwiegermutter („ „ „).
Echtgenoot	17 <i>mitanã</i>		Gatte.
Hij is mijn echtgenoot	18 <i>móse u-iñã</i>	Voc. 175	er ist mein Gatte.
Echtgenoot	19 <i>mitanã</i>		Gattin.
Zij is mijne echtgenoot	20 <i>mãse au-puiti</i>	Voc. 283	sie ist meine Gattin.
Weduwnaar	21 <i>i-pitim n-irombui</i>		Witwer.
Weduwe	22 <i>iñamboi n-irombui</i>	Voc. 225	Witwe.
Zoon	23 <i>biri</i>	Voc. 265	Sohn.
Dochter	24 <i>waiva</i>		Tochter.
Broeder	25 <i>yaya</i>	Maquir. <i>yaya</i>	Bruder.
Oudere broeder	{ 26 <i>yala</i> 27 <i>séneo</i>	{ Akawai <i>sayowa</i> (Carin. <i>étcheo</i> . Mac. <i>uoi</i>)	älterer Bruder.
Jongere broeder	28 <i>pitiã</i>	Voc. 255	jüngerer Bruder.
Zuster	29 <i>y-enautik</i>	Voc. 110	Schwester.
Oudere zuster	30 <i>waiva</i>		ältere Schwester.
Jongere „	31 <i>šuvi</i>		jüngere Schwester.
Neef (zoon van broeder of zuster)	32 <i>pitiã</i>	Voc. 255	Neffe.
Nicht (dochter van broeder of zuster)	33 <i>mia</i>		Nichte.
Zwager	34 <i>mitatoŋ</i> 35 <i>ebayõ</i> 36 <i>pamu</i>	Eil. Kar. <i>ibámouï</i>	Schwager.
Schoonzuster	37 <i>yerutu</i>		Schwägerin.
Hoofdman, kapitein.	38 <i>iapotóli</i> 39 <i>kapitiŋ</i>	(N.E.)	Häuptling.
De Gouverneur van Suri- name	40 <i>iapotoli tekáke</i>		der Gouverneur Surinams.
Vriend, kameraad	41 <i>y-akãno</i>	Voc. 6	Freund, Kamerad.
Vijand	42 <i>tionnonoke</i>	Zie K. x 378 Ch. me enojo = <i>vyani- quetaz</i> , enz. Apar. Curuá ennemis = <i>achine nonogue</i> Eil. Kar. H. guerre = <i>naĩkon</i>	Feind.
Oorlog	43 <i>aliniwalu</i>		Krieg.
Medicijnman	44 <i>piai</i>	Voc. 264	Zauberarzt.
Geest, spook	45 <i>akatombo</i>	Voc. 2 Bak. <i>kxatõpa</i> Eil. Kar. H. <i>akambouë</i>	Gespenst.

*) Waar het tegendeel niet blijkt, zijn de Macusi-woorden ontleend aan de vocabulariën van NATTERER en SCHOMBURGK, dus in Deutsche spelling.

*) Wo nicht aus dem Texte die französische Aussprache hervorgeht, sind die Macusi-Wörter den Vocabularien NATTERER's und SCHOMBURGK's entnommen worden.

Kaliña.					
Geneesmiddel	46	<i>ápiwanã</i>	Voc. 91	Arznei.	
Genezing of geestbezwinging met wespen	47	<i>yuku</i>	Zie K x 250	Heilung oder Geisterbeschwörung mittelst Wespen.	
Naam	48	<i>éti</i>	Voc. 129	Name.	
Mijn naam	49	<i>au i-étě</i>		mein Name.	
Taal	50	<i>aula</i>	Voc. 323	Sprache.	
Papier	51	<i>kaleta</i>	(Sp., Port.?)	Papier.	
Betaling	52	<i>sepeima</i>	Voc. 90	Bezahlung.	
Koopwaar	53	<i>kalama</i>	Zie K x 277	Handelsartikel.	
Geld	54	<i>plata</i>	(Sp., Port.)	Geld.	
Dans	55	<i>uano</i>	Voc. 274, 197?	Tanz.	
			Apar. Curuá <i>ouano</i>		
Groot dansfeest	56	<i>pâtãsu uanã</i>		grosses Tanzfest.	
Galibi, Karaïb	57	<i>kaliña</i>		Galibi, Karaibe.	
Arowak	58	<i>aluwago</i>		Arowak.	
Blanke	59	<i>paranagêl</i>		Weisser.	
	60	<i>mékolo</i>			
Neger	61	<i>mãti</i>		Neger.	
K. III.					
Dorp	1	<i>wetyãbã</i>		Dorf.	
Huis	2	<i>autã</i>	Voc. 142	Haus.	
Huisje van den medicijnman	3	<i>tokai</i>		Häuschen des Zauberarztes.	
Deurgat	4	<i>péna</i>	Voc. 256	Türloch.	
Dekking: komboe-bladeren	5	<i>komu-y-ali</i>		Dachbedeckung: Kombu- blätter.	
makka- „	6	<i>murumuru y-ali</i>		„ Makka-blätter.	
tas- „	7	<i>wã-y-ali</i>		„ Tas- „	
Afdakje voor den nacht	8	<i>pataya</i>	Voc. 253	Schuttdach für die Nacht.	
Drievoet om hangmat aan te hangen	9	<i>akuli pupulu</i>		Dreifuss um die Hängematten aufzuhängen.	
Indiaansche stoel, bankje	10	<i>mule</i>	Voc. 216	Indianischer Stuhl, Schemel.	
Katoenen hangmat: van netwerk	11	<i>patĩ</i>		Hängematte aus Baumwolle: aus Netzwerk.	
	12	<i>apiña</i>			
idem van doek	13	<i>ninãkã</i>			
	14	<i>nimãkã</i>	Carin. <i>counimiaco</i> , <i>nimi-aco</i> , <i>pouati mimiaco</i> ; Tupi. <i>Gossypium</i> = <i>aminiũ</i> enz., Oyampi <i>nimo</i> .	idem aus Tuch.	
Korjaal	15	<i>koryãri</i>	Voc. 84	Kanu.	
	16	<i>koryãli</i>			
	17	<i>kuliãla</i>			
Kano van boomschors	18	<i>uwe pipã kuliãla</i>		Rindenkanu.	
Verhoogd boord der korjaal	19	<i>simaluba</i>		erhöhter Rand des Kanus.	
Zitbank voorin	20	<i>aponĩ</i>	Voc. 30	Bänkchen im Vorderteil.	
Parel, pagaai	21	<i>abokuitya</i>	Voc. 31	Ruder.	
Koela, stok om te boomen	22	<i>kula</i>		Stange zum Fortschieben des Kanus (Schiebstange).	
Mast	23	<i>pira-i-ípui</i>		Mast.	
Zeil	24	<i>pira</i>	(Sp. vela)	Segel.	

Roer	25 <i>simāna</i>	(Sp., Fr.)	Kaliña.
Lading	26 <i>kuliāla tanā</i>		Steuer.
Stuurman	27 <i>kuliāla undi</i>		Ladung.
Menschen voorin	28 <i>epiātili pā-nā.</i>		Steuermann.
Vischlijn	29 <i>kowai amāti</i>	Voc. 167	im Vorderteil rudende Leute.
„ haak	30 <i>kowai</i>	Voc. 75	Angelschnur.
„ aas	31 <i>kowai sapali</i>	Voc. 35	Angelhaken.
„ net	32 <i>sepi</i>		Fischköder.
Rieten fuik	33 <i>baksita</i>	(Sp., Port., N. E.)	Fischnetz.
Stok	34 <i>putu</i>		Fischreuse von Rohr.
Wandelstok	35 <i>ueve tāpāsa</i>		Stock.
Boog	36 <i>ulaba</i>	Voc. 321	Spazierstock.
Pijl	37 <i>pliua</i>	Voc. 288	Bogen.
Pijlpunt van bamboe	38 <i>siparali</i>	T. III 20	Pfeil.
Lange pijlpunt van bamboe	39 <i>lapā</i>		Pfeilspitze aus Bambus.
Stompe pijlpunt	40 <i>tapire</i>		— lange Pfeilspitze aus Bambus.
Pijlpunt van ijzer	41 <i>tukuši</i>		stumpfe Pfeilspitze.
Driepuntige pijl	42 <i>sāmā</i>	T. III 23	eiserne „
(ijzeren punten)			dreispitziger Pfeil (eiserne
Pijlgift, <i>Curare</i>	43 <i>urali</i>	Zie VI	Spitzen).
Geweer	44 <i>arkabussa</i>	(Sp., Port.)	Pfeilgift, <i>Curare</i> .
Kruit	45 <i>kulapala</i>	(Sp., Port.)	Gewehr.
Patroon	46 <i>kartoēs</i>	(N. E.)	Pulver.
Knots	47 <i>aputu</i>	Bak. <i>arāto</i>	Patrone.
		Ch. <i>apuezana</i>	Keule.
		Eil. Kar. <i>poutou</i>	
Stalen bijl	48 <i>ū-ū</i>	Voc. 159	Beil von Stahl.
Steenen bijl	49 <i>ui-λ</i>	Voc. 159	Steinbeil.
Kapmes, houwer	50 <i>supara</i>	(Sp., Port., Fr.)	Waldmesser.
Mes	51 <i>maria</i>	Apar. Curuá, Carin.,	
	52 <i>malia</i>	Ch., Parav., U., <i>maria</i>	Messer.
		Akawai, Ouayeoué, <i>mari</i>	
		T. <i>maya</i>	
Scheormes	53 <i>mawassa</i>	(Sp., Port.)	Rasiermesser.
Schaar	54 <i>verasi</i>	Voc. 163	Schere.
Slijpsteen	55 <i>sepi</i>	Voc. 92	Schleifstein.
Hamer	56 <i>kebiba</i>		Hammer.
Hamersteel	57 <i>pei</i>		Hammerstiel.
Naald	58 <i>akússa</i>	(Sp., Port.)	Nadel.
Speld	59 <i>pini</i>	(N. E.)	Stecknadel.
Kostgrond	60 <i>maña</i>	Voc. 193	Acker, Pflanzung.
Spijs, levensmiddelen	61 <i>alepa</i>	Voc. 127	Speise, Nahrung.
Drank	62 <i>wāku</i>	Voc. 166	Trank.
Kassave, Kassavebrood	63 <i>alepa</i>		Mandioka, Madiokafladen.
Kassavemeel, koeak	64 <i>kūakka</i>	Ouay. <i>couaké</i> , T. III 59	Mandiokamehl.
Drank van: kassave en	65 <i>kaširi</i>		Trank aus: Mandioka und
zoete pataten, gekookt	66 <i>tāpānā</i>		süssen Kartoffeln, gekocht
en 2 dagen gegist,			und 2 Tage gegoren.
idem, doch 1 dag gegist,	67 <i>šakola</i>	Voc. 298	Idem, jedoch 1 Tag gegoren.
kassave, gebakken, dan	68 <i>payā</i>	Voc. 252	Mandioka, gebacken, dann
gekookt en 9 dagen ge-			gekocht und 9 Tage ge-
gist (schuimt),			goren (schäumt).
idem, doch korter tijd	69 <i>paiwari, paiwaru</i>	Voc. 252	Idem, jedoch kürzere Zeit
gegist,			gegoren.

Kaliña.				
Ochtenddrank: Kassave in water, met suiker	70	<i>samulu</i>	Bak. <i>sámu</i>	Morgentrank: Mandioka in Wasser mit Zucker.
Komboe met bakove	71	<i>komu malo palulu</i>		Kombu mit Bakobe.
Gerookte visch	72	<i>anákapo</i>		geräucherter Fisch.
Vet	73	<i>iteati</i>	Voc. 72	Fett.
Peppersaus uit kassave-sap.	74	<i>kassiripo</i>		Pfefferbrühe aus Mandioka-Saft.
Sterke drank (dram, tafia)	75	<i>bramvini</i>	(Holl.); Mac. <i>blandiná</i>	Schnaps, eine Art Rhum, etc.
Zout	76	<i>waeyã</i>	Carin. <i>boio</i>	Salz.
Barbakot (rooster om visch of vleesch te rooken)	77	<i>sula</i>	Eil. Kar. <i>youla</i> , U. III 95	Bratrost.
IJzeren plaat om kassave-brood op te bakken.	78	<i>aliño</i>	Voc. 48	eiserne Scheibe zum Backen der Mandiokafladen.
Vuurwaaier	79	<i>wáli-wáli</i>	T. III 71.	Feuerfächer.
Aarden pot	80	<i>sumale</i>		Tontopf.
Groote aarden pot, waarin vroeger de kasjiri bereid werd	81	<i>samaku</i>	Voc. 214	grosser Tontopf, in dem früher die Kaschiri bereitet wurde.
Aarden schotel	{ 82	<i>preti</i>	(N.E.?)	Tonschüssel.
	{ 83	<i>pleti</i>		
Aarden kruik	84	<i>tuna-yéne</i>	Zie K. I 45	Tonkrug.
Penseel voor het beschil-deren van aardewerk	85	<i>agami apussapo</i>		Pinsel zum Bemalen von Töpferwaren.
Roerspatel	86	<i>léř</i>		Rührspatel.
Kalebas	87	<i>kuai</i>		Kürbis.
Kassave-rasp	88	<i>wákuya</i>		Mandioka-Reibe.
„ -pers	89	<i>matapi</i>	Apar. Curuá, Trio id.	„ -Presse.
„ -zeef	90	<i>manarĩ</i>	Voc. 194.	„ -Sieb.
Draagkorf	{ 91	<i>wemã</i>		Tragekorb.
	{ 92	<i>wayalimbeã</i>		
Vierkante waterdichte korf, pagaal	93	<i>yamatu</i>		viereckiger wasserdichter Korb, Pagal.
Mand van Europeesch maaksel	94	<i>baskita</i>	(N.E.)	Korb europäischer Herkunft.
Katoen in alle vormen	Zie VI			Baumwolle in allen Formen.
Bal katoenen draad	95	<i>kumulima</i>	Arawak <i>kímmulima</i>	Baumwollenknäuel.
Spoel voor katoenspinnen	96	<i>kuita</i>		Spinnwirtel.
Zijlgras, pita	Zie VI			Agavefasern.
Touw	{ 97	<i>kulawa</i>	Zie VI, Zeilgras	Seil.
	{ 98	<i>kabuya</i>	Voc. 60	
Tabak	Zie VI			Tabak.
Ind. sigaret	99	<i>ulemali tamui</i>	Zie VI, Man-barklak	Ind. Cigarre.
Pijp	100	<i>pipa</i>	(N.E.)	Pfeife.
Roekoe-verf	Zie VI			Rukufarbe.
Arendsdons om het hoofd-haar mee te beplakken	101	<i>maliti</i>	T. III 103 U. III 137	Adlerflaumfedern die man aufs Kopfhaar klebt.
			Ar. <i>yemcat</i>	
			Bak. <i>ekáši</i>	
			Ch. <i>amacaz</i>	
			Cum. <i>amacachi</i>	Kamm.
			Tamanaco <i>amacacei</i>	
			T. III 104	
			U. III 138	
Kam	102	<i>oykai</i>		

			Kaliña.
Spiegel	103 <i>spikri</i>	(Holl.); Carin. <i>tchipikiri</i> Gal. Boyer <i>sibiguéri</i> „ Biet <i>sibigri</i>	Spiegel.
Kamisa, kalembé	104 <i>kamisa</i>	(Sp., Port.)	
Vrouwenschortje	105 <i>kvéyu</i>	Voc. 145	Frauenschürzchen.
Katoenen beenband	106 <i>sépu</i>	U. III 148	Wadenband.
(Halssnoer van) bruine kegelvormig geslepen zaden,	107 <i>tapu-tapu</i>		(Halsband aus) braunen kegelförmig geschliffenen Samenkörnern,
Jobstranen, zaden van <i>Coix Lacryma</i> L.,	108 <i>tawaši</i>		Samen von <i>Coix Lacryma</i> L.,
cylindrische zwarte zaden,	109 <i>safru</i>		cylindrischen schwarzen id.,
zeer fijne id.,	110 <i>aruvépi</i>		sehr feinen idem.,
kralen	111 <i>kasuru</i>		Glasperlen.
Stalen lip-speld	Als n°. 59.		Lippennadel.
Vingerring	112 <i>añatanã</i>		Fingerring.
Eur. hoed	113 <i>šambrerã</i>	(Sp. Port.)	Eur. Hut.
Eur. kleederen	114 <i>woómo</i>	Voc. 272	Eur. Kleider.
Eur. kous, schoen	115 <i>sabatu</i>	(Sp., Port.)	Strumpf, Schuh.
Veerens danshoed	116 <i>šambrerã</i>		Federkrone.
Beenband van rinkelende zaden	117 <i>karavãsi</i>		Beinband aus rasselnden Samen.
Bamboe-fluit	118 <i>siñali</i>	T. III 165	Bambusflöte.
Ind. trom	119 <i>samula</i>	(Sp., Fr. ?) Mac. <i>zambolá</i>	Ind. Trommel.
Rammelaar	120 <i>maraka</i>	Trio, Tupi idem	Rassel.

K. IV.

Hemel	{ 1 kapu 2 kabu	Voc. 67	Himmel.
Wolk	3 kapurutu		Wolke.
De lucht is bewolkt	4 i-kapurutu		der Himmel ist bewölkt.
Ochtendnevel, mist	5 kamērīti	{ Bak. kxomita Eil. Kar. kemerei	Frühnebel.
De hemel is helder, ik zie de sterren	6 erome irupa-bole n-emamu-i kaut-na, sirika s-ene yupumbo		der Himmel ist klar. ich sehe die Sterne.
Wind	7 pepetyo	Voc. 258	Wind.
Zon	8 weyu	Voc. 165	Sonne.
De zon komt op	{ 9 weyu n-epaka-i 10 „ n-ebaka-i		die Sonne geht auf.
De zon gaat onder	11 weyu ken-isa-n		„ „ „ unter.
Ochtend	12 kokorone	Voc. 74	Morgen.
Middag, namiddag	13 koñe		Mittag, Nachmittags.
Namiddag 5—6 u.	14 koñe e-wahuma-wa-po	Voc. 14	Nachmittags 5—6 U.
Avond	15 koko	Voc. 74	Abend.
Midernacht	16 iraoni		Mitternacht.
Nachts 12—4 u.	Zie K. x 340		Nachts 12—4 U.
Nanacht 4—6 u.	Zie K. x 341		Ende der Nacht 4—6 U.
Maan	17 nunā	Voc. 227	Mond.
Nieuwe maan	18 tavalume nunā	Voc. 14	Neumond.
Het is wassende maan	19 koromoni n-ebaka-i		der Mond neemt toe.

Kaliña.			
Ik heb al lang gezien dat	20 <i>penälä s-ene-ya nunu</i>		ich habe schon längst be-
de maan begint	<i>n-ebaka-i</i>		merkt dass der Mond zu-
			nimmt.
Volle maan	21 <i>owala nânä kânâsa</i>	K. x 136	Vollmond.
Afnemende maan	22 <i>nunä n-ima-ti teraba</i>	K. x 51—55	Abnehmen des Mondes.
Ster	23 <i>sirika</i>	Voc. 304	Stern.
Melkweg	24 <i>nunä akole</i>	Zie n°. 37	Milchstrasse.
Jaar	25 <i>sirikiä</i>		Jahr.
Maand	26 <i>nunä</i>		Monat.
Week	{ 27 <i>wiki</i>	(N. E.)	
	{ 28 <i>owi tyoima mamolé</i>	Voc. 99	Woche.
Dag	29 <i>äwi kulitya</i>	Voc. 82	Tag.
Droge tijd	30 <i>weyu-yakä</i>		Trockenzeit.
Regentijd	31 <i>kenôpo-yakä</i>		Regenzeit.
Regen	{ 32 <i>kenôpo</i>	Voc. 77	Regen.
	{ 33 <i>knôpo</i>		
Regenboog	34 <i>palamu</i>	Eil. Kar. <i>alamoulu</i>	Regenbogen.
Donder	35 <i>konomeru</i>	Voc. 208	Donner.
Bliksem	36 <i>ekiñe</i>		Blitz.
Schaduw	37 <i>akali</i>	Voc. 2	Schatten.
Grond, bodem	38 <i>nânä</i>	Voc. 224	Erde, Boden.
Zand	39 <i>sakau</i>	Voc. 297	Sand.
		Ar. <i>oron</i> ; terre = <i>oro</i>	
Stof	40 <i>olometa</i>	Ap. Erde = <i>ron</i>	Staub.
		Nah. „ = <i>noro, òro</i>	
		U. IV 38	
Rots, steen	41 <i>täpu</i>	Voc. 314.	Fels, Stein.
Gat in de rots	42 <i>täpu watä-li</i>	Voc. 142	Loch im Felsen.
Kwarts	43 <i>tamüne täpu</i>	Zie K. IX 1	Quarz.
Grint	44 <i>tapu-sikiri</i>	Zie K. IX 14	Kies.
Goud	45 <i>tyaenpo</i>		Gold.
IJzer	46 <i>siparali</i>		Eisen.
Lood	47 <i>piloto</i>		Blei.
Berg	48 <i>uïpui</i>	Voc. 180	Berg.
Heuvel	49 <i>kiwalani uïpui</i>		Hügel.
Top van een berg	50 <i>uletä</i>	Voc. 82	Gipfel.
Bosch	51 <i>ityulu</i>	Voc. 325	Wald.
Pad	52 <i>ôma</i>	Voc. 51	Weg, Pfad.
Savane	{ 53 <i>woi</i>	Voc. 278	Savanne.
	{ 54 <i>sabale</i>		
Water	55 <i>tuna</i>	Voc. 316	Wasser.
Zee	56 <i>parana-bä-no</i>	Voc. 249	Meer.
Laagwater	57 <i>n-aluta-i</i>	K. IX 13	niedriges Wasser.
Vloed	58 <i>nitiumai</i>		Flut.
Hoogwater	59 <i>potomene ibui</i>		Hochwasser.
Eb	60 <i>tuna n-aluta-i</i>		Ebbe.
Golven, deining	61 <i>palipe-maη</i>		Wellen, Dünung.
Branding	62 <i>palana poityoli</i>		Brandung.
Zeestrand	63 <i>palana sakau-lu</i>		Seestrand.
Meer	64 <i>tebânä</i>		See.
Rivier	65 <i>tuna</i>		Fluss.
Kreek	66 <i>ipoliä</i>	Voc. 178	Bach, kleiner Fluss.
Bron	67 <i>nânä wiña tuna kenâsaη</i>	K. x 136	Quelle.

Bovenloop der kreek	68 <i>ipoliā ialita</i>		Kaliña.
Middenloop " "	69 " <i>owairana</i>		oberer Lauf eines Flusses.
Benedenloop " "	70 " <i>iking</i>		mittlerer " " "
Monding " "	71 " <i>kini</i>	Ar. en aval = <i>ikintinan</i>	unterer " " "
		Carij. <i>akénaka</i>	Mündung eines Flusses.
		T. iv 48, 49	
		U. iv 67	
Bovenstrooms van de kreek	72 <i>iali ipoliā</i>		oberhalb der Mündung des
			Baches in den Fluss.
Benedenstrooms	73 <i>ikine</i>		unterhalb des Baches.
De rivier is droog	74 <i>tuna t-aluta</i>	K. ix 13	der Fluss ist trocken.
Het water zakt	75 <i>erā tuna kēnapanā</i>	Verg. T. iv 51	das Wasser fällt.
Het water wast	76 <i>erā tuna kēnepuya</i>		" " steigt.
Val, stroomversnelling	{ 77 <i>itāli</i>	U. iv 73, 74	Wasserfall, Stromschnelle.
	{ 78 <i>itšoli</i>		
Stroom(end water)	79 <i>tapeñe</i>		Strom (strömendes Wasser).
	{ 80 <i>itiabo</i>		
Moeras	{ 81 <i>piri-piri</i>	Apar. <i>pouripouri-me</i>	Sumpf, Morast.
		U. iv 83	
		{ Apar. <i>icoure-pata</i>	
Modder	82 <i>akuru</i>	T. iv 57, 58	Schlamm.
		{ U. iv 82	
Klei	83 <i>akura</i>		Ton.
Witte klei	84 <i>akuru tamune</i>	Zie K. ix 1	weisser Ton.
Zandbank in de rivier	85 <i>sakan tapo</i>		Sandbank im Fluss.
Eiland	86 <i>pau</i>	Eil. Kar. <i>oubao</i>	Insel.
		U. iv 86	
Waterkant	{ 87 <i>peya-le</i>	Voc. 263	Flussufer.
	{ 88 <i>peye-po</i>		
Aanlegplaats	89 <i>peya</i>		Landungsplatz.
Vuur	90 <i>wātā</i>	Voc. 149	Feuer.
Vlam	91 <i>ekeñe</i>		Flamme.
Rook	92 <i>tākuñe</i>	Voc. 134	Rauch.
Brandhout	93 <i>uewe were</i>		Brennholz.
Asch	94 <i>werunāpā</i>	Apar. <i>arouna</i>	Asche.
		Cum. <i>huerimno</i>	
		Mac. <i>hurunapa</i>	
		T. iv 67	
Houtskool	95 <i>watoppo</i>		Kohle.

K., T., U. v. 1).

Wild, vleesch	Wild, Fleisch	K. <i>tonāmu</i> ; T. <i>yoti</i> ; U. <i>ioot, ioti, tehem, tonom</i> (Voc. 176).
Spoor	Fussspur	K. <i>wenapā</i> (Verg. Bak. blz. 341, - <i>yena</i>).
Kwatta	<i>Ateles</i> sp.	K. <i>kuata</i> (Tupi <i>coatā</i>); T. <i>alimi</i> ; U. <i>alimi</i> (Apar. <i>alimi</i> , Araq. <i>arimina</i> , Carij. <i>arimimé</i>).

¹⁾ Waar zulks mogelijk was, is de Latijnsche naam bijgevoegd; men houde echter in het oog dat ik geen zoöloog ben, en dat zelfs in werken van meer bevoegden, soms tegenstrijdige opgaven voorkomen.

¹⁾ Soviel wie mogelijk, sind die lateinischen Namen angegeben; man vergesse aber nicht, dass ich kein Zoologe bin, und dass selbst die Angaben von Befugteren zuweilen einander widersprechen.

Kaliña.		
Brulaap	<i>Micetes seniculus</i> KUHL	K., T., U. <i>aluata</i> (Apar. <i>araata</i> , Ap. <i>arun</i> , Ar. <i>aaroun</i> , Carij. <i>arabata</i> , Cum. <i>arahuata</i> , Bak. Tupi <i>arauatô</i>).
Keeskees	<i>Cebus</i> sp.	K., U. <i>meku</i> (Voc. 204); T. <i>talipi</i> ; U. <i>uanana</i> .
Satansaap	<i>Pithecia satanas</i> KUHL	K. <i>kesiu</i> ; T., U. <i>kusiri</i> (Tupi <i>cuchiu</i>).
Nachtaap	Nachtaffe	K. <i>kupala</i> .
Sagoeijn	<i>Midas rufimanus</i> GEOFFR.	K. <i>kusiri</i> ; T., U. <i>makui</i> .
Tijger, jaguar	<i>Felis onça</i> L., vielleicht auch andere Arten	K. <i>kaikusi</i> , <i>kaikuši</i> , <i>pâtâsu</i> <i>kaikuši</i> ; T. <i>kaikui</i> , <i>ke-menuleu</i> , <i>timenule</i> ; U. <i>kaikui</i> , <i>kunawalu ime</i> (Voc. 63, Verg. Bak. bunter (bemalter) Jaguar = <i>utôto tüwenéŋ</i>).
Witte tijger	weisser Tiger	U. <i>han</i> .
Poema	<i>Felis concolor</i> L.	K. <i>kusaliwalaŋ</i> (Carin. <i>cosarevare</i> , Mac. <i>salivarâ</i>).
Tijgerkat	<i>Felis pardalis</i> L.	K. <i>kaikuši mimbâ</i> , <i>marakaya</i> (Voc. 199).
Hond	Hund	K. <i>pero</i> (Sp.); T. <i>kaikui</i> , <i>yôkô</i> , <i>ôkô</i> ; U. <i>yêki</i> , <i>kaikui</i> (Voc. 63, 97).
Otter	<i>Lutra brasiliensis</i> RAY	K. <i>awalibuya</i> ; T. <i>yawi</i> ; U. <i>awawa</i> (Apar. <i>aouaoua</i> , Bak. <i>awâya</i> , Mac. COUDR. <i>trouara</i>).
Honigbeertje	<i>Nasua socialis</i> NEUW.	K. <i>kuasi</i> ; U. <i>siêu</i> (Bak. <i>xiu</i> , <i>xiu</i> , <i>xiu</i> , Mac. <i>kibihi</i> , Pim. <i>kiâh</i> , Tupi <i>coatî</i>).
Vleermuis	Fledermaus	K. <i>lerî</i> (Voc. 294).
Rat	Ratte	K. <i>kumbâ</i> ; T. <i>munupô</i> (Ouay. <i>mounpeu</i> , Apar. Curuâ <i>souris</i> = <i>monpeu</i>).
Muis	Maus	K. <i>tapâlâpâlâ</i> .
Watervarken	<i>Hydrochoerus capybara</i> ERXL.	K. <i>kapia</i> (Apar. <i>capiara</i> , Ouay. <i>capiouara</i> , Tupi <i>kapiwâra</i> , enz.) T. <i>iwuli</i> .
Sur. haas	<i>Coelogenis paca</i> ILL.	K. <i>pak</i> ; T., U. <i>kulimau</i> (Apar. <i>coulimao</i> , Araq. <i>ghuriman</i> , Bak. <i>pülenile</i> , Lepus brasil. = <i>kalimba</i>).
Sur. konijn	<i>Dasyprocta aguti</i> ILL.	K., T., U. <i>akuli</i> (Apar. Yao <i>acouri</i> , Ar. <i>iacouri</i> , Nah. <i>akuri</i> , Tupi <i>acuti</i> , enz.).
Stekelvarken	<i>Cercolabes prehensilis</i> BRANDT	K. <i>mulin</i> .
Koe	Kuh	K., T., U. <i>pâka</i> (Sp., Port.).
Schaap	Schaf	K. <i>kapala</i> .
Geit	Ziege	K. <i>kabrita</i> (Sp., Port.).
Hert	<i>Cervus</i> sp.	K. <i>kusali</i> ; T., U. <i>kapau</i> (Voc. 85, Apar. <i>capaou</i> , Araq. <i>ghabau</i> , Pauxi <i>gouchaou</i>).
Paard	Pferd	K. <i>kawale</i> (Sp., Port.).
Tapir, Sur. buffel	<i>Tapirus americanus</i> DESM.	K. <i>maipura</i> ; T. <i>pai</i> ; U. <i>maipuri</i> (Voc. 202, Bak. <i>mâe</i>).
Tam varken	Schwein	K. <i>puirluku</i> ; T. <i>aku</i> (Eil. Kar. <i>pourceau</i> = <i>bouïrokou</i> , wild pig = <i>buirühü</i> , Ouay. <i>cochon marron</i> = <i>aloukeu</i>).
Pakira	<i>Dicotyles torquatus</i> CUV.	K., T., U. <i>pakira</i> (Voc. 242).
Pingo	<i>Dicotyles labiatus</i> CUV.	K. <i>pîndyâ</i> ; T. <i>pîngo</i> (Voc. 286).
Miereneter	<i>Myrmecophaga</i> sp.	T. <i>tamanoa</i> , <i>tualimpe</i> ; U. <i>alissime</i> .
	<i>M. jubata</i> L.	K. <i>tamanoa</i> (Tupi <i>tamandua</i>).
	<i>M. didactyla</i> L., <i>tetradactyla</i> L.	K. <i>walili</i> (Voc. 153).
Gordeldier	<i>Dasypus</i> sp.	K., U. <i>kapasi</i> (Parav. <i>kapassi</i> , Oyampi <i>capachi</i>).
Groot gordeldier	grosse Art Gürteltier	K. <i>manulenâ</i> (Bak. <i>muyâru</i> , <i>munâru</i> , Mac. <i>maouraima</i>).
Klein „	kleine Art „	K. <i>poliati</i> .
Luisaard	<i>Bradipus</i> sp.	T. <i>alikâle</i> ; U. <i>alukole</i> .
	<i>Br. tridactylus</i> L.	K. <i>kupirisi</i> .
	<i>Br. didactylus</i>	K. <i>aipaulâ</i> .
Zeekoe	<i>Manatus australis</i> TILES.	K. <i>yalaiva</i> .

Awari	<i>Didelphis</i> sp.	K. <i>awari</i> (Voc. 13).
Vogel	Vogel	K. <i>tonolâ</i> (Voc. 315).
Nest	Nest	K. <i>abâně</i> ; U. <i>upiâ</i> (Voc. 272).
Arend (groote)	grosser Adler (<i>Morphnus</i> sp.)	K. <i>kuanâ</i> (Mac. <i>guan</i>); T., U. <i>pia</i> (Voc. 262).
„ (kleine)	kleiner Adler	K. <i>pakane</i> .
Kleine zwarte roofvogel	kleiner schwarzer Raubvogel.	U. <i>kawatale</i> .
Boschkaka	<i>Ibycter aquilinus</i> G. R. GRAY.	K. <i>klikâtâkâ</i> (Ch. aue, que grazna = <i>crisotoc</i> , Cum. aguilucho = <i>tequeteque</i>); T. <i>kakau</i> ; U. <i>kalau</i> (Apar. <i>caraou</i> , Mac. <i>calau-calau</i> ¹⁾).
Gierkoning	<i>Sarcorhamphus papa</i> Sw.	K. <i>annawana</i> .
Stinkvogel	<i>Cathartes aura</i> LIL.	K. <i>kglumu</i> (Carin. <i>couroumo</i> , Mac. <i>kolum-eré ratunem-porto</i> , Parav. <i>kolomun</i> , Pim. <i>glumû</i>); U. <i>kanakô</i> .
Uil	<i>Strix</i> sp.	K. <i>pâpâbo</i> (Mac. <i>Strix cunicularia</i> = <i>bokoba</i>).
Specht	<i>Picus</i> sp.	K. <i>ûitu</i> (Apar. <i>étou</i> , Ouay. <i>ouétou</i>).
Ara, Surinaamsch: raaf	<i>Arara</i> sp.	K. <i>kgnâld</i> ; T. <i>kânâlâ</i> ; U. <i>konolo</i> (Parav. <i>konorû</i>); U. <i>alalaica</i> , <i>kuyali</i> (Araq. <i>ghuyary</i> , Pauxi <i>couyara</i>).
Koele-koele	<i>Amazona amazonica</i> ?	K. <i>kulewago</i> ; U. <i>kulai-kulai</i> .
Papegaai met roode vliegtoppen	<i>Amazona</i> sp.	K., T., U. <i>palawa</i> .
Papegaai	Papagei	1°. (Apar. <i>couricoura</i> , Ar. <i>koui</i> , Bak. <i>tewikûla</i> , Carin. <i>courévaco</i> , Mac. <i>oroke</i> , Nah. <i>kuritsata</i> , Opone <i>corôto</i> , Parav. <i>orî hué</i> , Yao <i>courga</i> , Arawak <i>kulâi</i> , Tupi <i>ajurû-curau</i>). 2°. (Apar. <i>paraoua</i> , Araq. <i>parauté</i> , Cum. <i>aracuathi</i> , Tupi <i>paragoa</i>).
Verschillende papegaaien	verschiedene Papageien	U. <i>alakakai</i> , <i>kulakanî</i> , <i>marakana</i> .
Margrietje	<i>Psittacula</i> sp.?	U. <i>pakawe</i> .
Kirrekirre, parkiet	<i>Conurus</i> sp.	K. <i>kgli-kgli</i> (Ch. periquito = <i>quiriquiri</i> , Mac. <i>kehrih-kehrih</i>); U. <i>alapa</i> .
Koejaké, toekan	<i>Ramphastos</i> sp.	K. <i>kuyake</i> (Mac. <i>cuyakeh</i>); T., U. <i>kiapok</i> (Araq. <i>yapoko</i>) ²⁾ .
Pompom		K. <i>alîtyawa</i> ; U. <i>kulima tahek</i> .
Bananenbek	<i>Cassicus</i> sp.	K. <i>pâkawakoi</i> (Apar. <i>Curuâ yacacoua</i> , Ouay. <i>paya-goua</i>); U. <i>kulima</i> (Bak. <i>kxûma</i>).
Zwaluw	<i>Hirundo</i> sp.	K. <i>sololiya</i> ; U. <i>šimišimi</i> , <i>maliti</i> .
Kwietkwietjaba	<i>Lipangus cineraceus</i> CAB.	K. <i>paypëy</i> (Mac., Arekuna <i>pai-paischo</i> , Warrau <i>paia-paia</i>); U. <i>konôî</i> .
Rotshaan	<i>Rupicola</i> sp.	U. <i>mëu</i> .
Pika		K. <i>pika</i> .
Kleine vogel, violet en purper	kleiner Vogel, violet und purpur gefiedert	U. <i>sigûg</i> .
IJsvogel, groote	Eisvogel grosse Art, <i>Alcedo</i> sp.	K. <i>sagasaga</i> (Mac. <i>sackaiaka</i>); U. <i>atula</i> (Apar., Carij. <i>atoura</i>).
IJsvogel, kleine	Eisvogel kleine Art	K. <i>kavasi</i> .
Kolibri	<i>Trochilus</i> sp.	K. <i>tukusi</i> ; U. <i>tukui</i> (Arekuna <i>tukui</i>).
Geitenmelker	Ziegenmelker (<i>Caprimulgus</i> sp.)	K. <i>uâka</i> ; U. <i>hothotpitô</i> .
Duif	Taube (<i>Columba</i> sp.)	K. <i>akukua</i> (Voc. 144); U. <i>otpôtôkô</i> .
Kip	Huhn	K. <i>kârâtâkâ</i> ; T. <i>kulairu</i> ; U. <i>kuraši</i> .
Haan	Hahn	K. <i>uâkiri kârâtâkâ</i> .

¹⁾ Hoogst waarschijnlijk door klanknabootsing gevormd.

¹⁾ Sind wohl alle onomatopoetische Wörter.

²⁾ In Venezuela *piapoco* (SCHOMB.).

Kaliña.		
Powies	<i>Crax alector</i> L. TEMM.	K. uokâ; T. uâko; U. uok (Apar. aouco).
Marai	<i>Salpiza cristata</i> WAGL., <i>S. marail</i> WAGL.	K. marai; T. malaši (Mac. marasih, Ouayeoué, Ouapichiane maraté, Oyampi, Emerillon maraye); U. akawak (Apar. acaaca, Cum. ave, como gallina = huacharaca).
Koejoei, blauwe marai	<i>Penelope pipile</i> GM.	K., T., U. kuyui (Mac. cuyu, Tupi kujubi, enz.).
Wakago	<i>Ortalia Motmot</i> WAGL.	K. palaka; U. aragua, alagua (Bak. watágo, Tupi aracuan, enz.) ¹⁾ .
Anamoe	<i>Crypturus</i> sp.	K. inama (Bak. inâ Tupi inambu); T. pôtunô (Pim. patiken).
Kriko		K. kâtaiko.
Tokro	<i>Odontophorus guianensis</i> G. R. GRAY	K., T. tâkro (Mac. dokorra) ²⁾ .
Kammikammi	<i>Psophia crepitans</i> L.	K. akami (Mac. yakamik, Oyampi iakami); T. mami; U. mamhali (Apar. mamsali, Carij. mami).
Zonvogel	<i>Eurypyga helias</i> ILL.	K. akere (Oyampi kéréi); U. sololo.
Tijgervogel	<i>Tigrisoma</i> sp.	K. onâle; T. onâle; U. onolé (Voc. 233).
Sabakoe	<i>Ardea</i> sp.	K. sawaku; U. tunaglâ.
Kommewari	" "	U. pakalaimô (Cum. huacara, Yao ardea = ouakare, Oyampi ouacara).
Flamingo	<i>Ibis rubra</i> VIEILL.?	K. uala.
Kraukrau	<i>Ibis infuscata</i> LICHT.	K. kraukrau; U. tâko (Mac. korro-korro).
Eend	<i>Carina moschata</i> FLEMM.	K. âpâno (Voc. 38); U. uluma (Maquir. yoromma Araq., Tupi uruma, enz.).
Schildpad	<i>Testudo</i> sp.	K. wayamu (Carin. madamoco, Ouayeoué oyamou); T. kulia (Cum. curamihua).
Kaaiman	<i>Champsia</i> sp.	Zie T. III 167, U. III 228.
Leguaan	<i>Iguana tuberculata</i> LAUR.	K. akare (Tupi jacaré); T. aliwe; U. alie (Voc. 45).
		K. wayamaka (Carin. ouayama, Ch. ayamaca, Eil. Kar., Oyampi ouayamaka, Honduras-Kar. vayamac, Emerillon zamaca); T. yivana (Apar. ouana, Apar. Curuâ zouana, Arawak jóana); U. olori.
Hagedis	Eidechse	K. waimîa.
Groene hagedis	Grüne Eidechse	U. yoi.
Agama		K. tamakali.
Sapakarra	<i>Salvator Teguxin</i> ?	K. serewai; U. wakak.
Ringhagedis, N. E. toe- heddesneki	<i>Amphisboena, Siphonops</i> ?	K. kumakâyumu.
Slang	Schlange	K. okoyo; T. okoi; U. ôkôï (Voc. 95).
Giftslang	giftige Schlange	K. okâyû yekai.
Maka-slang	<i>Lachesis rhombeata</i>	K. epîlîpîâ.
Oroekoeke	<i>Bothrops atrox</i> WAGL.	K. kinâtâ (Bak. kzunôto).
Papegaaislang	<i>Bothrops bilineatus</i> WAGL.	K. kulewa ikuinâ.
Ratelslang	<i>Crotalus horridus</i> DAUD.	K. asakainî (Carin. serpent venimeux = adecano).
Koraalslang	<i>Elaps surinamensis</i> CUV.	K. uatoimo.
Boa	<i>Eunectes murinus</i> WAGL.	K. ekaria (Tupi sucuriû); T. alamali; U. ulamali (Carin. arimouori, gouaramaco).
Indji banji, bruine slang	braune Schlange	K. alawui.
Ledditere	<i>Coluber Corais</i> BOIE	K. ukulimîâpi.

¹⁾ Idem, Mac. kangraiba, Warrau hannaqua; *Penelope Aracuan* SPIX; Tecuna: uatragao, Omagua: uara laqua, Uairacu: paloque, Bare, Cariay: haragoa.

²⁾ Hoogst waarschijnlijk door klanknabootsing gevormd.

²⁾ Sind wohl alle onomatopoetische Wörter.

Bruine zweepslang	braune Peitschenschlange	K. kulubisimāli.
Pad	Kröte	K. pālālu (Voc. 276); U. kutā (Oyampi couta).
Pipa	„ <i>Pipa americana</i> LAUR.	K. pipa.
Boomkikvorsch	Laubfrosch	K. alūityākā.
Visch	Fisch	K. uātā (Voc. 169); T. kana; U. ka (Voc. 64).
Anjoemara	<i>Macrodon trahira</i> MÜLL.	K., U. aimara; T. aimala (Apar. aymara).
Koemaroe, groote	<i>Myletes</i> sp.	K. paku.
Koemaroe, kleine	„ „	K. kumaru; T., U. watau (Bak. pāte).
Koerimata	<i>Salmo Curimata</i> BLOCH?	K. kulimata; U. karunaši (Tupi curimatā, enz.).
Pirai	<i>Pygocentrus</i> sp.	K. pirai (Mac. arai); U. peñe (Ap. ponā, Ar. poné, Bak. pāne, pāle, Pauxi poune).
Pasjina		U. pasima.
Warappa	<i>Erythrinus unitaeniatus</i>	K. warapa.
	SPIX?	
Kweriman	<i>Mugil</i> sp.?	K. kwerimay.
Jakien		K. yaiki.
Koebi		K. akupa.
Kleine vischjes	kleine Fische	U. unputpō.
	<i>Anableps</i> sp.?	K. kutai.
		K. luwi; T. lapakō.
Spikrikati		K. okome.
Aal, paling	Aal	K., U. (Apar.), arimina; T. alimina.
Sidderaal	<i>Gymnotus electricus</i> L.	K. walawala; U. warawa.
Warrawarra	<i>Hypostomus</i> sp.	K. are; K., T., U. sipari (Voc. 300).
Rog	<i>Trygon</i> sp.	K. tapanityu.
Tor	Käfer	K. perepeteri; zie T. III 162, U. III 216.
Prachtkever	<i>Euchroma gigantea</i> L.	K. kasapa.
Sprinkhaan	Heuschrecke	K. alawi (Tupi arabé); U. kulum.
Kakkerlak	<i>Blatta</i> sp.	K. kupisa; U. nukō (Tupi copi, Apar. Curuá nouco, Bak. okōhu).
Houtluis (witte mier)	<i>Termes</i> sp. (Termite)	K. maipuli yokomoli (Voc. 230).
		T. simakani.
Reuzenwespe, <i>hontiman</i>	Riesenwespe	K. urupera.
id., kleiner soort	id., kleinere Art	U. tapialapomui.
Parasolwespe	Parasol-Wespe	K. tapiuka.
Groote bij, hommelm	Grosse Biene, Hummel	U. timawa.
Bij	Biene	U. seriwān.
Kleine zwarte bij	kleine schwarze Biene	K. wili-wili uanā; U. tuwašinem.
„ bruine bij	„ braune „	
Bruine honigbij (niet stekend)	braune Honigbiene (niet stekend)	T. matā uanī.
Zwarte honigbij (wel stekend)	schwarze Honigbiene (stekend)	
Bijennest	Bienennest	K. tapiuka apāni.
Honig	Honig	K. uanā; T. uanō, uanī; U. uanō (Voc. 147).
Was	Wachs	U. molopiō.
Aloekoemier	<i>Cryptocerus atratus</i> LATR.	K. irako; T. yuku (Voc. 181).
	FAB.	
Pingomier		K. tanakakai.
Draagmier	<i>Atta cephalotes</i> FAB.	K. kumakā; U. kumap.
Foengoe, mieren-zwam	Ameisenschwamm	U. talukaupo.
Vlinder	Schmetterling	K. palampalam; U. pialo, pialor.
Rups	Raupe	Aparai aluko; K. alukā; T. alukō; U. alukō, alutkō (Ch. gusano = erque, orque, Cum oruga, gusano = orco).

Kaliña.		
Groote rups	grosse Raupe	K. <i>aluwataimeã</i> .
Roode "	rote "	K. <i>kuyakuya</i> .
Span "	Spanner "	K. <i>umpākā atambātīpā ālukā</i> .
Cicade	<i>Cicada</i> sp.	T. <i>taisai</i> (Bak. <i>tīši</i>).
Lantaandrager	<i>Fulgora laternaria</i> L.	K. <i>puyū</i> (Bak. <i>χie</i> , <i>šie</i>).
Vuurvlieg	eine Art Leuchtkäfer	K. <i>puū</i> ; U. <i>kukui</i> (Taino. <i>cocuyo</i> enz., Bak. Lam-pyris = <i>peyēru</i>).
Muskiet	<i>Culex</i> sp.	K. <i>karápana</i> (Tupi <i>carapaná</i>); U. <i>mohak</i> (Voc. 200).
Makoe	<i>Anopheles</i> sp ?	K. <i>makā</i> ; U. <i>maku</i> .
Koevlieg	<i>Tabanus</i> sp.	K. <i>telākā</i> ; T. <i>uanī</i> (?); U. <i>turō</i> (Ch. <i>turec</i> , Cum. <i>turoco</i> , Bak. <i>turōya</i> , Eil. Kar. <i>oullácāe</i>).
Vlieg	Fliege	K. <i>wīlī-wīlī</i> ; T. <i>mālā-mālā</i> (Voc. 162).
Mampier		K. <i>mapili</i> .
Muskietenworm	Mückenlarve welche sich in der menschlichen Haut entwickelt	K. <i>alukā</i> .
Zandvloo	<i>Pulex penetrans</i> L.	K. <i>sityā</i> ; T. <i>sika</i> ; U. <i>šika</i> (Carin. <i>tchikio</i> , Ch. <i>chique</i> , Apar. <i>courikeu</i> , Ar. <i>tikeu</i>).
Hoofdluis	<i>Pediculus capitis</i>	T. <i>yamui</i> (Voc. 328).
Duizendpoot	<i>Scolopendra</i> sp.	K. <i>kumabebe</i> (Cum. <i>cumepe</i> ; Apar. Curuá scorpion = <i>counepépé</i>).
Schorpioen	Skorpion	K. <i>sipiriri</i> .
Spin	Spinne	K. <i>māyowai</i> ; T. <i>anemoi</i> , <i>moi</i> (Voc. 213).
Spin met driehoekig stekelig lichaam	Spinne mit dreieckigem, dornigem Hinterleib	K. <i>katusi</i>
Spinneweb	Spinnengewebe	K. <i>māyowai etawiti</i> (Voc. 139); U. <i>ogiat</i> .
Groote boschspin	<i>Mygale</i> sp.	U. <i>makup</i> .
Koepari, teek	<i>Ixodes</i> sp.	K. <i>kupali</i> ; T. <i>kalamitekō</i> (Apar. <i>carimotoco</i> , Bak. <i>karamáka</i> , Ch. <i>carimatec</i> , Cum. <i>caimueke</i> , Nah. <i>kari-nieka</i> , Ouay. <i>caimeuc</i> , <i>coupali</i>).
Patatenluis, bête rouge	<i>Acarus Batatas</i> L.	K. <i>kunamĩnako</i> .
Kreeft	Krebs	K. <i>šulu</i> .
Krab	Krabbe	K. <i>kusa</i> .
Slak	Schnecke	K. <i>atīta</i> .
Zeeschelpdieren	Seemuscheln	K. <i>matuni</i> , <i>kalukalu</i> .
Zoetwaterhoorn	<i>Melania</i> sp.	U. <i>ue</i> .

K., T., U. VI 1).

Boom	Baum	K. <i>uwe</i> ; T., U. <i>wewe</i> (Voc. 158).
Struik	Strauch	K. <i>potomini nipiurwai</i> .
Plant	Pflanze	K. <i>uānatoppo</i> .
Liaan	Liane	K. <i>simo</i> ; T. <i>siminati</i> ; U. <i>sinat</i> (Voc. 302).
Wortel	Wurzel	K. <i>imiliti</i> ; T. <i>we-miti</i> ; U. <i>wewe-mi</i> (Voc. 173).

¹⁾ Hiervoor geldt eenigermate hetzelfde als voor hoofdstuk V; doch een voornamen oorzaak van onjuistheden is weggenomen doordien Dr. A. PULLE zoo welwillend was, de wetenschappelijke namen voor mij na te zien. Zie ook diens werk „An enumeration of the vascular plants known from Surinam, together with their distribution and synonymy”, Leiden 1906.

¹⁾ Ich möchte hier dasselbe bemerken, wie beim Vten Kapitel; eine Ursache jedoch vieler Fehler ist fortgefallen, indem Herr Dr. A. PULLE so freundlich war die wissenschaftlichen Namen durchzusehen. Siehe auch dessen Werk „An enumeration of the vascular plants known from Surinam, together with their distribution and synonymy”, Leiden 1906.

Luchtwortel	Luftwurzel	U. <i>haliunapui</i> .
Schors	Rinde	K. <i>uewe bipiä</i> (Voc. 267).
Doren	Dorn	K. <i>takile</i> (Bak. <i>iräri</i> , Ch. <i>taquen</i> , Cum. <i>tequien</i>); T. <i>emainö</i> ; U. <i>omahi</i> .
Tak	Ast	K. <i>uewe ipolirli</i> (Voc. 178); T. <i>uewe yetebö</i> .
Blad	Blatt	K. <i>ari</i> , <i>ali</i> ; T. <i>tulambali</i> ; U. <i>ituale</i> (Voc. 43).
Bloem	Blütthe	K. <i>ipütili</i> ; T. <i>uewe poliri</i> (Voc. 119).
Vrucht, zaad	Frucht, Samen	K. <i>epere</i> , <i>eperi</i> (Voc. 118).
Vruchtschil	Fruchthülse	K. <i>ipipeä</i> .
Patattenschillen	Schalen süsßer Kartoffeln	T. <i>napi pipamba</i> .
Zaad	Samen	K. <i>ipuipä</i> (Voc. 118).
Katoenzaad	Baumwollsaamen	U. <i>mau-pulpö</i> .
Hars	Harz	K. <i>uewe epukulu</i> (Voc. 98?).
Kassavestek	Mandioksteckling	U. <i>uru pupa</i> .
Dood hout in de rivier	totes Holz im Fluss	U. <i>uewe kumpili</i> , <i>uewe ikuipili</i> .
Gevallen boom in het woud	gestürzter Baum im Wald	T. <i>uewe yuwö</i> .
Dorre bladeren op den bodem	dürre Blätter auf dem Boden	U. <i>tuhak</i> .
Ananas	<i>Ananas sativus</i> SCHULT. f.	K., T., U., (Apar., Ch., Ouapichiane, Arawak, Tupi) <i>nana</i> .
Bakove	<i>Musa paradisiaca</i> L. var.	K. <i>paruru</i> ; T. <i>mekiru</i> , <i>mekerimö</i> ; U. <i>meriyo</i> , <i>malipa</i> .
Roode —		T. <i>tipipulu</i> .
Appel—		U. <i>uit</i> .
Banaan, goede soort	idem	K. <i>paruru</i> ; T. <i>apalulu</i> ; U. <i>palulu imö</i> .
—, grove soort, N.E. <i>lowéi ningre bana, bonni bana</i> .		T. <i>pantankili</i> ; U. <i>palulu</i> .
Broodboom	<i>Artocarpus communis</i> FORST.	K. <i>brëdëboq</i> (N. E.).
Gojave	<i>Psidium Guyava</i> RADDI	K. <i>goyaba</i> (Taino <i>guayava</i> , enz.).
Kakao	<i>Theobroma Cacao</i> L.	K. <i>kakao</i> .
Kalebas	<i>Crescentia Cujete</i> L.	K. <i>kuai</i> (Tupi <i>cuia</i>); T. <i>mula</i> ; U. <i>tutpö</i> (Voc. 317).
Bittere kassave	<i>Manihot utilissima</i> POHL	K. <i>alëba</i> , <i>alëpa</i> (Voc. 127), K. x 269; T. <i>wui</i> , <i>ui</i> ; U. <i>uru</i> (Apar. <i>ouei</i> , Tupi: <i>farinha</i> = <i>ui</i>).
Zoete kassave	<i>Manihot palmata</i> MÜLL. arg. var. <i>Aipi</i> MÜLL. arg.	K. <i>yupä</i> ; T. <i>uraka</i> ; U. <i>tikarme</i> .
Katoen	<i>Gossypium religiosum</i> L., <i>G. herbaceum</i> L.	K., U. <i>mauru</i> ; T. <i>maulu</i> (Apar. <i>maourou zoco</i> , Eil. Kar. <i>manöulou</i>).
Lemmetjesboom	<i>Citrus medica</i> L.	K. <i>alimiki</i> ; U. <i>limiki</i> (N. E.).
Mais	<i>Zea mais</i> L.	K. <i>awasi</i> (Apar. <i>auachi</i> , Honduras Kar. <i>avüás</i> , Tupi <i>avaty</i> , enz.); T. <i>anai</i> ; U. <i>enai</i> (Voc. 21).
Manga	<i>Mangifera indica</i> L.	K. <i>mang</i> .
Markoesa	<i>Passiflora</i> sp.	K. <i>merekuya</i> (Tupi <i>murucujá</i>).
Masoesa	<i>Renealmia exaltata</i> L. f.	K. <i>konäsa</i> .
Napi	<i>Dioscorea trifida</i> L. f.	K. <i>napui</i> , <i>napoi</i> ; T. <i>napökö</i> ; U. <i>napök</i> (Voc. 222).
Njam, Jam	<i>Dioscorea Batatas</i> DEC., <i>D. alata</i> L.?	K. <i>piša</i> (Carin. <i>pirisa</i> , Arekuna, Mac. <i>krisa</i>).
Okroe	<i>Hibiscus esculentus</i> L.	K. <i>kowoi</i> .
Zoete patat	<i>Ipomoea Batatas</i> (L.) LAM.	K., T., U. <i>napi</i> (Voc. 222).
Papaja	<i>Carica Papaya</i> L.	K. <i>kabaya</i> ; T. <i>mapaya</i> ; U. <i>kumau</i> (Apar. <i>mamaou</i> , Arekuna, Mac. <i>mapaya</i> , Ouayeoue <i>manahy</i> , Ouapichiane <i>mapaye</i> , Arawak <i>papäia</i> , Oyampi <i>mahou</i>).

Kaliña.		
Peper	<i>Capsicum</i> sp.	K. <i>pomui</i> ; T. <i>pomöi</i> , <i>pömöi</i> (Voc. 271); U. <i>asi</i> (Arawak <i>hätti</i> , enz.).
Pompoen	<i>Cucurbita Pepo</i> L.	K. <i>auyama</i> (Arawak <i>aijama</i> = Kürbis).
Pijlriet	<i>Gynierium sagittatum</i> (AUBL.) BEAUV.	K. <i>pliu</i> ; T. <i>plöu</i> ; U. <i>pliu</i> , <i>piléu</i> (Voc. 288).
Roekoe	<i>Bixa Orellana</i> L.	K. <i>kusuwe</i> ; T. <i>uise</i> , <i>use</i> (Carin. <i>couseve</i> , Eil. Kar. <i>couchéve</i>), U. <i>ónot</i> (Voc. 24).
Rijst	<i>Oryza sativa</i> L.	K., T., U. <i>alési</i> (N. E.).
Sapotielje	<i>Achras sapota</i> L.	K. <i>sapatiya</i> .
Sinaasappel	<i>Citrus Aurantium</i> L.	K. <i>aprisima</i> (N. E.).
Suikerriet	<i>Saccharum officinarum</i> L.	K., U. <i>asikalu</i> ; T. <i>plínö</i> (Voc. 288?).
Tabak	<i>Nicotiana Tabacum</i> L.	K., U. <i>tamui</i> (Voc. 310); T. <i>tika</i> , <i>tikan</i> .
Tajer	<i>Arum esculentum</i> L.	K. <i>táyer</i> ; T., U. <i>taya</i> (Tupi <i>taya</i> , enz.).
Toeralla	<i>Arum</i> sp.	T. <i>samuit</i> , U. <i>sinti</i> .
Zeilgras	<i>Agave</i> sp.?	K. <i>kulawa</i> ; T. <i>ulawaitá</i> ; U. <i>kulewaté</i> , <i>kulawatti</i> (Apar. <i>iraoua</i> , Bak. <i>kẏaróa</i> , <i>kála</i> , Eil. Kar. <i>coulaoua</i> , Tamanaco <i>caruatá</i> , Tupi <i>caragoatá</i> , <i>carauá</i> enz.; Verg. Voc. 12, K. III 97, U. III 133).
Awarra	<i>Astrocaryum segregatum</i> DRUDE; vielleicht auch andere Arten	K., U. <i>awara</i> ; T. <i>amana</i> .
Bambamaka	<i>Desmoncus polyacanthos</i> MART.	K. <i>anáku</i> ; U. <i>walale</i> (?)
Boegrmakka	<i>Astrocaryum Murumurú</i> MART.	K. <i>murumuru</i> ; T. <i>mulumulu</i> ; U. <i>mumuru</i> (Tupi <i>murumurú</i>).
Kaumaka		K. <i>mákaya</i> .
Keeskoesmiaka	<i>Bactris minax</i> MIQ.	K. <i>amalai</i> ; U. <i>walanli</i> , <i>alawali</i> .
Komboe	<i>Oenocarpus Bacaba</i> MART.	K., T., U. <i>komí</i> .
Mauritie	<i>Mauritia flexuosa</i> , L. f.	K. <i>maurisi</i> (Tupi <i>muriti</i> , enz.).
Maripa	<i>Maximiliana Maripa</i> (MART.) DRUDE.	K., T., U. <i>malipa</i> .
Berg-maripa		T. <i>malakupi</i> .
Paramaka	<i>Astrocaryum Paramaca</i> MART.	K. <i>maka</i> , <i>kunana</i> .
Palissade-palm, pina	<i>Euterpe oleracea</i> MART.	K., U. <i>uaséi</i> (Tupi <i>assai</i>); T. <i>pamau</i> ; U. <i>wapu</i> (Apar. <i>apou</i> , Apar. <i>Curuá ouapou</i> , Ouapichiane <i>ouabe</i>).
Indiaansche palissade-palm	<i>Ireartea exorrhiza</i> MART.	K. <i>pasiu</i> (Tupi <i>paxiúba</i>); T. <i>peula</i> ; U. <i>pöpö</i> .
Berg-pina	<i>Cocos flexuosa</i> MART.	U. <i>poli</i> (Bak. <i>Cocos oleracea</i> = <i>porisári</i> , Blatt = <i>sári</i>).
Tas	<i>Geonoma</i> sp.	K. <i>woi</i> ; T. <i>malaya</i> ; U. <i>malalia</i> .
Baboen-nefi-gras	<i>Paspalum virgatum</i> L., <i>Scleria secans</i> (L.) URB.	K. <i>savaiu</i> , <i>sala</i> .
Bamboe	Bambus	K. <i>kuama</i> ; T. <i>yama</i> ; U. <i>lié</i> .
Boschbanaan	<i>Heliconia Bihai</i> L.	K. <i>paulula</i> ; T. <i>palu</i> ; U. <i>paluale</i> , <i>paluriné</i> (Apar. <i>parou</i>).
Boschgember	<i>Zingiber</i> sp.	T. <i>pikö</i> .
Boschpapaja	<i>Cecropia palmata</i> W.	K. <i>salasala</i> ; U. <i>kuñgli</i> (Apar. <i>coulépié</i> , Bak. <i>kẏurepihe</i>).
Curare	<i>Strychnos Crevauxiana</i> BAILL.	T., U. <i>urahi</i> .
Donki	<i>Dieffenbachia Sequine</i> SCHOTT.	K. <i>awalipálay</i> ; U. <i>alewe</i> .
Een epiphyt	ein Epiphyt, <i>Bromelia</i> sp.	T. <i>masálo</i> .
Koemaroe-njamnjam	<i>Mourera fluvialilis</i> AUBL.	U. <i>uya</i> .

Koenani	<i>Clitadidum surinamense</i> L.	K., T. <i>kunani</i> ; U. <i>ašikuna</i> .
	<i>Tephrosia toxicaria</i> PERS.	
Kroos	<i>Lemna</i> sp.	U. <i>marali</i> .
Lianen:	Lianen:	
Makka-tetei		K. <i>akikiwa</i> .
Een andere doornliaan		T. <i>simaku</i> .
Een zeepliaan		T. <i>kuláwce</i> .
Kamina-tetei		K. <i>simásisi</i> ; T. <i>ayawali</i> ; U. <i>sikiliwa</i> .
Mokko-mokko	<i>Montrichardia arborescens</i> SCHOTT.	K. <i>mukúmukú</i> ; U. <i>oko</i> .
Mos	Moos	U. <i>cemisá</i> .
Nekoe		K., T. <i>neku</i> ; U. <i>halihali</i> (Arawak <i>háiali</i>).
Een kleine paddenstoel	kleiner Pilz	K. <i>ulupi</i> .
Een grootere paddenstoel	grösserer Pilz	U. <i>piépiémö</i> .
Pipri tiki		U. <i>luak</i> .
Plant met vermiljoenroode bloemen	Pflanze mit ziegelroten Blüten, <i>Combretum</i> sp.	U. <i>pomalúpe</i> (Verg. U. III 176).
Plant welker wortel een geneesmiddel tegen kneuzing is.	Pflanze deren Wurzel als Arzneimittel gegen Quetschung gebraucht wird	K. <i>príña cpite</i> .
Switi boontje	<i>Inga ingoides</i> WILLD., I. <i>nobilis</i> WILLD.	K. <i>scáityi</i> ; U. <i>tulisimö</i> .
Waremboriet	<i>Ichnosyphon gracilis</i> KÖRN.	T. <i>kura</i> .
Waterplant met lila bloemen	<i>Eichhornia crassipes</i> (MART.) SOLMS	U. <i>awapanak</i> .
Baboentrie	<i>Virola Surinamensis</i> WARB.	K. <i>walusi</i> .
Balata	<i>Mimusops Balata</i>	K., T., U. <i>palata</i> .
Man-barklak	<i>Eschweilera</i> sp.	K. <i>ulemali</i> .
Oeman-barklak	<i>Arrabidaea inaequalis</i> (P. D. C.) BAILL.	K. <i>kwateli</i> .
Boschtamarinde	<i>Macrolobium acaciaefolium</i> BTH.	K. <i>kalaipáw</i> .
Bruinhart	<i>Andira inermis</i> H. B. K.	K. <i>wakápu</i> .
Bijlhout	<i>Eperua falcata</i> AUBL., <i>E. rubiginosa</i> MIQ.	K. <i>paliui</i> ; U. <i>wapa</i> .
Ceder	<i>Cedrela odorata</i> L.	K. <i>semaliapá</i> .
Groenhart	<i>Tecoma leucoxydon</i> (L.) MART.	K. <i>haraune</i> .
Hoepelhout	<i>Copaifera guyanensis</i> DESF.	K. <i>apauwa</i> .
Indji pipa	<i>Couratari guyanensis</i> AUBL.	K. <i>watala</i> .
Letterhout	<i>Brosimum</i> ?	K. <i>paira</i> ; U. <i>paira</i> , <i>pirea</i> .
Lokus	<i>Hymenaea Courbaril</i> L.	K. <i>simiri</i> .
Kankantrie	<i>Ceiba pentandra</i> GÄRTN.	K., T., U. <i>kumaka</i> (Carij. <i>coumaca</i> , Ch. <i>cumaca</i>).
Krapa	<i>Carapa guianensis</i> AUBL.	K., T., U. <i>krapa</i> .
Kwarie	<i>Vochysia tetraphylla</i> D. C.	K. <i>kuáli</i> .
Melkhout		T. <i>lui</i> .
Mierenhout	<i>Triplaris surinamensis</i> CHAM.	K. <i>taši</i> ; U. <i>mekulak</i> .
Mope	<i>Spondias lutea</i> L.	K. <i>mápe</i> (Apar. <i>mompé</i> , Ouay. <i>monpé</i>).
Parelhout	<i>Aspidosperma exelsum</i> BENTH.	K. <i>apukuitya</i> (Voc. 31).
Piesi	<i>Nectandra</i> sp.	K. <i>waš</i> ; U. <i>hoi</i> , <i>wai</i> , <i>woi</i> .
„ , waikara	„ „	K. <i>uyuwui</i> , <i>ayewui</i> .

Kaliña.
Purperhart
Tiengi-moni

Tongka

Martiusia parvifolia BENTH. K. *simirira*; U. *tapirim*.
Protium heptaphyllum K. *sipã*; T. *tuli*; U. *arua*.
(AUBL.) MARCH.
Dipteryx odorata WILLD, K. *klapaboš*.
D. oppositifolia (AUBL.)
WILLD

K. VII.

Ik	1 <i>au</i>	ich.
Jij	2 <i>amolo</i>	du.
Hij	3 <i>mãse</i>	er.
	4 <i>mãgrle</i>	
Wij, wij allen	5 <i>papúrl</i>	wir, wir alle.
„, de aanwezenden	6 <i>kikáke</i>	„, die Anwesenden.
„, wij beiden	7 <i>nana</i>	„, wir beide.
„, „ „ „	8 <i>kikã ákã</i>	„, „ „ „
Gij	9 <i>amãlã</i>	ihr.
	10 <i>amãle</i>	
Zij	11 <i>mãyaʻ</i>	sie.
Deze, dit	12 <i>erã</i>	dieser, dieses.
Die, dat	13 <i>monti</i>	jener, jenes.
Een ander	14 <i>amu</i>	ein anderer.
Wie?	15 <i>nãke?</i>	wer?
Wat?	16 <i>ãtã?</i>	was?
	17 <i>ãti?</i>	

K. VIII.

1	1 <i>ãwin</i>	Voc. 312.	
2	2 <i>ãkã</i>	Voc. 50.	
3	3 <i>ãrua</i>	Voc. 52.	
4	4 <i>ãkãbañg</i>	Zie T. VIII. 8.	
5	5 <i>añatãni</i>		
6	6 <i>ãwin tyãymã</i>		
7	7 <i>ãkã tãymã</i>		
8	8 <i>ãrua</i> „		
9	9 <i>ãkã bañ</i> „		
10	10 <i>aña batãlã</i>		
11	11 „ <i>tyupãnaga</i> <i>ãwin</i> .		
12	12 „ „ <i>ãkã</i> .		
13	13 „ „ <i>ãrua</i> .		
14	14 „ „ <i>ãkãbañg</i> .		
15	15 „ „ <i>añatãni</i> .		
16	16 „ „ <i>ãwin tyãymã</i> .		
17	17 „ „ <i>ãka tãymã</i> .		
18	18 „ „ <i>ãrua</i> „		
19	19 „ „ <i>ãkãbañg</i> „		
20	20 <i>ãwin galina</i>		
40	21 <i>ãkã</i> „		
Veel	22 <i>puime</i> , Zie K. x. 72.	Voc. 78.	Viel.

Weinig	23 <i>asitiākā</i>	Voc. 266	wenig.
Genoeg	24 <i>ipiālā</i>		genug.
Allen, alles	25 <i>popurl</i>		alle, alles.
Beide	26 <i>okololo</i>		beide.
Alleen	27 <i>owine</i>		allein.
Niets	{ 28 <i>amuati</i>		nichts.
	{ 29 <i>ua-maŋ</i>		
Hoeveel?	30 <i>ātālokā?</i>		wieviel?
Hier	31 <i>erā-po</i>		hier.
Hiernaast, in de buurt	Zie K. x 88		in der Nähe.
Aan de overzijde	Zie K. x 87, 393		jenseits des Flusses.
Ver	{ 32 <i>tise</i>	Carin. <i>touhsé</i>	
	{ 33 <i>iyā</i>	Eil. Kar.: is K. far? = <i>tiseti</i> K.?	weit.
Dichtbij	Zie K. x 356		nahe.
Zeer nabij	34 <i>māne-bā</i>		ganz nahe.
Voor	{ 35 <i>icapu</i>	Voc. 148	vor, vorn.
	{ 36 <i>wapā</i>		
Achter	37 <i>maiwinio</i>		hinter, hinten.
Bovenstreams	Zie K. iv 72		oberhalb.
Benedenstreams	" " 73		unterhalb.
Rechts	38 <i>iya</i>		rechts.
Links	39 <i>enua</i>		links.
Boven	40 <i>ityupa</i>		über.
Onder	41 <i>ipiño</i>	Voc. 236	unter.
Waar?	{ 42 <i>oikā?</i>		wo?
	{ 43 <i>nī?</i>		
	Zie K. x 333		
Waarheen?	44 <i>oya</i>		wohin?
Waarvandaan?	45 <i>oimbā?</i>		woher?
Heden, thans, nu	46 <i>erome</i>		heute.
Gisteren	47 <i>koñalā</i>	Voc. 74	gestern.
Eergisteren	48 <i>mon-koñalā</i>	Voc. 196	vorgestern.
Morgen	49 <i>koropo</i>		morgen.
Overmorgen	50 <i>mon-koropo</i>	Voc. 196	übermorgen.
Kort geleden	51 <i>erotiako</i>		vor kurzer Zeit.
Lang geleden	52 <i>penalā</i>	Voc. 257	vor langer Zeit.
Weldra	Zie K. x 113		bald.
Onmiddellijk	Zie K. x 402		sogleich.
Reeds	53 <i>teraba</i>		schon.
Snel	{ 54 <i>talene</i>	Carin. <i>copiori</i>	schnell.
	{ 55 <i>koityālā</i>		
	{ 56 <i>koityārā</i>		
	Zie K. x 135		
Langzaam	57 <i>puimēkē</i>		langsam.
Wanneer?	58 <i>atiakā</i>		wann?
	Zie K. x 79		
Waarlijk?	{ 59 <i>ipālā-maŋ?</i>		wirklich?
	{ 60 <i>irokē?</i>		
	Zie K. x 373, 376, 387		
Waar, zuiver, juist	61 <i>tere</i>		wahr, richtig.
Slechts	Zie K. x 326		nur.
Zeer	62 <i>pole</i>		sehr.

Kaliña.			
Waarom?	63 <i>âtânâme</i>		warum?
	Zie K. x 404, 406		
Ook	{ 64 <i>énaba</i>		auch.
	{ 65 <i>éraba</i>		
Omdat	Zie K. x 405, 407		weil.
Ja	{ 66 <i>aha</i>		ja.
	{ 67 <i>ä-ä</i>		
Neen	68 <i>ua</i>		nein.
Goeden dag!	69 <i>montoliboma</i>		guten Tag.
(bij aankomst)	70 <i>mondolopoma</i>		(bei Ankunft).
Ik kom!	71 <i>dyä!</i>		ich komme!
	{ 72 <i>-po</i>		
Te (rust)	{ 73 <i>-pâ</i>		zu (Ruhe).
	{ 74 <i>-bâ</i>		
Te, naar, aan (beweging)	75 <i>-wa</i>		zu, nach, an (Bewegung).
In	76 <i>-ta</i>		in.
In (op) het pad	77 <i>oma-ta</i>		auf dem Pfade.
Van	78 <i>-vîña</i>		von.
Met	{ 79 <i>-malâ</i>		mit.
	{ 80 <i>-ke</i>		

K. ix.

Wit	1 <i>tamune</i>	Voc. 47	weiss.
Zwart	2 <i>tēkalaye</i>		schwarz.
Rood, bruin, geel	3 <i>tapîre</i>	Voc. 27	rot, braun, gelb.
Blauw	4 <i>itakâle</i>		blau.
Groen	5 <i>takene</i>	Bak. <i>tukuéŋ</i>	grün.
Bang, bevreesd	6 <i>tonalike</i>	Voc. 109	bang.
Bitter	7 <i>naityumbe</i>	U. ix 8	bitter.
Boos	8 <i>kwotaike</i>		böse.
	Zie K. x 378, II 42		
Diep	{ 9 <i>yansipe</i>		tief.
	{ 10 <i>yansikiä</i>		
Dik	11 <i>tikâke</i>	Voc. 72	dick.
Dood	Zie K. x 254.		tot.
Donker	12 <i>tawalu</i>	Voc. 14	dunkel.
Dom	Omschrijving K. x 287		dumm.
Dronken	Zie K. x 385—388	Carin. <i>touve-tinia</i>	betrunken.
Droog	13 <i>taluta</i>		trocken.
Fijn	14 <i>sigilime</i>		fein
Gierig	15 <i>amombe</i>	Voc. 19	geizig.
Goed	16 <i>irupa</i>	Voc. 186	gut.
Zeer goed	17 <i>irupa-pole-maŋ</i>		sehr gut.
Groot	18 <i>pâtâme</i>		gross.
Hard	19 <i>tianale</i>	Bak. <i>tunanéi</i>	hart.
Helder, schijnen	20 <i>taweye</i>	Voc. 165.	hell, scheinen.
Jong	21 <i>mimbâ</i>		jung.
Klein	22 <i>imē</i>		klein.
Kort	23 <i>sanime</i>		kurz.
Koud	24 <i>tisanole</i>	Carin. <i>tousanori</i>	kalt.

				Kaliña.
Krom	25 <i>kāwai</i>	Verg. K. III 30		krumm.
Kronkelend (een kreek)	26 <i>te-kāwa-te-kāwa-ye</i>			schlingelnd (ein Fluss).
Lang	27 <i>mašipō-maŋ</i>			lang.
Leelijk	28 <i>yawame-ma</i>	Voc. 327		langsam.
Licht (niet zwaar)	29 <i>awāsima-maŋ</i>	Voc. 20		hässlich.
Mager	30 <i>ipūma</i>	Voc. 28		leicht.
Mooi	31 <i>irupa-maŋ</i>	Voc. 186		mager.
Hij is mooi	32 <i>tawa-pole-maŋ</i>			schön.
Nat	33 <i>keputaie</i>	Voc. 56?		er ist schön.
Nieuw, versch	34 <i>seri</i>			nass.
Ondiep	35 <i>apipime</i>			neu, frisch.
Ontevreden	36 <i>yaāme</i>	Voc. 327		seicht.
Oud (een voorwerp of mens)	37 <i>penatombo</i>	Voc. 257		unzufrieden.
Recht	38 <i>sabatālā</i>	Verg. U. IX 69		alt (ein Gegenstand oder ein Mensch).
Rot, bedorven	39 <i>tiapota</i>			gerade.
Rijp, onrijp	Zie K. x 353, 354			verfault.
Scherp	40 <i>tieke</i>	Voc. 92		reif, unreif.
Schoon (zindelijk)	41 <i>tikononena</i>			scharf.
Slecht	42 <i>talike-pole-maŋ</i>			rein.
Slim	43 <i>tānabirī</i>	K. x 169—171		schlecht.
Sterk (een mensch)	44 <i>tianale panape</i>			schlau.
Stomp	45 <i>yepa</i>	Verg. n°. 40.		stark (ein Mensch).
Tevreden	46 <i>ipu</i>			stumpf.
Vermoeid	47 <i>lupātai</i>			zufrieden.
Vrijgevig	48 <i>amāma</i>	Verg. n°. 15.		müde.
Vuil				freigebig.
Dit bord is —	49 <i>erā pleti amena</i>			schmutzig.
Warm	50 <i>asiembe</i>	Voc. 55.		dieser Teller ist —.
Wijs	51 <i>asiemba</i>			heiss.
Zacht	52 <i>tukonike-maŋ</i>			weise.
Ziek	53 <i>timemesike</i>			weich.
Zoet	54 <i>yetumbe</i>	Voc. 140		krank.
Zout	55 <i>tepāsine</i>			süss.
Zuur	56 <i>wacyā</i>			salzig.
Zwaar	57 <i>tiasakoleni</i>			sauer.
Zwak	58 <i>awāsimbe-maŋ</i>	Verg. n°. 29		schwer.
	59 <i>yanapa-maŋ</i>	Verg. n°. 44		schwach.

K. x.

Aansteken			anzünden.
Vuur —	1 <i>piāma-kā watā</i>	Bak. <i>zopana</i> .	Feuer —
Sigaar —	2 <i>watā piamaŋa-kā</i>	Verg. T. x, 1, 2	eine Cigarre —
Baden	3 <i>tamu piāma-kā</i>	U. x, 1, 2	baden.
Ik ga mij —	4 <i>ekupi w-ussa</i>	Cum. <i>hu-acupi-ache</i>	ich gehe um mich zu —
Ik wasch mij	5 <i>au w-ekupi-ya</i>	= regar, mojar	ich wasche mich.
Begraven			beerdigen.

Kaliña.			
Ik zal (?) begraven	6 <i>s-unā-ne</i>	Voc. 232	ich werde beerdigen.
Wanneer zul jij hem —?	7 <i>ātiakā m-ānā-take?</i>		wann wirst du ihn —?
Morgen vroeg!	8 <i>koropo kokolo!</i>		morgen früh!
Beminnen			lieben.
Ik bemin deze vrouw	9 <i>mose uāli sisanomai</i>		ich liebe diese Frau.
Binden			binden.
Leg de korjaal vast!	10 <i>emui-kā kuliala</i>	Voc. 167	befestige das Kanu!
Blijven, wachten			bleiben, warten.
Wacht hier!	11 <i>erāpo latyā</i>		warte hier!
Branden, verbranden	12 <i>akālā-ti</i>	U. x 29	brennen, verbrennen.
	13 <i>t-ekālā-se</i>		
Breken			zerbrechen.
Plukken (een bloem)	14 <i>ambā-kā</i>		pflücken (eine Blume).
Mijn houwer is gebroken	15 <i>subala-li n-at-ambā-ti</i>		mein Waldmesser ist zerbrochen.
Jou houwer is gebroken, de zijne ook	16 <i>a-subala-li n-at-ambā-ti, māse subala-li n-at-ambā-ti iraba</i>		dein Waldmesser ist zerbrochen, das seinige auch.
Mijn hangmat is gebroken	17 <i>erā patē tu-āt-ambā-si-may</i>		meine Hängematte ist zer-rissen.
Mijn bovenarm is gebroken	18 <i>erā y-aba-le tu-at-ambo-se</i>		mein Oberarm ist gebrochen.
Bijten	19 <i>eka</i>	Voc. 7	beissen.
Danken	20 <i>tañi</i>	(N. E.)	danken.
Dansen	21 <i>kua</i>		tanzen.
Dooden	22 <i>ši-wé-i</i>	Voc. 156	töten.
	23 <i>y-ākā</i>	Zie n ^o . 250	
Ik heb een pad gedood met mijn houwer	24 <i>pālālu ši-wé-i supala-li-ke</i>		ich habe eine Kröte getötet mit meinem Waldmesser.
Ik heb een pad gedood met een stok	25 <i>wewe-ke pālālu ši-wé-i</i>		ich habe eine Kröte getötet mit einem Stocke.
Schieten met geweer	26 <i>arkabussa-ta ši-wé-i</i>		schiessen mit Gewehr.
Ik heb een koejoei geschoten	27 <i>kuyui-i au ši-ué-i</i>		ich habe einen Kujui geschossen.
Jij hebt een koejoei geschoten	28 <i>kuyui-i-amu ši-wé-i</i>		du hast einen Kujui geschossen.
Ik heb gejaagd	29 <i>tānāmu ši-wo-li</i>		ich habe gejagt.
Dragen	30 <i>aro-ko</i>	Voc. 41	tragen.
Brengen	31 <i>y-alā-kā</i>		bringen.
Draag dit!	32 <i>erā alā-kā!</i>		trage dies!
Geef mij!	33 <i>y-alā-kā!</i>		gieb mir!
Draag dit naar de korjaal!	34 <i>erā alā kuliala-ta-ka</i>		trage dies zum Korjal!
Ik wil dit niet dragen!	35 <i>erā alā ise-pa-wa!</i>		ich will dies nicht tragen!
Drinken	36 <i>ini-kā</i>	Voc. 111	trinken.
Ik drink	37 <i>au s-enu-ya</i>		ich trinke.
Jij drinkt	38 <i>amole m-enu-ya</i>		du trinkst.
	39 „ <i>m-ene-ya enaba</i>		
	40 „ <i>m-una-ya</i>		
Hij drinkt	41 <i>māse n-enu-ya</i>		er trinkt.
	42 „ <i>inu-ya</i>		
Ik drink kasjiri	43 <i>au s-enu-ya kaširi</i>		ich trinke Kaschiri.
„ „ samoeloe	44 <i>samulu au s-ene-le</i>		„ „ Samulu.
Jij drinkt kasjiri	45 <i>amolā m-ene-ya énaba kaširi</i>		du trinkst Kaschiri.

Hij drinkt kasjiri.	{ 46 <i>māse m-enu-ya kasiri</i>		Kaliña.
Wat drink jij?	{ 47 „ <i>n-enu-ya</i> „		er trinkt Kaschiri.
„ drinkt hij?	48 <i>ātāke m-una-ya?</i>		was trinkst du?
Hij drinkt dram	49 <i>āte imu-ya-toŋ-kāu?</i>		„ trinkt er?
Droomen.	50 <i>brandwini eni-ya-toŋ</i>		er trinkt Rum.
Eindigen, ophouden enz.	Nº. 230		träumen.
Houd je mond! blijf stil!	51 <i>aula matyā!</i>	Voc. 203?	aufhören, zu Ende sein.
Mijn eten is op!	52 <i>y-elepā-le t-ima-se!</i>		halte den Mund!
Is je eten op?	53 <i>a-y-elepā-le n-ima-te?</i>		meine Speise ist zu Ende!
Ja, het is op!	54 <i>aha, t-ema-se!</i>		ist deine Speise zu Ende?
Ja, de honden hebben	55 <i>aha, pero y-erepa-li</i>		ja, sie ist auf!
alles opgegeten!	<i>papurl t-ima-ka!</i>		ja, die Hunde haben alles
Eten	56 <i>ena-ko</i>	Voc. 108	aufgefressen!
Ik eet	{ 57 <i>au alēpa s-ēna-sa</i>		essen.
Ik eet rijst	{ 58 <i>alēpa s-ēna-sa</i>		ich esse.
Jij eet	59 <i>alēsi irāpā s-ēna-sa</i>		ich esse Reis.
Wat eet je?	60 <i>amāle alēpa m-ēna-sa</i>		du isst.
Hij eet	61 <i>ātāke m-ēna-sa?</i>		was isst du?
Wij (inclus.) eten	62 <i>māse alēpa n-ēna-sa</i>		er isst.
„ (exclus.) „	63 <i>papurlē alēpa kēs-ēna-sa</i>		wir (inclus.) essen.
„ (1e en 2e pers. alleen)	64 <i>kikāke alēpa kēs-ēna-sa</i>		„ (exclus.) „
eten	Omschrijving Nº. 363		„ (nur 1e und 2e Person)
Gij eet	—		essen.
Zij eten	Omschrijving Nº. 365		ihr esset.
Ik eet onderweg	65 <i>oma-ta alepa s-ena-sa</i>		sie essen.
Ik at — of: ik heb gegeten	66 <i>au alepa s-ena-pui</i>		ich esse unterwegs.
Ik heb genoeg gegeten	67 <i>ipialā alepa s-ena-pui</i>		ich ass — oder: ich habe
Jij at — hebt goeten	68 <i>amāle alepa m-ena-pui</i>		gegessen.
Heb je reeds gegeten?	69 <i>amu-yalu am-ena-pui?</i>		ich habe genug gegessen.
Hij at — heeft gegeten	70 <i>māse alepa n-ena-pui</i>		du asst — hast gegessen.
Gij at — hebt gegeten	71 <i>amālā alepa m-ena-pui</i>		hast du schon gegessen?
Ik heb zeer veel gegeten	72 <i>alepa s-ena-bu-sa tāpāle</i>		er ass — hat gegessen.
Deze spijs is niet lekker	73 <i>pāsā tebāseni māle olī</i>		ihr ast — habt gegessen.
	<i>s-ena-pui-yrla</i>		ich habe sehr viel gegessen.
Deze spijs is bitter	74 <i>erā naityumbe s-ena-pui</i>		diese Speise ist nicht
Ik zal eten	{ 75 <i>au am-ēna-ko</i>		schmackhaft.
Jij zult eten	{ 76 <i>okone am-ina-ko</i>		diese Speise ist bitter.
	77 <i>amāle ēna-ko</i>		ich werde essen.
Wanneer ga je eten?	{ 78 <i>ātiakā a-irlapali</i>		du wirst essen.
	<i>m-ēna-tay?</i>		
	{ 79 <i>nīlialata a-irlapali</i>		wann wirst du essen?
	<i>m-ēna-tay?</i>		
Hij zal eten	80 <i>māse kē-n-ēna-ka</i>		er wird essen.
Wij (exclus.) zullen eten	81 <i>kikāke alepa kēs-ēna-ne</i>		wir (exclus.) werden essen.
Gij zult eten (?)	82 <i>amālā alepa m-ena-pui</i>		ihr werdet essen (?)
Gaan			gehen.
Ik wil naar Europa gaan	83 <i>w-utā-se konde ere-wa</i>	Voc. 324 (N.E. Europa	ich will nach Europa gehen.
	<i>bakra-kondré-wa</i>	= bakra-kondre)	
Ik wil met je meegaan.	84 <i>amorā-lā w-utā-le-se-pe</i>		ich will mit dir gehen.
	<i>ere-wa</i>		

Kaliña.

Hij is ontsnapt (een ge- vangen aap)	85	<i>niolombo t-itã-rlapa- maŋ</i>
Ga heen!	86	<i>amol-ita!</i>
Ga naar den overkant!	87	<i>i-tya koboseme!</i>
Ga aan deze zijde (der rivier)	88	<i>i-tya kemaka-wa!</i>
Ga heen!	89	<i>ta-ŋ-gu-laba!</i>
Ik ga	90	<i>au w-usa-n</i>
	91	<i>w-usa-laba</i>
	92	<i>a-y-usa-laba</i>
	93	<i>a-usa-iraba</i>
Ik ga naar Poeloegoedoe	94	<i>a-usa Pulugudu-wa</i>
Heden ga ik naar Oseisi	95	<i>erome usa Oseisi-wa</i>
Vaarwel! (ik ga heen)	96	<i>u-isa-laba</i>
Ik ga naar Oseisi,	97	<i>au w-isa eraba Oseisi</i>
Johannes gaat ook.		<i>wotyebã apësa, Johan- -ponaga, nes kŋn-isa-n enaba</i>
Ik ga alleen op jacht	98	<i>au owine ata-lã. w-isa-n</i>
Jij gaat	99	<i>m-usa-lapa</i>
Jij gaat naar je kostgrond	100	<i>amole m-usa-ŋ a-mañã- li-wa</i>
Waar ga je heen?	101	<i>amolo oya-m-usa?</i>
	102	<i>oya-ku m-uita-ŋ?</i>
Waarom ga je heen?	103	<i>âtãna meikã m-usa- naba</i>
Hij gaat	104	<i>n-usa-lapa</i>
Hij gaat naar zijn kostgrond	105	<i>mãse te-mañã-li-wa kŋn-isa</i>
Wij (exclus.) gaan	106	<i>kikãke } nana } n-isa-laba</i>
Zij gaan	107	<i>mãŋaŋ n-isa-toŋ</i>
Ik ging	108	<i>w-uto-ŋ</i>
Het vorige jaar ging ik	109	<i>mãŋ-sirikiã-ta p-utã-ne</i>
naar Contesté		<i>Contesté-wa</i>
Ik ben gegaan (?)	110	<i>au w-uta-ge-raba</i>
Jij bent „ (?)	111	<i>amãle m-uta-ge-raba</i>
Hij is „	112	<i>mãse kŋn-ita-ŋ-ba</i>
Weldra zullen wij gaan	113	<i>erome-rãtiŋ kr-ita-taŋ</i>
Ik zal met je gaan	114	<i>u-utã-ki amalã</i>
Laat ons gaan!	115	<i>kama ito</i>

er ist entwischt (ein gefan-
gener Affe).

geh!

geh zum jenseitigen Ufer!
geh an dieser Seite (des
Flusses).

geh!

ich gehe.

ich gehe nach Pulugudu.
heute gehe ich zum Oseisi.
lebe wohl! (ich gehe).
ich gehe zum Oseisi, Johan-
nes geht auch.

ich gehe allein auf die Jagd.
du gehst.
du gehst zu deiner Pflan-
zung.

wohin gehst du?

weshalb gehst du?

er geht.

er geht zu seiner Pflanzung.

wir (exclus.) gehen.

Sie gehen.

ich ging.

voriges Jahr bin ich nach
Contesté gegangen.

ich bin gegangen (?)

du bist „ (?)

er ist „

bald werden wir gehen.

ich werde nicht mit dir
gehen

lasst uns gehen!

Verg. Carij. aller =
maicone

Carin. allons-nous-en
= *camì*

allons = *camaropa*

marcher = *camaca-se*

Mac. lebe wohl! = *tom-
barvai!*

vas-t-en = *tambaiste*

allons! = *outambai-man*

Motil. gehen = *umbacha*

T. x, 51—53

Geven	116 <i>i-kā</i>		geben.
Ik geef je een andere (houwer)	117 <i>erā rapan ipe-taka</i>		ich gebe dir ein anderes (Waldmesser).
Jij geeft hem een banaan	118 <i>amu-si-l māse-wa palulu</i>		du gibst ihm eine Banane.
Geef mij wat kassavebrood!	119 <i>m-alepa amuiwēi asikiā</i>		gib mir etwas Mandioka-Fladen.
Ik geef je	120 <i>erā alo-kā siē-ua</i>		ich gebe dir.
Hakken			hauen.
Ik ga een boom —	121 <i>uewe koto-li-ako w-usa</i>	Voc. 4	ich gehe um einen Baum zu fällen.
Steen — (met een hamer)	122 <i>kuti-li-aku-wa tāpu</i>		Stein loshacken (mit einem Hammer).
Halen			holen.
Ik ga nekoe —	123 <i>neku-aye w-usa</i>		ich gehe Neku —
Hooren	124 <i>ta-ka</i>	Voc. 136	hören.
Ik hoor kwatta's	125 <i>kuata etē s-eta-i</i>		ich höre Koata's.
Hoor je?	126 <i>m-eta-nā?</i>		hörst du?
Begrijp je wel goed?	127 <i>irupumbo m-eta-nā-e-ka?</i>		verstehst du wohl gut?
Jagen			jagen.
Ik ga —	128 <i>ata-lā w-usa</i>		ich gehe auf die Jagd.
Ik ga met Johannes —	129 <i>Johannes-malā ata-lā-na n-isa-n</i>		ich gehe mit Johannes auf die Jagd.
Kampeeren			lagern.
Wij gaan hier kamp maken	130 <i>erā-po autā-amui tana-ta</i>		wir wollen hier ein Lager aufschlagen.
Klimmen			steigen.
Ik klim (in een boom)	131 <i>au w-ani-sa kawo-na-ga</i>	Voc. 234, 62	ich steige (auf einen Baum).
Ik zal in deze boom klimmen	132 <i>erā weve-pākā w-anu-take</i>		ich werde auf diesen Baum steigen.
Komen	133 <i>okone</i>		kommen.
Kom hier!	134 <i>erā okāne!</i>	Carin. <i>acone</i> ; <i>ocona</i>	komme hierher!
Loop snel!	135 <i>takane!</i>	Voc. 93	laufe schnell!
Er komt regen	136 <i>kənopo konāsa</i>	Zie K. IV 21, 67	es wird Regen geben.
Ik ben aangekomen	137 <i>au w-ābu-i</i>	Voc. 120	ich bin gekommen.
Ik ben van Albina gekomen	138 <i>au Albina-wiñā āpu-i</i>		ich bin von Albina gekommen.
Jij bent van Albina gekomen	139 <i>amolē „ „ „</i>		du bist von Albina gekommen.
Jij bent gekomen	140 <i>amāle m-ābu-i</i>		du bist gekommen.
Waarvandaan kom je?	141 <i>oimbā-ko m-āpu-i?</i>		woher komst du?
	142 <i>oimbā m-āpu-i?</i>		
Ben je reeds aangekomen?	143 <i>m-āpu-i yrlaba?</i>		bist du schon gekommen?
Hij is gekomen.	144 <i>māse n-ābu-i</i>		er ist gekommen.
Waarvandaan komt hij?	145 <i>oimbā m-āpu-i?</i>		woher komt er?
	146 <i>„ n-āpu-i?</i>		
Reeds 2 booten zijn gekomen	147 <i>ākā kuliala n-āpu-i teraba</i>		zwei Kanus sind schon angekommen.
Is hij reeds aangekomen?	148 <i>mākī n-āpu-i irāpōa irākī?</i>		ist er schon gekommen?

Kaliña.			
Hij is óók aangekomen	149	<i>mākī n-āpu-i t-uwā-se eraba maŋ</i>	er ist auch aangekommen.
Zij zijn aangekomen (om- schrijving)	150	<i>māse n-āpu-i, māse n-āpu-i éraba</i>	sie sind aangekomen.
Ik ben zoo juist aange- komen	151	<i>ereme t etúnda-i</i>	ich bin eben aangekommen.
Ik ben aangekomen	152	<i>au w-etúnda-i</i>	ich bin aangekommen.
Jij bent „	153	<i>amāle m-etúnda-i</i>	du bist „
Hij is „	154	<i>māse n-itúnda-i</i>	er ist „
De indianen-kapitein van Cottica is gekomen	155	<i>Cottika iapotoli n- itúnda-i</i>	der Indianer-Häuptling vom Cottica ist gekommen.
Wij (excl.) zijn aange- komen	156	<i>kikāke k-etúnda-i</i>	wir (excl.) sind angekom- men.
	157	<i>„ k-etúnda-i-laba</i>	
Overmorgen zal ik (zullen wij?) te Poeloegoedoe aankomen	158	<i>moŋlāpā k-etúnda-ta Pulugudu-wa</i>	übermorgen werde ich (wer- den wir?) in Pulugudu ankommen.
Kookten			kochen.
Ik zal het water —	159	<i>erā tuna simākai</i>	ich werde das Wasser —
	160	<i>epeka-ko</i>	
Koopen	161	<i>epeka-gā</i>	kaufen.
Kwetsen			verwunden.
Een steen kwetste mij hier (aan het been)	162	<i>ātā tāpu pālubityai</i>	ein Stein hat mich hier (am Bein) verwundet.
Lachen	163	<i>wale</i>	lachen.
Ledigen			leeren.
Water scheppen uit de korjaal	164	<i>kuliala s-ikea-ya</i>	Wasser schöpfen aus dem Kanu.
Leeren			lernen.
Ik leer	165	<i>wāmimpa-i</i>	ich lerne.
„ „ de Indiaansche taal	166	<i>uamepa-i kaliña ula- m-pākā</i>	Bak. lehren = <i>enomita</i> lernen = <i>āsenometa</i>
			Ch. yo lo enseño = <i>guezpaz</i> , enz.
			Cum. yo lo enseño = <i>huezpaze</i> , enz.
Dit kind leert spreken	167	<i>māse mitanī kēn-omepa- nā aula-na-nā-pākā</i>	dieses Kind lernt sprechen.
Leggen			legen.
De kip heeft een ei gelegd	168	<i>korotāko n-imoka-i téraba</i>	die Henne hat ein Ei gelegt.
Liegen			lügen.
Ik lieg	169	<i>a-y-enabi-rī</i>	ich lüge.
Jij liegt	170	<i>t-onabi-rī</i>	du lügst.
Hij „	171	<i>h-einabi-rī</i>	er lügt.
Loopen (te voet)	172	<i>mapu-ita</i>	laufen.
	173	<i>mapā-ita</i>	
Ik loop	174	<i>au w-apu-ita</i>	ich laufe.
Losmaken			losmachen.
Ik zal de korjaal —	175	<i>e-kuliala s-ĩmbiāka-i</i>	ich werde das Kanu —
Maken	176	<i>tya-kā</i>	machen.
	177	<i>koryara ka-sa</i>	
Een korjaal —	178	<i>„ ka-pui</i>	ein Kanu —
Ik ga een andere (teeke- ning) maken	179	<i>amu teraba ka-sa w- ita-n</i>	ich werde eine andere (Zeichnung) machen.

Ik maak	180	<i>au skya-pui</i>		Kaliña.
Jij maakt	181	<i>amāle m-itya-pui</i>		ich mache
Hij „	182	<i>māgle n-itya-pui</i>		du machst.
„	183	<i>„ n-ika-pui</i>		er macht.
Wij tweeën maken	184	<i>nana n-itya-bui okā</i>		wir beide machen.
Gij maakt	185	<i>amālā m-itya-pui</i>		ihr macht.
Wat maak je?	186	<i>ātikāu m-itya-saŋ?</i>		was machst du?
Ik maak een draagkorf	187	<i>wāyalindā-te am skia-sa</i>		ich mache einen Tragkorb.
Wie heeft deze houwer gemaakt?	188	<i>nākukāu erā supala ka-pui?</i>		wer hat dieses Waldmesser gemacht?
De blanken hebben hem gemaakt	189	<i>paranagiri n-itya-pu- rli mālā-maŋ</i>		die Weissen haben es ge- macht.
Ik zal dadelijk gereed zijn	190	<i>erāme-rātiŋ skya-pu ma-tagē</i>		ich werde sogleich fertig sein
Is hij nog niet gereed?	191	<i>aembe a-n-ikia-pu-ma panālā-maŋ?</i>		ist er noch nicht fertig
Ik heb gemaakt	192	<i>au s-epuindā-ma-i téraba</i>		ich habe gemacht.
Jij hebt „	193	<i>amāle m-epuindā- ma-i téraba</i>		du hast „
Hij heeft „	194	<i>māse n-epuindā-ma-i téraba</i>		er hat „
Ik zal pijlen maken	195	<i>sipe s-epuindā-ya</i>		ich werde Pfeile machen.
Zij maken pijlen	196	<i>pliuwa ipuindā-ya-toŋ</i>		ich mache einen Bogen.
Ik maak een boog	197	<i>ulaba-man s-enāku-ya</i>		
Nemen	198	<i>abui-kā</i>	Voc. 35	nehmen.
Ik heb een jonge brulaap gevangen	199	<i>alawata mimbā s-apoi erāpo</i>		ich habe einen jungen Brüll- affen gefangen.
Ik heb een anjoemara gevangen	200	<i>aimara am s-apoi</i>		ich habe einen Anjumara gefangen.
Ik heb een anjoemara ge- vangen met de baskita	201	<i>baksita aimara am s-apoi</i>		ich habe einen Anjumara gefangen mit der Reuse.
Opstaan				aufstehen.
Sta op van de hangmat!	202	<i>pāte-wiñā ay-awoŋ-go</i>	T. x, 101	stehe auf aus der Hänge- matte!
Parelen, pagaaien	203	<i>at-alima-ko</i>	Voc. 46	rudern.
Snel „	204	<i>at-alima-ko pari-pe</i>		schnell —
Planten	205	<i>s-ipā-ya</i>	Voc. 270	pflanzen.
Ik plant kassave	206	<i>alepa s-ipeā-ya</i>	Mac. ipuima	ich pflanze Mandioka.
Ik zaai rijst	207	<i>alesi s-ipe-ya</i>		ich säe Reis.
Ruiken	208	<i>peāne-kā</i>	Voc. 277	riechen.
Welriekend	209	<i>tubābāle</i>		wohlriechend.
Rookten (een sigaar)	210	<i>tākuñe</i>	Zie K. iv, 92	rauchen (eine Cigarre).
Visch op een barbakot —	211	<i>uātā s-anā-kai sula- kupi.</i>	Voc. 23	Fisch auf dem Bratrost räuchern.
Rijzen			Zie K. iv, 9, 19, 20, Voc. 100	steigen.
Hij is ontsnapt (een ge- vangen aap)	212	<i>niolombo tu-emboka- maŋ</i>		er ist entwischt (ein gefan- gener Affe).
Roepen	213	<i>tyāma-ka</i>	Ch. tocaste reclamo?	
„	214	<i>i-tyāma-ka</i>	= mamueymanca	rufen.
Ik roep	215	<i>tyoma-tu</i>	si lo toqué = guamueymaz	
Hij roept	216	<i>mose a-koma-i</i>		ich rufe.
				er ruft.

Kaliña.			
Ik fluit om een agoeti te lokken	217	<i>akuli am s-kyāma-i</i>	ich pfeife um ein Aguti herbeizulocken.
De koejake fluit	218	<i>kuyakě-tě</i>	der Tukan pfeift.
„ jaguar brult	219	<i>kaikuši etě</i>	„ Jaguar brüllt.
„ brulaap „	220	<i>alarata t-etě</i>	„ Brüllaffe „
Schieten	223 222 221	<i>ulaba-ta s-ibioka-i</i> <i>pliuu-ka s-ibioka-i</i> <i>piāka-kā</i>	schieten.
Ik heb één koemaroe geschoten	224	<i>owin kumaru s-īpiāka-i.</i>	ich habe einen Kumaru geschossen.
Durf je een jaguar dooden?	225	<i>e-nali-ma ayata-mā</i> <i>kaikuši m-iyā-taike?</i>	wagst du es einen Jaguar zu töten?
— (een stroomversnelling)			hinunterschieten (eine Stromschnelle)
Ik schiet den val af	226	<i>erā patu ketoti-tā-siŋ</i> (<i>patu</i> = plek, plaats)	ich schiesse die Str. hinunter.
Durft gij deze val afschieten	227	<i>e-nali-ma ayata erā</i> <i>patā-la ketāta-taŋ?</i>	wagst du es diese Str. hinunterschieten?
Slaan, stooten	228	<i>yākā</i>	schlagen, stossen.
Slapen	229	<i>onākā</i>	schlafen.
Droomen	230	<i>wāne-ta</i>	träumen.
Ik ga slapen	231	<i>urā n-issa-n</i>	ich gehe um zu schlafen.
Slaap wel!	232	<i>wānā-se w-usa-laba</i>	schlafe wohl!
Heden komt Andreas te Poeloegoedoe aan	233	<i>ketāne-ne-ba!</i>	heute kommt Andreas in Pulugudu an.
Sluiten	234	<i>erome A. kānātānāba</i> <i>Pulugudu-wa</i>	schliessen.
Dicht gesloten	235	<i>i-t-āpo-ko</i>	geschlossen.
Slijpen, scherpen	236 237	<i>ietā-kā</i> <i>t-ie-ke</i>	schleifen.
Het (een kapmes) snijdt goed	238	<i>t-ie-ge-poli-maŋ</i>	es (ein Waldmesser) schneidet gut.
Ik heb het ijzer geslepen.	239	<i>s-ie-toi sinparali</i>	ich habe das Eisen geschliffen.
Snijden			schneiden.
— met een mes	240	<i>kāyākoye malia-ke</i>	— mit einem Messer.
Het ingewand uitsnijden	241	<i>uimbā i-siāka-gā</i>	ausweiden.
Spreken	242 243	<i>aula-na-nā-pākā</i> <i>y-aula</i>	spreken.
Je spreekt te veel	244	<i>t-aula-te-maŋ</i>	du sprechst zu viel.
Waarom spreek je niet?	245	<i>ātānāme-kā aula-ma-maŋ?</i>	weshalb sprichst du nicht?
Hij schreeuwt	246	<i>mose t-aula-ne pole-maŋ</i>	er schreit.
Waarom schreeuwt hij?	247	<i>ātānāmeko poko t-aula-ne-maŋ?</i>	warum schreit er?
De hond blaft, hij hoort wild.	248	<i>perā kēn-ālu-yaŋ,</i> <i>tenom-pākā.</i>	der Hund bellt, er hört Wild.
Spuwen			spucken.
Ik spuw op den grond	249	<i>a-y-eta-ta-i poko-na-ga</i>	ich spucke auf den Boden.
Steken			stechen.
De makoe's steken mij	250	<i>maku y-ekai kebole</i>	die Mücken stechen mich.
			Verg. K. I 59, II 47, x 23, 221—225, 228, v gift-slang, T. I 18, 19,

Een sipari heeft mij ge-	251 <i>ě-sipali pukai</i>	U. I 6, III 73, x 226	Kalūā. ein Rochen hat mich ge-
stoken			stochen.
Sterven			sterben.
Ik ga dood	252 <i>lāmā-take</i>	Voc. 185	ich sterbe.
Hij is dood	253 <i>t-rāmā-se man</i>		er ist tot.
Lijk	254 <i>n-irombu-i</i>		Leichnam.
Stinken	255 <i>likole</i>	Voc. 94	stinken.
Teekenen	256 <i>s-imerā</i>	Voc. 206	zeichnen.
Ik heb geteekend	257 <i>s-imerā-i</i>		ich habe gezeichnet.
Teekening	258 <i>t-imerā</i>		Zeichnung.
Dit heeft een mooie teeke-	259 <i>irupuime pole t-imerā-</i>		dies ist schon gezeichnet.
ning.	<i>maŋ</i>		
Rotsteekening	260 <i>imerā-pā</i>		Felszeichnung(Pictographie).
Toebehooren			gehören.
Dit is mijn kostgrond	261 <i>maña-li erā-maŋ</i>		das ist meine Pflanzung.
" " jou "	262 <i>maña-li ālāpali mālā-</i>		" " deine "
	<i>maŋ</i>		
" " zijn "	263 <i>māse e-maña-li erā-maŋ</i>		" " seine "
Deze is mijn houwer	264 <i>supala-li herā-maŋ</i>		" " mein Waldmesser.
Dit geweer behoort aan mij	265 <i>erā arkabusa irlapali</i>		" Gewehr gehört mir.
	<i>erā-maŋ</i>		
" " " " jou	266 <i>erā arkabusa ōlāpale</i>		" " " dir.
	<i>mālā-maŋ</i>		
" " " " hem	267 <i>erā arkabusa mogrli</i>		" " " ihm.
	<i>irlapali mālā-maŋ</i>		
" is zijn hoed	268 <i>nāku-i šambreru erā-na</i>		" ist sein Hut.
Uittrekken			ausziehen.
Ik trek de kassave uit	269 <i>alepa kejeri s-ite-ai</i>	(Voc. 127, 88)	ich ziehe die Mandioka aus.
" " mijn haar "	270 <i>e-uset-i s-ite-ai</i>		" reisse mir die Haare "
Vallen			fallen.
Ik ben uit een boom ge-	271 <i>wewe-wiña w-at-uamu</i>		ich bin von einem Baum
vallen			gefallen.
De sinaasappel is op den	272 <i>mālā aprissima n-āma-</i>		die Apfelsine ist auf den
grond gevallen	<i>i-pā po-na-ga</i>		Boden gefallen.
Hij valt (van boven)	273 <i>māse n-āma-i kawo-</i>		er fällt (von oben).
	<i>wiña</i>		
Vangen, nemen			fangen, nehmen.
Visschen	274 <i>wātā piña</i>		fischen.
Neem dit	275 <i>piña-kā</i>		nimm dies.
Vegen			fegen.
Ik veeg het huis aan	276 <i>autā sakā-kai</i>	K. IV, 39; Voc. 58	ich fegte das Haus.
Verkoopen	277 <i>i-kalama-kā</i>	Voc. 3; T. x 86	verkaufen.
Verslinden.			verschlingen.
De tijger heeft een hond	278 <i>perā ono-i-mākā kaikuši</i>		der Tiger hat einen Hund
verslonden			verschlungen.
Wachten.			warten.
Ik zal 1 dag —	279 <i>owin kulitga s-imiā-</i>	Voc. 210	ich werde einen Tag warten.
	<i>mā-sa</i>		
Werken	280 <i>y-emamiña-i</i>	T. x, 137	arbeiten.
Hij werkt goed met de	281 <i>kula pākā t-omamine</i>	U. x, 266	er arbeitet gut mit der
koela	<i>irupa poli-mando</i>		Stange (im Kanu).
Weten			wissen.
Ik weet	282 <i>au s-uku-sa</i>		ich weiss.

Kaliña.	283 <i>au te-s-uku-sa</i>		
Ik heb geleerd, ik weet reeds	284 <i>au s-uku-sa teraba</i>		ich habe gelernt, ich weiss schon.
Ik weet niet	285 <i>an-okutu-pa-wa</i>		ich weiss nicht.
Ik wil weten	286 <i>i-kutu-le-se-wa</i>		ich will wissen.
Je weet niets	287 <i>āti an-ukutu-pa-maŋ</i>		du weisst nichts.
Begrijp je?	288 <i>m-āku-saŋ?</i>		begreift du?
	289 <i>m-oko-sa?</i>		
Het is moeilijk koemaro's te schieten met pijlen!	290 <i>pliwa e-māgl m-āku-saŋ irāke!</i>		es ist schwer Kumaru's mit Pfeilen zu schiessen!
Dit kind kan reeds spreken	291 <i>māse mitani kēn-eru-bota-nā</i>	Voc. 280	dieses Kind kann schon sprechen.
Willen. wenschen	292 <i>ose</i>	Voc. 187	wollen.
Ik wil	293 <i>ise-uwa</i>		ich will.
Jij wilt	294 <i>ise-maŋ</i>		du willst.
Hij wil	295 <i>ise-maŋ</i>		er will.
Ik wil niet (eten) hebben	296 <i>ise-pa-laba-wa</i>		ich will nicht (Speise) haben.
Wil je niet (drinken)?	297 <i>amu se-pa-maŋ?</i>		willst du nicht (trinken)?
Ja, ik wil	298 <i>aha. ise-ua</i>		ja, ich will.
Neen, ik wil niet	299 <i>ua, ise-pa-wa</i>		nein, ich will nicht.
Wat wenscht hij heden?	300 <i>āti-se irome-maŋ?</i>		was wünscht er heute?
Hij wenscht misschien sigaren!	301 <i>sigala sé-katuna!</i>		er wünscht vielleicht Cigaretten!
Wil je drinken?	302 <i>wāku se-maŋ?</i>		willst du trinken?
Wonen	303 <i>erābo-wa</i>		wohnen.
Zien	304 <i>ene-kā</i>	Voc. 115	sehen.
Ik zie	305 <i>au s-ene</i>		ich sehe.
Jij ziet	306 <i>amolo m-ene</i>		du siehst.
Hij „	307 <i>māse s-ene</i>		er sieht.
	308 „ <i>n-ene</i>		
Ik heb gezien	309 <i>s-ene</i>		ich habe gesehen.
Wat zie je?	310 <i>nākī etī m-eni?</i>		was siehst du?
Zingen	311 <i>tuale kenatemale</i>		singen.
Zinken			sinken.
De korjaal zal —	312 <i>mālā kuliala kēn-ātu-m-uta</i>		das Kanu wird —.
De geheele lading is gezonken	313 <i>papurū laai n-ota-bui</i>	(N. E. lading = <i>laai</i>)	die ganze Ladung ist gesunken.
Zitten			sitzen.
Ga —	314 <i>erā atantunākā</i>	Carin. <i>atante moco</i>	setze dich.
Zoeken	315 <i>upi</i>	Voc. 177	suchen.
Ik ga brandhout —	316 <i>uewe am opi-usa</i>		ich gehe um Brennholz zu —
Zwemmen	317 <i>epānu-ya</i>	Voc. 36	schwimmen.
Ik' zwem	318 <i>w-āponu-ya au</i>		ich schwimme.
Jij zwemt ook	319 <i>anāle erapa m-iponu-ya</i>		du schwimmst auch.
Zijn, er zijn, hebben, doen			sein, da sein, haben, tun.
Gisteren ben ik thuis gebleven	320 <i>koñala auto-po-wēi</i>		gestern bin ich zu Hause geblieben.
Ik ben gereed (met eten)	321 <i>awēmbo-wēi</i>		ich bin fertig (mit Essen).
	322 <i>awēmbo-lapa</i>		
Ik ben hier pas drie maanden	323 <i>au-laba erābo-wa ālua munā</i>		ich bin hier erst drei Monate.

Ik ben een blanke, hij ook	324	<i>au paranagiñ, mose érabá paranagiñ</i>	
Het is een kreek	325	<i>ipolirli te-mälä-may</i>	
„ „ slechts een kreek	326	<i>ipolirli me-rolé-may</i>	
Hoeveel korjalen zijn er?	327	<i>ätälokä kuliala mälä-bä-na?</i>	
Er zijn 9 korjalen	328	<i>äkäbañg toymä kuliala mälä-po-nay</i>	
Er zijn genoeg korjalen	329	<i>ipiälä-mä kuliala</i>	
„ „ „ huizen	330	<i>ipiälä apüime autä-na</i>	
Er (in een kruik) is dram in	331	<i>branwini i-ta-may</i>	
Deze boom heeft dorrens	332	<i>erä wewe takile-may</i>	
Waar is het pad?	333	<i>i-nepa-läkä mälä oma-nay?</i>	
Waar is mijn houwer?	334	<i>oikä u-supara-li-na?</i>	
	335	<i>„ u-supara-li-mna?</i>	
Mijn houwer is in het huis	336	<i>supara-li autä-ta-may</i>	
Er zijn veel Indianen hier!	337	<i>puime kalüna eräbä!</i>	
Ik ben benauwd	338	<i>t-alamuk-e-wa</i>	Voc. 37
„ „ warm	339	<i>asiembe-wa</i>	
Ik ben 's nachts ($\pm 12-4$ u.) zoo koud geweest!	340	<i>ilawo-ne tisanole-may!</i>	
Ik ben s'ochtends vroeg zoo koud geweest!	341	<i>emamole-yako tesanole-wa!</i>	
Hij is bang	342	<i>mäse tänalike mande</i>	
„ „ dik	343	<i>mäse tikake poli-may</i>	
„ „ mager	344	<i>„ ipüma „ „</i>	
Is het goed (voldoende)?	345	<i>ipeälä-may?</i>	
Ja, het is goed zoo!	346	<i>tére irupa-bole-may!</i>	
Deze berg is hoog	347	<i>erä uipui pätäme pole-may</i>	
„ val „ „	348	<i>erä itsoli tometai i-pole-na</i>	
„ „ „ leelijk (gevaarlijk)	349	<i>erä itsoli yanaine pole-na</i>	
Het (een spijs) is niet lekker	350	<i>yeamerone piäsi-mana</i>	
Deze vrouw is mooi	351	<i>irupumboli uoli-rla</i>	
Hij is onhandig (bij het werken met de koela)	352	<i>mäse apäpāma-may</i>	
Deze sinaasappel is rijp	353	<i>erä aprissima tapita-may</i>	
„ „ „ onrijp	354	<i>erä aprissima ipandlä e-ipia } -may</i>	
Waar is je kostgrond?	355	<i>oikä a-mañä-li?</i>	
Mijn kostgrond is niet veraf	356	<i>tise-wate-may maña-li-to</i>	
Dit bord is vuil	357	<i>erä pletti amenä</i>	
„ „ „ schoon (gereinigd met water?)	358	<i>irupabole-tä tuna</i>	
Ik heb honger	359	<i>komur-ya</i>	
„ „ geen honger	360	<i>komur-o-pa-wa</i>	

Kaliña.	
ich bin ein Weissler, er auch.	
es ist ein Bach.	
„ „ nur ein Bach.	
wieviele Kanus sind da?	
es sind neun Kanus da.	
es sind genug Kanus da.	
„ „ „ Häuser „	
er (ein Krug) enthält Rum.	
dieser Baum hat Dornen.	
wo ist der Pfad?	
wo ist mein Waldmesser?	
mein Waldmesser ist im Hause.	
es gibt viele Indianer hier!	
mir ist beklommen.	
„ „ heiss.	
es war mir in der Nacht ($\pm 12-4$ u.) sehr kalt.	
es war mir Morgens früh sehr kalt.	
er ist bang.	
„ „ dick.	
„ „ mager.	
ist es gut (genügend)?	
ja, es ist gut so!	
dieser Berg ist hoch.	
„ Wasserfall ist hoch.	
„ „ „ gefährlich.	
es ist nicht schmackhaft (eine Speise).	
diese Frau ist schön.	
er ist ungeschickt (im Fortschieben des Kanus).	
diese Apfelsine ist reif.	
„ „ „ unreif.	
wo ist deine Pflanzung?	
meine Pflanzung ist nicht weit.	
dieser Teller ist schmutzig.	
„ „ „ rein (mit Wasser gereinigt?)	
mich hungert.	
„ „ nicht.	

Kaliña.			
De stroom is sterk hier	361	<i>erāpā tetapeñe pole-na</i>	der Strom ist stark hier.
Wij sluiten vrede	362	<i>waye-kule</i>	wir schliessen Frieden.
± Hij eet niet, wij tweeën eten	363	<i>māgle al-ena-pui-pa ken-ai-taŋ kikā ākā k-ālēpa-lei te-mālā- maŋ</i>	± er isst nicht, wir beide essen.
Morgen zal ik bij je terug- komen	364	<i>koropo wa-tage-raba ua</i>	morgen werde ich wieder zu dir kommen.
Zij zijn velen, ik geef hun niet te eten	365	<i>māyaŋ pui-nan-ākā an-eli-pa wai-tagi e-erepa-li</i>	sie sind viele, ich gebe ihnen nichts zu essen.
Wat doe je?	366	<i>ātī pākā-ko-maŋ?</i>	was tust du?
Misschien blijven we heden hier	367	<i>erome ketātoŋ erome- maŋ</i>	vielleicht bleiben wir. heute hier.
Goeden dag, hoe gaat het, mijn broer	368	<i>irupalārebā séiwo</i>	guten Tag, wie geht es dir mein Bruder.
Ja ik ben heel goed broe- der, ben jij ook wel?	369	<i>aha, irupalorebo-wa, amolo lāba?</i>	ja ich befinde mich sehr wohl Bruder, ist dir auch wohl?
Ja	370	<i>aha</i>	ja.
Waar ga jij naar toe?	371	<i>oya-ka-m-usa?</i>	wohin gehst du?
Ik ben bij u gekomen	372	<i>owate-w-āpu-i</i>	ich bin zu dir gekommen.
Is het waarlijk?	373	<i>tyalā-ne?</i>	ist es wirklich so?
Ja	374	<i>aha</i>	ja.
Ik ga heen mijn broer	375	<i>w-usa-laba séiwo</i>	ich gehe, mein Bruder.
Ga je waarlijk weg?	376	<i>tyalā m-usa-na-bai-dekī?</i>	gehst du wirklich?
Blijf tot morgen!	377	<i>erema-ko-latyā kolopo-te!</i>	bleibe bis morgen!
Ben je boos geworden, dat je zoo gauw weer ver- trekt?	378	<i>tiānānāke-maŋ, koi-w- utā-lā-se-ma?</i>	bist du zornig geworden, dass du so bald wieder fortgehst?
Waarom ga je weg?	379	<i>ātānāne m-usa-na-ba?</i>	warum gehst du fort?
Blijf tot morgen!	380	<i>erema-ko kolopo-te!</i>	bleib bis morgen!
Ja, ik blijf	381	<i>aha, erēma-wa</i>	ja, ich bleibe.
Geef mij wat water, mijn vrouw!	382	<i>tuna-mia-alo-ko-se mitanā!</i>	gieb mir ein wenig Wasser, mein Weib!
Wil je water?	383	<i>tuna-se-ma?</i>	willst du Wasser?
Ja, ik wil water!	384	<i>aha, tuna-se-wa!</i>	ja ich will Wasser.
Ik ben dronken mijn vrouw	385	<i>tewetie-wa mitano!</i>	ich bin betrunken, mein Weib.
Maak mijn hangmat vast mijn vrouw!	386	<i>patē-watā-kā-se mitano!</i>	spanne meine Hängematte aus, Frau!
Ben je dan werkelijk dron- ken?	387	<i>tyalā tuwetie-ma?</i>	bist du wirklich betrunken?
Ja, ik ben erg dronken	388	<i>aha, mēne-mēne tewetie-wa</i>	ja ich bin sehr betrunken.
Ik wil slapen	389	<i>ānā se-te-wa</i>	ich will schlafen.
Waarlijk?	390	<i>tyalā-ne?</i>	wirklich?
Ja!	391	<i>aha!</i>	ja!
Waar kom jij vandaan?	392	<i>oimbā m-āpu-i?</i>	wo komst du her?
Ik was aan de overzijde, wandelen	393	<i>iya kobose-wiña w-utā</i>	ich war am jenseitigen Ufer, spazieren gegangen.
Heb je niets meegebracht?	394	<i>ireke ātē an-ene-pa-me?</i>	hast du nichts mitgebracht?
Ik ben gegaan zonder iets	395	<i>ua aña-li-pa w-utā</i>	ich bin gegangen ohne irgend etwas (mitzubringen).

Ik heb niets gezien	396	<i>ua, ua en-éne-pa-wa</i>
Ik ben voor niets geweest	397	<i>arongi-látiŋ w-uto-ŋ</i>
Is mijnheer thuis?	398	<i>mondo-ma mose-ne?</i>
Hij is niet thuis	399	<i>ua-maŋ</i>
Heb je papier bij je?	400	<i>mondo-ma a-kaleta-lɛ</i> <i>owa?</i>
Ja	401	<i>aha, mondo-ma</i>
Leen mij even,	402	<i>ŋ-alá-ká koi-láte,</i>
ik zal je dadelijk terugggeven	403	<i>erome s-i-tak-owa</i>
Waarom wacht je hier?	404	<i>otíká m-imeámá-saŋ</i> <i>erápo?</i>
Omdat de Indianen nog niet gekomen zijn!	405	<i>mákalá kaliña ápu-i</i> <i>panálo-maŋ!</i>
Waarom spreek je niet?	406	<i>átánemeká aula-ma-maŋ?</i>
Omdat ik werk!	407	<i>newalaká ŋ-emamiña-</i> <i>li-ŋaká!</i>
Is de kapitein thuis?	408	<i>kapitiŋ autá-po-naŋ?</i>
Ja, hij is thuis	409	<i>aha, erápo-wa</i>
Wij gaan op reis en slapen onderweg	410	<i>w-usa kene-wiña-naka</i> <i>patč-malá</i>
Hoe heet dat?	411	<i>náke etě me-ná?</i>
Wij zijn van verschillenden stam	412	<i>ase-wara watumá</i>

Kaliña. — Trio.
ich habe nichts gesehen.
ich bin umsonst gegangen.
ist der Herr zu Hause?
er ist nicht zu Hause.
hast du Papier bei dir?

ja.
leihe es mir einen Augenblick.
ich werde es dir sogleich zurückgeben.
warum wartest du hier?

weil die Indianer noch nicht gekommen sind!
warum sprichst du nicht?
weil ich arbeite!

ist der Kapitän zu Hause?
ja, er ist zu Hause.
wir gehen auf Reise und schlafen unterwegs.
wie heisst das?
wir gehören zu verschiedenen Stämmen.

TRIO I.

Lichaam	{ 1 <i>yi-waku-lu</i>	Zie n°. 33, 82	Körper.
	{ 2 <i>ŋ-uaku-la</i>		
Huid	{ 3 <i>yi-pípō</i>	Voc. 267	Haut.
	{ 4 <i>yi-pípo</i>		
Bloed	{ 5 <i>munu</i>	Voc. 217	Blut.
	{ 6 <i>yi-munu-lu</i>		
Been, bot (?)	7 <i>yi-péti-l</i>	Voc. 260	Knochen.
Hoofd	8 <i>i-putupō</i>	Voc. 291	Kopf.
Hoofdhaar	{ 9 <i>umhetpō</i>	Voc. 220	Kopfhaar.
	{ 10 <i>i-upútupō (?)</i>		
Voorhoofd	11 <i>kulekalokō</i>		Stirn.
Oog	12 <i>i-enu</i>	Voc. 115	Auge.
Wenkbrauw	{ 13 <i>ŋ-eensai-li</i>		Brauen.
	{ 14 <i>ŋ-eentei-li</i>		
Ooghaar	15 <i>ŋ-enipoti-lɛ</i>	Voc. 115, 179	Wimpern.
Oor	{ 16 <i>i-pana</i>	Voc. 246	Ohr.
	{ 17 <i>yi-pana-li</i>		
Gat in oorlel en lip	{ 18 <i>t-epi-pukai</i>	Voc. 138, K. x 250	Ohrläppchenloch.
	{ 19 <i>ti-pukai</i>		Lippenloch.
Neus	20 <i>i-ona</i>	Voc. 141	Nase.
Wang (?)	21 <i>enepowai</i>		Wange (?)
Mond	22 <i>ŋ-eenta-li</i>	Voc. 219	Mund.
Lip	23 <i>i-epi</i>	Voc. 138	Lippe.

Trio.				
Tong	24	<i>i-enuli</i>	Voc. 228	Zunge.
Tand, kies	25	<i>i-yi</i>	Voc. 124	Zahn.
Snor	26	<i>y-pätipoti-l</i>	Voc. 279, 179	Schnurrbart.
Baard	{	27 <i>y-ïpoti</i>	Voc. 179	Vollbart.
		28 <i>y-epoti</i>		
Strot	{	29 <i>y-ena</i>	Voc. 133	Kehle.
			Apar. Curuá <i>pouma</i>	
Hals	{	30 <i>i-pumu-rui</i>	Ouay. <i>i-poumouri</i>	Hals.
			Mac. (C.) <i>oumoui</i>	
			Yao <i>boppomery</i>	
			Tamanaco <i>pumeri</i>	
Borst	{	31 <i>yi-läpui</i>	Voc. 289	Brust.
		32 <i>yi-robui</i>		
Buik	{	33 <i>y-uag-lu</i>	Apar. <i>iouacourou</i>	Bauch.
		34 <i>yi-māni-li</i>	Carare <i>syaca</i>	
			Bak. Nabel = <i>kxiuekxäl</i>	
Navel	{	35 <i>yi-mumi-li</i>	Zie nos. 1, 2, 82	Nabel.
		36 <i>i-poni-li</i>	Voc. 217	
Tepel		37 <i>i-manati-li</i>	Voc. 273	
Schouder		38 <i>ye-mota-li</i>	Voc. 195	Brustwarze.
Arm		39 <i>y-äpo-l</i>	Voc. 212	Schulter.
Bovenarm		40 <i>y-apäyali</i>	Voc. 34	Arm.
Elleboog		41 <i>y-apö-li tigli</i>	Verg. K. iv 63, 72	Oberarm.
			Voc. 303	Ellbogen.
Pols		42 <i>yi-mekunu</i>	Ar. <i>yémé coumouré</i>	Handgelenk.
			Apar. <i>y-émécounou</i>	
			Bak. <i>kx-amaxóyu enutóto</i>	
			Ouay. <i>mecoune</i>	
			Mac. bras = <i>yéémécou</i>	
Hand		43 <i>y-eña-l</i>	K. i 31	
Vinger I, Duim	{	44 <i>y-eña tamu</i>	Voc. 105	Hand.
		45 <i>y-eña ilasa</i>	Verg. T. ix 37	Finger I, Daumen.
		46 <i>y-eña yawi</i>		II
		47 <i>y-eña ilownā</i>		III
		48 <i>y-eña yawi</i>		IV
		49 <i>y-eña ipakölönā</i>		V
		50 <i>y-eña ilasa</i>		
		51 <i>y-eña a-kami-li</i>		
		52 <i>y-eña kamā</i>	Verg. T. ii 9	
		53 <i>y-eña ilavano</i>		
		54 <i>y-amoi</i>	Ar. <i>y-amuikan</i>	
		55 <i>y-amui</i>	Ap. <i>amoin</i>	Fingernagel.
			Ch. <i>yamor</i>	
		56 <i>yi-pēti</i>	Voc. 260	Oberschenkel.
		57 <i>yi-pēti</i>		
Knie	{	58 <i>ye-werena-li</i>	Yan.-Nah. <i>uiripanāri</i>	Knie.
			Yao <i>goenaly</i>	
			Bak. Kniescheibe = <i>kzaheureladūru</i>	
Kuit	{	59 <i>ye-pu</i>	Voc. 275	Wade.
		60 <i>yi-yei</i>	Voc. 188	

Trio.

Voet	61 <i>yi-pu-lu</i>	Voc. 287	Fuss.
Teen I	62 <i>yi-pu tamu</i>	Verg. n°. 44—53	Zehe I.
	63 <i>yi-pu tamu-lu</i>		
II	64 <i>yi-pu tamu peköliŋ</i>		II.
	65 <i>yi-pu tamu akoloni</i>		
III	66 <i>yi-pu tamu peköliŋ</i>		III.
	67 <i>yi-pu tamu ilasoli</i>		
IV	68 <i>yi-pu a-kömi-li</i>		IV.
	69 <i>yi-pu ilasakoloni</i>		
V	70 <i>yi-pu tamu-kami</i>		V.
	71 <i>i-pu a-kami-li</i>		
Nagel	72 <i>y-ilä</i>	Nah. <i>ulämbi-l</i>	Zehennagel.
	73 <i>y-ilo-li</i>		
Ruimte tusschen de teenen	74 <i>yiramatali</i>		Raum zwischen den Zehen.
Penis	75 <i>i-alok-ri</i>	Voc. 49	
Scrotum	76 <i>y-emu-lu</i>	Voc. 106	
Melk	77 <i>yi-tutu-lu</i>	U. I 13—15	Milch.
Van een aap	Ruggegraat	78 <i>auti</i>	vom Affen. } Rückgrat.
	Rib	79 <i>impa</i>	
	Hart	80 <i>evani</i>	
	Lever	81 <i>eli-li</i>	
	Ingewand	82 <i>waku-lu</i>	
	Staart	83 <i>oloki-li</i>	} Darm. } Schwanz.
Slagveder van een powies	84 <i>oko apol-ipö</i>	Voc. 34, 179	Schlagfeder eines Hokko- huhns.
Vogelei	85 <i>imä</i>	Voc. 174	Vogelei.
Vischgraat	86 <i>i-etipö</i>	Voc. 122	Gräte.
Hoest	86 <i>otono</i>	Voc. 73	Husten.
Hoesten	87 <i>tontonta</i>		husten.
Puistje	89 <i>iata-li</i>		Wärzchen.

T. II.

Man	1 <i>kili</i>	Voc. 49	Mann.
Vrouw	2 <i>uöli</i>	Voc. 154	Frau.
	2 ^a <i>notipö</i>	Voc. 226	
Oude man	3 <i>tampäko</i>	Voc. 309	Alter Mann.
„ vrouw	4 <i>näsi</i>	Voc. 226	Alte Frau.
	5 <i>mulä</i>		
Kind	6 <i>ninulu</i>	Voc. 218	Kind.
	7 <i>ninuru</i>		
	8 <i>kili</i>		
Jongen	9 <i>sikami</i>	Gal. petit garçon = <i>tigami</i>	Knabe.
		Motil. klein, Knabe = <i>kampisike</i> .	
		Ouayeouè enfant = <i>camichou</i> .	
		Parav. infans = <i>koméschikischü</i>	
		Yao filia = <i>comi</i>	
		U. II 8	
	10 <i>tipui</i>	Zie n°. 18	
	11 <i>tipiy</i>		
Meisje	12 <i>uöli</i>		Mädchen.

Trio.			
Vader	13 <i>pa-ko</i>	Araq. <i>paptko</i>	Vater.
Moeder	14 <i>ma-ŋko</i>	Araq. <i>mamko</i>	Mutter.
Oom	15 <i>tiu</i>	Apar. oncle maternel = <i>éo</i>	Oheim.
Echtgenoot	16 <i>yi-iña</i>	Voc. 175	Gatte.
Echtgenoot	17 <i>yi-puti</i>	Voc. 283	Gattin.
Zoon	18 <i>tipui-li</i>	Gal. enfant, petit garçon = <i>sibiou</i>	Sohn.
Dochter	19 <i>yemipisi</i>	Voc. 101	Tochter.
Broeder	20 <i>bibi</i>		Bruder.
Hoofdman	21 <i>tamutupō</i>		Häuptling.
Onderhoorige	22 <i>peito</i> 23 <i>ye-peito</i>	Voc. 255	Untergebener.
Kameraad	24 <i>y-akā</i>	Voc. 6	Kamerad.
Vriend, bondgenoot	25 <i>yi-pawana-li</i>	Voc. 243	Freund, Bundesgenosse.
Medicijnman	26 <i>piai</i>	Voc. 264	Zauberarzt.
Geneesmiddel	27 <i>epimakai</i>	Voc. 91	Arzenei.
Naam	28 <i>yeati</i>	Voc. 129	Name.
Taal	29 <i>yāmili</i>	Apar. <i>omiré</i> U. II 35	Sprache.
Betaling, geschenk	30 <i>ilepe</i>	Voc. 90	Bezahlung, Geschenk.
Koopwaar	31 <i>mumpāle</i>	U. II 40	Tauschware.
Karaib	32 <i>kalipō</i>		
Arowak	33 <i>aluwakō</i>		
Aucaner	34 <i>i-tātā</i> 35 <i>mēkolo</i> 36 <i>Yuka</i>	Voc. 240 (= negro)	
Blanke van het Noorden	37 <i>parašiši</i>	(= Français?)	Weisser aus dem Norden.
Braziliaan	38 <i>kalaiwa</i>	Voc. 69	Brasilier.

T. III.

Dorp	1 <i>pata</i>	Voc. 253	Dorf.
Huis, hut, afdak voor den nacht	2 <i>pakolo</i>		Haus, Hütte, Schutzdach.
Rond huis, dak tot den grond	3 <i>muinō</i>		rundes Haus, Dach bis zum Boden.
Ovale hut	4 <i>timakīti</i>		ovale Hütte.
Half ovale hut, vóór open	5 <i>tempatalakai</i>		half ovale Hütte, an der Vorderseite offen.
Aan twee zijden open werkhut	6 <i>tilaka</i>		an zwei Seiten offene Arbeitshütte.
Stut van het huis	7 <i>epu</i>	{ Verg. T. x 70 U. III 13 Voc. 34, 35, 122, 275	Pfosten des Hauses.
Bankje	8 <i>mākīti</i>		Schemel.
Hangmat	9 <i>uitapi</i> 10 <i>waitapi</i>	Voc. 139	Hängematte.
Bezem	11 <i>piwa</i>	U. III 18	Besen.
Korjaal	12 <i>kanāwa</i>	Voc. 65	Kanu.
Parel, pagaai	13 <i>pula</i>	Ouapichiane <i>poure</i>	Ruder.

Koela, stok om te boomen	14 <i>yalama</i>		Trio. Stange zum Fortschieben des Kanus (Schiebestange).
Vischhaak	15 <i>keve</i>	Voc. 75	Fischangel.
Mandenfuik.	16 <i>pakisi</i>	(N. E.)	Fischreuse.
Stok	17 <i>wewe telukai</i>		Stock.
Boog	18 <i>ulapa</i>	Voc. 321	Bogen.
Pijl	19 <i>pléu</i>	Voc. 288	Pfeil.
Pijlpunt van bamboe	20 <i>pala</i>	K. III 38	Pfeilspitze aus Bambus.
" " hout met weorhaken	21 <i>tidi</i>		" " Holz mit Widerhaken.
Pijlpunt van ijzer	22 <i>tukusi</i>	K. III 41	Pfeilspitze aus Eisen.
Driepuntige pijl (beenen punten)	23 <i>sānu</i>	K. III 42	Dreisplitziger Pfeil (knöcherner Spitze).
De beenen punt	24 <i>y-etipō</i>		die knöcherner Spitze.
Vederen van den pijl	25 <i>uoko polipō</i>	T. I 84	Feder des Pfeiles.
Gekleurde veertjes	26 <i>kiliu epilumbō</i>		farbige Federchen.
Bindsel met losse eindjes onder de punt.	27 <i>ama-lu</i>	Voc. 167	Umwicklung unter der Spitze.
Curare	28 <i>urali</i>		Curare.
" -pijlpunten	29 <i>urali</i>		Curare-Pfeilspitzen.
Bamboekoker daarvoor	30 <i>yama</i>		Bambusköcher für solche.
Het deksel er van	31 <i>tanapuse</i>		der Deckel.
Penseel om het gif op de pijlpunten te smeren	32 <i>alawata</i> 33 <i>urali</i>		Pinzel zum Aufstreichen der Curare.
Geweer	34 <i>arkabussa</i>	(Sp., Port., Fr.)	Gewehr.
Munitie	35 <i>arkabussa alili</i>		Munition.
Speer met ijzeren punt	36 <i>walata</i>	(Sp., Port.?)	Lanze mit eiserner Spitze.
Knots	37 <i>sicalapa</i>	Bak. drohen = <i>ewirapa</i>	Keule.
Stalen bijl	38 <i>ui-ui</i>	Voc. 159	Stahlbeil,
Steenen bijl	39 <i>pohpu</i>	U. III 56	Steinbeil.
Kapmes, houwer	40 <i>kasipala</i> 41 <i>kašipala</i>	(Sp., Port.)	Waldmesser.
Mes	42 <i>maya</i> 43 <i>elatāno</i> 44 <i>elatāne</i>	K. III 51 Voc. 293	Messer.
Schaar	45 <i>salata</i>	Ouayeoué <i>charata</i>	Schere.
Slijpsteen	46 <i>saïpe</i>	Voc. 92	Schleifstein.
Dissel	47 <i>samba</i>	Mac. bêche = <i>sampa</i>	Hohleisen.
Hamer	48 <i>siparali</i>		Hammer.
Hamersteel	49 <i>epū.</i>	Zie n°. 7	Hammerstiel.
Spijker	50 <i>putuputuli</i>	Apar., U., Arawak, idem	Nagel.
Naald	51 <i>akuha</i> 52 <i>nanaai</i>	(Sp., Port.) (N. E.)	Nadel.
Speld	53 <i>uruperéru</i>	Voc. 15 (Sp. alfiler?)	Stecknadel.
Kostgrond	54 <i>tepitō</i>	Apar. <i>ou-toupi</i> Apar. <i>Curuá toupita</i> Bak. roden = <i>ipi</i> U. III 78	Acker, Pflanzung.
Spijs, levensmiddelen	55 <i>alepa</i>	Voc. 127	Speise, Nahrung.
Drank	56 <i>yāki</i>	Voc. 166	Trank.
Kassave	57 <i>ui</i>	Tupi <i>ui</i> = <i>farinha</i>	Mandioka.
Kassavebrood	58 <i>wui</i>	(Kassave-meel)	M.-fladen.
Kassavemeel, koeak	59 <i>wakō</i>		M.-mehl.

Trio.					
Kasjiri.	60	<i>kaširi</i>			Kaschiri.
Vet	{ 61	<i>ékati</i>	Voc. 72		Fett.
	{ 62	<i>tuli</i>			Pfefferbrühe.
Pepersaus	63	<i>kaili</i>			eine Art Rhum.
Dram	{ 64	<i>sopi</i>	(N. E.)		Salz.
	{ 65	<i>tafia</i>	(Fr.)		Bratrost.
Zout	66	<i>sautu</i>			Stein als Untersatz des Topfes.
Barbakot	67	<i>yarakabu</i>	K. III 77		
Steen bij de kookplaats (om een pot op te laten rusten)	68	<i>kaula</i>			
Plaat van aardewerk, om kassavebrood op te bakken	69	<i>uru-matã</i>			Tonscheibe zum Backen der Mandiokafladen.
Waaier	70	<i>ii-matã</i>			Feuerfächer.
	71	<i>sipali</i>	K. III 79		
	72	<i>saparali</i>			
IJzeren pot	{ 73	<i>patu</i>	(N. E.)		eiserer Topf.
	{ 74	<i>alina</i>			
Aarden pot	75	<i>alinõ</i>	Voc. 48		Tontopf.
" schotel	76	<i>alimakõ</i>	Voc. 48, 214		irdene Schüssel.
Geëmailleerd ijzeren bord	77	<i>pelëti</i>	(N. E.)		emaillierter Teller.
Roerspatel	78	<i>anikatã</i>	Bak. rühren = <i>ikake</i> U. III 109		Spatel.
			(N. E.)		Löffel.
Tinnen lepel	79	<i>supu</i>			Löffel aus Kürbisschale
Lepel van kalebasschaal (boschnegermaaksel)	80	<i>tupõ</i>			(von Buschnegern her-rührend).
					Kürbis.
Kalebas	81	<i>mula</i>			Tisch auf dem man Mandioka reibt.
Tafel om kassave op te raspen	82	<i>komoi</i>			Mandioka-Reibe.
Kassave-rasp	83	<i>simãli</i>	Voc. 301		" -Presse.
" -pers	84	<i>matapi</i>	K. III 89		" -Sieb, viereckig.
" -zeef, vierkante	85	<i>manare</i>	Voc. 194		" " , rund.
" " , ronde	86	<i>pamkãli</i>	Bak. Matte zum Trocknen der Mandiokã = <i>panakãri</i> U. III 121		
			Apar. Curuã, Ouay. <i>aco</i> Bak. <i>ẽro</i> , <i>ãro</i> Crichana <i>acui</i> Ipurucoto <i>uiacui</i> Ar. pilon = <i>agua</i> Voc. 7		Mörser.
Vijzel	87	<i>akã</i>	Voc. 71		Tragekorb.
			Voc. 241		Pagal, geflochtene Dose (grosse und kleine).
Draagkorf	88	<i>katali</i>			Körbchen aus Palmblatt.
Pagaal (grootte en kleine)	89	<i>pakala</i>	Voc. 86		Korb für junge Hündchen.
Korfje van palmblad	90	<i>wapã</i>			Baumwolle in allen Formen.
Mand voor jonge hondjes	91	<i>kuleri</i>			Spinnwirtel.
Katoen in alle vormen.	Zie VI				Agavefasern.
Spoel voor katoenspinnen	92	<i>mal' epu</i>			
Zeilgras, pita	Zie VI				
	{ 93	<i>awa</i>	Voc. 12		Seil.
Touw, koord	{ 94	<i>taimu</i>			
Houtvezel tot aanrijgen van kralen gebruikt	95	<i>wikuã</i>			Holzfasern für das Anreihen von Glasperlen.

Tabak	{	Zie vi	
	{	96 <i>ye-tika-ti</i>	
Ind. sigaret		97 <i>ye-tika-le</i>	
Pijp		—	
Roekoe-verf		Zie vi	
Krapa-olie	{	98 <i>waliki</i>	
	{	99 <i>wiliki</i>	
Kalebasje voor —		100 <i>atula</i>	
Zwartblauwe verf voor gezichtsbeschildering		101 <i>alakoidę</i>	
Stokje voor het beschil- deren		102 <i>tuwâtânâse</i>	(Verbum?)
Arendsdons		103 <i>maliti</i>	K. III 101 U. III 137
Kam		104 <i>oŋkai</i>	K. III 102
Spiegel	{	105 <i>wêne</i>	Ap. <i>orenew</i>
	{	106 <i>yewêne</i>	Voc. 115
Kamisa		107 <i>kamisa</i>	(Sp., Port.)
Vrouwenschortje		108 <i>kŋcēyu</i>	Voc. 145
Katoenen beenband		109 <i>kaluta</i>	
Gordel van katoen (Saloema-maaksel)		110 <i>natā</i>	
			Carin. <i>écounti</i> Eil. Kar. <i>ieconti</i> Gal. <i>escouty</i> Verg. Voc. 229 „ nos. 130, 139
Id. versierd met veertjes	{	111 <i>akuin-sālā</i>	
	{	112 <i>akuin-tālā</i>	
	{	113 <i>kulapō</i>	
Gordel van zwarte zaden met veertjes enz.		Als n ^o . 111	
Oude vingerhoed, daaraan bevestigd		114 <i>kupilili</i>	
(Halssnoeren van:) Cylin- drische zwarte zaden		115 <i>wīri</i>	
Id. met stukjes slagpen van een vogel		116 <i>tiapok-apālipō</i>	Verg. vi koejaké
Id. met bruine hoorn- achtige stukjes	{	117 <i>polepana</i>	
	{	118 <i>kolepana</i>	
Idem (kleiner)		119 <i>kulitu</i>	
Tijgertanden		120 <i>kaikui-ye</i>	
Kralen		121 <i>samūla</i>	
Kleine kralen, lichtblauw		122 <i>wapuma</i>	
Id., iets donkerder		123 <i>alucuma</i>	
Id., paarsblauw		124 <i>payaiiku</i>	
Id., paars		125 <i>sililiman</i>	
Witte knoopjes		126 <i>pita</i>	
Krans van veeren (hoofdtooisel)		127 <i>samasāma</i>	
Haarkoker	{	128 <i>muinī</i>	
	{	129 <i>muimī</i>	
Id. met veeren, vogel- snabels en schelpjes		130 <i>tume-sālā</i>	Verg. T. I 9

Trio.

Tabak.	
ind. Cigarre.	
Pfeife.	
Rukufarbe.	
Krapaöl.	
kleiner Kürbis für Krapaöl.	
blaue schwarze Farbe für das Bemalen des Gesichtes.	
Span dazu.	
Adlerflaumfeder.	
Kamm.	
Spiegel.	
—	
Frauenschürzchen.	
Wadenband aus Baumwolle.	
Gürtel aus Baumwolle (Saluma-Arbeit).	
id. mit Federchen ge- schmückt.	
id. aus schwarzen Samen- körnern mit Federchen u. s. w.	
daran bevestigter alter Fin- gerhut.	
(Halsschnüre aus:) cylin- drischen schwarzen Samen- körnern.	
id. mit Stückchen der Schlag- federn eines Vogels.	
id. mit braunen hornartigen Stückchen.	
id. (kleiner).	
Tigerzähne.	
Glasperlen.	
id. kleine hellblaue.	
id., etwas dunkler.	
id., blauviolett.	
id., violettfarbig.	
weisse Knöpfe.	
Federkranz (Kopfschmuck).	
Haarzopfkücher.	
id. mit Federn. Vogel- schnabel und Muscheln.	

Trio.			
De schelpjes	131	<i>kilipu</i>	
Id. van kralen en katoen	132	<i>wuliwuli</i>	
Oorsieraad van pijlriet en tanden			
	133	<i>iwili</i>	
	134	<i>uili</i>	
Id. van schelpjes			
	135	<i>oilula</i>	
	136	<i>âlula</i>	
Id. van pijlriet en tanden met kinband v. kralen			
	137	<i>wulürumbö</i>	
	138	<i>panapotil</i>	
Lipsieraad			
	139	<i>epi-sälä</i>	Verg. T. I 23
Sjerp van katoen met veertjes			
	140	<i>akawalé</i>	Voc. 239
Id. van <i>wiri</i> met veertjes enz.			
		Als n ^o . 115	
Band van kralen voor den bovenarm			
	141	<i>yapoumayali</i>	
	142	<i>yapoumurali</i>	
Band van palmblad voor bovenarm of been			
	143	<i>muine</i>	
	144	<i>muine</i>	
	145	<i>muina</i>	
Vingerring			
	146	<i>linka</i>	(N.E.)
Eur. hoed			
	147	<i>sombréro</i>	(Sp., Port.)
Eur. hemd			
	148	<i>hempí</i>	(N.E.)
„ jas, broek			
	149	<i>kamisa</i>	(Sp., Port.)
„ schoen			
	150	<i>putei</i>	
Groote danshoed			
	151	<i>waluma</i>	Voc. 238
Vederdiademen:			
	152	<i>olo</i>	Voc. 238
	153	<i>âlâ</i>	
	154	<i>pomboman</i>	
	155	<i>kenoto</i>	
	156	<i>kulairu</i>	
Mantel van reepen boom-schors			
	157	<i>okola</i>	U. III 206
Vrouwen-rugbekleeding van <i>wiri</i>			
	158	<i>manamü</i>	Voc. 197
Stokje met opgemaakte ara-vederen			
	159	<i>ipasikil</i>	U. III 211
De aravederen			
	160	<i>konolâ-aki</i>	
Het staartje over den steel geschoven.			
	161	<i>makui</i>	
Schilden van prachtkevers			
	162	<i>sili</i>	
Rinkelende zaden voor den gordel			
	163	<i>akuili</i>	Voc. 229
Beenband van id.			
	164	<i>savaimö</i>	
Fluit van bamboe			
	165	<i>tyali</i>	K. III 118
Pansfluitje			
	166	<i>lue</i>	U. III 225
Schildpadschild			
	167	<i>savalu</i>	Ar. jabouti = <i>yarou</i> Carin. tortue = <i>ouararu</i> Araq. tracaja = <i>ysaurü</i> Schildkröten Schild. Mac. „ = <i>wuararü</i> Pauxi „ = <i>chaouaro</i> Ouapichiane tracaja = <i>jaouar</i> K. III 121
Beenen fluit			
	168	<i>kajakayëpö</i>	knöcherne Flöte.
Rammelaar			
	169	<i>maraka</i>	Kürbissrassel.
die Muscheln.			
id. aus Glasperlen und Baumwolle.			
Ohrschmuck aus Pfeilrohr und Zähnen.			
id. aus Muscheln.			
id. aus Pfeilrohr und Zähnen mit Kinnband aus Glasperlen.			
Lippenflock.			
Schärpe aus Baumwolle mit Federchen.			
id. aus <i>wiri</i> mit Federchen u. s. w.			
Oberarmband aus Glasperlen.			
Band für den Oberarm oder das Bein, aus Palmblatt.			
Fingerring.			
Eur. Hut.			
Eur. Hemd.			
Eur. Rock, Hosen.			
Eur. Schuh.			
grosser Tanzhut.			
Federdiademe:			
Mantel aus Baumrindestreifen.			
Rückenbekleidung der Frauen aus <i>wiri</i> .			
Stöckchen mit Schmuckfedern.			
Ara-Feder.			
über den Stiel geschobenes Tierschwänzchen.			
Deckschilde von Prachtkäfern.			
rasselnde Samen für den Gürtel.			
Beinband aus id.			
Bambusflöte.			
Pansflöte.			

T. IV.

Trio.

Hemel	1 <i>kapu</i>	Voc. 67	Himmel.
Wolk	2 <i>alintō</i>		Wolke.
Wind	3 <i>pepēi</i>	Voc. 258	Wind.
Zon	4 <i>wēi</i>	Voc. 165	Sonne.
Zonsopkomst	5 <i>wēi n-epatakai</i>		aufgehende Sonne.
Zonsondergang	6 <i>wēi kokoñe</i>	Voc. 74	untergehende Sonne.
Ochtend	7 <i>kokolo</i>	" "	Morgen.
Middag	8 <i>iletī</i>		
	9 <i>iletō</i>	Voc. 82	Mittag.
Namiddags ± 4 u.	10 <i>tepanamai</i>		Nachmittags ± 4 Uhr.
Avond	11 <i>tekomañe</i>		
	12 <i>tekomañati</i>	Voc. 74	Abend.
Nacht	13 <i>koko</i>	" "	Nacht.
Maan	14 <i>nunō</i>	Voc. 227	Mond.
Nieuwe maan	15 <i>tuwōmoñeba</i>		Neumond.
Wassende maan	16 <i>t-epatakai</i>		zunehmender Mond.
Volle maan	17 <i>tome</i>		Vollmond.
Afnemende maan	18 <i>pia</i>	Voc. 261 ?	abnehmender Mond.
Ster	19 <i>sirikō</i>	Voc. 304	Stern.
Melkweg	20 <i>awalaimuyatupō</i>		Milchstrasse.
Jupiter	21 <i>ulutula</i>		Jupiter.
Plejaden	22 <i>māmanā</i>		Plejaden.
Droge tijd	23 <i>kutamaka</i>	Ouay (1861) het is warm = <i>iramoetej</i>	Trockenzeit.
	24 <i>yeramutai</i>	(COUDR.) il fait chaud = <i>élamtaye</i>	
Regentijd	25 <i>yenopaña</i>		Regenzeit.
Regen	26 <i>kənoɔ</i>	Voc. 77	Regen.
Regenboog	27 <i>kananai</i>	Ouay. <i>camnanaye</i>	Regenbogen.
Donder	28 <i>kapu</i>	Pauxi <i>capo</i>	
	29 <i>tīlīiyane</i>	Apar. Curuá vent = <i>tīrliri canē</i>	Donner.
Bliksem	30 <i>manamana</i>		Blitz.
Schaduw	31 <i>amāli-li</i>		Schatten.
Grond, bodem	32 <i>tonotai</i>		Erde, Boden.
Zand	33 <i>samu</i>	U. IV 36, 37	Sand.
Stof	34 <i>nānā</i>	Voc. 224	Staub.
Rots, steen	35 <i>təpu</i>	Voc. 314	Fels, Stein.
IJzer	35a <i>saparali</i>		Eisen.
Berg	36 <i>puō</i>	Voc. 180	Berg.
Bosch	37 <i>itu</i>	Voc. 325	Wald.
Pad	38 <i>woina</i>	Voc. 51	Pfad.
Savane	39 <i>voi</i>	Voc. 278	Savane.
Water	40 <i>tuna</i>	Voc. 316	Wasser.
Zee	41 <i>parāna</i>	Voc. 249	Meer.
Rivier	42 <i>tuna</i>		Fluss.
	43 <i>tuna-pōli</i>		
Kreek	44 <i>ipoliri</i>	Voc. 178	Bach, kleiner Fluss.
	45 <i>ipōli-psi</i>		
Bovenstrooms	46 <i>amokei</i>		oberhalb (am Fluss).

Trio.			
Benedenstrooms	47	<i>alenai</i>	unterhalb (am Fluss).
Monding	48	<i>i-kintî</i>	Mündung.
Monding der kreek	49	<i>ipoli kintî</i>	„ des Baches.
De rivier is droog	50	<i>tuna wanai</i>	das Wasser ist niedrig.
	51	<i>„ t-apai</i>	
		Zie T. x 154	
Val	52	<i>ituru</i>	Wasserfall,
	53	<i>itulu</i>	Stromschnelle.
Bewogen water onder een val	54	<i>sipaši palu-î</i>	ungestümes Wasser unterhalb eines Wasserfalls.
		Arawak (SCHUMAN)	
		<i>sibassibaru</i>	
		U. iv 75	
Stroom	55	<i>tesutapowai</i>	Strom.
Water zonder stroom	56	<i>tuna tapai</i>	Wasser ohne Strom.
Moeras	57	<i>ikulikati</i>	Sumpf.
Modder	58	<i>kulikati</i>	Schlamm.
		K. iv 82	
		U. iv 82	
		Carij. <i>amonta-ri</i>	
Eiland	59	<i>tiamâta</i>	Insel.
		Apar. <i>amonta</i>	
		U. iv 85	
Aanlegplaats	60	<i>kanawa pata</i>	Landungsplatz.
	61	<i>kemakâmoi</i>	
Vuur	62	<i>matâ</i>	Feuer.
Vlam	63	<i>maturî</i>	Flamme.
Rook	64	<i>alintô</i>	Rauch.
Brandhout (in het vuur)	65	<i>matîpui</i>	Brennholz (im Feuer).
„ (nog niet in het vuur)	66	<i>weve pasisi</i>	„ (noch nicht im Feuer).
Asch	67	<i>werinô</i>	Asche.
Houtskool	68	<i>mâtâpâtîpô</i>	Kohle.
		K. iv 94	

T. VII.

Ik	1	<i>uilitî</i>	ich.
	2	<i>weyu</i>	
	3	<i>wei</i>	
Jij	4	<i>amâlitî</i>	du.
	5	<i>amôlitî</i>	
Hij	6	<i>imoli</i>	er.
	7	<i>mâlîlî</i>	
Wij	8	<i>uilitî</i>	wir.
Gij	—		ihr.
Zij	9	<i>tekalamai (?)</i>	sie.
Mijn mes	10	<i>yi-maya-li</i>	mein Messer.
	11	<i>sini</i>	
Deze, dit	12	<i>širô</i>	dieser, dieses.
Een ander	13	<i>anko</i>	ein anderer, anderes.
Dezelfde	14	<i>meñalele</i>	derselbe.
	15	<i>ôtti</i>	
Wat?	16	<i>atti</i>	was?

T. VIII.

Trio.

1	{ 1 <i>tinkĩ</i>	Voc. 312	
	{ 2 <i>tinkĩnĩ</i>		
2	{ 3 <i>ökönö</i>	Voc. 50	
	{ 4 <i>yakolömne</i>		
	{ 5 <i>woierau</i>	Voc. 52	
3	{ 6 <i>icerauw</i>		
	{ 7 <i>eroitātā</i>		
4	8 <i>kalpema</i>	Apar. <i>assacoro-pane</i> Carin. <i>oco-pameme</i> Ch. <i>yꝑe</i> Crichana <i>saquereba</i> Cum. <i>yuspe</i> Ipurucoto <i>saquere-bune</i> Mac. <i>asakre-panna</i> K. VIII 4 U. VIII 7	
5 en daarboven	9 <i>tapuime</i>	Voc. 78	5 und darüber.
Veel	10 <i>tepuſe</i>		viel.
Weinig	{ 11 <i>amemale</i>	Voc. 311	wenig.
Alles, allen	{ 12 <i>amemalele</i>		alle, alles.
Hier	{ 13 <i>talevavĩ</i>		hier.
Ginds	{ 14 <i>serepakĩnĩ</i>		
Ver	15 <i>tanō</i>		dort.
Nabij	16 <i>ikatinĩ</i>		weit.
Voor	17 <i>waikatena</i>		nahe.
	{ 18 <i>icapā</i>	Voc. 148	vorn.
	{ 19 <i>akinatek</i>		
Achter	{ 20 <i>icenaĩ</i>		hinten.
	{ 21 <i>okomne</i>		
Bovenstrooms	Zie T. IV 46		oberhalb am Fluss.
Benedenstrooms	" " 47		unterhalb " "
Boven	22 <i>tānātai</i> (?)		oben.
Onder	23 <i>epĩnikō</i>	Voc. 296	unten.
Waar?	24 <i>mepāsa</i> ?		wo?
Heden	25 <i>meĩñale</i>		heute.
Gisteren	26 <i>kokoñālĩ</i>	Voc. 74	gestern.
Eergisteren	27 <i>kokoloba</i>		vorgestern.
Morgen	28 <i>kokolo</i>		morgen.
Overmorgen	29 <i>alunale</i>		übermorgen.
Lang geleden	30 <i>penaleñĩne</i>	Voc. 257	vor langer Zeit.
Snel	{ 31 <i>tetaikui</i> (?)		schnell.
	{ 32 <i>ayemepe</i>		
Langzaam	33 <i>osamale</i>		langsam.
Slechts	34 <i>ilōkinĩ</i>	Voc. 295	nur.
Omdat	35 <i>moikō</i>		weil.

T. IX.

Trio.		
Wit	1 <i>teputai</i>	weiss.
Zwart	2 <i>temai</i>	schwarz.
Rood	3 <i>tapiale</i>	Voc. 27 rot.
Bang, bevreemd	4 <i>nalike</i>	Voc. 109 bange, furchtsam.
Boos	5 <i>kulipōme</i>	Voc. 81 böse.
Diep	{ 6 <i>yeweme</i>	tief.
	{ 7 <i>hireme</i>	
Dood	8 <i>watikse</i>	Voc. 5 tot.
Fijn	9 <i>akūime</i>	Motil. sterben = <i>tuekase</i> fein.
Gierig	{ 10 <i>tamuvine</i>	Voc. 19 geizig.
	{ 11 <i>amuimaka</i>	
Goed	{ 12 <i>kule</i>	Voc. 81 gut.
	{ 13 <i>kulanu</i>	
Niet goed	14 <i>ulipōme</i>	nicht gut.
De regen is niet goed.	15 <i>kenopo walumé</i>	der Regen ist nicht gut.
Groot	{ 16 <i>mānā</i>	Carij. <i>monomé</i> Yao <i>nomone</i> Ouay. épais (une étoffe) = <i>mouenemé</i> gross.
	{ 17 <i>mānāme</i>	
Hard	{ 18 <i>akūpoi</i>	U. IX 26 hart.
	{ 19 <i>akuipoi</i>	
	{ 20 <i>akupu-li-mene</i>	
Jong	21 <i>piali yinū</i>	jung.
Klein	{ 22 <i>pia</i>	Voc. 266 klein.
	{ 23 <i>apisime</i>	
Kort	24 <i>tintilisa</i>	kurz.
Koud	25 <i>tiakeliri</i>	kalt.
Laag	26 <i>ilinalup</i>	niedrig.
Lang	27 <i>tintiye</i>	lang.
Licht (niet zwaar)	28 <i>anuye</i>	leicht.
Mooi, aardig.	{ 29 <i>pétume</i>	Verg. U. IX 55 schön, hübsch.
	{ 30 <i>kule</i>	
	{ 31 <i>kulanu</i>	
Nat	32 <i>wanāma</i>	Voc. 23 nass.
Ondiep	33 <i>wali yinū</i>	seicht.
Onwaar	34 <i>aymaya</i>	unwahr.
Oud (een voorwerp)	{ 35 <i>penana</i>	Voc. 257 alt (von einem Gegenstand).
	{ 36 <i>penātā</i>	
„ (een mensch)	37 <i>tamutupō</i>	Voc. 309 „ (von einem Menschen).
Scherp	38 <i>asaka</i>	Verg. U. IX 73 scharf.
Sterk	39 <i>kutumak</i>	Voc. 92 stark.
Stomp (niet scherp)	40 <i>sapani</i>	stumpf.
Tevreden	41 <i>airakume</i>	Voc. 9 zufrieden.
Vrijgevig	42 <i>amuina</i>	Voc. 19 freigebig.
Waar	43 <i>tenakōita</i>	Voc. 116 wahr.
Warm	44 <i>atuma</i>	Voc. 55 heiss.
Ziek	45 <i>yakutuma</i>	krank.

Ziek	{ 46 <i>ketekumaka</i>		krank.
	{ 47 <i>kutumsak</i>		
	{ 48 <i>wamera-wai</i>		
	{ 49 <i>kulëta-wai</i>		
Ik ben ziek	{ 50 <i>ulipöme-wai</i>		ich bin krank.
	{ 51 <i>kulipöme-wai</i>		
	{ 52 <i>tiakeleli-wai</i>	Verg. n ^o . 25	
Zwaar	{ 53 <i>amuimanei</i>	Voc. 20	schwer.
	{ 54 <i>amuimaka</i>		
Zwak	{ 55 <i>ikayalimna</i>		schwach.

T. x.

Aansteken			anzünden,
Vuur —	1 <i>matã i-pomakö</i>	Verg. Voc. 263. Bak.	Feuer —.
		hauchen, blasen =	
		<i>xumeke</i>	
Aanwaaïen (vuur)	2 <i>tiomai</i>	K. x 1—3 Mac. blasen	Feuer anfachen.
		= <i>ipuma</i> ; Voc. 269	
Baden	{ 3 <i>t-epoi</i>	Voc. 121	
	{ 4 <i>es-apikai</i>	Bak. befeuchten = <i>iwike</i>	baden.
Ik ga —	{ 5 <i>s-epuyai</i>		
	{ 6 <i>emizai utö</i>		ich gehe um mich zu —.
Beven	7 <i>yunofañã</i>	Bak. <i>apone</i>	zittern.
Binden	8 <i>t-owate-i</i>		binden
Bind de hond vast!	9 <i>yeke ewate-kö!</i>		binde den Hund fest!
„ „ hangmat —!	10 <i>waitapi ewate-kö!</i>		„ die Hängematte fest!
De vleugels van een ges-	11 <i>uokko wapoiñi</i>		die Flügel eines getöteten
schoten powies vast-			Hokkohuhns fest an den
binden:			Körper binden.
Branden	12 <i>tiakai</i>	Voc. 319	brennen.
	{ 13 <i>tu-öt-akışi</i>		
Breken	{ 14 <i>matepui</i>		zerbrechen.
	{ 15 <i>te-ebaka-i</i>	Voc. 235	
De pijl is gebroken	16 <i>ple t-it-uka-i</i>		der Pfeil ist zerbrochen.
Dansen	{ 17 <i>tiwai</i>		
	{ 18 <i>siwala</i>		tanzen.
Dooden	19 <i>s-ume</i>	Voc. 156	töten.
Schieten met geweer	20 <i>n-uwoö</i>		mit Gewehr schießen.
Dragen	21 <i>t-ele-i</i>	Voc. 41	tragen.
Breng!	{ 22 <i>n-alö-kä!</i>		bringe!
	{ 23 <i>nekaselei!</i>		
Een katari dragen	24 <i>katali ale-ya</i>		bringe Wasser!
Breng water!	25 <i>tuna iawata!</i>		einen Tragkorb tragen.
	{ 26 <i>w-enili</i>	Voc. 111	
Drinken	{ 27 <i>w-eneli</i>		trinken.
	{ 28 <i>w-eniai</i>		
Eindigen			aufhören.
De regen eindigt	{ 29 <i>kgnopo n-etiza</i>	Cum. acabarse	
	{ 30 „ <i>n-elika</i>	= <i>hu-az-atica-ze</i>	der Regen hört auf.
	{ 31 „ <i>n-etiza-pa</i>		

Trio.			
Mijn kassave is op	32 <i>y-ulu n-etika</i>		meine Mandioka ist alle.
Het is op	33 <i>tucötixai</i>		es ist alle.*
	34 <i>gimch</i>	Voc. 102	
		" 108	
	35 <i>an-y-eno-wai</i>		
Eten	36 <i>tesewene</i>	Verg. Apar. je mange = <i>taonse na</i>	essen.
		Yao edere = <i>ouaouinne</i>	
	37 <i>y-enta-li tuewekese</i>	Ouay. je mange = <i>tehe iya</i>	
Ik eet, ik bijt	38 <i>seweyai</i>		ich esse, beisse.
Ik bijt	39 <i>wayai</i>		ich beisse.
Gaan	40 <i>t-utei</i>	Voc. 324	gehen, abfahren.
	41 <i>t-etei</i>		
Varen	42 <i>kanawa-fâ t-utei</i>		fahren (im Kanu).
	43 <i>ute-ahe</i>		
Ik ga	44 <i>w-uite</i>		ich gehe, fahre ab.
	45 <i>yiritai</i>		
Vertrekken	46 <i>t-uta-po wai</i>		abreisen.
	47 <i>utei-pa</i>		
Ik wil niet gaan	48 <i>y-ite-he-ta-wai</i>		ich will nicht gehen.
Morgen { vertrek ik	49 <i>ahunale k-utai</i>		morgen { reise ich ab.
{ vertrekken wij			{ reisen wir
Hier ging het wild	50 <i>âlâ tane-na t-utei</i>		hier lief das Wild.
	51 <i>ba</i>	K. x 115	
Laat ons gaan! op weg!	52 <i>gmbâ</i>		lasst uns gehen!
	53 <i>gmpa</i>		
Geven	54 <i>t-epâ-se</i>	Voc. 90	geben.
	55 <i>t-ôkôse</i>		
	56 <i>t-akôse</i>		
Hakken	57 <i>y-akötö</i>	Voc. 4	hacken.
	58 <i>wa-akötö</i>		
	59 <i>t-aoyoi</i>		
	60 <i>t-ayoi</i>		
Het (een kapmes) hakt goed	61 <i>kule t-ekesi-ya</i>		es (ein Waldmesser) hackt gut.
Hooren, verstaan			hören, verstehen.
Ik heb gehoord, ik weet	62 <i>t-eta-i uya</i>	Voc. 136	ich habe gehört, ich weiss.
Ik hoor	63 <i>t-eta uya</i>		ich höre.
Versta je?	64 <i>m-eta-ya-i?</i>		verstehst du?
Neen, ik versta niet	65 <i>na, gn-eta-wai</i>		nein, ich verstehe nicht.
	66 <i>ta-wai mana</i>		
Gapen			gähnen.
Ik gaap	67 <i>enopo wai</i>	Voc. 26?	ich gähne.
Gorgelen	68 <i>s-inta-li</i>	Verg. T. I 29	sich gurgeln.
Fluiten	69 <i>kokopi</i>		pfeifen.
Hengelen	70 <i>t-epulunte</i>	Verg. T. III 7	angeln.
Hijgen	71 <i>ti-intapoi</i>	Verg. T. I 29	keuchen.
Jagen			jagen.
Ik ga —	72 <i>iot uwe ute-ya</i>		ich gehe auf die Jagd.
" " kwatta's —	73 <i>alimi-ma utey</i>		" " Koata's jagen.
Kakelen			gackern.
De kip kakelt	74 <i>kulailu ninte</i>		das Huhn gackert.

			Trio.
Komen			kommen.
Ik kom	{ 75 <i>umākō</i>	U. x 132—139	ich komme.
De Indianen komen!	{ 76 <i>umākī</i>		
	77 <i>kalina n-ca tikai</i>	Bak. kommen = <i>ai, ae</i> Voc. 120	die Indianer kommen!
Hij is gekomen	78 <i>n-epu-i</i>		er is gekomen.
Ik kom aan, ik ben ge-	79 <i>w-eyapa</i>		ich komme an, ich bin an-
komen	80 <i>w-eyapala</i>		gekommen.
	81 <i>t-ikale</i>	Ouay. <i>tiikere</i>	
Kookten	{ 82 <i>t-imalo</i>	K. x 159. Ouay. <i>temomotsé</i>	kochen.
	83 <i>tuye</i>	U. x 140, 26	
	84 <i>tie-topo</i>		
Koopen	{ 85 <i>epekakō</i>	Voc. 90	kaufen
	86 <i>tekalamai</i>	K. x 277	
Krakeelen	87 <i>oiri</i>		sich zanken.
Lachen	{ 88 <i>wināyai</i>	Gal. <i>touané</i>	lachen.
	89 <i>yeraminyai</i>	Voc. 126?	
Lekken			lecken.
Het water lekt (uit een pot)	90 <i>tuna n-iti-nō</i>	Zie n ^o . 40—50	das Wasser leckt (aus einem Topfe).
Liggen	91 <i>waita-po</i>		liegen.
Loopen, hard loopen	92 <i>t-utei tipala</i>		laufen.
Loop vlug!	93 <i>ainavai, kāsamāle-uté!</i>		lauf schnell!
Maken	94 <i>t-eka-se</i>	Voc. 171	machen.
Ik maak een pagaal	95 <i>yi-pakala w-ika-pui</i>		ich mache einen Pagal (Korb).
Missen (bij het schieten)	96 <i>n-ama-ne-pai</i>	Voc. 16	fehlen (beim Schiessen).
Naaien	97 <i>nipunipukaŋ</i>		nähen.
Naad	98 <i>akōkō</i>		Naht.
Nemen			nehmen.
Neem dit!	99 <i>ma. ši apoi-kō!</i>	Voc. 35	nimm dies!
Oogsten			ernten.
Ik ga kassaven oogsten	100 <i>ui-i-pōk utei</i>		ich gehe Mandioka ernten.
Opstaan	101 <i>y-aun-yai</i>	Bak. heben, aufheben = <i>sauna</i> ; K. x 202	aufstehen.
	102 <i>w-akwoiga-i</i>		
Parelen, pagaaien	{ 103 <i>akoika-kō</i>	Bak. <i>ikake</i>	
	104 <i>t-epul-akumoi</i>		rudern.
Zwemmen	105 <i>t-et-aguaga-i</i>		schwimmen.
Plukken (een plant)	{ 106 <i>t-ipā-se</i>	Voc. 235	pflücken (eine Pflanze).
	107 <i>t-ipoikō</i>		
„ (een stuk wild van haar ontdoen)	108 <i>t-ipo-kai</i>		ein Wildpret enthaaren.
	109 <i>ti-pāgné</i>		
Rieken, ruiken	{ 110 <i>ti-pākiné</i>	Voc. 277	riechen.
	111 <i>ti-pōme-nai</i>		
Roosteren, braden	112 <i>ipuli-ai</i>	Ch. has assado? = <i>mupuranca?</i> enz. U. x 25	rösten, braten.
Scheuren			zerreissen.
Gescheurd	113 <i>teroikai</i>	Bak. zerreissen = <i>saroye</i> Eil. Kar. <i>tarákéta</i>	zerrissen.
Schillen	114 <i>m-ipikaŋ</i>		schälen.
Schommelen	115 <i>temai</i>		schaukeln.
Slaan (een stok in den grond)	116 <i>tutōkai</i>		einrammen.

Trio.			
Slapen	{ 117 <i>tekāniati</i>	Voc. 112	schlafen.
	{ 118 <i>uāni-po-wai</i>		
	{ 119 <i>uātā-nā</i>	Voc. 164	
Ik wil slapen	120 <i>t-ueni-so-wai</i>		ich will schlafen.
Wij slapen onderweg.	121 <i>woima-tau t-uōni-se</i>		wir slapen unterwegs.
Slijpen	122 <i>t-aipi-e</i>	Voc. 92	schleifen
Spreken, blaffen	123 <i>y-āmili</i>	T. III 29	spreeken, bellen.
Teekenen			zeichnen.
Geteekend	124 <i>ti-menu-le</i>	Voc. 206	gezeichnet.
Dit is mooi geteekend	125 <i>kulē-liŋ nī-ti-mano-tai</i>		dies ist hübsch gezeichnet.
Trekken			ziehen
Een korjaal het land op trekken	126 <i>kanawa etateiŋ</i>	Bak. sich einschiffen, ausschiffen etc. = <i>āheti, ātŋe, āše</i>	ein Kanu aufs Ufer ziehen.
Een katari dragen	127 <i>katali k-etāiŋ-kō</i>	U. x 242	einen Tragkorb tragen.
Neem dit niet!	128 <i>tēk, y-etā-mana</i>		nimm dies nicht!
Uittrekken (hoofdhaar)	129 <i>t-ekai</i>	Voc. 58	ausrupfen (Kopfhaar).
Urineeren	130 <i>n-isuta-nī</i>	Voc. 53	pissen.
Vallen	{ 131 <i>t-anāta-i</i>	Voc. 107	fallen.
	{ 132 <i>n-anāta</i>		
Verlaten			verlassen.
De booten —	{ 133 <i>kanawa t-inei</i>	Bak. <i>ino</i> Ch. <i>inuz</i> Cum. <i>ynaze</i> U. x 256—258	die Kanus verlassen.
	{ 134 <i>kanawa w-inamōi</i> <i>watapa</i>		
	{ 135 <i>temumai</i>	Ch. he labrado = <i>tono-piaz</i> enz.	
Werken	{ 136 <i>tenuliki wai</i>		arbeiten.
	{ 137 <i>ke-mamine-ti-ra</i>	K. x 280	
Willen, verlangen		U. x 266	wollen.
		Voc. 187	
Ik wil	{ 138 <i>ire-so-wai</i>		ich will.
	{ 139 <i>irōliai</i>		
	{ 140 <i>iē-wai</i>		
Ik wil kassave hebben	141 <i>meñale ye-wai</i>		ich will Mandioka haben.
	142 <i>nī ise-wai</i>		
„ „ water „	{ 143 <i>tuna ye-wai</i>		„ „ Wasser „
	{ 144 <i>tuna se-wai</i>		
„ „ koopwaar „	145 <i>tuna so-wai</i>		„ „ Tauschware „
	146 <i>mupāl ise-wai</i>		
„ „ dit „	{ 147 <i>sene-se-wai</i>		„ „ dies „
	{ 148 <i>sini-se-wai</i>		
„ „ de katari niet (dragen)	149 <i>e-katali-se-mana</i>		„ „ den Tragkorb nicht (tragen).
Zeggen			sagen.
Zeg ik!, ik zeg!	150 <i>tixai</i>	Voc. 59	ich sage!
Zien	151 <i>t-ene-ye</i>	Voc. 115	sehen.
Ik zie (ga zien?)	152 <i>cne-ute</i>		ich sehe (gehe zu sehen?)
„ „ het niet	153 <i>yi-n-ene-wa wai</i>		„ „ es nicht.
Zie!	{ 154 <i>t-enei!</i>		sieh!
	{ 155 <i>t-eni!</i>		
Kom eens zien!	156 <i>ene-nitai!</i>		komm' mal zu sehen!

Zie, het water is laag!	157 <i>ch, t-ene-kai, tuna n-apay!</i>	
Zinken, verdrinken	158 <i>moŋkō</i>	
De boot is gezonken	159 <i>kanawa yiwata</i>	
Zitten	160 <i>yenopañā</i>	Voc. 30?
	161 <i>t-ēt-apaga-i</i>	
	162 <i>t-ēt-apaga-ba</i>	
Zoeken	163 <i>t-erai</i>	
Zuigen	164 <i>t-ipiili</i>	
Zijn, er zijn	165 <i>mōli</i>	
	166 <i>mōlō!</i>	
Hij is daar!	167 <i>mōlō!</i>	
	168 <i>mōlō!</i>	

Trio. — Upurui.
 sieh, das Wasser ist niedrig!
 sinken, ertrinken.
 das Kanu ist gesunken.
 sitzen.
 suchen.
 saugen.
 sein, da sein.
 er ist da!

UPURUI I.

Zweet	1 <i>ulamok</i>	Voc. 37
Kort afgesneden haar	2 <i>yomhet t-upuk-he</i>	Voc. 220
	3 <i>yomhet kupe</i>	
Oogkas	4 <i>i-eür-ñi</i>	K. I 45
Oorlel (? waarschijnlijk het gat)	5 <i>i-pana-ri etale</i>	Voc. 246. 142
Gat in de oorlel	6 <i>t-e-pana-puka-i</i>	Zie K. x 250
	7 <i>i-éri</i>	Voc. 124
Tand, kies	8 <i>i-ére</i>	
	9 <i>i-i</i>	
Baard	10 <i>etpo</i>	
Vingernagel	11 <i>i-amohaye</i>	
Moedervlek	12 <i>oli-patatpō</i>	
	13 <i>susu</i>	
Melk	14 <i>suhu</i>	
	15 <i>huhu</i>	
Koemelk	16 <i>pāka susu</i>	
Koorts	17 <i>asiphāk</i>	U. IX 87
	18 <i>sipsāk</i>	
Verkoudheid, bronchitis	19 <i>kuamai</i>	
Hoest	20 <i>tātātā</i>	
Niesen	20 ^a <i>ōkī</i>	
Een opengekrabde wond	21 <i>t-epuka-i</i>	
Snede in een vinger	22 <i>te-et-amur-opka-i</i>	
Litteeken van een houw met kapmes	23 <i>et-aketitpō</i>	
Vischschub	24 <i>ka-mulok</i>	
Vischgraat	25 <i>wiliy</i>	
	25 ^a <i>pomi</i>	
Snavel van een koejaké	26 <i>kiapok poti-lē</i>	Voc. 279
Lichaam, huid, bot, hoofd, haar, oog, neus, oor, mond, lip, tong, als Ouay. COUDREAU, eerstvermeld woord.		

Schweiss.
 kurz abgeschnittenes Haar.
 Augenhöhle.
 Ohr läppchen (? vielleicht
das Loch).
 Ohr läppchenloch.
 Zahn.
 Vollbart.
 Fingernagel.
 Muttermal.
 Milch.
 Kuhmilch.
 Fieber.
 Erkältung, Bronchitis.
 Husten.
 Niesen.
 eine aufgekratzte Wunde.
 Schnittwunde am Finger.
 Narbe durch den Hieb mit
einem Waldmesser ent-
standen.
 Fischschuppe.
 Fischgräte.
 Schnabel eines Tukans.
 Körper, Haut, Knochen.
 Kopf, Kopfhaar, Auge.
 Nase, Ohr, Mund, Lippe.
 Zunge, wie Ouay. COU-
DREAU, zuerstvermeldetes
Wort.

U. II.

Upurui.			
Man	{ 1 <i>okiri</i>	Voc. 49	Mann.
	{ 2 <i>erurue</i>	Voc. 151	
Vrouw	{ 3 <i>oli</i>	Voc. 154	Weib.
Oude man	{ 4 <i>tambo</i>	Voc. 309	Alter Mann.
	{ 5 <i>tampāko</i>		
Oude vrouw	{ 6 <i>kuni</i>		altes Weib.
Kind (beide geslachten)	{ 7 <i>pitani</i>	K. II 5	Kind (beider Geschlechter).
	{ 8 <i>kami</i>	T. II 9	
Vader	{ 9 <i>papa</i>		Vater.
	{ 10 <i>yum</i>	Voc. 322	
Moeder	{ 11 <i>mama</i>		Mutter.
Echtgenoot	{ 12 <i>innerim</i>		Gatte.
Echtgenoote	{ 13 <i>ipūt</i>	Voc. 283	Gattin.
Broer	{ 14 <i>i-akon</i>	Voc. 6	Bruder.
Schoondochter	{ 15 <i>pai</i>	Voc. 251 ?	Schwiegertochter.
Hoofdman	{ 16 <i>tamuši</i>	Voc. 309	Häuptling.
— van den ge- heelen stam	{ 17 <i>yapotoli</i>		— des ganzen Stammes.
Onderhoorige	{ 18 <i>peito</i>	Voc. 255	Untergebener.
Vriend, kameraad	{ 19 <i>yepé</i>		Freund, Kamerad.
	{ 20 <i>yepó</i>		
Bondgenoot	{ 21 <i>paucanár</i>	Voc. 243	„ , Bundesgenosse.
Vijand	{ 22 <i>i-toto</i>	Voc. 240	Feind.
Oorlog	Zie U. x 251—253		Krieg.
Vrede	{ 23 <i>eama</i>		Friede.
	{ 24 <i>kule</i>	Voc. 81	
Vrede sluiten	{ 25 <i>tepahamoi</i>		Frieden schliessen.
Medicijnman	{ 26 <i>piai</i>	Voc. 264	Zauberarzt.
Goden:	{ 27 <i>Kulum</i>		Götter:
	{ 28 <i>Auila</i>		
	{ 29 <i>Wantinikō</i>		
Geest	{ 30 <i>yolok</i>	Voc. 329	Geist.
Geneesmiddel	{ 31 <i>epiti</i>	Voc. 91	Arznei.
Wespenproef	{ 32 <i>maraka</i>		Wespenprobe.
Naam	{ 33 <i>ehet</i>	Voc. 129	Name.
	{ 34 <i>eat</i>		
Taal	{ 35 <i>omil</i>	T. II 29	Sprache.
Papier	{ 36 <i>kaleta</i>	(Sp., Port ?)	Papier.
	{ 37 <i>pampila</i>	(N. E.)	
Betaling	{ 38 <i>epitpe</i>	Voc. 90	Lohn.
		{ Gal. <i>enékali</i>	
		{ Carin. collier = <i>anéca</i>	
		{ Eil. Kar. „ = <i>eneka</i>	
		{ mon „ = <i>yenekali</i>	Tauschware.
Koopwaar	{ 39 <i>yenekali</i>		
	{ 40 <i>muinpale</i>	T. II 31	
Indiaan	{ 41 <i>kalina</i>	Voc. 70	Indianer.
Neger	{ 42 <i>mikolo</i>	(= negro)	Neger.
	{ 43 <i>parašiši</i>	T. II 37	
Blanke van het Noorden	{ 44 <i>paranakiri</i>	K. II 59	Weisser aus dem Norden.
Braziliaan	{ 45 <i>kalaiwa</i>	Voc. 69	Brasilier.

U. III.

U purui.

Dorp	{ 1 <i>patá</i>	Voc. 253	Dorf.
	{ 2 <i>patáre</i>		
Verlaten dorp	3 <i>penatonpö patáre</i>		verlassenes Dorf.
Hut	4 <i>pákoló</i>		Hütte.
Ronde hut	5 <i>monta</i>		runde Hütte.
Ovale hut met verdieping	6 <i>otomán</i>	Voc. 142?	ovale Hütte mit einem Stockwerk.
Ovale hut	7 <i>tialetakim</i>		ovale Hütte.
" "	8 <i>tukušipa</i>		" "
Werkhut	9 <i>tiláka</i>		Arbeitshütte.
Id. met dak tot den grond	10 <i>lomonaka</i>	Verg. U. x 302, III 200, K. x 272	id., das Dach reicht bis zum Boden.
Gesloten ronde hut	11 <i>maite</i>		runde geschlossene Hütte.
Plat afdak voor honden	12 <i>mékolo-pang</i>	Verg. n°. 123	plattes Schutzdach für Hunde.
Stut van het huis	13 <i>epúl</i>	Zie nos 67, 68, 70, 204, 237, T. III 7.	Pfosten des Hauses
Bankje	14 <i>kololo</i>		Schemel.
Hangmat	15 <i>état</i>	Voc. 139	Hängematte.
Muskietenkleed	16 <i>kailiŋ</i>		Moskietonetz.
Mat van komboebladeren	17 <i>opoto</i>		Matte aus Kombublättern.
Bezem	18 <i>piša</i>	T. III 11	Besen.
Korjaal	19 <i>kaniwa</i>	Voc. 65	Kanu.
Verhoogd boord der korjaal	{ 20 <i>kopai</i>		erhöhter Rand des Kanus.
	{ 21 <i>kupai</i>		
Sneb der korjaal	22 <i>i-poti-le</i>	U. I 26	Schnabel des Kanus.
Dwarslat, bankje	{ 23 <i>omom</i>		Querlatte, Bänkchen.
	{ 24 <i>paranka</i>	(Sp., Port.)	
Rooster onderin	25 <i>makui</i>		Holzgitter auf dem Boden des Kanus.
Parel, pagaai	26 <i>apokúitya</i>	Voc. 31	Ruder.
Koela, boomstok	27 <i>mála</i>		Stange zum Fortschieben des Kanus (Schiebestange).
Vischlijn	28 <i>óka yuá</i>	Voc. 12	Angelschnur.
Vischhaak	29 <i>óka</i>		Angelhaken.
Stok	30 <i>enepúl</i>		Stock.
Boog	31 <i>paira</i>	Oyampi, Emerillon <i>paira</i> , vi Letterhout	Bogen.
Bindsel van het overtollige boogkoord	32 <i>ewaipule</i>	n°. 148	Umwicklung des überschliessenden Endes der Bogensehne.
Pijl, pijlschacht	{ 33 <i>piléu</i>	Voc. 288	Pfeil, der Schaft.
	{ 34 <i>pliu</i>		
Pijlpunt v. bamboe.	35 <i>kurmuri</i>		Pfeilspitze aus Bambus.
Pijlpunt van hout met weerhaken	36 <i>tikeriri</i>		Pfeilspitze aus Holz mit Widerhaken.
De weerhaken	37 <i>epala</i>	Bak. <i>iyalile</i>	die Widerhaken.
Pijlpunt van ijzer.	38 <i>tamsiri</i>		Pfeilspitze aus Eisen.
Tweepuntige pijl (beenen punten)	39 <i>panta</i>		zweispitziger Pfeil (knöchernen Spitzen).

Upurui.				
Onderste bindsel	40	<i>ikina mité</i>	Verg. K. iv 71, Voc. 167	unterste Fadenumwindung am Schaft.
Vederen der pijl(?)	41	<i>t-areptéi</i>		Federn des Pfeiles(?)
Gekleurde veertjes	42	<i>i-panha-li</i>		farbige Federchen.
Bindsel daarboven	43	<i>imotamréi</i>	Verg. Voc. 212	Fadenumwindung oberhalb derselben.
Bindsel om het bovendeele der schacht	44	<i>ipon-mitg</i>	Voc. 284, 167	Fadenumwindung des obern Schaftendes.
Koord om het uiteinde te verdunnen	45	<i>kunaunuk</i>		Schnur zum Einschnüren des Endes.
Balata } bij de pijl-	46	<i>palata</i>		Balata } bei der Anferti-
Mani } fabrikatie	47	<i>mani</i>		Mani } gung der Pfeile
Mataki } in gebruik	48	<i>mataki</i>		Mataki } in Gebrauch.
Hars tot beschilderen der pijlen	49	<i>sisköi</i>		Harz zum Bemalen der Pfeile.
Stokje waarmee dit geschiedt	50	<i>sisköi-top</i>		Hölzchen dafür.
Curare-pijlpunten	51	<i>urali</i>		Curare-Pfeilspitzen.
Geweer	52	<i>arkabussa</i>	(Sp., Port.)	Gewehr.
Munitie	53	<i>alili</i>		Munition.
Knots	54	<i>kapalú</i>	Apar Curuá <i>caparou</i>	Keule.
Stalen bijl	55	<i>ni-ni</i>	Voc. 159	Beil von Stahl.
Steenen bijl	56	<i>pótpu</i>	T. III 39	Steinbeil.
Kapmes, houwer	{ 57 <i>sápa</i>		(Sp., Fr.)	Waldmesser.
	{ 58 <i>hápa</i>			
Mes	{ 59 <i>mária</i>		K. III 51	Messer.
	{ 60 <i>mália</i>			
Mes zooals de Indianen in den gordel dragen	61	<i>mariu tepugliem</i>		Messer wie die Indianer es im Gürtel tragen.
Zakmesje	62	<i>mária kúti</i>		Taschenmesser.
Scheermes	63	<i>mawaha</i>	(Sp., Port.)	Rasiermesser.
Schaar	64	<i>erási</i>	Voc. 163	Schere.
Slijpsteen	65	<i>sepi</i>	Voc. 92	Schleifstein.
Slijpgroef in de rots	66	<i>tepu-kanawa-kit</i>		Schleifrinne im Felsen.
Bijlsteel	{ 67 <i>tepupteie</i>		T. III 7	Beilstiel.
	{ 68 <i>epúlg</i>			
Dissel	69	<i>kanawa tahayma-top</i>		Hohlleisen.
Hamer, hamersteel	70	<i>epúlg</i>	T. III 7	Hammer, Hammerstiel.
Spijker	71	<i>putuputáli</i>	T. III 50	Nagel.
Zaag	72	<i>lasi</i>	(Fr. la scie?)	Säge.
Boor	73	<i>púka</i>	K. x 250	Bohrer.
Vijl	74	<i>kilikili</i>		Feile.
Naald	{ 75 <i>akússa</i>		(Sp., Port.)	Nadol.
	{ 76 <i>akúha</i>			
Speld	77	<i>aruperéru</i>	T. III 53	Stecknadel.
Kostgrond	{ 78 <i>i-túpi</i>		U. III 54	Acker, Pflanzung.
	{ 79 <i>maina</i>		Voc. 193	
Spijs, levensmiddelen	80	<i>enepuir</i>		Speise, Nahrung.
Drank	81	<i>oki</i>	Voc. 166	Trank.
Kassave, kassavebrood	82	<i>úru</i>		Mandioka, Mandiokafladen.
Kasjiri	83	<i>kasiri</i>		Kaschiri.
Sjakola	84	<i>šakola</i>	Voc. 298	Schakola.
Napimoes	85	<i>napók-ekurç</i>	Voc. 93	Mus aus Napi.
Zoeten pataten-moes	86	<i>napi-ekurç</i>		" " süssen Kartoffeln.

Bananenmoes	87	<i>palulu-ekurç</i>		Upurui.
Vet	88	<i>ekat</i>	Voc. 72	Mus aus Bananen.
Pepersaus	89	<i>tuna</i>	Voc. 316	Fett.
"	90	<i>tiglewe</i>		Pfefferbrühe.
Dram	{ 91	<i>tapia</i>	(Fr.)	"
	{ 92	<i>sopi</i>	(N.E.)	eine Art Rhum.
Zout	93	<i>sautu</i>	(N.E.)	Salz.
Grof zout	94	<i>sautu tâpoi</i>		grobes Salz.
Barbakot; kookstel om	95	<i>yara</i>	K. III 77	Bratrost; Kochgerät zum
een pot op te hangen				Aufhängen eines Topfes.
De pooten daarvan	96	<i>yala-wasi</i>	Voc. 188	die Füße desselben.
Plaat van aardewerk om	97	<i>alinat</i>	Voc. 48	Tonscheibe zum Backen
kassavebrood op te				der Mandiokafaden.
bakken				
Waaier	98	<i>anapami</i>	Apar. <i>anapamou</i>	Feuerfächer.
Aarden pot	{ 99	<i>oha</i>	Voc. 48	Irdener Topf.
	{ 100	<i>alivö</i>		
Pottenbakkersklei	101	<i>kulisa</i>		Töpfer-ton.
Roode verf op pot	102	<i>alivapiu</i>		rote Farbe (Verzierung) am
				Topf.
Polijststeen voor aarde-	103	<i>mili</i>		Polierstein.
werk				
Waschkom	{ (van ge-	104	<i>okowai</i>	Waschbecken } (aus email-
Drinkmok		105	<i>tunâ-li-top</i>	
Bord		106	<i>komiki</i>	
IJzeren braadpan		107	<i>elipotpö</i>	Becher } liertem
Blikken scheppan		108	<i>tering</i>	
Roerspatel		109	<i>anikatop</i>	Teller } Eisenblech).
		110	<i>sepu</i>	
Lepel	{ 111	<i>kuié</i>	(Fr.)	eiserne Bratpfanne.
Vork	112	<i>etuk-top</i>		
Kalobas	113	<i>tutpö</i>	Voc. 317	Spatel.
Drinkschaal van —	114	<i>kalapi</i>		Löffel.
Flesch	115	<i>putei</i>	(Fr.)	Gabel.
			Bak. Mandiokaständer	Kürbis.
			= <i>kxodta</i>	Trinkkürbis.
Tafel om kassave op te	116	<i>kuluatç</i>	Carij. rape (à manioc)	Flasche.
raspen			= <i>tarouati</i>	
Steen om kassave te	117	<i>tepu</i>		Tisch auf dem man Man-
raspen				dioka reibt.
Blikken rasp	118	<i>simali</i>	Voc. 301	Stein zum Zerreiben der
Kassavepers	119	<i>tinkî</i>		Mandioka.
Kassavezeef, vierkante	120	<i>manari</i>	Voc. 194	Raspel aus Eisenblech.
" ronde	121	<i>pankali</i>	T. III 86	Mandiokapresse.
Draagkorf	122	<i>katali</i>	Voc. 71	Sieb, viereckiges.
Id. van palmblad	123	<i>tllo-pang</i>	Verg. n°. 12	" rundes.
Pagaal, blikken trommel,	{ 124	<i>pakarâ</i>	Voc. 241	Tragekorb.
koffer	{ 125	<i>pakali</i>		— aus Palmblatt
	{ 126	<i>apûlwa-top</i>	U. x 208	Pagal, Blechkasten, Koffer.
Slentel	{ 127	<i>apûra top</i>		
Mand	128	<i>pilâsi</i>		Schlüssel.
Bakje van palmblad	129	<i>pômuit</i>		Korb.
				offenes Körbchen aus Palm-
Katoen in alle vormen	Zie vi			blatt.
				Baumwolle in allen Formen.

Upurui.

Spoel voor katoenspinnen	130 <i>mauru-kun-top</i>	U. x 222
	131 <i>kalapitpe</i>	
Schijfje aan id.	132 <i>italing</i>	
Zeilgras, pita	Zie vi	
Touw, koord	133 <i>kuria</i>	Voc. 12
	134 <i>yuvare</i>	
Tabak	Zie vi	
Ind. sigaret	135 <i>tamuion</i>	
Pijp	136 <i>tamui-ri-top</i>	
Roekoe-verf	Zie vi	
Arendsdons der Trio's	137 <i>mali</i>	T. III 103
Kam	138 <i>omekai</i>	K. III 102
Spiegel	139 <i>arua</i>	
Kalebasje } met	140 <i>sipē</i>	
Bamboe-buisje } verf	141 <i>sipet</i>	
Kamisa	142 <i>kamisa</i>	Sp., Port.)
	143 <i>kwēyu</i>	
Vrouwenschortje	144 <i>ōyu</i>	Voc. 145
	145 <i>pena</i>	
De horizontale strepen		
boven		
De meander	146 <i>pašimekun</i>	
De franje	147 <i>umot</i>	
Katoenen beenband	148 <i>waipu</i>	K. III 106
Franje daarvan	149 <i>ipisān</i>	
Gordel van katoen	150 <i>akualē</i>	Voc. 239
" " kwatta-haar	151 "	
	152 <i>alimi-ipot</i>	
(Halssnoer van) bruine	153 <i>tarairu</i>	
zaden,	154 <i>pilipili</i>	
	155 <i>kulitu</i>	
—, roode zaden,	156 <i>onosue</i>	
—, Jobstranen, zaden van	157 <i>sampire</i>	
<i>Coix Lacryma</i> L.,		
—, ronde zwarte zaden,	158 <i>paraka-putpō</i>	Verg. vi Zaad
—, cylindrische " " ,	159 <i>sarā</i>	
(T. III 115)		
—, tijgertanden,	160 <i>kaikui-yi</i>	
—, stukken zeeschelp,	161 <i>opuipō</i>	
—, katoen,	162 <i>mauru</i>	
	163 <i>kahuru</i>	
—, kralen,	164 <i>kašuru</i>	
	165 <i>kahuru tēpu</i>	
—, groote blauwe —,	166 <i>tiuliem tēpu</i>	
	167 <i>tikrāke</i>	
kleine witte —,	168 <i>wapumān</i>	
" lichtblauwe —,	169 <i>kahuru wapoman</i>	
—, " paarsblauwe —,	170 <i>kopayaikāman</i>	
" paarse —,	171 <i>silirma</i>	
" lichtbruine —,	172 <i>sililman</i>	
	173 <i>akawaktapurakon</i> (mis-	
	schien <i>akawak-t-apura-</i>	
	<i>kon</i> = vleugels van een	
	marai?)	

Kattunspule.

Wirtel derselben.

Agavefasern.

Tau, Schnur.

Tabak.

Ind. Cigarre.

Pfeife.

Rukufarbe.

Adlerflaumfeder der Trio's.

Kamm.

Spiegel.

kleiner Kürbis } mit Farb-
Bambusbüchse } stoffen.

Frauenschürzchen.

die wagerechten Streifen
derselben obenan.

der Maeander } derselben.
die Franse }

Wadenband.

Franse desselben.

Gürtel aus Baumwolle.

" " Koatahaar.

(Halsschnur aus) braunen
Samenkörnern,

roten id.,
weissen id.,

runden schwarzen id.,
cylindrischen " "

Tigerzähnen,
Seemuschelstücken,
Baumwolle.

Glasperlen,

grossen blauen —,

kleinen weissen —,

" hellblauen —,

" blauvioletten —,

" violettfarbigen —,

" hellbraunen —,

Halsschnur aus

Hals- snoer	{ middelgrote rose kralen	174	<i>maipumoman</i>
van	{ witte knoopjes	175	<i>pita</i>
Krans van veeren (hoofd- tooisel)		176	<i>apomali</i>
Oorhanger		177	<i>panamutā</i>
Kleine zwarte kegeltjes (onderdeel)		178	<i>wiropotil</i>
Kapittelstokje		179	<i>apupalašina</i>
Sjerp van kralen		180	<i>iapan</i>
Polsband		181	<i>amekayo</i>
		182	<i>megāyā</i>
Vingerring		183	<i>omatāu</i>
		184	<i>entēru</i>
Eur. hoed		185	<i>hapo</i>
„ jas		186	<i>sapo</i>
Stof, hemd		187	<i>ponu-eni</i>
		188	<i>simisg</i>
Broek, slobkous		189	<i>asi-eni</i>
		190	<i>naš-eni</i>
Schoen		191	<i>hapatu</i>
		192	<i>pupu-īni</i>
Groote hoed voor de <i>pono</i> -dans		193	<i>olok</i>
Geraamte daarvan		194	<i>olok-aponpō</i>
Banden veeren, geel en (onderdeelen) rood		195	<i>sapika</i>
	groen	196	<i>horchorę</i>
	zwart	197	<i>kiapok</i>
	wit	198	<i>pia</i>
Uitstekende witte kippen- vederen		199	<i>siglit</i>
Afhangende id. (geheel onderaan)		200	<i>olonakang</i>
Mozaïk van veeren, wit		201	<i>tisi</i>
zwart		202	<i>tilu</i>
Eenvoudige vederkroon		203	<i>hamire</i>
		204	<i>samire</i>
Oorveder		205	<i>panapot</i>
Mantel van reepen boom- schors		206	<i>nukla</i>
Plakkaat van vederen, rugsieraad		207	<i>harikete</i>
Id., kleiner		208	<i>alīpta</i>
Korte vedermantel of		209	<i>hulu</i>
gordel		210	<i>sulu</i>
Stokje met opgemaakte aravederen		211	<i>ipasikil</i>
Ara-veder		212	<i>konolo-atki-rę</i>
Witte uitgeknipte veertjes aan de punt daarvan		213	<i>kulaši tupunāmai</i>

Gal. chapeau de paille
pour danser =
apomaliri

T. I 42

(Port., Fr.)

K. I 45

Voc. 238

Verg. n°. 9

Bak. hell = *tisēnihēi*

T. III 157

T. III 159

Upurui.

Hals-
schnur { mittelgrossen ro-
senfarbenen Kralen.
aus { weissen Knöpfen.
Federkranz (Kopfschmuck).

Ohrgehänge.
kleine schwarze Kegelchen
(Teil desselben).
Knebel, ähnlich dem einer
Uhrkette.
Schärpe aus Perlen.

Pulsband.

Fingerring.

Eur. Hut.

„ Rock.
Stoff, Hemd.

Hosen, Gamasche.

Schuh.

grosser Hut für den *Pono*-
Tanz.

Gerippe desselben.
Federbänder gelbe (Teile der-
selben) und rot.

grün.
schwarz.
weiss.

hervorstehende weisse
Hühnerfedern.

herabhängende id. (ganz
unten).

Federmosaik. weiss.

„ , schwarz.

einfache Federkrone.

Ohrfeder.

Mantel aus Streifen Baum-
rinde.

Rückenschmuck. Platte mit
Federmosaik.

Id., jedoch kleiner.

kurzer Mantel oder Gürtel
aus Federn.

Stöckchen mit Schmuck-
federn vom Ara.

Ara-Feder.

an der Spitze derselben be-
festigte ausgekerbte weisse
Federchen.

Upurui.		
De steel daarvan	214 <i>pašik-epil</i>	der Stiel derselben.
Het staartje, over den steel geschoven	215 <i>makui</i>	darüber geschobener Tier-schwanz.
Vleugeldekschilden van prachtkevers (<i>Euchroma</i>)	216 <i>lapok-lapok</i>	Deckschilde von Pracht-käfern (<i>Euchroma</i>).
Strengen katoen, te dragen op den rug	217 <i>alepatapulu</i>	Baumwollstränge: getragen auf dem Rücken.
aan de <i>hamiré</i> (zie N ^o . 203)	218 <i>upisa</i>	am <i>hamiré</i> .
„ „ ooren	219 <i>tanon</i>	
„ „ bovenarm	220 <i>takuwa</i>	an den Ohren.
„ „ onderarm	221 <i>epupatg</i>	am Oberarm.
Beenband van zaden van <i>Thevetia nerifolia</i>	222 <i>âmeksä</i>	„ Unterarm.
Soort <i>olok</i> (zie 193) aan een plankje bevestigd, om in de hand te houden	223 <i>kuai</i>	Verg. T. I 42 Gal. <i>Thev. ner.</i> = <i>ahouai</i>
Fluit van bamboe	224 <i>tamoyetpe</i>	Beinband aus Samenkörnern der <i>Thevetia nerifolia</i> .
Groote id.	225 <i>lue</i>	eine Art an einem Brett befestigter <i>Olok</i> , in der Hand gehalten.
Pansfluitje	226 <i>talulupan</i>	vi Bamboe
Schildpadschild	227 <i>tule</i>	Bambusflöte.
	228 <i>pulepule</i>	grosse id.
		Araq. jabuty = <i>purpurü</i> Apar. Curuá tracaja = <i>pourpoure</i>
		Pansflöte.
		Rückenschild der Schildkröten.
Beenen fluit	229 <i>kapao y-etpö</i>	knöcherne Flöte.
Bord van vlechtwerk voor de <i>maraka</i>	230 <i>kumana</i>	flaches Geflecht für die „ <i>maraka</i> “, die Wespenprobe.
Uurwerk, kompas, glazen lens	231 <i>sisi</i>	Uhr, Kompass, Glaslinse.
In cM. verdeelde meetbaak	232 <i>baka-top</i>	Messstock mit cM.-Teilung.
Buigtang	233 <i>šipara-nman</i>	Bügezange.
Dokters-instrument waarmee een zandvloo verwijderd wordt	234 <i>sika-iki-top</i>	medizinisches Instrument zum Entfernen eines Sandflohes.
Potlood	235 <i>taliki</i>	Bleistift.
Tafel	236 <i>palanka</i>	Tisch.
„ onderstel	237 <i>palant-eipu</i>	Untergestell desselben.
Lampeglas	238 <i>opo-l-ññ</i>	Lampenglas.
Lampekup	239 <i>wapakolong</i>	Lampenschirm.
Paraplu	240 <i>paleapö</i>	Regenschirm.
Iets om rijst in te doen (een blikje b. v.)	241 <i>alesi-ini</i>	(Fr.) Reisbehälter (eine Blechbüchse z. B.).
Tabakszak	242 <i>tamui-ini</i>	Tabaksbeutel.
Kaft van een boek, om hulsel in het algemeen.	243 <i>iyom</i> 244 <i>yom</i>	Umschlag eines Buches, Hülle im allgemeinen.

U. IV.

Hemel	1 <i>käpu</i>	Voc. 67	Himmel.
Wolk	2 <i>olosire</i>		Wolke.
Cumulus-wolken	3 <i>tapurumne</i>		Cumulus-Wolken.
Cumulo-nimbus-wolken (aan den horizon)	4 <i>kapu avalali</i>		Cumulo-nimbus-Wolken (am Horizont).

Licht bewolkte lucht	5 <i>kapu ti-miri-ri-he</i>	U. x 236	Upurui. leicht bewölkter Himmel.
Idem (cirro-cumulus)	6 <i>kapu meri-ré</i>		id. (Cirro-cumulus).
Ochtendnevel, mist	7 <i>mutu mánn</i>	Voc. 47	Frühnebel.
Wind	{ 8 <i>taun</i>		Wind.
	{ 9 <i>pita</i>	Voc. 258	
Zon	10 <i>šiši</i>	Voc. 305	Sonne.
Zonsopkomst	{ 11 <i>šiši te-akta-i</i>	Ch. <i>sis actayao</i> , Bak. <i>šiši</i>	
	{ 12 <i>šiši te-ekakta-i</i>	<i>eyasé-ho</i> , Cum. <i>salir</i> = <i>hu-ecakta-che</i>	aufgehende Sonne.
Zonsondergang	{ 13 <i>šiši tchanmakai</i>		untergehende Sonne.
	{ 14 <i>šiši tutei</i>		
De zon staat hoog	15 <i>šiši pepta</i>		die Sonne steht hoch.
Ochtend	16 <i>koko-psik</i>	Voc. 74	Morgen.
Middag	17 <i>kamanpora</i>		Mittag.
Vallen van den avond	18 <i>tekomamhé</i>	Voc. 74	Abenddämmerung.
Avond	19 <i>ualunak</i>	Voc. 14	Abend.
Nacht	20 <i>koko</i>	Voc. 74	Nacht.
Maan	21 <i>nunuo</i>	Voc. 227	Mond.
Nieuwe maan	22 <i>amuničm</i>		Neumond.
Wassende maan	23 <i>ekine</i>		zunehmender Mond.
Volle maan	24 <i>tetuke</i>		Vollmond.
Afnemende maan	25 <i>tehakaine</i>		abnehmender Mond.
Ster	26 <i>širika</i>	Voc. 304	Stern.
Melkweg	27 <i>kumaka haretpö</i>		Milchstrasse.
Jupiter, Sirius	28 <i>taparuka</i>		Jupiter, Sirius.
Plejaden	29 <i>enán</i>	Arawak <i>wijua</i> , Cariay <i>coñnaua</i> , Manao <i>ynaua</i> .	Plejaden.
Droge tijd	30 <i>wei tóppe</i>		Trockenzeit.
Regentijd	31 <i>kopo-me</i>		Regenzeit.
Donder	32 <i>tarara</i>		Donner.
Schaduw	{ 33 <i>tamutai</i>		Schatten.
	{ 34 <i>i-amoréngpö</i>		
Grond, bodem (in een hut)	35 <i>tauai</i>		Erde, (Grund einer Hütte).
Zand	{ 36 <i>hamut</i>		Sand.
	{ 37 <i>samut</i>	T. iv 33	
Stof op den bodem	38 <i>lo</i>	K. iv 40	
Vuil aan de zoldering	39 <i>pöpö</i>		Staub auf dem Fussboden.
Rots, steen	40 <i>tčpú</i>	Voc. 314	Schmutz an der Decke.
Platte rots	41 <i>tčpú lapa</i>		Fels, Stein.
Niet platte rots	42 <i>ilapaymé</i>		platter Fels.
Helling van de rots	43 <i>ipui</i>		ein nicht platter Fels.
Gat in de rots	44 <i>aykipapayme</i>		Abhang des Felsens.
Goud	45 <i>karakuli</i>		Loch im Felsen.
IJzer	46 <i>šiparali</i>		Gold.
Lood	47 <i>piroto</i>		Eisen.
Berg	{ 48 <i>ipui</i>		Blei.
	{ 49 <i>tene</i>		Berg.
Heuvel	50 <i>akili</i>		Hügel.
Bergpiek	51 <i>haranne</i>		steiler Berg.
Niet steile berg	52 <i>ohipokena</i>		sanft ansteigender Berg.
Vlak terrein	53 <i>acakana</i>		ebenes Terrain.
Bosch	54 <i>ituta</i>	Voc. 325	Wald.

Upurui.			
Pad, weg	55 <i>hema</i>	Voc. 51	Pfad, Weg.
	56 <i>ema</i>		
	57 <i>oma</i>		
Savane	58 <i>ona</i>	Mac. COUDR. <i>ouana</i>	Savane.
Water	59 <i>tuna</i>	Voc. 316	Wasser.
Zee	60 <i>parana</i>	Voc. 249	Meer.
Rivier	61 <i>tuna</i>		Fluss.
Kreek	62 <i>polili</i>	Voc. 178	Bach, kleiner Fluss.
Deze zijde der rivier	63 <i>etetei</i>		diese Seite des Flusses.
Overzijde " "	64 <i>uwukumēi</i>		jene Seite des Flusses.
	65 <i>tumakumō</i>		
Bovenkant van de val	66 <i>tuna enat</i>		Flusslauf oberhalb eines Wasserfalles.
Monding	67 <i>kuntal</i>	K. iv 71	Mündung.
Bovenstrooms	68 <i>atipoi</i>		oberhalb (des Flusses).
Benedenstrooms	69 <i>amintai</i>		unterhalb (" "
	70 <i>ametak</i>		
Hooge waterstand	71 <i>tuna tupke</i>		hoher Wasserstand.
Lage "	72 <i>tuna uataimō</i>		niedriger "
Val	73 <i>isoli</i>	K. iv 78	Wasserfall, Stromschnelle.
	74 <i>isoli</i>		
Onstuimig water onder een val	75 <i>sipaši paru</i>	T. iv 52	ungestümes Wasser unterhalb eines Wasserfalles.
Draaikolk	76 <i>wirime</i>		Strudel.
Water uit een gat in de rots opborrelend	77 <i>tuna munimn</i>		aus einem Felsloch aufsprudelndes Wasser.
Bruisend geluid	78 <i>tilili</i>		brausender Laut.
Stroom	79 <i>apetumhak tuna</i>		Strom.
Weinig stroom	80 <i>totaihe tuna</i>		wenig Strom.
Waterpoel in de rots	81 <i>aglomnai</i>	Verg. U. x 262	Wassertümpel im Felsen.
Moeras, modder	82 <i>kulisa</i>		Sumpf, Schlamm.
Moeras	83 <i>purime</i>	K. iv 81	Sumpf.
Witte leem	84 <i>nenuō</i>		weisser Lehm.
Eiland	85 <i>amonta</i>	T. iv 57	Insel.
	86 <i>pao</i>	K. iv 86	
Aanlegplaats	87 <i>kanawa-kan-top</i>		Landungsplatz.
Vuur	88 <i>uapot</i>	Voc. 149	Feuer.
Vlam	89 <i>tilili uapot</i>		Flamme.
	90 <i>uapot tilili</i>		
Rook	91 <i>alisiwa</i>		Rauch.
Brandhout (in het vuur)	92 <i>uaporakon</i>		Brennholz (im Feuer).
" (nog niet in het vuur)	93 <i>wapurumuit</i>		" (noch nicht im Feuer).
Asch	94 <i>clučtpō</i>		Asche.
Houtskool	95 <i>tapuručtpō</i>		Holzkohle.

U. VII.

ik	1 <i>eu</i>	ich.
	2 <i>yu</i>	
	3 <i>amō</i>	
Jj	4 <i>amole</i>	du.
	5 <i>mūē</i>	

U purui.

Hij	{ 6 <i>māgli</i>	er.
	{ 7 <i>inele</i>	
Deze, dit	{ 8 <i>šin</i>	dieser, dieses.
	{ 9 <i>sere</i>	
Een ander	{ 10 <i>akon</i>	ein anderer.
	{ 11 <i>amu</i>	
Wie?	12 <i>enik?</i>	wer?
Wat?	{ 13 <i>eti?</i>	was?
	{ 14 <i>ōti?</i>	
Wat is dit?	{ 15 <i>eti šin?</i>	was ist das?
	{ 16 <i>āti here?</i>	

U. VIII.

1	{ 1 <i>pekénaptō</i>	Voc. 312.	
	{ 2 <i>auini</i>		
2	{ 3 <i>sakéne</i>	Voc. 50.	
	{ 4 <i>hakéne</i>		
3	{ 5 <i>cherue</i>	Voc. 52.	
	{ 6 <i>heruaw</i>		
4	7 <i>chepitine</i>	T. VIII 8.	
5	8 <i>iputuminitpe</i>		
6	{ 9 <i>omome</i>		
	{ 10 <i>hakpoi</i>		
7, 8, 9	11 <i>omome</i>		
10	{ "		
	{ 12 <i>kōle-psik</i>		
20	13 <i>pupu-puna</i>		
Veel	{ 14 <i>kōle</i>		viel.
	{ 15 <i>hapoi</i>	Voc. 78.	
Tamelijk veel	Als n°. 12		ziemlich viel.
Weinig	16 <i>apsik</i>	Voc. 266	wenig.
Genoeg	17 <i>maka</i>		genug.
Alles, allen	{ 18 <i>emērō</i>	Voc. 311	alle, alles.
	{ 19 <i>papuru</i>		
Hier	{ 20 <i>tāle</i>		hier.
	{ 21 <i>tan</i>		
Ginds	22 <i>šia</i>		dort.
Ver	{ 23 <i>krephak</i>		weit.
	{ 24 <i>krepsak</i>		
Tamelijk ver	25 <i>krephak-psik</i>		ziemlich weit.
Nabij	{ 26 <i>moyera</i>		nahe.
	{ 27 <i>moyira</i>		
Voor	28 <i>akiname</i>		vorn.
Achter	29 <i>okonne</i>		hinten.
Bovenstrooms enz.	Zie U. iv 63—70		oberhalb u. s. w.
Rechts	30 <i>yompanage</i>		rechts.
Links	31 <i>ayum</i>		links.
Boven	32 <i>-po</i>		oben.
Onder	33 <i>opine</i>		unten.
Waar?	{ 34 <i>nepo?</i>		wo?
	{ 35 <i>tepone?</i>		

U purui.			
Heden, thans	{ 36 <i>simalé</i>		heute, jetzt.
	{ 37 <i>simaléle</i>		
Gisteren	38 <i>kokone</i>	Voc. 74	gestern.
Eergisteren	39 <i>mun-kokone</i>	Voc. 196	vorgestern.
Morgen	{ 40 <i>anumale</i>		morgen.
	{ 41 <i>koropo</i>		
Overmorgen	42 <i>mun-anumale</i>	Voc. 196	übermorgen.
Kort geleden	43 <i>yaneme</i>		vor kurzer Zeit.
Lang „	{ 44 <i>upák</i>		„ langer „
	{ 45 <i>uphák</i>		
Weldra	46 <i>tinére</i>		bald.
Steeds	47 <i>tusule</i>		immer.
Vervolgens	48 <i>moroinep</i>		nachher.
Snel	49 <i>asi</i>		schnell.
Langzaam	50 <i>asimna</i>		langsam.
Slechts	51 <i>lekín</i>	Voc. 295	nur.
Ook	Zie U. x 316		auch.
Omdat	„ „ 313, 314		weil.
Evenals, hetzelfde	52 <i>malele</i>		ebenso wie, dasselbe.
	Zie U. x 315		
Goeden dag! (bij aankomst)	{ 53 <i>ariki!</i>		guten Tag! (bei Ankunft).
	{ 54 <i>arikitá!</i>		
Ja	55 <i>ohó</i>		ja.
Neen	56 <i>na</i>		nein.
Uitroepen: toestemming	{ 57 <i>na</i>		Ausrufe: Zustimmung.
	{ 58 <i>ma</i>		
— : verwondering	{ 59 <i>móŋ</i>		— : Verwunderung.
	{ 60 <i>sia</i>		

U. IX.

Wit	1 <i>tikráke</i>		weiss.
Zwart	2 <i>talilíne</i>		schwarz.
Rood, bruin	3 <i>tapíre</i>	Voc. 27	rot, braun.
Geel	4 <i>tauam</i>		gelb.
Blauw	Zie U. III 165 enz.		blau.
Bang, bevreesd	{ 5 <i>elanmak</i>		bange, furchtsam.
	{ 6 <i>elanmhak</i>		
Niet bang	7 <i>elamna</i>		nicht bange.
Bitter	8 <i>maikán</i>	K. IX 7	bitter.
Bol (de rug van een boog)	9 <i>asilé</i>		rund (der Rücken eines Bogens).
Boos	{ 10 <i>ipok-erá</i>		böse.
	{ 11 <i>ipok-ere</i>		
Diep	12 <i>tupke</i>	Apar. <i>tououpiké</i> Mac. viel = <i>toukó</i>	tief.
Dik (een mensch)	13 <i>tínnáke</i>		dick (ein Mensch).
Dood	Zie U. x 229, 230		tot.
Dronken	14 <i>tonameptei</i>		trunken.
Droog	15 <i>teasír</i>		trocken.
Gierig	16 <i>amumhak</i>	Voc. 19	geizig.

	17 <i>ipok</i>	Voc. 9	
Goed, handig	18 <i>ipokö</i>		gut, geschickt.
	19 <i>irupa</i>		
Zeer goed	20 <i>ipok-rép</i>		sehr gut.
Hier is het	} goed	21 <i>sin aire</i>	hier ist es
Dit is			
Niet goed	Als n°. 10		nicht gut.
Minder goed	22 <i>ipok-erá-psik</i>		weniger gut.
Groot	23 <i>pepta</i>		gross.
Zeer groot	24 <i>pepta apoi</i>		sehr gross.
Die savane is zeer groot!	25 <i>peptá-me ona!</i>		jene Savane ist sehr gross!
Hard	26 <i>takipse</i>	T. ix 19	hart.
Helder (een lamp)	27 <i>hauém</i>		hell (eine Lampe).
Niet helder	28 <i>atehí</i>		nicht hell.
	29 <i>auaptu</i>		
Hol (de rug van een boog)	30 <i>hapkanawakit</i>		hohl (der Rücken eines
	31 <i>kanawakit</i>		Bogens).
Hoog	32 <i>kawé</i>	Voc. 62	hoch.
„ (in het bijzonder een berg)	33 <i>kawenhak</i>		„ (namentlich von einem Berge).
Jong			jung.
Een jonge kwatta	34 <i>apsik alimi</i>		ein junger Koata.
	35 <i>apsik</i>	Voc. 266	
Klein	36 <i>atking</i>		klein.
	37 <i>aking</i>		
Kort	38 <i>kúpe</i>		kurz.
Kort haar	39 <i>yomhet kúpe</i>		kurzes Haar.
Koud	40 <i>tiephé</i>		kalt.
Krom	41 <i>wiyom</i>		krumm.
Kronkelend	42 <i>wirime</i>		schlängelnd.
Lang	43 <i>kupime</i>		lang.
Ledig	44 <i>tikamhé</i>		leer.
	45 <i>ipok</i>		
Lekker (een spijs)	46 <i>ipoka</i>		schmackhaft.
	47 <i>yague</i>		
	48 <i>tipupsak</i>		
Niet lekker	49 <i>ipok-erá</i>		unschmackhaft.
	50 <i>oóime</i>		
Licht, niet zwaar	51 <i>hoime-na</i>		leicht.
	52 <i>yeputaine</i>		
Mager (een mensch)	53 <i>ctumhak</i>		mager.
Moe	54 <i>amunsak</i>		müde.
	55 <i>petukár</i>		
Mooi, aardig	56 <i>petukáru</i>		schön, hübsch.
	57 <i>kuramu</i>		
Nat	58 <i>rukululi</i>	Voc. 81	nass.
	59 <i>yóng</i>		
Nieuw	60 <i>yanemé</i>		neu.
	61 <i>upakat-tapek</i>		
Ondiep	62 <i>uataime</i>		seicht.
	63 <i>ahpé</i>		
Onwaar	64 <i>ahpé-me</i>		unwahr.
Oud (een mensch)	65 <i>yum</i>	Voc. 322	alt (ein Mensch).

Upurui.

	66 <i>ium</i>		
Oud (een voorwerp)	{ 67 <i>upakat</i>		alt (ein Gegenstand).
	{ 68 <i>opakahat</i>		
Recht	69 <i>hapom</i>		gerade.
Rond (een cirkel)	70 <i>tantamirik</i>		rund (ein Kreis).
Rijp	{ 71 <i>tapire</i>		reif.
	{ 72 <i>ulala</i>		
Scherp	73 <i>iépsak</i>	Voc. 92	scharf.
Slecht (een mensch)	74 <i>uayamö</i>	Voc. 327	schlecht (ein Mensch).
Sterk	{ 75 <i>apetímhak</i>		stark.
	{ 76 <i>anumhak</i>		
Stomp, niet scherp	77 <i>iéra</i>	Zie n°. 37	stumpf.
Tevreden	78 <i>toake</i>	Zie U. x 149	zufrieden.
Vierkant	79 <i>topkgle</i>	Verg. U. x 33	viereckig.
Vol	80 <i>tupke</i>		voll.
Vrijgevig	{ 81 <i>anumna</i>	Verg. n°. 16	freigebig.
	{ 82 <i>kolekuamik</i>		
	{ 83 <i>apé-ora</i>		
Waar	{ 84 <i>apéra</i>		wahr.
	{ 85 <i>ampéra</i>		
Ik lieg niet	86 <i>ape-ola yu</i>		ich lüge nicht.
Warm	87 <i>asipsak</i>	Voc. 55	heiss.
Welvarend	88 <i>uame</i>		gesund.
Ziek, pijnlijk	{ 89 <i>uamerá</i>		krank, schmerzhaft.
	{ 90 <i>etímhak</i>	Voc. 140	
Zwaar	91 <i>tiyme</i>		schwer.

U. x.

Aansteken.			anzünden.
Vuur —	1 <i>napá rakongmak</i>	T. x 1	Feuer —.
Sigaar —	2 <i>tamui i-pongmaklé</i>	K. x 1—3	Cigarre —.
Afleggen (een halssnoer)	3 <i>tohé</i>		ablegen (eine Halsschnur).
Baden	{ 4 <i>epe-he</i>	Voc. 121	baden.
	{ 5 <i>t-au-epe-he</i>		
Ik ga —	{ 6 <i>t-e-epi-hé yu</i>		ich gehe um mich zu —
	{ 7 <i>sukumiti psik eu</i>	Voc. 76, 80?	
Barsten (een pot, een korjaal)	8 <i>t-akurikai</i>		bersten (ein Topf, ein Kanu).
Begraven	9 <i>oro-nar</i>	Verg. U. iv 38	beerdigen.
Begrijpen	10 <i>sukuti</i>	K. x 282—284	begreifen.
Beklimmen			besteigen.
Berg —	11 <i>ipui t-anuk-hé</i>	Voc. 234	einen Berg —.
Besmeren			bestreichen.
(Pitavezels) — met <i>mataki</i>	12 <i>matáki-ke t-ekupai</i>	K. x 4, 5	(Agavefasern) — mit <i>mataki</i> .
— met <i>roekoe</i> .	Zie n°. 48		— mit <i>Rukufarbe</i> .
Binden (vederen aan een pijl)	13 <i>te-pum-he</i>	Voc. 167	binden (Federn an einen Pfeil).
De korjaal vastbinden	14 <i>kanawa te-pum-he</i>		das Kanu befestigen.
(Een hond) vastleggen	15 <i>i-pum-kelé</i>		(einen Hund) festbinden.
Bind de hond vast, zeg ik!	16 <i>kaikui pumö-kö, tikai!</i>		binde den Hund fest, sage ich!

Bind de korjaal vast!	17 <i>kanawa e-pumö-kö!</i>		Upurui. befestige das Kanu!
De hangmat binden (op- hangen)	18 <i>etat uapté</i>	Cum. <i>ku-ahuapta-ze</i> , Bak. <i>yatö</i> , K. x 386, T. x 9, 10	die Hängematte ausspannen.
Een knoop leggen	19 <i>i-pumö-kö</i>		einen Knoten schlingen.
Blaffen	{ 20 <i>ohoho</i> 21 <i>ötse maroya</i>		bellen.
Beblazen (met tabaksrook, door den piai)	22 <i>unkutpö</i>		anhauchen (mit Tabak, der Arzt).
Blijven, verblijven			bleiben.
Ik blijf geruimen tijd hier	23 <i>tale tusule-psik eu</i>		ich bleibe längere Zeit hier.
Boren (een gat in pijlriet—)	24 <i>ihakahamöi</i>		bohren (ein Loch in Pfeil- rohr —).
Braden	{ 25 <i>ipuruke</i> 26 <i>t-aihé</i>	T. x 83, 84	braten.
Braken			erbrechen.
Kasjiri —	27 <i>oki t-arekai</i>	Voc. 40	Kaschiri —.
Branden (een kostgrond, huis enz.)	{ 28 <i>tenahe</i> 29 <i>n-ikru-ti</i>		brennen.
Als de Trio's dood zijn worden ze niet verbrand.	30 <i>Tlio t-eremop-se-aptau</i> <i>enahe-ua</i>		die Trio's werden nach ihrem Tode nicht verbrannt.
(Een korjaal) uitbranden	31 <i>kanawa toahe</i>		(ein Kanu) ausbrennen.
— (een vinger)	32 <i>pikat</i>		brennen (den Finger).
Breken	{ 33 <i>t-üpkéle</i> 34 <i>t-üpkélei</i>	Voc. 235	zerbrechen.
Brandhout sprokkelen	35 <i>wapurumüüt t-üpkélei</i>		Brennholz zusammen lesen.
Brengen			bringen.
Breng water!	36 <i>tuna énep-kö!</i>	Voc. 113	bringe Wasser!
Breng!	{ 37 <i>énep-kö!</i> 38 <i>énep-ta!</i>		bringe!
Reik mij het katoen aan	39 <i>mauru énep-kö tikai!</i>		reiche mir die Baumwolle.
Leg eens aan met de korjaal	40 <i>kanawa énep-kö!</i>		lege einmal an mit dem Kanu.
Te drinken brengen	41 <i>tekalaimoi</i>		zu trinken bringen.
Bijten	42 <i>yetsé</i>		beissen.
Dansen, stampen met den voet	43 <i>toai</i>		tanzen, mit dem Fusse stampfen.
Doen			tun.
De rivier vormt voort- durend vallen	44 <i>tuna itsöli-pök lekín</i>		der Fluss bildet fortwährend Stromschnellen.
Wat doet ge?	45 <i>éti-pök?</i>		was tust du?
Doet ge dit?	46 <i>hére-pök?</i>		tust du dies?
Visch bedwelmen met nekoe	47 <i>hülihüli-pök</i>		Fisch mit Neku betäuben.
Besmeren met roekoe	48 <i>onot-pök</i>		mit Rukufarbe bestreichen.
Rookten (tabak)	49 <i>tamui-pök</i>		rauchen (Tabak).
Spreken	50 <i>omili-pök</i>		sprechen.
Tooveren, piaien	51 <i>piat-pök</i>		zaubern.
Vegen	52 <i>pisa-pök</i>		fegen.
Rookten (vleesch of visch) op de barbakot	53 <i>yara-pök</i>		räuchern (Fisch oder Fleisch) auf dem Bratrost.
Dooden	{ 54 <i>s-urvé-i</i> 55 <i>s-urvé-i</i>	Voc. 156	töten.
De Indianen zullen hem (een leguaan) doodden	56 <i>kalina suwéi</i>		die Indianer werden ihn (einen Leguan) töten.

Upurui.			
Draaien			
De rivier draait (maakt een bocht)	57 <i>tuna y-erama-i</i>	Cum. <i>yrama-ze</i>	drehen.
Zich (zittend) omdraaien	58 <i>te-e-pum-lama-i</i>		der Fluss macht eine Krümmung.
Dragen			sich (sitzend) umdrehen.
Ik draag het	59 <i>éu s-alé-i</i>	Voc. 41	tragen.
Draag mijn hangmat!	60 <i>état t-eré-i!</i>		ich trage es.
Breng dit aan Makoti!	61 <i>sin Makoti y-alé-ta!</i>		trage meine Hängematte!
Neem het eten weg!	62 <i>ale-kele-mna!</i>		bring die Speise dem Makoti!
Zij brengen hangmatten naar de Joeka's	63 <i>état t-eré-i Yuka-po-nan</i>		trage die Speise fort!
Breng het (een spiegeltje) weg!	64 <i>ale-ké!</i>		sie bringen den Aucanern Hängematten.
	65 <i>t-eli-he</i>	Voc. 40	trage es (ein Spiegelchen) fort!
	66 <i>t-ari-he</i>		
Drinken	67 <i>te-ut-aokhé</i>	Zie n ^o . 72	trinken.
	68 <i>s-eneli</i>	Voc. 111	
Ik drink kasjiri	69 <i>kaširi t-ari-he-wai</i>		ich trinke Kaschiri.
" " veel	70 <i>kole-t-ali-he eu</i>		" " viel.
" ga water drinken	71 <i>tuna t-utéi-ili</i>		" gehe Wasser zu trinken.
	72 <i>te-ot-ukhé</i>	Voc. 7	
Eten	73 <i>t-uhe</i>		essen.
	74 <i>s-one</i>	Voc. 108	
	75 <i>t-ukhe eu</i>		ich esse.
Ik eet	76 <i>s-one eu</i>		
	77 <i>t-ukö-psik eu</i>		ich werde etwas essen.
Ik ga wat eten	78 <i>s-one-psik eu</i>		
Ik ben gereed met eten	79 <i>sone auempo yu</i>		ich bin mit dem Essen fertig.
Fluiten (met den mond)	80 <i>poti</i>		pfeifen (mit dem Mund).
Fluitspelen (in de korjaal)	81 <i>péupéu</i>		auf der Flöte spielen (im Kanu).
	82 <i>yéui tetéi</i>		gehen.
Gaan, heengaan			
	83 <i>t-utei-yu</i>	Voc. 324	
Ik ga heen!	84 <i>ite a-i</i>		ich gehe fort!
	85 <i>n-issa-n yu</i>		
Mijnheer, ik ga heen	86 <i>tamu, t-utéi-me yu</i>		mein Herr, ich gehe.
Ik ga niet heen	87 <i>t-utéi-ua yu</i>		ich gehe nicht.
	88 <i>ua, it-era</i>		
Neen, ik ga niet heen	89 <i>ua, it-era eu</i>		nein, ich gehe nicht.
	90 <i>tutei-mö?</i>		gehst du fort?
Ga je heen?	91 <i>ammalé t-utei amö?</i>		gehst du morgen fort?
Ga je morgen heen?	92 <i>t-utei</i>		er ist fortgegangen.
Hij is heengegaan	93 <i>t-utei māgli</i>		
	94 <i>kanawa it-era</i>		das Kanu kann dort nicht
De korjaal kan er niet gaan (doelende op een hooge val)	95 <i>kanawa ita-ōra</i>		passieren (in Bezug auf einen hohen Wasserfall).
Moeten we rechtuit gaan?	96 <i>héi hapom lēkin?</i>		sollen wir geradeaus gehen?
Indien zij gaan, gaan zij (d. w. z. ik weet het niet)	97 <i>n-issan-aptau n-issan</i>		wenn sie gehen, so gehen sie (ich weiss es nicht)
Ik ga heen!	98 <i>aimā, tikai!</i>		ich gehe!
	99 <i>ahi!</i>	K. x 115.	
	100 <i>aimā!</i>		
Laat ons gaan! Op weg!	101 <i>aimöt!</i>		lasst uns gehen!
	102 <i>aimöt-kō!</i>		

Loop vlug!	103 <i>n-issa-n asi tikai!</i>		U purui.
Reizen	104 <i>t-utēi-t-utēi</i>		laufe schnell!
	105 <i>s-apu-i</i>		reisen.
Geven	106 <i>t-apekat-se</i>	Voc. 90	
	107 <i>t-epekat-se</i>		geben.
	108 <i>širi</i>		
Men gaf dit niet, ik kocht	109 <i>s-apu-i-ua, t-epekat-se</i>		man gab mir dieses nicht,
het slechts	<i>l-kin eu</i>		ich habe es nur gekauft.
Glad maken (het bindsel	110 <i>t-iket kinme</i>		glätten (die Faserumwin-
van een pijl)			dung eines Pfeils).
Glijden			ausrutschen.
Met den voet in een gat	111 <i>c-herukawakap-top</i>		mit dem Fuss in ein Loch
van de rots glijden			des Felsens rutschen.
Hakken (een boom)	112 <i>t-eket-se</i>	Voc. 4	hauen (einen Baum um—).
	113 <i>t-atkai</i>	Ch. has deshojada planta	
" (een koelastok)		= <i>m-atcan-ca?</i>	" (einen Stock).
	114 <i>t-upkēi</i>	Zie n°. 33	
(Een korjaal) op zij be-	115 <i>t-epikai</i>		(ein Kanu) aussen behauen.
hakken			
" " inwendig	116 <i>kanawa egle-top</i>	Zie n°. 211, 212	" " innen aushauen.
behakken (uithollen)			
Spaander	117 <i>titapoikai</i>		Span.
Hooren	118 <i>panaymai</i>		hören.
Ik versta het niet	119 <i>panaymui-ua u</i>		ich verstehe es nicht.
Hoort ge? Verstaat ge?	120 <i>ti-panaymai?</i>		hörst du? verstehst du?
Zij zijn gestorven aan	121 <i>teremōpse kuamūi-male,</i>		sie sind an Bronchitis ge-
bronchitis, naar ik ver-	<i>panaymui eu</i>		storben, wie ich höre.
neem			
	122 <i>ioti t-upi-se</i>		
Jagen	123 <i>iōt s-upi</i>		jagen.
	124 <i>iōt s-uwē-i</i>		
Hier ging de hond pakira's	125 <i>tāle yēki t-utei, pakira-</i>		hier ging der Hund Pakiras
jagen	<i>pōk</i>		jagen.
Hier heeft mijn hondje	126 <i>tāle eu yēki-psik</i>		hier hat mein Hündchen
eenen tapir gejaagd,	<i>mai puri-pōk, suwēi-yu</i>		einen Tapir gejagt, ich
ik heb dien gedood			habe ihn getötet.
Kampeeren, kamp maken	127 <i>ti-komam-hé</i>	U. iv 18	lagern, ein Lager aufschla-
			gen.
Kloppen, tikken	128 <i>ta-yta-y</i>		klopfen, pochen.
Kneden (klei, met de	129 <i>t-epui-he</i>	Voc. 29	kneten (Ton, mit den Hän-
handen)			den).
Een pot maken	130 <i>oha t-epui-tse</i>		einen Topf machen.
Komen, aankomen			kommen.
	131 <i>nompui eu</i>	Voc. 120	
	132 <i>ti-mok-se eu</i>	T. x 75	
Ik ben gekomen	133 <i>ti-mok-he yu</i>		ich bin gekommen.
	134 <i>e-mokō-mō eu</i>		
	135 <i>e-moka</i>		
Ik kom een beetje bij u	136 <i>e-mokō-mō-psik yu</i>		ich komme einen Augen-
			blick zu dir.
De Oepoeroeis kwamen	137 <i>Yuka tuna kuak Upu-</i>		die Upurui kamen an den
aan de Tapanahoni	<i>rui nompui</i>		Tapanahoni.
Kom wat bij mij!	138 <i>mōkō pite tāle</i>		komm einmal einen Augen-
			blick zu mir!

Upurui.			
Jongen, kom!	139 <i>kami, mākō!</i>		Knabe, komm!
Kookten	140 <i>tireke</i>		kochen.
Koopen	{ 141 <i>t-epekat-se</i> 142 <i>epekate</i>	Voc. 90	kaufen.
Ik heb dat kort geleden eerst gekocht	143 <i>yaneme lēkin t-epekat-se yu</i>		ich habe das erst vor kurzer Zeit gekauft.
Krabben	144 <i>tehematse</i>		kratzen.
Kwetsen			verwunden.
Zich — (met een mes)	145 <i>to-ot-okoi</i>		sich — (mit einem Messer).
„ „ („ „ bijl)	{ 146 <i>to-ot-aket-se</i> 147 <i>te-wet-aket-se</i>		„ „ („ einer Axt).
„ „ (den voet)	148 <i>t-et-apiurai</i>		„ „ (den Fuss).
Lachen	{ 149 <i>tawākō</i> 150 <i>toake</i>	Voc. 9.	lachen.
Leenen	151 <i>t-epekat-se psik</i>		leihen.
Liegen	Zie U. IX 83—86		lügen.
Liggen (languit, een mensch)	152 <i>tunkulam</i>	Apar. s'asseoir = <i>touin- kési-kieu</i> Ouay. assiedstoi! = <i>touinkélé!</i>	liegen (ein Mensch, der Länge nach).
Maken			machen.
Een pot —	153 <i>oha t-ikap-he</i>	Voc. 171, 60	einen Topf —
„ hangmat —	154 <i>état t-ikap-se</i>		eine Hängematte —
„ korjaal —	155 <i>kanawa t-ekap-se</i>		ein Kanu —
„ kwejoe —	156 <i>kweyu t-ihe</i>		ein Frauenschürzchen —
Ik heb het (een kwejoe) gemaakt, ik alleen	157 <i>eu t-ekap-se, eu lēkin t-ihe</i>		ich habe es gemacht (ein Kweju), ich allein.
Missen (bij het schieten)	158 <i>takihe</i>		fehlen (beim Schiessen).
Nemen			nehmen.
Neem!	159 <i>apoi-kō!</i>	Voc. 35	nimm!
Neem wat! (tot een vrouw die kasjiri aanreikt, haar uitnoodigend zelf eerst te proeven)	160 <i>kai-ke-psik!</i>	Voc. 58	nimm etwas! (zu einer Frau welche Kaschiri überreicht, sie einladend selbst den ersten Zug zu tun).
Neem dit weg!	161 <i>upap-kō!</i>		nimm dies fort!
Omroeren	162 <i>takuminkai</i>	Verg. T. x 101—103	rühren.
Oogsten			ernten.
Ik ga kassave —	{ 163 <i>uru-pōk-psik eu</i> 164 <i>t-utei yu, uru-psik</i>		ich gehe Mandioka zu —
Ophouden, eindigen			aufhören.
De vallen houden niet op (er komt geen einde aan)	165 <i>itšoli n-ilama-i ua</i>	Zie n°. 57	die Stromschnellen hören nicht auf (sie nehmen kein Ende).
Hou je op met reizen?	166 <i>n-erama-i t-utei?</i>		hörst du auf mit reizen?
De vallen zijn geëindigd (wij zijn boven alle vallen)	167 <i>itšoli t-enat-se</i>	Verg. U. IV 66	die Stromschnellen sind zu Ende (wir sind oberhalb aller S.).
Oprapen	168 <i>t-anemamoi</i>	Voc. 25	aufheben.
Parelen, pagaaien	{ 169 <i>apukuita-pōk</i> 170 <i>siokoro</i> 171 <i>sakolom</i>		rudern.
Piepen (een jonge aap)	172 <i>iatkō</i>		piepen (ein junger Affe).
Plukken (een vogel —)	173 <i>t-ipokai</i>		rupfen (einen Vogel —).

Praten, babbelen	{ 174 <i>warawaram</i> 175 <i>warawaram</i>		plaudern.
Wacht, ik zal met Majoli praten	176 <i>auap, warawaram yu</i> <i>Mayoli-akéré</i>		warte, ich werde mit Majoli reden.
Regenen			regnen.
Er komt regen	{ 177 <i>kopö ti-mok-se</i> 178 <i>kopo-ng-mök</i>		es kommt Regen.
Rieken, ruiken	179 <i>ti-poyné</i>	Voc. 277	riechen.
Het riekt lekker	{ 180 <i>ti-poyné ipok-pola</i> 181 <i>ti-poyné ipophák</i>		es riecht angenehm.
Rollen (klei met de hand tot een slangetje)	182 <i>misimisimisik</i>		ausrollen (Ton mit der Hand zu einer kleiner Schlange).
„ (een korjaal)	183 <i>mewatáke</i>		schaukeln (ein Kanu).
Rotten	184 <i>timatai</i>		verfaulen.
Rijgen (kralen)	185 <i>tumuhepte</i>		anreihen (Glasperlen).
Schenken			schenken.
Water inschenken	186 <i>tuna taitopkai</i>		Wasser einschenken.
Scheppen (water uit een korjaal)	{ 187 <i>kanawa t-ali-wai</i> 188 <i>tuna t-ali-wai</i>	Voc. 40	schöpfen (Wasser aus einem Kanu).
Scheuren	{ 189 <i>tiakai</i> 190 <i>yehemu</i>		zerreißen.
Schieten (met geweer)	{ 191 <i>arkabussa t-emamkai</i> 192 <i>arakabussa t-emamhé</i>		schieten (mit Gewehr).
— (met pijl en boog)	{ 193 <i>teyatoptai</i> 194 <i>suuci pilén-hu</i>		— (mit Bogen).
Schommelen	195 <i>talimai</i>	Voc. 42	schaukeln.
Schoppen	196 <i>tenuymai</i>		einen Fusstritt geben.
Schreeuwen	197 <i>tikattumhe</i>	Voc. 59, U. ix 75	schreien.
Schrijven			
Slaan	198 <i>pita</i>		schlagen.
„ (een stok in den grond)	199 <i>tutumai</i>		einrammen.
Slapen			schlafen.
Ik ga —	200 <i>t-inik-se yu</i>	Voc. 112	ich werde —
Ik ga een beetje —	201 <i>t-inik-se-psik yu</i>		„ „ ein wenig —
Ik heb hier geslapen	202 <i>tále i-énik</i>		ich habe hier geschlafen.
Neen, ik slaap hier niet	203 <i>ua, inik-ira tale</i>		nein, ich schlafe hier nicht.
Men moet (er) slapen	204 <i>t-inik-he molo</i>		man soll (da) schlafen.
Men slaapt onderweg	205 <i>t-inik-he oma-tau</i>		man schläft unterwegs.
Zittend slapen	206 <i>lomo lëkin t-inik-se</i>		stehend einschlafen.
Ik wil slapen	207 <i>inik-po wai</i>		ich will schlafen.
Sluiten	208 <i>t-apu-he</i>	Voc. 33	schliessen.
Slijpen, scherpen	209 <i>ti-epi-sé</i>	Voc. 92	schleifen.
Een stok punten	210 <i>ti-ep-hé</i>		einen Stock zuspitzen.
Snuiten (neus —)	211 <i>kwama-ta-kai</i>	U. I 19	sich die Nase putzen.
Snuiven	212 <i>imna mušimotka</i>		schnauben.
	213 <i>t-epétse</i>		
Snijden	{ 214 <i>t-eglé-i</i> 215 <i>t-eglé-wei</i>	Zie n°. 116	schneiden.
Ik snijd (een pijlveder) hier af	216 <i>tále pétse</i>		ich schneide (ein Pfeilfeder) hier ab.
Spannen (boog)	217 <i>t-etaiupkúi</i>		spannen (Bogen).

U purui.			
Gespannen	{ 218 <i>tihangmai</i> 219 <i>tepumai</i>		gespannt.
De boog is niet gespannen	{ 220 <i>paira milam</i> 221 <i>paira mirame</i>		der Bogen ist nicht gespannt.
Spinnen (katoen)	222 <i>te-koem-he</i>	U. III 130	spinnen (Baumwolle).
Splijten (hout)	{ 223 <i>tiakai</i> 224 <i>wewe i-kupili</i>		spalten (Holz).
Spuwen	225 <i>etaku</i>	K. x 249	speihen.
Steken (met een doorn)	226 <i>te-et-apukai</i>	K. x 251	stechen (mit einem Dorn).
Een koevlieg, ze stak mij	227 <i>turō, eu sone</i>		eine Bremse, sie hat mich gestochen.
De muggen steken	228 <i>maku t-umo-i</i>		die Mücken stechen.
Sterven, dood	{ 229 <i>teremopse</i> 230 <i>natati</i>		sterben, tot.
Stinken	{ 231 <i>ipok-pole maŋ</i> 232 <i>ire-pola</i> 233 <i>yetupeha meranopā</i>		stinken.
Stooten, zich —	234 <i>t-et-apuletarŋmai</i>		stossen, sich —
Struikelen	235 <i>t-et-unuptei</i>		stolpern.
Teekenen	236 <i>t-imirik-sé</i>		zeichnen.
Het is beschilderd (een aarden pot)	237 <i>ma, m-imirik</i>		er ist bemalt (ein Topf).
Rood beschilderd riet voor vlechtwerk	238 <i>imirikut</i>		rot gefärbtes Riet für Geflecht.
Teruggeven			zurückgeben.
Hier is je klosje garen terug	{ 239 <i>e-mok-he amui</i> 240 <i>nompui amui</i>		hier ist deine Rolle Garn zurück,
Hier heb je het terug; en hier het andere	241 <i>ma, suala; ma, akon-pōk</i>		hier hast du sie zurück. und hier die andere.
Trekken			aufziehen.
De boot (met een touw in een stroomversnelling) optrekken	242 <i>kanawa t-itoŋmai</i>	T. x 126—128	das Kanu (mit einem Seil) in einer Stromschnelle aufziehen.
Uittrekken (haar, een plant)	243 <i>tumkai</i>		ausrupfen.
Uitwringen	244 <i>teluptilikai</i>		ausringen.
Uitzetten (de boorden eener korjaal, met vuur)	245 <i>tapirei</i>		auswärts biegen (die Seitenwände eines Kanus, mit Feuer).
Vallen	{ 246 <i>tepukai</i> 247 <i>talimangpoi</i>		fallen.
Vangen (een mug), knijpen	248 <i>tihimokai</i>		fangen (eine Mücke), kneifen.
Vastzitten			
De korjaal zit aan den grond	249 <i>kanawa turuphe</i> 250 „ <i>tulupke</i>		das Kanu sitzt auf dem Grund.
Vechten, oorlogvoeren	{ 251 <i>t-umo-i</i> 252 <i>umo-tse</i> 253 <i>tikai motai</i>	nº. 228, Cum. picar = <i>yumache</i>	kämpfen, kriegführen.
„ (honden)	254 <i>karāšime</i> 255 <i>t-arimai</i>		„ (Hunde).
Verlaten	{ 256 <i>t-inamoi</i> 257 <i>t-inamai</i> 258 <i>t-inomtei</i>	T. 133, 134	verlassen.
Visschen	259 <i>ka suwēi</i>		fischen.

Vliegen (een vogel)	260 <i>pompom</i>		U purui. fliegen (ein Vogel).
Wachten			warten.
Wacht even!	261 <i>auap pite!</i>		warte einen Augenblick!
Wasschen	{ 262 <i>t-āglomai</i> 263 <i>akurata</i> 264 <i>tiekehe</i>	Verg. Voc. 79, U. iv 81	waschen.
Weenen (een kind)	{ 265 <i>te-wahamoi</i> 265 ^a <i>waimati</i>	Voc. 18	weinen (ein Kind).
Werken			arbeiten.
Heden werk ik, ik maak	266 <i>simalé tamamine, ka-</i>		heute arbeite ich, ich mache
een korjaal	<i>nawa-pök</i>		ein Kanu.
Werpen (water uit een drinkmok)	267 <i>t-ikam-he</i>	Ch. vertido = <i>t-uccamo-</i> <i>che</i> , Cum. <i>t-icamo-ze</i>	werfen (Wasser aus einen Becher).
	268 <i>alila</i>		
	269 <i>alilök</i>		
Ikwerp het (een kluw katoen)	270 <i>walim</i>		ich werfe ihn (ein Baumwollenknäuel).
Weten			wissen.
Ik weet het	271 <i>s-eta-i yu</i>	Voc. 136	ich weiss es.
Ik weet het niet	272 <i>s-eta-i-ua wai</i>		ich weiss es nicht
Wilt ge weten?	273 <i>h-eta-i hé?</i>		willst du wissen?
Ik weet niet	274 <i>kere-man</i>		ich weiss nicht.
Ik weet het zeer goed	274 ^a <i>s-eta-i-rép</i>		ich weiss ganz gut.
Willen, wenschen, noodig hebben			wollen.
Ik wil een mes hebben.	275 <i>malia he wai</i>	Voc. 187	ich will ein Messer.
Ik wil wat van je koopwaar	276 <i>au-yeneküle psik he yu</i>		ich will etwas von deiner Tauschware.
Ik heb er groote behoefte aan	277 <i>ise-apói yu</i>		ich wünsche es sehr stark.
Ik wil paarse kraaltjes hebben	278 <i>silirman hēnmak</i>		ich wünsche violetfarbige Glasperlen.
Ik wil water drinken	279 <i>tuna hēngmak</i>		ich will Wasser trinken.
" " zien	280 <i>s-ene hēnmak</i>		" " sehen.
" " niet (iets koopen)	281 <i>is-era wái</i>		" " nicht (etwas kaufen)
iets doen	282 <i>ise-ora</i>		etwas tun.
Wat wil je hebben?	{ 283 <i>énik ise?</i> 284 <i>éti-hé?</i>		was wünschst du?
Wil je een beetje hebben?	285 <i>ise-psik amō?</i>		willst du ein wenig haben?
Wurgen, verdunnen (het bovendee van een pijlschacht)	286 <i>tikiirikse</i> 286 ^a <i>tetaunukhe</i>	U. III 45, Cum. <i>pellizcar</i> = <i>ypunucuache</i>	einschnüren (das obere Ende eines Pfeils).
Zeggen, roepen			sagen, rufen.
Zeg ik (aan het eind van een zin)	287 <i>t-ikai</i> 288 <i>t-ikai yu</i>	Voc. 59	sage ich (am Ende eines Satzes).
Zeg eens!	289 <i>kai-kō!</i>		sag einmal!
Een kwatta roept!	290 <i>alimi kaikō!</i>		ein Koata ruft!
Zien			sehen.
Ik zie	{ 291 <i>s-éne yu</i> 292 <i>h-éne yu</i> 293 <i>s-éne iya</i>	Voc. 115	ich sehe.
Ik zie het niet	294 <i>en-ene-ora yu</i>		ich sehe nicht
Zie je mij?	295 <i>eu s-éne?</i>		siehst du mich?

Upurui.			
Wil je de Yari zien?	296	<i>Yari t-ené-i ise?</i>	willst du den Yari sehen?
Men ziet het	297	<i>ma, molo éne</i>	man sieht es.
Kom eens kijken!	298	<i>hgn-ene-t-kin!</i>	komm und sieh einmal sehen!
Zingen	299	<i>wéngkar</i>	singen.
Zinken, verdrinken			sinken, ertrinken.
De koela is gezonken	300	<i>mala temomhe</i>	die Schiebestange ist ge- sunken.
De korjaal zinkt	301	<i>kanawa tipolité</i>	das Kanu sinkt.
Zitten			sitzen.
Ik wil zitten	302	<i>lomo isé</i>	ich will sitzen.
Zoeken			suchen.
Ik ben slechts mijn hond gaan zoeken	303	<i>yéki lèkin upi-aig</i>	ich bin nur gegangen um meinen Hund zu suchen.
Zuigen (een kind aan de borst)	304	<i>mule</i>	saugen (ein Kind an der Brust).
Zwemmen	{ 305	<i>sunsum</i>	schwimmen.
	{ 306	<i>sunhum</i>	
Zijn, er zijn			sein, da sein.
Joeka's zijn er niet	307	<i>Yuka-mna man</i>	Juka's gibt es (dort) nicht.
Aan de Tapanahoni zijn geen Indianen, eertijds slechts waren er	308	<i>Tapanaoni-yaw kalina- mna, upak lèkin kalina molo</i>	am T. gibt es keine Indianer, nur früher gab es dort welche.
Daar zijn veel ananassen	{ 309	<i>nana kôle molo</i>	dort sind viele Ananasen.
	{ 310	<i>molo nana, kôle</i>	
Aan de Paroe is zeer veel komboe, hier is er niet veel	311	<i>Paru-po kohle komu, tâte kole-erá</i>	am. Paru gibt es sehr viel Kombu, hier gibt es nicht viel Kombu.
Er is geen weg, er zijn slechts rotsen; als het water hoog is, is er een weg	312	<i>oma-mná, tēpú lèkin; tina tipke-aptáu, oma molo</i>	es gibt keinen Weg, es sind nur Felsen da; wenn das Wasser hoch steht gibt es einen Weg.
Omdat het aldus is, komen de Indianen niet; als het hoog water is slechts, komen de Indianen.	313	<i>suala mâtšike kalina nompui-ua; tuna pepta aptáu lèkin, kalina nompui.</i>	weil es so ist, kommen die Indianer nicht; nur wenn das Wasser hoch ist, kom- men die Indianer.
Omdat de boot zwaar is wil ik een geschenk!	314	<i>tijme kanáwa masike pupú-r epépe he, tikai!</i>	weil das Kanu schwer ist verlange ich ein Geschenk!
Er zijn weinig Indianen meer, gelijk het water zijn de Indianen (ver- dwenen)	315	<i>kalina auémpe, tina- katib lèkin kalina</i>	es gibt jetzt wenig Indianer mehr, wie das Wasser sind die Indianer (verschwun- den).
Aan de Paroe eveneens, wonen slechts Oepoeroeis	316	<i>Páru-po Upurui tomé lèkin</i>	auch am Paru wohnen nur Upuruis.
Hoe heet dat in jou taal?	317	<i>t-ati-ka amole omilè?</i>	wie heisst das in deiner Sprache?
Er is nog een (ander)	318	<i>molo mōn</i>	es ist noch ein andres da.
Haar moeder woont aan de Yari	319	<i>Yari-po mōi máma</i>	ihre Mutter wohnt am Yari.
Het is dichtbij	320	<i>moyíra molo</i>	es ist ganz nahe.
De Trio's zijn bang	321	<i>Trio elánmak</i>	die Trios sind furchtsam.
Je bent gierig!	322	<i>amámhak amō!</i>	du bist geizig!
Ben je tevreden?	323	<i>toáke amō?</i>	bist du zufrieden?

Het is geen kreek, slechts 324 *ua, polili-tapek, purime*
 een moeras *lëkin*
 Hij heeft geen naam (een 325 *ua, cheti-mna*
 val)

U purui.
 es ist kein Bach, sondern
 nur ein Sumpf.
 er hat keinen Namen (ein
 Wasserfall)

HANDELSDIALEKT, TUSSCHEN AUCANERS EN INDIANEN GEBRUIKELIJK.

(Handelsdialekt, gebräuchlich zwischen Aucanern und Indianern).

Bronchitis, hoest	1 <i>tiontion</i>	Trio Crevaux id.	Bronchitis, Husten.
Ojana	2 <i>Alukujana</i>		Rukujana.
Trio	3 <i>Tlio</i>		Trio.
Saloema	4 <i>Saluma-mati</i>		Saluma.
Aucaner	5 <i>Juka</i>		Aucaner Buschneger.
Boni	6 <i>Aluku</i>		Boni.
Blanke	7 <i>panakiri</i>	K., U.	Weisser.
Hoofdman	8 <i>gramman</i>	N. E.	Häuptling.
Kameraad	{ 9 <i>mati</i>	N. E.	Kamerad.
	{ 10 <i>pai</i>		
Koopwaar	11 <i>aleméte</i>	Trio Crevaux <i>arepété</i>	Tauschware.
Dorp	12 <i>pataya</i>	K., T., U.	Dorf.
Hangmat	{ 13 <i>hamaka</i>	N. E.	Hängematte.
	{ 14 <i>parapara</i>		
Boot	15 <i>kanawa</i>	T., U.	Kanu.
Parel	16 <i>apokita</i>	K., U.	Ruder.
Boog	17 <i>walapa</i>	K., T.	Bogen.
Pijl	{ 18 <i>pama</i>		Pfeil.
	{ 19 <i>kamarua</i>	Arawak <i>umároan</i> = der hölzerne Pfeil, womit sie Vogelschiessen	
IJzeren pijlpunt	20 <i>tukusi</i>	K., T.	eiserne Pfeilspitze.
Geweer	{ 21 <i>arkabusa</i>	K., T., U.	Gewehr.
	{ 22 <i>goni</i>	N. E.	
Vischhaak	{ 23 <i>huku</i>	N. E.	Angelhaken.
	{ 24 <i>kere</i>	T.	
Bijl	25 <i>ni-ni</i>	K., T., U.	Beil.
Kapmes	26 <i>sipala</i>	K., T.	Waldmesser.
Mes	{ 27 <i>maria</i>	K., T., U.	Messer.
	{ 28 <i>nefi</i>	N. E.	
Schaar	{ 29 <i>salata</i>	T.	Schere.
	{ 30 <i>seséi</i>	N. E.	
Naald	31 <i>nanaai</i>	N. E.	Nadel.
Pot	32 <i>patu</i>	N. E.	Topf.
Kom	33 <i>kommiki</i>	N. E.	Napf.
Blikje, bord	34 <i>prënkri</i>	N. E.	Büchse, Teller.
Zout	35 <i>sautu</i>	N. E.	Salz.
Sterke drank	36 <i>sopi</i>	N. E.	Schnaps.
Banaan	37 <i>palulu</i>	K., T., U.	Banane.
Kassavekoek	{ 38 <i>kasaba</i>	N. E.	Mandiokafladen.
	{ 39 <i>ni</i>	T.	
Suikerriet	40 <i>asikalu</i>	K., U.	Zuckerrohr.

Halssnoer van zaden (U. III 153)	41 <i>taputapu</i>		Halsschnur aus Samen- körnern.
Kralen	42 <i>kralu</i>	N. E.	— aus Glasperlen.
Knoopjes	{ 43 <i>pita</i> 44 <i>knopu</i>	T., U. N. E.	— aus Knöpfe.
Vingerring	45 <i>linka</i>	N. E.	Fingerring.
Hoofdtooisel, krans van veeren	46 <i>samasama</i>	T.	Federkrans (Kopfschmuck).
Kleederen, doek	47 <i>krósi</i>	N. E.	Kleider, Tuch.
Spiegel.	{ 48 <i>spikri</i> 49 <i>arua</i>	N. E. U.	Spiegel
Ochtend	50 <i>tokotoko</i>		Morgen.
Rots, steen	{ 51 <i>tepu</i> 52 <i>šitoŋ</i>	K., T., U. N. E.	Fels, Stein.
Berg	53 <i>mongo</i>	N. E.	Berg.
Pad	54 <i>pasi</i>	N. E.	Pfad.
Water, rivier	55 <i>tuna</i>	K., T., U.	Wasser, Fluss.
Val	56 <i>sula</i>	N. E.	Wasserfall, Stromschnelle
Het water is onstuimig	57 <i>tuna kraši</i>		das Wasser ist ungestüm.
" " " kalm	58 <i>tuna kraši-wa</i>		" " " ruhig.
Vuur	59 <i>matā</i>	T.	Feuer.
Hond	60 <i>kaikui</i>	T., U.	Hund.
Ik	{ 61 <i>mi</i> 62 <i>pomi</i>	N. E. N. E.	ich.
Deze, dit	63 <i>disi</i>	N. E.	dieser, dieses.
Beide, te zamen	{ 64 <i>akoloni</i> 65 <i>okoloni</i>	T.	beide, zusammen.
Snel	66 <i>hesimō</i>	N. E. <i>hesi</i>	schnell.
Veel	67 <i>furu</i>	N. E.	viel.
Weinig	68 <i>pikīnme</i>	N. E. <i>pikīn</i>	wenig.
Bang	69 <i>pelele</i>	N. E. <i>frede</i>	bange.
Dood	70 <i>alele</i>	N. E. <i>dedde</i>	tot.
Gierig	71 <i>mumpi</i>	N. E. (oorspronkelijk aan Karaibisch ontleend?)	geizig.
Groot	72 <i>mono</i>	T.	gross.
Klein	73 <i>pikīnme</i>		klein.
Lang	74 <i>laŋame</i>	N. E. <i>laŋa</i>	lang.
Leelijk	75 <i>mōimewa</i>		hässlich.
Mooi	76 <i>mōime</i>	N. E. <i>moi</i>	schön.
Draag een katari voor mij!	77 <i>katali so-lepi pai!</i> 78 <i>katali so-salei pai!</i>	N. E. helpen = <i>lepi</i>	trage einen Tragkorb für mich!
Eten	79 <i>ñami</i>	N. E.	essen.
Gaan	80 <i>waka</i>	N. E.	gehen.
Het is ochtend, vlug op weg!	81 <i>tokotoko pai,</i> <i>ēsīmō wāka!</i>		es ist Morgen, mach dich schnell auf.
Hakken, snijden	82 <i>koti</i>	N. E.	hauen, schneiden.
Kom!	83 <i>koŋ!</i>	N. E.	komm!
Nemen	84 <i>teki</i>	N. E.	nehmen.
Schieten	85 <i>sutu</i>	N. E.	schliessen.
Slapen	86 <i>sribi</i>	N. E.	schlafen.
Goeden nacht!	87 <i>sribi pai!</i>		gute Nacht!
Vechten	{ 88 <i>fetifeti</i> 89 <i>karaši</i>	N. E.	fechten.
Weten, kennen	90 <i>sabi</i>	N. E.	wissen, kennen.

Willen, noodig hebben	91 <i>wani</i>	N. E.	wollen, wünschen.
Ik wil dit hebben	92 <i>disi pomi so-wani</i>		ich will dies haben.
" " " niet hebben	93 " " <i>so-wani-wa</i>		" " " nicht haben.
Ik wil kassave hebben	94 <i>ui-mnikī</i>	Trio Crevaux vouloir = <i>téké</i> ; zie n ^o . 84.	" " Mandioka haben.
Zeggen, spreken	95 <i>taki</i>		sagen, sprechen.
	96 <i>mofo-taki</i>	(N. E. mond = <i>mofo</i> , praten = <i>taki</i>)	
De blanke zegt	97 <i>panakiri so-taki</i>		der Weisse sagt.
Zijn, er zijn, hebben	98 " <i>mofo-so-taki</i>		
Niet zijn, niet hebben	99 <i>sidom</i>	N. E.	sein, da sein, haben.
Er is rijst in de pot	100 <i>silo-wa</i>		nicht sein, nicht haben.
Er is geen rijst	101 <i>alesi patu so-sidom</i>		es ist Reis im Topfe.
Ik heb geen kralen	102 <i>alesi so-silo-wa</i>		es ist kein Reis im Topfe.
	103 <i>kralu pomi so silo-wa</i>		ich habe keine Perlen.
Men merke op de verandering van <i>d</i> in <i>l</i> in nos 69, 70 en 100			Man beachte die Verwandlung von <i>d</i> in <i>l</i> , bei N ^o . 69, 70 und 100.

E R R A T A.

Blz. 14 regel 9 v. o. *staat*: Pl. I, fig. 27, *lees*: Pl. V, fig. 20.

„ 17 ³⁾ toevoegen: Zie C. VAN COLL, Toegift tot de gegevens over land en volk van Suriname, met Naschrift door Jhr. L. C. VAN PANHUYS (Bijdr. tot de Taal-, Land- en Volkenkunde van Ned.-Indië, 7e volgr., IV, 1905).

„ 20 regel 25 v. b. *staat*: Pl. IX, *lees*: Pl. VIII.

„ 34 „ 1 „ „ „einen örtlichen Dialekt“, behoort aan het hoofd der tweede kolom te staan.

„ 35 „ 4 „ ã vervalt.

„ 50 „ 8 v. o. achter *Lachesis rhombeata*, toevoegen: NEUW.

„ 52 „ 5 v. b. *staat*: *Fulgora laternia* L.” *lees*: *Pyrophorus spec.*?

„ „ „ 11 „ „ „Mückenlarve” „ „Larve”.

„ 55 „ 27 „ achter *Mimusops Balata*, toevoegen: GAERTN.

KORTE TOELICHTING OP DE PLATEN.

Achter het n^o. der figuur, beduidt O.: afkomstig van Ojana's of Oepoeroei's.

T.: „ „ Trio's.

Voor de Indiaansche namen van voorwerpen is de op blz. 48 aangegeven phonetische spelling gebezigd.

PLAAT I.

- Fig. 1. O. Gordel van een man, vervaardigd van haar van den kwatta (*Ateles* sp.); de einden worden vóór samengebonden. Naam *akualé*.
- „ 2. T. Schaandoek van een man, vervaardigd door de Saloema's, van katoen met pluimpjes van veeren en snavels van den koejaké of toekan (*Ramphastos* sp.). Naam *kamisa*.
- „ 3. O. Oorhanger, vervaardigd van paarse kralen, wit glazen knoopjes en kleine kegeltjes (*ivropotil*) van dierlijken of plantaardigen oorsprong. Naam *panamutã*.
- „ 4. T. Kin- en oorsieraad (*wuliürumbó* of *panapotil*), maaksel der Saloema's. Stukjes pijlriet, waaraan tanden van het watervarken (*Hydrochoerus Capybara* ERXL.) bevestigd zijn, verbonden door een band van witte en paarse kralen.
- „ 5. T. Oorsieraad (*oilula*); stuk schelp, met hars of was bevestigd aan een houtje; maaksel der Sikijana's.
- „ 6. T. Stukje pijlriet, dienend om het gat in de oorlel open te houden.
- „ 7. T. Lipsieraad (*episälã*) van witte en paarse kralen met voertjes.
- „ 8. O. Halssnoer van jaguar- of poema-tanden.
- „ 9. T. „ „ „ „ „ „
- „ 10. T. „ „ „ „ „ „ zwarte zaden; Naam Trio *würi*, Ojana *sara*, Kalienja (Galibi) *safru*.
- „ 11. O. Halssnoer van bruine zaden, bijgeslepen tot een dubbelen kegel. Naam Ojana *tarairu*, Kalienja (Galibi) *tapu-tapu*.
- „ 12. O. Halssnoer van roode zaden (*onosue*) en paarse kralen.
- „ 13. O. „ „ jobstranen, zaden van *Coix Lacryma* L. Naam Ojana *sampire*, Kalienja (Galibi) *tawaši*.
- „ 14. O. en T. Halssnoer van paarse kralen en wit glazen knoopjes.
- „ 15. O. Katoenen beenband (*waipu*).
- „ 16. T. Band voor den bovenarm, van witte en paarse kralen, maaksel der Saloema's. Naam *yapoiamurali*.
- „ 17. T. Band voor den bovenarm, van palmblad, met zwarte figuren beschilderd. Naam *muini*.
- „ 18. O. Kam (*omekái*), spiegel (*arua*), buisje met zwarte verf (*sipet*), kalebasje met roode verf (*onot*); wordt door de mannen om den hals gedragen.
- „ 19. T. Spiegel (*wéne*), zelf omlijst.
- „ 20. T. Kam (*oykai*).
- „ 21. T. Stokjes tot beschilderen van het gelaat; het linksche is uitgesneden om er eenige evenwijdige lijnen mee te kunnen aanbrengen.
- „ 22. T. Beenband van kralen, waaraan snoeren *würi* met rinkelende zaden. Naam *akuili*.

- Fig. 23. T. Een van deze zaadrinkels.
 „ 24. O. Beenband van katoen met rinkelende zaden, vermoedelijk van *Thevetia neriifolia* Juss.
 Naam *kuai*.
 „ 25. O. Een van deze zaadrinkels.
 „ 26. T. *Manamü*, wordt door de vrouwen somtijds bij den dans op den rug, vlak boven het
 middel, gedragen; bestaat uit twee houten staafjes, verbonden door snoeren *wiri*.

PLAAT II.

- „ 1. T. Vrouwenschortje (*kwéju*) van witte en paarse kralen, met een franje van rinkelende zaden;
 vervaardigd door Saloema's.
 „ 2. T. Gedeelte (onderhoek) van een vrouwenschortje van *wiri* met katoenen franje.
 „ 3. T. Sieraad hetwelk de mannen aan het haar bevestigen, van jaguarhuid, met veeren, schelpen
 en toekan-snavels, maaksel der Saloema's. Naam *tumesälä*.
 „ 4. T. Idem, van kralen en katoen (door roekoe roodgekleurd). Naam *wuliwuli*.
 „ 5. T. Vederen hoofdkrans (*sámasáma*)
 „ 6. O. „ „ (*apomali*).
 „ 7. T. Sjerp van *wiri* met veeren en toekan-snavels; maaksel der Okomajana's.
 „ 8. O. Hoofdtooisel (*hamire*). Vergel. Pl. IX fig. 13.
 „ 9. O. Rugsieraad (*hárikéte*).
 „ 10. O. Gordel of rugsieraad (*hulu*).
 „ 11. T. Kroon (*waluma*) van mandenwerk, met vederen opgemaakt.

PLAAT III.

- „ 1. O. Kroon (*ólok*) van mandenwerk, met vederen enz. opgemaakt.
 „ 2. O. Oorveder (*pánapot*).
 „ 3. O. *Ipasikil*; wordt in de kralensjerp op de borst, of door den kralenband om den bovenarm
 gestoken.
 „ 4. O. Bord van vlechtwerk (*kunana*), met vederen beplakt en voorstellend een witten tijger (*hau*);
 dient voor de wespenproef (*maráke*).
 „ 5. O. Stuk van het middengedeelte, vergroot, toonend de bevestiging der wespen tusschen de
 mazen.

PLAAT IV.

- „ 1. T. Zakje van arendsvel, waarin arendsdons (*maliti*) tot beplakken van het hoofdhaar bewaard
 wordt, dit haalt men er uit door een gat in het zakje te prikken.
 „ 2. T. Kokertje van palmblad (*muini*), hetwelk de mannen aan het haar bevestigen.
 „ 3. O. Plankje met opgezetten vogel, voorzien van vier vederen staarten; wordt bij den dans op
 den rug gedragen. Vergel. Pl. X fig. 6 & 7.
 „ 4. O. Gordel van jaguarhuid.
 „ 5. O. Staart van een capucijneraap (*Cebus* sp.); wordt bij sommige dansen in de hand gehouden.
 „ 6. O. Idem van een honigbeertje (*Nasua socialis* NEUW.).
 „ 7. T. Gordel van katoen (*akuinsälä*), versierd met veertjes en toekan-snavels.
 „ 8. T. Gordel van *wiri*, versierd met veertjes, toekansnavels, torrenschilden en een ouden
 vingerhoed.

PLAAT V.

- „ 1. O. Kleine dansknots (*kaparu*) van wit hout met ingekerfde figuren, rood geverfd en met
 katoen omwoeld.
 „ 2. O. Boog (*paira*) voor volwassen man.
 „ 2a. O. Doorsnede over het midden.

- Fig. 3. T. Boog (*ulapa*) voor volwassen man.
 „ 3a. T. Doorsnede over het midden.
 „ 4. O. en T. Pijl (Oj. *pîlêu*, Trio *plêu*) met bamboepunt (Oj. *kurmuri*, Trio *pala*), voor wild.
 „ 5, 5a. O. Ondereinde pijl.
 „ 6, 6a. T. „ „
 „ 7. O., T. Houten pijlpunt (Oj. *tikeriri*, Trio *titi*) met weerhaken, voor visch.
 „ 8. O., T. IJzeren pijlpunt (Oj. *tamsiri*, Trio *tukusi*) voor visch. De ijzeren punt is door middel van een stokje van taai hout, aan de schacht bevestigd.
 „ 9. O., T. Driepuntige pijl (Oj. *panta*, Trio *sâmti*) met punten en weerhaken van been, voor visch. De weerhaken, welke op de figuur niet zichtbaar zijn, bevinden zich even onder de punten.
 „ 10. T. Boveneinde pijl met curare-punt.
 „ 11. T. Losse punt, de bovenste helft met curare (*urali*) besmeerd.
 „ 12. T. Koker voor curare-pijlpunten; de koker van bamboe en versierd met ingekerfde figuren, het deksel van dierenhuid. Vergel. Pl. XI fig. 18, 19 & 22.
 „ 13. T. Penseel van brulapenhaar, waarmee men het gift op de pijlpunten strijkt.
 „ 14. T. Lans met ijzeren punt (*waluta*), afkomstig van de Saloema's, totale lengte 2.6 Meter.
 „ 15. O. Steenen bijlen (*potpu*); *a* heeft een gladde oppervlakte en betrekkelijk scherpe snede; de anderen zijn ruwer, waarschijnlijk verweerd. Materiaal vermoedelijk graniet.
 „ 16. T. IJzeren mes (*maya*) met eigengemaakt heft, door tussenkomst der Saloema's uit Brazilië verkregen; wordt door de mannen zonder scheede in den gordel gedragen.
 „ 17, 18, 19 T. Knotsen (*sicalapa*) van hard en zwaar donkerbruin hout, met ingekerfde figuren welke met witte leem zijn volgesmeerd om ze beter te doen uitkomen; maaksel der Saloema's. (Vergelijk voor deze en voor de op pl. VI afgebeelde knotsen: HJ. STOLPE, „Studier i Amerikansk Ornamentik”, vooral plaat 1 en den daarbij behoorenden tekst).
 „ 20. O. Kinderboogje met pijl; het balletje op de punt van den pijl is een pit van den Komboe-palm (*Oenocarpus* sp.).

PLAAT VI.

- „ 1, 2, 3. T. Knotsen, als Pl. V fig. 17—19, doch vervaardigd door Okomajana's.
 „ 4. T. Idem, doch vervaardigd door Sikijana's.

PLAAT VII.

- „ 1. T. Kalebas waarin *krapa*-olie bewaard wordt; het gat is gesloten met een prop was. Daaraan vastgebonden een stuk palmblad, bevattend roode (roekoe-)verf.
 „ 2. O. Houten zitbankje (*kololô*), versierd met ingesneden en geschilderde figuren. Vergel. Pl. X fig. 8, 9 & 10.
 „ 3, 4. O. (en T.) Aarden potten (Oj. *oha*, Trio *alinô*).
 „ 5. O. (en T.) Aarden schoteltje (Oj. *orinat*, Trio *alimakô*).
 „ 6. O., T. Spoel (Oj. *maurukuntop*, Trio *mal'epu*) tot spinnen van katoenen draad.
 „ 7, 8. O., T. Beenen boven-einden daarvan.
 „ 9. O., T. Bamboefluit (Oj. *lue*, Trio *tyali*).
 „ 10. O., T. Beenen fluit.
 „ 11. O. Bamboe dwarsfluit; wordt met den neus bespeeld.
 „ 12. O. Groote bamboe dwarsfluit (*talulupan*).
 „ 13. O., T. Pansfluit (Oj. *tule*, Trio *lue*) van bamboe.
 „ 14. O., T. Schildpadschild (muziekinstrument), behoorend bij de fluit fig. 13).
 „ 15. T. Kleine dansrammelaar (*marika*); steel van pijlriet, kalebasje gevuld met pijpjes.
 „ 16. O. Toestel (*piaiepitpe*), gebruikt bij een ziektebezwering, zie blz. 26. Bestaat uit een kalebas waarover een dansmantel (*mukla*) van reepen dunne boomschors is geschoven. Was verder hier en daar met roode roekoe-verf besmeerd, waarop vlokken ruwe katoen waren geplakt (hetgeen in de figuur niet zichtbaar is).

- Fig. 17. T. Aardvrucht (*samuit*), soort tajer (*Arum* sp.) waaraan een bijzondere werking wordt toegeschreven, zie blz. 27.
 „ 18. O. Poppetje van donkerkleurige was, kinderspeelgoed.
 „ 19. O. Katoenen draagband (*euwa*) voor kinderen.
 „ 20. O. Gevlochten bakje (*põmuit*). Vergel. Pl. IX fig. 9.

PLAAT VIII.

- „ 1. O. Korf (*pakarâ*) met overschuivend deksel, tot bewaren van vederen. De Trio's hebben soortgelijke korven, die echter doorgaans korter zijn.
 „ 2. O. Mandje (*pilasi*) tot bewaren van kleine snuisterijen.
 „ 3. O. Bakje van palmblad (*põmuit*) waarin de vrouwen de katoen bij het spinnen bewaren.
 „ 4. O. Ronde zeef (*pamkali*).
 „ 5. O. Vuurwaaier (*anapami*).
 „ 6. O. Draagkorf (*katali*). Zie Pl. IX fig. 8 & 15.
 „ 7. O. Korfje (*pakula*) met overschuivend deksel, waarin kam, spiegel enz. geborgen worden.
 „ 8. T. Idem, versierd met veeren en toekan-snavels, maaksel der Saloema's. Vergel. Pl. X fig. 11—16.
 „ 9. T. Vuurwaaier (*sipali*). Vegel. Pl. IX fig. 16.
 „ 10. T. (en O.) Draagkorf van palmblad (*katali*).
 „ 11. O., T. Opgerolde tabak (Oj. *tamui*, Trio *tikan*).
 „ 12. O. Roerspatel (*anikatop*) van hout.
 „ 13. T. „ (*anikatâ*) „ „

PLAAT IX.

- „ 1. O. Huis met verdieping, (*monta*).
 „ 2. O. „ „ „ (*otoman*).
 „ 3. O., T. Werkhut, (*tilika*).
 „ 4. O. „ „ (*lomonaka*).
 „ 5. O. Hut, (*maite*).
 „ 6. T. „ „ (*tempatalakai*).
 „ 7. O. Kippenhok.
 „ 8. O. Stuk van het rugvlak van een draagkorf gelijk op Pl. VIII, fig. 6 is afgebeeld, met onregelmatigen overgang van 3-mazig in 2 + 4-mazig vlechtwerk.
 „ 9. O. Stuk onderrand van het op Pl. VII, fig. 20 afgebeelde bakje, bovenste gedeelte vlechtwerk „matapi"-type.
 „ 10, 11. Schematische voorstelling dubbeldraads-vlechtwerk.
 „ 12. Stuk hexagonaal vlechtwerk.
 „ 13. O. Stuk van den gevlochten rand van het op Pl. II fig. 8 afgebeeld hoofdtooisel.
 „ 14. T. Stuk van een Trio-hangmat (*uitâpi*).
 „ 15. O. Patroon op den zijkant van een draagkorf gelijk op Pl. VIII, fig. 6 is afgebeeld.
 „ 16. T. Schematische voorstelling van de samenstelling van den vuurwaaier, afgebeeld op Pl. VIII, fig. 9.

PLAAT X.

- „ 1—5. Door Indianen op papier geteekend, fig. 5 met zwart, de andere figuren met dik blauw potlood; — Fig. 1 en 4 door TOEWOLI (Oepoeroei-hoofdman) stellen voor een hond. — Fig. 2 en 5 door PALEKOE (zoon van TOEWOLI) stellen voor een hond. — Fig. 3 door TOEWOLI, stelt schrijver dezen voor, de streepjes onder geven den baard aan; de ooren zijn eerst later door den Aparai EUTPA bijgeteekend.
 „ 6 en 7. Houten plankjes met opgeschilderde figuren in roode, zwarte en gele verf, behoorend bij sieraden als afgebeeld Pl. IV, fig. 3.

- Fig. 8, 9 en 10 O. Figuren op houten bankjes (Pl. VII fig. 2) gesneden.
.. 11—16. Patronen, voorkomend in vlechtwerk van korfjes gelijk afgebeeld Pl. VIII, fig. 8.
.. 17—22. O. Patronen op kralen schortjes van Ojana- en Oepoeroei-vrouwen.
.. 23. T. Patroon op een kralen schortje, afkomstig van Sikijana's.
.. 24, 25. Patronen op kralen schortjes van Emerillon-vrouwen.
.. 26—30. T. Figuren in zwarte verf op armbandjes van palmblad.
.. 31, 32. O. Figuren in roode, zwarte en gele verf op aarden potten, inwendig.

PLAAT XI.

- Beschildering van het aangezicht.
.. 1. Trio-man, bij een dansfeest.
.. 2, 3, 4. Trio-mannen.
.. 5. MAJOLI, Trio-hoofdman, bij een dansfeest.
.. 6, 7. Ojana-mannen, dorp Jamaiké.
.. 8. Oepoeroei-man, dorp Pontoetoe.
.. 9. TELIHA, zoon van TOEWOLI (Oepoeroei).
.. 10, 11. APONHAWA, dochter van INTELEWA, echtgenoot van TELIHA; fig. 10 's ochtends, fig. 11 's namiddags.

.. 12—17. T., O. Versierde pijlen.
.. 18, 19, 22. T. Ingekerfde versiering op bamboekokers voor curare-pijlpunten. Zie Pl. V fig. 12.
.. 20. O. Roerspatel. Zie Pl. VIII fig. 12.
.. 21. T. Fluit van bamboe; het onderdeel is gebarsten en met katoen omwoeld; figuren ingekerfd en ingebrand.

PLAAT XII—XVI.

Reproducties van gedurende de reis opgenomen photographiën.

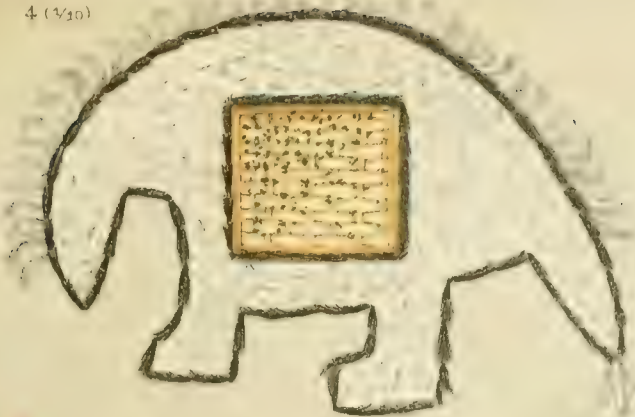
LIBRARY OF THE
LORDS

1.E.Külkört del etliti

Leones Semina
Leipzig.

4 (1/10)

5 (1/10)

3 (1/2)

2 (1/10)

1 (1/2)

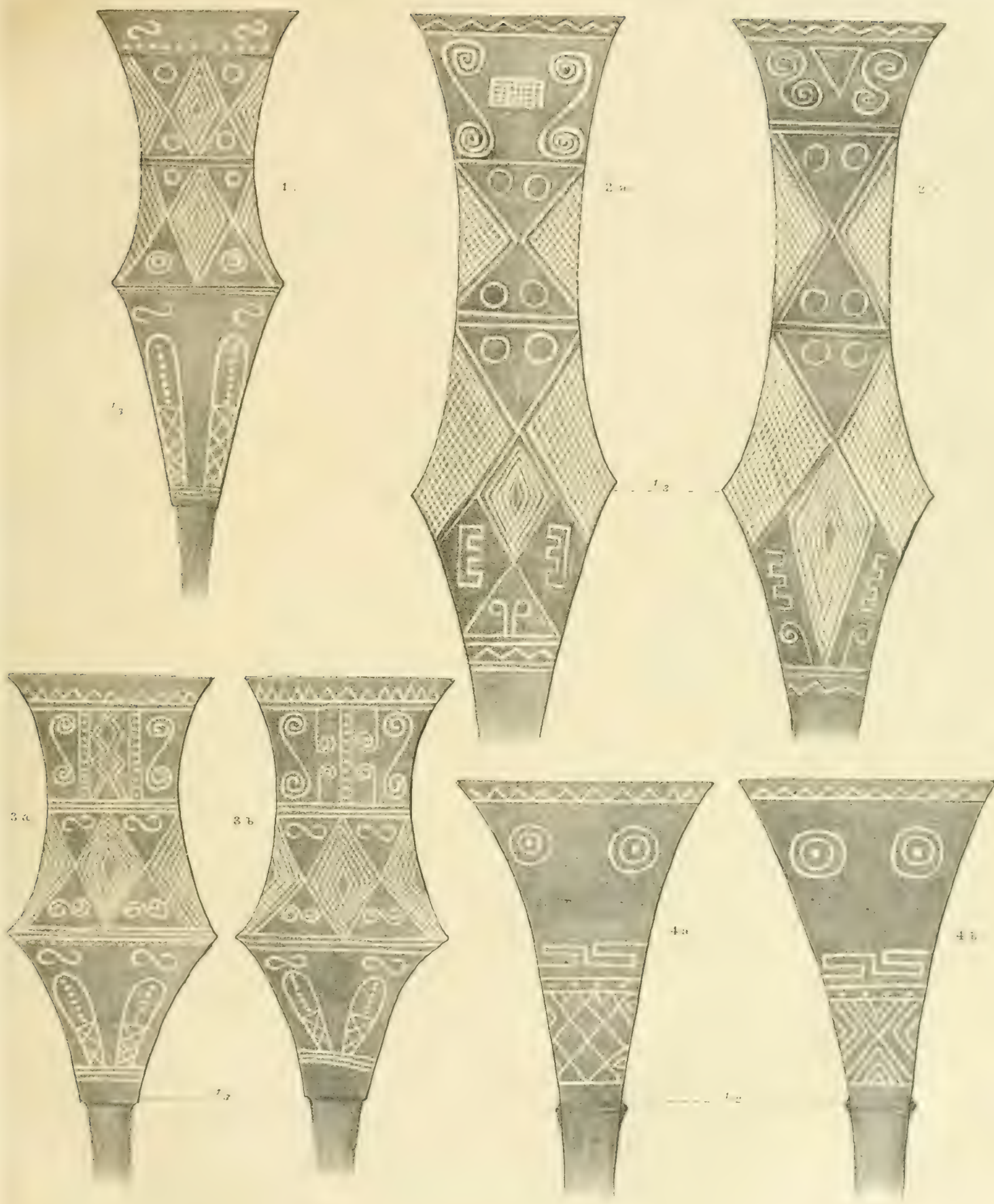
0110-1103 250321210
2-41221g.

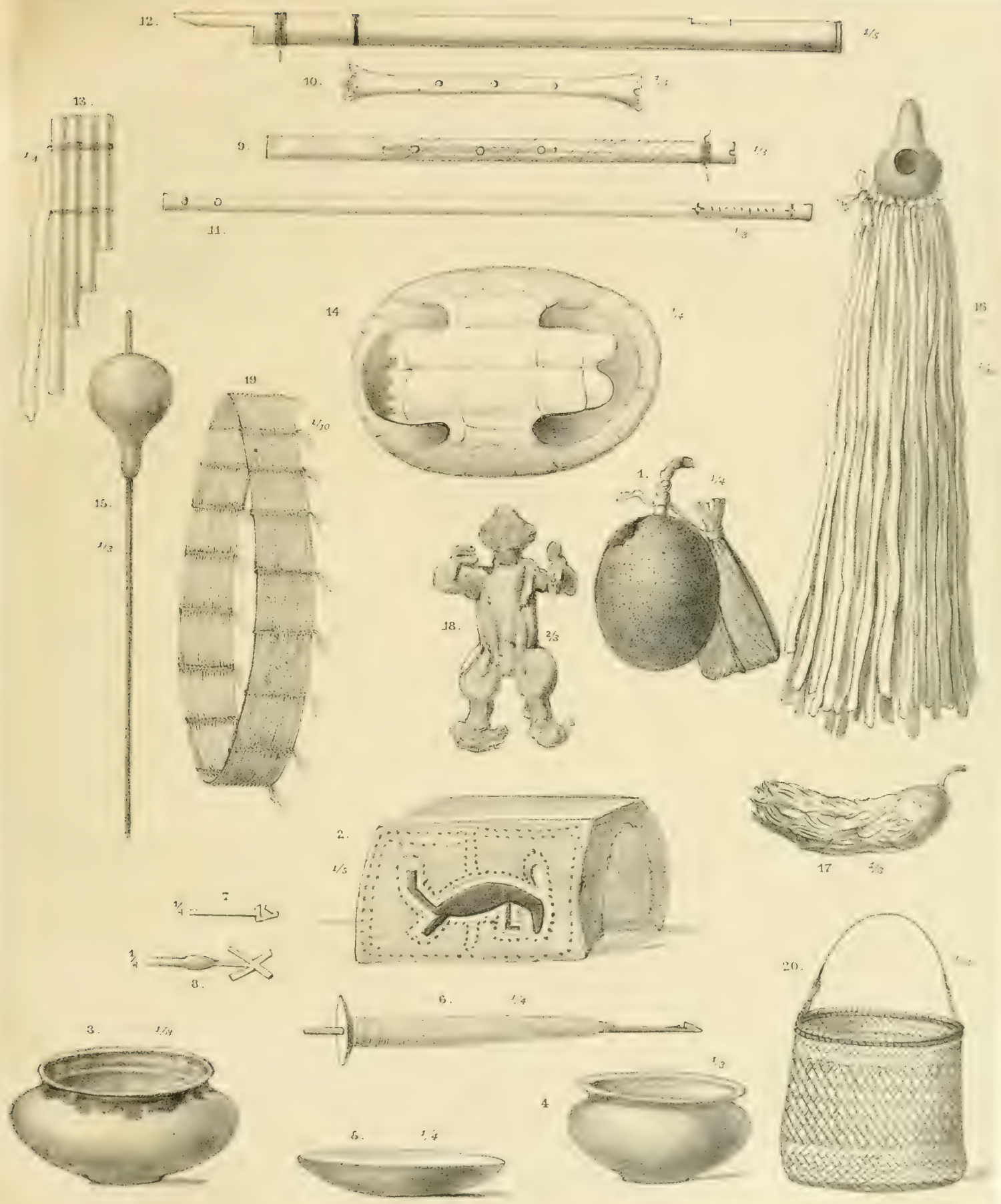
1. 1-1-16

U. L. 1000

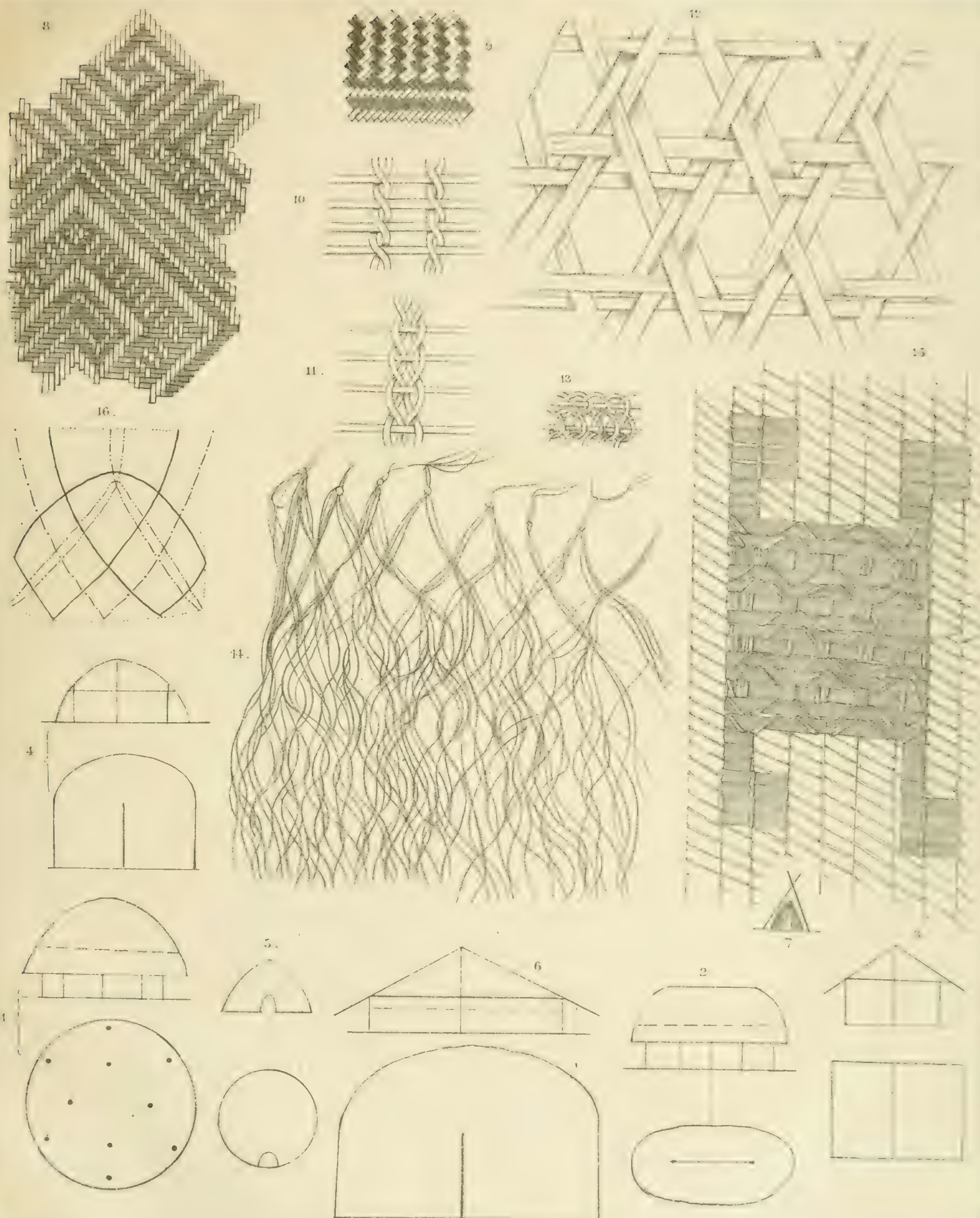
BRITISH MUSEUM
LONDON

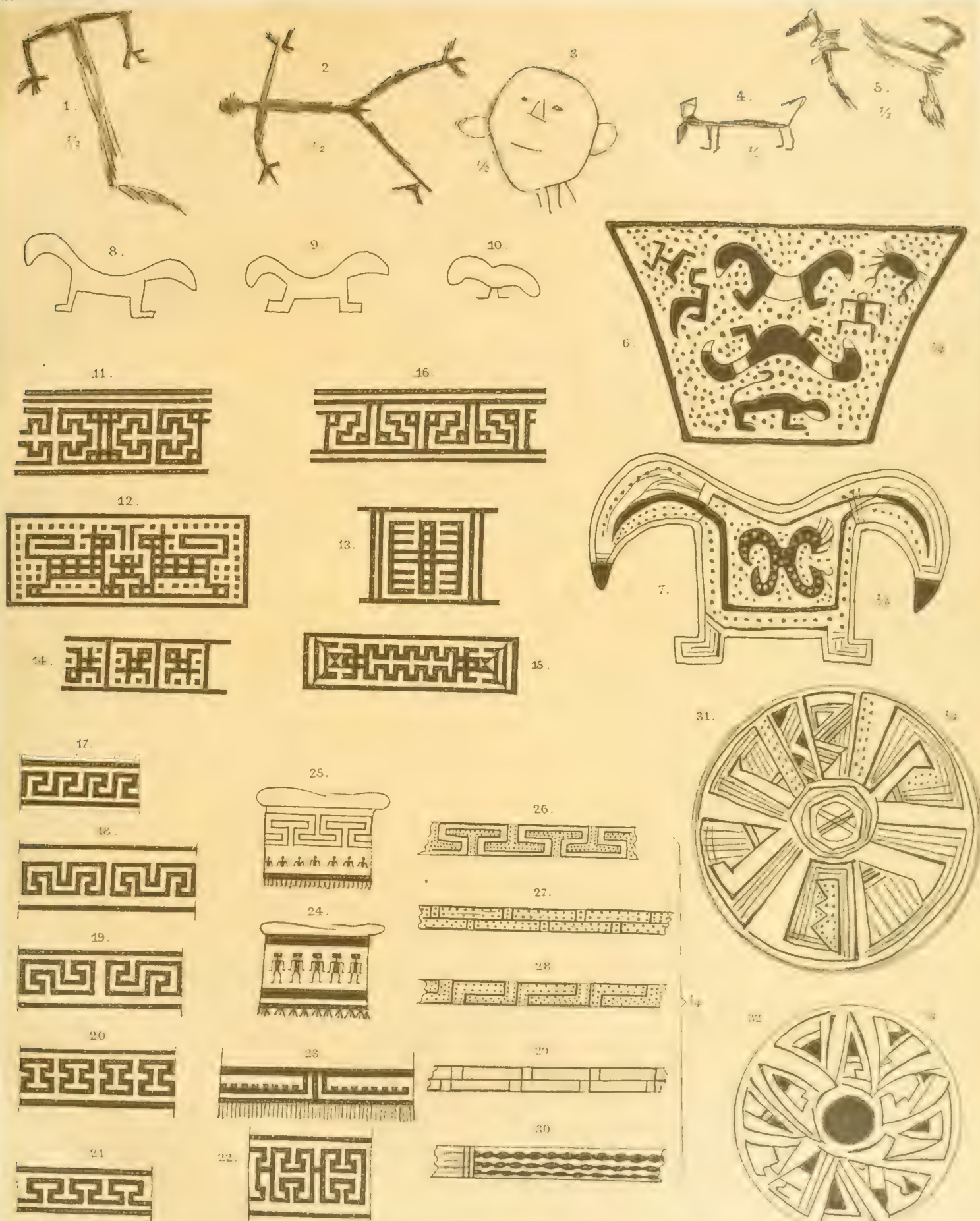
THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
1900

110114 25 21467
1 - 202618.

10-11-1968 SE 71112

— 207 —

1. Ojana-dorp *Jamaïke* aan de *Lilani*. Links de *monla*, waarin goederen der expeditie zijn neergezet. Rechts een der arbeiders der expeditie (Neger uit Paramaribo). Op het dak rechts liggen kassave-koecken te drogen.
November 1903.

2. *Tilaka* (hut) in het dorp *Jamaïke*. Eene vrouw is bezig cylinders uitgeperst kassavemeel in een draagkorf te leggen. Links aan een balk hangt de kassavepers.
November 1903.

Open Seminar
1/15/10

3. MAJOLI, hoofdman der Trio's, voor een zijner hutten staande. Het dak der hut (*tilako*) is ter rechterzijde open, vermoedelijk voor herstelling. Op den voorground de doos van het photographietoestel. October 1904

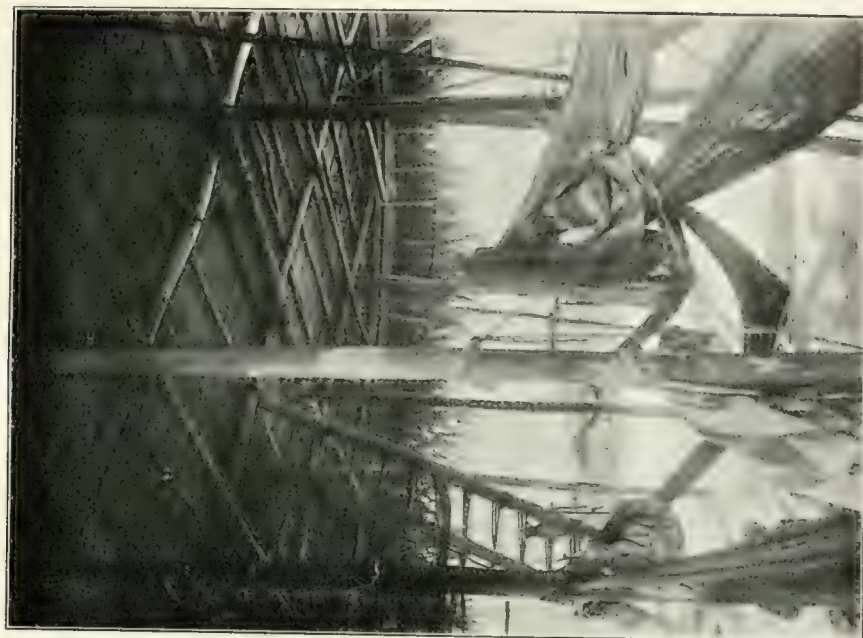

4. Groep *Ojana's* in het dorp *Panapi* aan de *Lilani*. Naast de vrouwen de hoofdman PANAPI, daarnaast met de handen voor den mond, zijn broeder JALOE. Duidelijk is te zien hoe de kinderen reeds eenige sieraden dragen, doch nog geen gordel of heupsnoer. December 1903.

Johnson's Seminars
of Dallas

5. De Tio Andeson of Aroka, dorp *Magda*. Het hoofdhaar is met arendsdonk beplakt, onder den linkerarm een mes. Links een jonge *Opaerwa*, October 1904.

6. Het invendire van de *malta* in het dorp *P...*, aan de *Paloema*, September 1904.

Philosophy Seminar
of the University

7. *Ojana*, bezig een draagkorf te vervaardigen, dorp *Panapi*.

December 1903.

8. *Ojana*-vrouw, bezig katoenen draad te spinnen; naast haar, op den grond, een bakje met vlokken katoen; dorp *Jamaike*.

December 1903.

9. Half afgewerkte katoenen hangmat, *Oepoeroei*-dorp *Toewoli* aan de *Paloemen*. Rechts boven is een stuk muskietenkleed, rond een hangmat gewikkeld, zichtbaar. Links een houten zitbankje (*kololo*); buiten de hut een draagkorf van palmladeren. October 1904.

10. *Emerillon*-vrouw in het dorp *Panapi*, bezig eene hangmat te vervaardigen. Aan het weefgetouw hangt links haar kralenschortje. December 1903.

K. O. ...

phisches Seminar
U. Leipzig.

GETTY CENTER LIBRARY

